

**SZCZEGÓŁOWY OPIS OSI PRIORYTETOWYCH REGIONALNEGO
PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA
ZACHODNIOPOMORSKIEGO 2014-2020**

EFRR EFS

Pomorze
Zachodnie

Wersja 70.0 – 17 kwietnia 2023r.

**Fundusze
Europejskie**
Program Regionalny

**Pomorze
Zachodnie**

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Spis treści

SZCZEGÓŁOWY OPIS OSI PRIORYTETOWYCH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO 2014-2020	1
II. Opis poszczególnych osi priorytetowych PO oraz poszczególnych działań	7
I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE.....	7
1.1 Projekty badawczo-rozwojowe przedsiębiorstw.....	9
1.2 Rozwój infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach	15
1.3 Rozwój publicznej infrastruktury badawczej	20
1.4 Wdrażanie wyników prac B+R	24
1.5 Inwestycje przedsiębiorstw wspierające rozwój regionalnych specjalizacji oraz inteligentnych specjalizacji	28
1.6 Tworzenie nowych miejsc pracy na obszarze Specjalnej Strefy Włączenia	32
1.7 Inwestycje przedsiębiorstw w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego (SOM)	36
1.8 Inwestycje przedsiębiorstw w ramach Strategii ZIT dla Koszalińsko-KołobrzESCO- Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego (KKBOF).....	40
1.9 Inwestycje w przedsiębiorstwach poprzez instrumenty finansowe	44
1.10 Tworzenie i rozbudowa infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego.....	48
1.11 Tworzenie i rozbudowa infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego	53
1.12 Tworzenie i rozbudowa infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego w ramach Strategii ZIT dla Koszalińsko-KołobrzESCO-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego	58
1.13 Tworzenie i rozbudowa infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego w ramach Kontraktów Samorządowych	63
1.14 Wzmocnienie pozycji regionalnej gospodarki w wymiarze krajowym i międzynarodowym	68
1.15 Wsparcie kooperacji przedsiębiorstw	72
1.16 Zwiększenie dostępu do usług Instytucji Otoczenia Biznesu.....	77
1.17 Wzmocnienie procesu wsparcia firm w początkowej fazie rozwoju.....	83
1.18 Tworzenie i rozbudowa regionalnego systemu innowacji	87
1.19 Wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw w walce ze skutkami epidemii COVID-19	90
II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA	95
2.1 Zrównoważona multimodalna mobilność miejska i działania adaptacyjne łagodzące zmiany klimatu	97
2.2 Zrównoważona multimodalna mobilność miejska i działania adaptacyjne łagodzące zmiany klimatu w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego	103

2.3 Zrównoważona multimodalna mobilność miejska i działania adaptacyjne łagodzące zmiany klimatu w ramach Strategii ZIT dla Koszalińsko-KołobrzESCO-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego	109
2.4 Zrównoważona multimodalna mobilność miejska i działania adaptacyjne łagodzące zmiany klimatu w ramach Kontraktów Samorządowych	115
2.5 Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej	121
2.6 Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego	126
2.7 Modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkaniowych	131
2.8 Modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkaniowych w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego	136
2.9 Zastępowanie konwencjonalnych źródeł energii źródłami odnawialnymi	141
2.10 Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł	146
2.11 Zwiększenie potencjału sieci energetycznej do odbioru energii z odnawialnych źródeł energii	151
2.12 Rozwój kogeneracyjnych źródeł energii	154
2.13 Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej samorządu województwa	158
2.14 Poprawa jakości powietrza- Zachodniopomorski Program Antysmogowy	163
2.15 Termomodernizacja budynków jednorodzinnych- Zachodniopomorski Program Antysmogowy	168
III OCHRONA ŚRODOWISKA I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU	174
3.1 Ochrona zasobów wodnych	176
3.2 Zarządzanie ryzykiem powodziowym	180
3.3 Poprawa stanu środowiska miejskiego	184
3.4 Adaptacja do zmian klimatu	187
3.5 Wsparcie rozwoju sieci wodociągowych	191
3.6 Wsparcie rozwoju systemów oczyszczania ścieków	194
3.7 Rozwój gospodarki odpadami komunalnymi	198
3.8 Rozwój gospodarki odpadami niebezpiecznymi	203
IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA	208
4.1 Dziedzictwo kulturowe	210
4.2 Wzmocnienie instytucji kultury	214
4.3 Ochrona różnorodności biologicznej	218
4.4 Wsparcie nieinfrastrukturalnych form ochrony przyrody	222
4.5 Kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację	226
4.6 Wsparcie infrastrukturalnych form ochrony przyrody i krajobrazu	230

4.7 Wsparcie ośrodków rehabilitacji dziko żyjących zwierząt.....	234
4.8 Podnoszenie jakości ładu przestrzennego.....	237
4.9 Rozwój zasobów endogenicznych	241
V ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT	246
5.1 Budowa i przebudowa dróg regionalnych (wojewódzkich)	248
5.2 Budowa i przebudowa dróg lokalnych (gminnych i powiatowych) w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.....	252
5.3 Budowa i przebudowa dróg lokalnych (gminnych i powiatowych) w ramach Strategii ZIT dla Koszalińsko-Kołobrzesko-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego.....	256
5.4 Budowa i przebudowa dróg powiatowych.....	260
5.5 Budowa, przebudowa i rehabilitacja regionalnych linii kolejowych	264
5.6 Zakup i modernizacja taboru kolejowego na potrzeby przewozów regionalnych.....	268
5.7 Budowa, rozbudowa lub modernizacja ogólnodostępnej infrastruktury szlaków żeglownych, utrzymanie dróg wodnych prowadzących do portów, monitoring dróg wodnych, w tym związany z systemami zarządzania ruchem	271
IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA	276
9.1 Infrastruktura zdrowia.....	278
9.2 Infrastruktura społeczna	283
9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich.....	287
9.4 Inwestycje w infrastrukturę podmiotów prowadzących kształcenie ogólne na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym	291
9.5 Inwestycje w infrastrukturę podmiotów prowadzących kształcenie ogólne na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym w ramach Kontraktów Samorządowych .	295
9.6 Ośrodki popularyzujące naukę	299
9.7 Ośrodki popularyzujące naukę w ramach Kontraktów Samorządowych	303
9.8 Infrastruktura szkolnictwa zawodowego	307
9.9 Infrastruktura szkolnictwa zawodowego w ramach Kontraktów Samorządowych	311
9.10 Wsparcie rozwoju e-usług publicznych	315
XI WSPARCIE SEKTORA ZDROWIA I ŚRODOWISKA W KONTEKŚCIE PANDEMII COVID 19.....	321
11.1 Wsparcie sektora zdrowia w kontekście pandemii COVID 19	323
11.2 Wsparcie efektywności energetycznej w kontekście pandemii COVID 19	327
11.3 Wsparcie infrastruktury społecznej powiązanej z procesem integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej osób uciekających przed wojną w Ukrainie.....	332
XII POMOC TECHNICZNA – REACT-EU.....	337
12.1 Wsparcie procesów zarządzania i wdrażania RPO WZ 2014-2020	339
VI RYNEK PRACY	344

6.1 Usługi rozwojowe skierowane do przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw na podstawie systemu popytowego	346
6.2 Wsparcie adresowane do przedsiębiorstw odczuwających negatywne skutki zmian gospodarczych oraz ich pracowników, mające na celu wspomaganie procesów adaptacyjnych	351
6.3 Wsparcie dla osób zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, realizowane w formie tworzenia i wdrażania programów typu outplacement	355
6.4 Wsparcie przedsiębiorczości, samozatrudnienia oraz tworzenia nowych miejsc pracy, poprzez środki finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz wsparcie szkoleniowe	359
6.5 Kompleksowe wsparcie głównie dla osób bezrobotnych, biernych zawodowo zwłaszcza znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy obejmujące pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy oraz działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych	367
6.6 Programy zapewnienia i zwiększenia dostępu do opieki nad dziećmi w wieku do lat 3	378
6.7 Programy zapewnienia i zwiększenia dostępu do opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w ramach Kontraktów Samorządowych	383
6.8 Wdrożenie kompleksowych programów zdrowotnych oraz przedsięwzięć zapobiegających istotnym problemom zdrowotnym regionu oraz dotyczącym chorób negatywnie wpływających na rynek pracy, ułatwiających powroty do pracy, umożliwiające wydłużenie aktywności zawodowej oraz zwiększenie zgłaszalności na badania profilaktyczne	388
VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	397
7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej	399
7.2 Wsparcie dla tworzenia podmiotów integracji społecznej oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej	406
7.3 Wsparcie dla utworzenia i/lub funkcjonowania (w tym wzmocnienia potencjału) instytucji wspierających ekonomię społeczną zgodnie z Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej	411
7.4 Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej m.in. poprzez wsparcie na tworzenie przedsiębiorstw społecznych (w szczególności spółdzielni socjalnych)	417
7.5 Koordynacja rozwoju sektora ekonomii społecznej oraz wsparcie rozwoju sieci kooperacji i partnerstw ekonomii społecznej w województwie	422
7.6 Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym	427
7.7 Wdrożenie programów wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnościami oraz zagrożonych niepełnosprawnością	438
VIII EDUKACJA	449
8.1 Upowszechnienie edukacji przedszkolnej	453

8.2 Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne oraz uczniów uczestniczących w kształceniu podstawowym i ponadpodstawowym	458
8.3 Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne oraz uczniów uczestniczących w kształceniu podstawowym, gimnazjalnym, ponadpodstawowym i ponadgimnazjalnym w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego	465
8.4 Upowszechnienie edukacji przedszkolnej oraz wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne oraz uczniów uczestniczących w kształceniu podstawowym, gimnazjalnym, ponadpodstawowym i ponadgimnazjalnym w ramach Strategii ZIT dla Koszalińsko-KołobrzESCO-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego	472
8.5 Upowszechnienie edukacji przedszkolnej oraz wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne oraz uczniów uczestniczących w kształceniu podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym w ramach Kontraktów Samorządowych	481
8.6 Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe oraz uczniów uczestniczących w kształceniu zawodowym i osób dorosłych uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego	489
8.7 Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe oraz uczniów uczestniczących w kształceniu zawodowym i osób dorosłych uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego	498
8.8 Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe oraz uczniów uczestniczących w kształceniu zawodowym i osób dorosłych uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego w ramach Strategii ZIT dla Koszalińsko-KołobrzESCO-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego	507
8.9 Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe oraz uczniów uczestniczących w kształceniu zawodowym i osób dorosłych uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego w ramach Kontraktów Samorządowych..	516
8.10 Wsparcie osób dorosłych, w szczególności osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych w zakresie doskonalenia umiejętności wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych i porozumiewania się w językach obcych.	524
X POMOC TECHNICZNA	530
10.1 Wsparcie procesów zarządzania i wdrażania oraz działań informacyjno-promocyjnych RPO WZ	532

I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE

II. Opis poszczególnych osi priorytetowych PO oraz poszczególnych działań

1.

Numer i nazwa osi priorytetowej

I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE

2.

Cel tematyczny

1 Wzmocnienie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji

3 Wzmacnianie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego (w odniesieniu do EFROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR)

3.

Cele szczegółowe osi priorytetowej

1. Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw,
2. Zwiększone wykorzystanie wyników badań naukowych i prac rozwojowych w gospodarce,
3. Zwiększone zastosowanie innowacji w MŚP,
4. Lepsze warunki dla rozwoju MŚP.

4.

Syntetyczny opis osi priorytetowej

Celem głównym Osi Priorytetowej 1 jest podniesienie poziomu innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu, dzięki wykorzystaniu potencjału regionalnych i inteligentnych specjalizacji w szczególności poprzez zwiększenie aktywności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw. W budowie gospodarki opartej na postępie technologicznym i innowacjach najistotniejszym wyzwaniem jest zwiększenie nakładów przedsiębiorstw na działalność badawczo-rozwojową.

Długotrwały wzrost i osiągnięcie silnej pozycji konkurencyjnej gospodarki regionu warunkowane jest zastosowaniem w sektorze przedsiębiorstw wyników prac badawczo-rozwojowych, nowoczesnych technologii i innowacji. W tym celu niezbędne jest jednak także stymulowanie zdolności i motywacji przedsiębiorstw, w szczególności sektora MŚP, do ciągłego wzrostu, rozwoju i inwestowania w działalność o wyższej wartości dodanej.

I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE
DZIAŁANIE 1.1 PROJEKTY BADAWCZO-ROZWOJOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Wsparcie infrastruktury i działalności w zakresie B+R przyczyni się do odkrycia nowych rozwiązań i technologii, które staną się podstawą do wdrażania w przedsiębiorstwach innowacji produktowych, procesowych, marketingowych i organizacyjnych.

Wsparcie w ramach osi będzie ukierunkowane przede wszystkim na realizację regionalnej strategii na rzecz inteligentnych specjalizacji województwa zachodniopomorskiego.

Proces identyfikacji inteligentnych specjalizacji regionu budowany jest w oparciu o identyfikację kluczowych obszarów gospodarczych posiadających potencjał rozwojowy, zgodnie z podejściem oddolnym, kiedy to rynek kreuje rozwój gospodarczy i innowacyjny. Dzięki zaangażowaniu przedsiębiorstw (poprzez ich udział w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania) wskazane zostaną te dziedziny, w ramach których wyniki prac badawczo-rozwojowych, nowe technologie i wynalazki będą stosowane w gospodarce w stopniu, który zagwarantuje osiągnięcie możliwie największej wartości dodanej inwestycji, co następnie przełoży się na wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki regionu.

5. Kategoria regionu objętego wsparciem w ramach osi priorytetowej

Słabiej rozwinięty

6. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)

Nazwa Funduszu	Ogółem	ZIT SOM	ZIT KKBOF
EFRR	333 900 000	15 179 700	8 298 075

7. Instytucja zarządzająca

Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego

8. Instytucja pośrednicząca

Nie dotyczy

1.1 Projekty badawczo-rozwojowe przedsiębiorstw

9. Nazwa i krótki opis działania

1.1 Projekty badawczo-rozwojowe przedsiębiorstw

Wsparcie zostanie objęte cały proces powstawania innowacji, od pomysłu do przygotowania do wdrożenia, z zastrzeżeniem, iż wyłącznym etapem projektu nie może być etap pierwszej produkcji.

Finansowanie będzie obejmować prace badawczo-rozwojowe realizowane na różnych poziomach gotowości technologicznej, w tym także prace demonstracyjne i tworzenie prototypów, działania w zakresie walidacji produktów oraz uruchomienia pierwszej produkcji, rozumianej jako pierwsze wdrożenie przemysłowe odnoszące się do zwiększenia skali obiektów pilotażowych lub pierwszych w swoim rodzaju urządzeń i obiektów, obejmujących kroki następujące po uruchomieniu linii pilotażowej, w ramach której zawarta jest faza testowania, ale nie produkcja masowa lub działalność handlowa.

Przedmiot projektu musi dotyczyć działalności gospodarczej prowadzonej na terenie województwa zachodniopomorskiego, tzn. prace B+R prowadzone w ramach projektu związane są z produktem/usługą będącą przedmiotem działalności prowadzonej na terenie województwa.

Elementem projektu mogą być także działania w obszarze wzornictwa oraz uzyskanie ochrony własności przemysłowej i intelektualnej dla wypracowanych rozwiązań technicznych i nowych produktów. Ponadto możliwy będzie także zakup przez przedsiębiorstwa wyników prac B+R w celu ich dalszego rozwinięcia i dostosowania do specyfiki przedsiębiorstwa (tzn. przedsięwzięcie musi obejmować także dalsze niezbędne prace rozwojowe).

Wsparcie jest skierowane zarówno do przedsiębiorstw rozpoczynających prowadzenie własnej działalności badawczo-rozwojowej, jak i rozwijających działalność badawczo-rozwojową.

Wyłącznie w przypadku MŚP (nie dotyczy dużych przedsiębiorstw) obok prac badawczo – rozwojowych elementem projektu realizowanego w ramach działania 1.1 typ projektu 2 może być wdrożenie wyników tych prac, przy czym komponent wdrożeniowy musi stanowić mniejszość całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu. Preferowane będą przedsięwzięcia, które służyć będą nawiązywaniu bądź rozwijaniu współpracy badawczo-rozwojowej z innymi przedsiębiorstwami lub organizacjami prowadzącymi badania i upowszechniającymi wiedzę.

Z uwagi na niski stopień dotychczasowej współpracy zachodniopomorskich przedsiębiorstw w zakresie prac badawczo-rozwojowych z jednostkami B+R wyodrębniony zostanie typ projektu „Małe projekty B+R”, w ramach którego przedsiębiorstwa będą miały możliwość zakupu usług badawczo-rozwojowych związanych z opracowaniem nowego lub ulepszanego produktu/usługi/technologii produkcji bądź jego/jej przetestowanie.

Wsparcie dla dużych przedsiębiorstw jest możliwe pod warunkiem zapewnienia konkretnych efektów dyfuzji działalności badawczo-rozwojowej do regionalnej gospodarki. W przypadku dużych firm preferencją objęte będą projekty podejmowane wspólnie z MŚP lub przewidujące współpracę z MŚP, NGO i instytucjami badawczymi.

W wyniku zaplanowanej interwencji nastąpi zwiększenie liczby przedsiębiorstw zaangażowanych w poszukiwanie innowacyjnych rozwiązań i tworzenie nowych produktów i usług z wykorzystaniem m.in. wynalazków, wzorów przemysłowych czy wzorów użytkowych. Wzrośnie liczba projektów badawczo-rozwojowych i transferów technologii.

Zwiększy się także skala kooperacji, umożliwiając – szczególnie MŚP – tworzenie rozwiązań czy stosowanie technologii, do których nie miałyby dostępu prowadząc działalność indywidualnie.

Wsparcie w ramach działania będzie ukierunkowane przede wszystkim na przedsięwzięcia zgodne z regionalną strategią na rzecz inteligentnych specjalizacji województwa zachodniopomorskiego. Biorąc jednak pod uwagę konieczność ciągłego monitorowania i reagowania na pojawiające się nowe wyzwania i potencjały, zakłada się przeznaczenie nie więcej niż 10% środków alokacji PI 1b na przedsięwzięcia wykraczające poza obszary inteligentnych specjalizacji.

Dodatkowo premiuwane będą przedsięwzięcia, które wspierać będą współpracę w obszarze prac badawczo-rozwojowych lub transfer wyników prac badawczo-rozwojowych z uczelni zachodniopomorskich (w szczególności spółki spinoff i spinout).
W długofalowej perspektywie wsparcie przyczyni się do podniesienia konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw oraz do wzrostu nakładów na B+R.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększone zaangażowanie przedsiębiorstw w prowadzenie badań.

11. Kategorie interwencji

002 Procesy badawcze i innowacyjne w dużych przedsiębiorstwach
062 Transfer technologii i współpraca między uczelniami a przedsiębiorstwami, z korzyścią głównie dla MŚP
064 Procesy badawcze i innowacyjne w MŚP (w tym systemy bonów, innowacje procesowe, projektowe, innowacje w obszarze usług i innowacje społeczne)
065 Infrastruktura na potrzeby badań i rozwoju, transfer technologii i współpraca w przedsiębiorstwach koncentrujących się na gospodarce niskoemisyjnej i odporności na zmiany klimatu

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba technologii, rozwiązań przetestowanych/gotowych do wdrożenia [szt.],
2. Liczba dokonanych zgłoszeń patentowych [szt.],
3. Liczba zgłoszeń wzorów użytkowych [szt.],
4. Liczba zgłoszeń wzorów przemysłowych [szt.],
5. Liczba wdrożonych wyników prac B+R [szt.],
6. Liczba wprowadzonych innowacji [szt.],
7. Przychody ze sprzedaży nowych lub udoskonalonych produktów/procesów [zł].

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI) [przedsiębiorstwa],
2. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI) [przedsiębiorstwa],
3. Liczba przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami badawczymi (CI) [szt.],
4. Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje)(CI) [zł],
5. Liczba realizowanych projektów B+R [szt.],
6. Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie prowadzenia prac B+R [szt.],
7. Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie wdrożenia wyników prac B+R [szt.],
8. Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy (CI) [szt.],
9. Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku (CI) [szt.],

14. Typy projektów

1. Małe projekty B+R
2. Projekty badawczo-rozwojowe przedsiębiorstw ukierunkowane na wdrożenie wyników prac B+Rw działalności gospodarczej

15. Typ beneficjenta

Typ projektu 1:
– mikro, małe, średnie i duże przedsiębiorstwa,
Typ projektu 2:
– mikro, małe, średnie i duże przedsiębiorstwa,
– partnerstwa naukowo-przemysłowe, w których liderem jest przedsiębiorstwo.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Przedsiębiorstwa, w szczególności MŚP

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Alokacja

39 831 613 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO.
Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Typ projektu 1 – jedno przedsiębiorstwo może zrealizować jeden lub kilka bonów z zastrzeżeniem, iż na realizację pojedynczego bonu Wnioskodawca może otrzymać maksymalnie 200 000 zł dofinansowania
Typ projektu 2 - Wartość wydatków kwalifikowanych komponentu wdrożeniowego stanowi poniżej 50% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

Typ projektu 1 – nie dotyczy

Typ projektu 2:

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Typ projektu 1:

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.

Typ projektu 2:

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 21 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020

Rozporządzenie Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 22 lutego 2018r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców na inwestycje w zakresie budownictwa okrętowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

Typ projektu 1 – 85%

Typ projektu 2:

1. dofinansowanie wydatków kwalifikowalnych objętych pomocą publiczną na podstawie art. 25 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu):
  - 50 % kosztów kwalifikowalnych w przypadku badań przemysłowych;
  - 25 % kosztów kwalifikowalnych w przypadku eksperymentalnych prac rozwojowych;
  - 50 % kosztów kwalifikowalnych w przypadku studiów wykonalności.

Intensywność pomocy w przypadku badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych można zwiększyć do maksymalnie 80 % kosztów kwalifikowalnych zgodnie z zasadami określonymi w art. 25 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

2. dofinansowanie wydatków kwalifikowalnych objętych pomocą publiczną na podstawie art. 28 Pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu – 50%
3. dofinansowanie dla jednostek naukowych będących partnerami w ramach partnerstwa naukowo-przemysłowego na realizację badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych pod warunkiem, że projekt w tej części jest realizowany w ramach ich działalności niegospodarczej tj. w przypadku dofinansowania nienoszącego znamion pomocy publicznej : 100%.
  - dofinansowanie wydatków kwalifikowanych komponentu wdrożeniowego: 45% – średnie przedsiębiorstwa
  - 55% – mikro i małe przedsiębiorstwa

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

100%

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

Typ projektu 1 – 15%

Typ projektu 2 – zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych (jeśli dotyczy).

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE
DZIAŁANIE 1.1 PROJEKTY BADAWCZO-ROZWOJOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu w ramach 2 typu projektów wynosi 9 000 000 zł, z zastrzeżeniem, że:

- maksymalna kwota wydatków kwalifikowanych komponentu badawczo – rozwojowego wynosi 5 000 000 zł,
- kwota wydatków kwalifikowanych większa niż 5 000 000 mln zł jest możliwa wyłącznie w projekcie, w ramach którego przewidziano wydatki kwalifikowane na komponent wdrożeniowy

1.2 Rozwój infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach

9. Nazwa i krótki opis działania

1.2 Rozwój infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach

Niniejsze działanie ma na celu wzmacnianie możliwości przedsiębiorstw do podejmowania i prowadzenia własnej działalności badawczo-rozwojowej lub intensyfikacji współpracy przedsiębiorstwa z jednostkami naukowymi poprzez tworzenie i rozwój własnej infrastruktury B+R przedsiębiorstw.

Wsparcie jest przeznaczone na inwestycje w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw zlokalizowaną w województwie zachodniopomorskim (w szczególności w wyposażenie specjalistycznych laboratoriów badawczych).

Ma ona służyć przedsiębiorstwom do prowadzenia prac badawczo-rozwojowych mających na celu poszukiwanie innowacyjnych rozwiązań w obszarach kluczowych dla rozwoju gospodarczego regionu określonych jako inteligentne specjalizacje.

Przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury B+R służyć ma realizacji wskazanych w projekcie badań (konieczne jest przedstawienie wraz z wnioskiem o dofinansowanie projektu opisu prac B+R, których realizacji będzie służyła dofinansowywana infrastruktura oraz opisu ich zastosowania w gospodarce).

Dofinansowaniu będą podlegały w szczególności wydatki na nabycie aparatury badawczo-rozwojowej oraz wartości niematerialnych i prawnych niezbędnych do prowadzenia prac badawczych i rozwojowych w przedsiębiorstwie.

Oferowane wsparcie przyczyni się do powstawania działów B+R i laboratoriów w przedsiębiorstwach lub tworzenia przez nie w przyszłości centrów badawczo-rozwojowych.

Wsparcie będzie ukierunkowane wyłącznie na inwestycje służące wykonywaniu prac badawczo-rozwojowych w obszarach inteligentnych specjalizacji Pomorza Zachodniego.

Działanie jest skierowane zarówno do przedsiębiorstw rozpoczynających prowadzenie własnej działalności B+R, jak i rozwijających działalność badawczo-rozwojową. Preferowane będą przedsięwzięcia, które służyć będą nawiązywaniu bądź rozwijaniu współpracy badawczo-rozwojowej z innymi przedsiębiorstwami lub organizacjami prowadzącymi badania i upowszechniającymi wiedzę (współpraca powinna być zobrazowana także w składanych wraz z projektem planach badawczych).

Wsparcie w ramach działania jest skoncentrowane na MŚP. Inwestycje dużych przedsiębiorstw są możliwe pod warunkiem zapewnienia konkretnych efektów dyfuzji działalności badawczo-rozwojowej do regionalnej gospodarki. W przypadku dużych firm preferencją objęte będą projekty podejmowane wspólnie z MŚP lub przewidujące współpracę z MŚP, NGO i instytucjami badawczymi.

W ramach finansowania krzyżowego przedsiębiorstwa będą mogły otrzymać komplementarne wsparcie w zakresie specjalistycznych szkoleń (np. w zakresie zarządzania infrastrukturą B+R), co przełoży się na wzrost ich kompetencji i praktycznej wiedzy wykorzystywanej na etapie prac badawczych.

Wsparcie realizacji projektów polegających na tworzeniu wspólnej infrastruktury badawczo-rozwojowej dla przedsiębiorstw skoncentrowanych wokół danej inteligentnej specjalizacji będzie uwarunkowane zapotrzebowaniem przedsiębiorstw technologicznych na podobną infrastrukturę. Potrzeba realizacji tego typu przedsięwzięcia powinna wynikać z udokumentowanego rzeczywistego zapotrzebowania ze strony przedsiębiorców (np. przedsiębiorstw funkcjonujących w tej samej strefie inwestycyjnej lub klastrze czy przedsiębiorstw skoncentrowanych w danej branży).

Inwestycja we wspólną, niezbędną infrastrukturę B+R i jej lokalizacja w Instytucji Otoczenia Biznesu musi wiązać się z niższymi kosztami niż te, które poniosłyby poszczególne przedsiębiorstwa samodzielnie w związku z zakupem podobnej infrastruktury i dalszym prowadzeniem prac B+R.

Z punktu widzenia Instytucji Otoczenia Biznesu tego typu inwestycja musi stanowić uzupełnienie istniejących zasobów oraz służyć do świadczenia wysokiej jakości usług wsparcia, zgodnych z rzeczywistymi potrzebami przedsiębiorstw w tym zakresie.

Instytucja Otoczenia Biznesu musi zapewnić szeroki dostęp do infrastruktury na przejrzystych i niedyskryminujących zasadach przedsiębiorstwom, w szczególności MŚP.

10 Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw poprzez inwestycje w infrastrukturę B+R .

11. Kategorie interwencji

- 056 Inwestycje w infrastrukturę, zdolności i wyposażenie w MŚP, związane bezpośrednio z działaniami badawczymi i innowacyjnymi
057 Inwestycje w infrastrukturę, zdolności i wyposażenie w dużych przedsiębiorstwach, związane bezpośrednio z działaniami badawczymi i innowacyjnymi
059 Infrastruktura na rzecz badań naukowych i innowacji (prywatna, w tym parki nauki)
065 Infrastruktura na potrzeby badań i rozwoju, transfer technologii i współpraca w przedsiębiorstwach koncentrujących się na gospodarce niskoemisyjnej i odporności na zmiany klimatu
101 Finansowanie krzyżowe w ramach EFRR (wsparcie dla przedsięwzięć typowych dla EFS, koniecznych dla zadowalającego wdrożenia części przedsięwzięć związanej bezpośrednio z EFRR)

12 Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba projektów B+R realizowanych przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury badawczej [szt.],
2. Liczba przedsiębiorstw korzystających ze wspartej infrastruktury badawczej [szt.].

13 Lista wskaźników produktu

1. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI) [przedsiębiorstwa],
2. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI) [przedsiębiorstwa],
3. Nakłady inwestycyjne na zakup aparatury naukowo-badawczej [zł],
4. Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje)(CI) [zł],
5. Liczba wspartych laboratoriów badawczych [szt.],
6. Liczba przedsiębiorstw ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R [szt.].

14 Typy projektów

1. Tworzenie i rozwój infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach,
2. Tworzenie i rozwój wspólnej infrastruktury B+R dla przedsiębiorstw.

15 Typ beneficjenta

Typ projektów 1:
– mikro, małe, średnie, duże przedsiębiorstw,
Typ projektów 2:

I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE
DZIAŁANIE 1.2 ROZWÓJ INFRASTRUKTURY B+R W PRZEDSIĘBIORSTWACH

- instytucje otoczenia biznesu.grupy przedsiębiorstw¹,
- konsorcja naukowo-przemysłowe.

16 Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Przedsiębiorstwa, w szczególności MŚP

17 Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18 Alokacja

3 559 292 EUR

19 Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20 Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21 Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO.

Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego –Wydział Zarządzania Strategicznego.

22 Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Maksymalna wartość dofinansowania nie może przekroczyć 5 000 000 PLN

Minimalny wkład finansowy 25%

23 Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

¹ za grupy przedsiębiorstw nie uznaje się przedsiębiorstw związanych w rozumieniu zał. I do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE
DZIAŁANIE 1.2 ROZWÓJ INFRASTRUKTURY B+R W PRZEDSIĘBIORSTWACH

	10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu
24	Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych
	Nie dotyczy
25	Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)
	W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
26.	Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek
	System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.
27	Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)
	<p>Typ projektów 1:</p> <p>Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020</p> <p>Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.</p> <p>Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.</p> <p>Typ projektów 2:</p> <p>Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020</p> <p>Wydatki kwalifikowane w ramach cross – financingu:</p> <p>Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.</p>
28	Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)
	<p>35% duże przedsiębiorstwa</p> <p>45% średnie przedsiębiorstwa</p> <p>55% mikro i małe przedsiębiorstwa</p>

I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE
DZIAŁANIE 1.2 ROZWÓJ INFRASTRUKTURY B+R W PRZEDSIĘBIORSTWACH

29 Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

35% duże przedsiębiorstwa
45% średnie przedsiębiorstwa
55% mikro i małe przedsiębiorstwa

30 Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

65% duże przedsiębiorstwa
55% średnie przedsiębiorstwa
45% mikro i małe przedsiębiorstwa

31 Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32 Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

1.3 Rozwój publicznej infrastruktury badawczej

9. Nazwa i krótki opis działania

1.3 Rozwój publicznej infrastruktury badawczej

Wsparcie objęte zostaną inwestycje polegające na tworzeniu lub rozwijaniu infrastruktury badawczej w jednostkach naukowych, w zakresie niezbędnym do uruchomienia lub rozszerzenia działalności badawczo-rozwojowej w obszarach kluczowych dla rozwoju gospodarczego regionu określonych jako inteligentne specjalizacje, z wyłączeniem kosztów osobowych oraz kosztów utrzymania infrastruktury.

Realizowane projekty nie będą powielać istniejących zasobów, ale uzupełniać istniejącą infrastrukturę badawczą, która będzie wykorzystywana do realizacji projektów badawczych.

Wspierana infrastruktura będzie dostępna dla szeregu użytkowników, w tym przedsiębiorstw, a dostęp do niej będzie przyznawany na zasadach przejrzystych i niedyskryminacyjnych. Wyłączone ze wsparcia będą inwestycje w infrastrukturę dydaktyczną szkół wyższych.

Priorytetowo będą traktowane przedsięwzięcia cechujące się:

1. wysokim potencjałem do zastosowania wyników projektu w działalności gospodarczej,
2. wysokim stopniem współpracy pomiędzy partnerami zaangażowanymi w realizację inwestycji,
3. rzeczywistym zapotrzebowaniem na środki publiczne,
4. istotnym znaczeniem dla gospodarki regionalnej,
5. utrzymaniem trwałości i efektów realizacji projektu w regionie.

Proponowane projekty będą przyczyniać się do wzrostu nakładów prywatnych na sferę B+R. Zastosowane zostaną mechanizmy, które umożliwią powiązanie sfery nauki ze sferą biznesu oraz umożliwią jak najszerze zaangażowanie finansowe przedsiębiorstw w realizację projektów podejmowanych przez jednostki naukowe. Przedsięwzięcia powinny cechować się możliwie wysokim stopniem współfinansowania ze źródeł prywatnych.

Konieczne jest także przedstawienie opisu prac badawczo-rozwojowych, których realizacji będzie służyła dofinansowywana infrastruktura oraz opisu ich zastosowanie w gospodarce.

Finansowanie infrastruktury TIK w jednostkach naukowych jest możliwe tylko wówczas, gdy infrastruktura ta jest niezbędna do realizacji projektu badawczo-rozwojowego. Udzielenie wsparcia będzie uzależnione od oceny biznes planu, w którym opisano przyszłe wykorzystanie tej infrastruktury i wykazującego, że będzie ona używana dla pożytku (korzyści) przedsiębiorstw, w tym przez przedsiębiorstwa.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększone wykorzystanie wyników badań naukowych i prac rozwojowych w gospodarce poprzez inwestycje w infrastrukturę B+R.

11. Kategorie interwencji

058 Infrastruktura na rzecz badań naukowych i innowacji (publiczna)

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba naukowców pracujących w ulepszonych obiektach infrastruktury badawczej(CI) [EPC],
2. Przychód z działalności komercyjnej [zł],
3. Liczba przedsiębiorstw korzystających ze wspartej infrastruktury badawczej [szt.],

	4. Liczba projektów B+R realizowanych przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury badawczej [szt.].
13.	Lista wskaźników produktu
	1. Liczba jednostek naukowych ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R [szt.], 2. Liczba wspartych laboratoriów badawczych [szt.], 3. Nakłady inwestycyjne na zakup aparatury naukowo-badawczej [zł], 4. Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne w projekty w zakresie innowacji lub badań i rozwoju (CI) [zł].
14.	Typy projektów
	1. Inwestycje w publiczną infrastrukturę B+R na rzecz przedsiębiorstw.
15.	Typ beneficjenta
	– uczelnie wyższe, – jednostki naukowe, – konsorcja naukowo-przemysłowe.
16.	Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia
	– przedsiębiorstwa, w szczególności MŚP, – podmioty sektora B+R rozwijające działalność badawczo-rozwojową ukierunkowaną na współpracę z sektorem przedsiębiorstw.
17.	Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
18.	Alokacja
	11 724 500 EUR
19.	Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
20.	Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego w ramach otwartego naboru propozycji przedsięwzięć zidentyfikuje – w oparciu o z góry określone i podane do publicznej wiadomości zasady – kluczowe przedsięwzięcia spełniające warunki wsparcia infrastruktury badawczej określone przez Komisję Europejską. Przedsięwzięcia te znajdą się na Zachodniopomorskiej Liście Infrastruktury Badawczej Na Rzecz Przedsiębiorstw i zostaną zgłoszone do objęcia Kontraktem Terytorialnym.

W ocenie propozycji zgłoszonych do Kontraktu Terytorialnego uczestniczyć będą przedstawiciele ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, ministra właściwego ds. nauki. W ramach konkursów organizowanych w tym działaniu wsparcie będzie mogło być przeznaczone wyłącznie na przedsięwzięcia ujęte w Kontrakcie Terytorialnym.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO.

Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Działanie jest przeznaczone wyłącznie dla przedsięwzięć ujętych w Kontrakcie Terytorialnym

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 16 czerwca 2016 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

Intensywność pomocy będzie ustalana zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

85% - wydatki kwalifikowalne objęte pomocą de minimis

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Intensywność pomocy będzie ustalana zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

85% - wydatki kwalifikowalne objęte pomocą de minimis

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

Zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

15% - wydatki kwalifikowalne objęte pomocą de minimis

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

1.4 Wdrażanie wyników prac B+R

9. Nazwa i krótki opis działania

1.4 Wdrażanie wyników prac B+R

Wsparcie w ramach przedmiotowego działania zostanie ukierunkowane na rynkowe zastosowanie przez mikro, małe lub średnie przedsiębiorstwa wyników projektów badawczo-rozwojowych, w szczególności finansowanych w ramach działania 1.1 RPO WZ 2014–2020.

Celem wsparcia będzie wdrożenie w przedsiębiorstwach innowacji produktowych bądź procesowych w oparciu o nowe, współtworzone przez przedsiębiorstwo rozwiązania technologiczne i innowacyjne.

Warunkiem koniecznym do spełnienia będzie zgodność projektu z regionalną strategią na rzecz inteligentnych specjalizacji województwa zachodniopomorskiego.

Efektem tak udzielonego wsparcia będzie wzrost innowacyjności i konkurencyjności zachodniopomorskich przedsiębiorstw prowadzących prace badawczo-rozwojowe i wdrażających ich wyniki.

Wsparcie zostanie ukierunkowane na inwestycje w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne skutkujące wdrażaniem innowacyjnych rozwiązań prowadzących m.in. do:

- wykreowania nowego dla rynku lub zasadniczo ulepszanego produktu/ usługi,
- zwiększenia efektywności produkcji przedsiębiorstwa,
- zasadniczej zmiany procesu produkcyjnego.

Uzyskanie wsparcia w Działaniu 1.4 warunkowane będzie pomyślnym zakończeniem fazy badawczo-rozwojowej projektu realizowanego w ramach działania 1.1 lub dysponowaniem przez przedsiębiorstwo przygotowanym do wdrożenia innowacyjnym produktem/usługą/technologią/rozwiązaniem powstałym w wyniku działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstwa, bądź też pierwszym wdrożeniu wyników prac badawczo-rozwojowych nabytych przez przedsiębiorstwo. Warunkiem wsparcia jest wcześniejsze poddanie technologii walidacji/testom w skali demonstracyjnej w warunkach rzeczywistych produktu/usługi/technologii będącej przedmiotem wdrożenia.

Wyłączone ze wsparcia w ramach niniejszego działania są inwestycje oparte na gotowym rozwiązaniu technologicznym oraz inwestycje w których wdrażanie nowego rozwiązania technologicznego nie stanowi kluczowego aspektu projektu oraz projekty zakładające kwalifikowanie do dofinansowania nakładów inwestycyjnych, które nie będą niezbędne (bądź ich skala nie będzie adekwatna) do wdrożenia wyniku prac badawczo-rozwojowych. Dodatkowo premiowane będą przedsięwzięcia, które wspierać będą współpracę w obszarze prac badawczo-rozwojowych lub transfer wyników prac badawczo-rozwojowych z uczelni zachodniopomorskich (w szczególności realizowane przez spółki spinoff i spinout).

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększone zastosowanie wyników prac badawczo-rozwojowych w MŚP.

11. Kategorie interwencji

- 001 Ogólne inwestycje produkcyjne w małych i średnich przedsiębiorstwach (MŚP)
- 062 Transfer technologii i współpraca między uczelniami a przedsiębiorstwami, z korzyścią głównie dla MŚP
- 065 Infrastruktura na potrzeby badań i rozwoju, transfer technologii i współpraca w przedsiębiorstwach koncentrujących się na gospodarce niskoemisyjnej i odporności na zmiany klimatu

I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE
DZIAŁANIE 1.4 WDRAŻANIE WYNIKÓW PRAC B+R

067 Rozwój działalności MŚP, wsparcie przedsiębiorczości i tworzenia przedsiębiorstw (w tym wsparcie dla przedsiębiorstw typu spin-off i spin-out)
101 Finansowanie krzyżowe w ramach EFRR (wsparcie dla przedsięwzięć typowych dla EFS, koniecznych dla zadowalającego wdrożenia części przedsięwzięć związanej bezpośrednio z EFRR)

12 Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba wdrożonych wyników prac B+R [szt.],
2. Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach O/K/M(CI) [EPC],
3. Liczba wprowadzonych innowacji [szt.],
4. Przychody ze sprzedaży nowych lub udoskonalonych produktów/procesów [zł],

13 Lista wskaźników produktu

1. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI) [przedsiębiorstwa],
2. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI) [przedsiębiorstwa],
3. Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie wdrożenia wyników prac B+R [szt.],
4. Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje)(CI) [zł],
5. Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy (CI) [szt.],
6. Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku (CI) [szt.],
7. Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie ekoinnowacji [szt.].

14 Typy projektów

1. Wdrażanie wyników prac B+R.

15 Typ beneficjenta

Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa

16 Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Nie dotyczy

17 Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18 Alokacja

0 EUR

I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE
DZIAŁANIE 1.4 WDRAŻANIE WYNIKÓW PRAC B+R

19	Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
20	Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
21	Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów
	Tryb konkursowy Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO. Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.
22	Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
23	Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)
	Do 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu
24	Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych
	Nie dotyczy
25	Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)
	W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
26.	Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek
	System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.
27	Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)
	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmocnienia konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020

I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE
DZIAŁANIE 1.4 WDRAŻANIE WYNIKÓW PRAC B+R

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.

28 Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

55% – mikro, małych przedsiębiorców
45% – średnich przedsiębiorców

29 Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

55% – mikro, małych przedsiębiorców
45% – średnich przedsiębiorców

30 Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

45% – mikro i małe przedsiębiorstwa
55% – średnie przedsiębiorstwa

31 Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32 Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu :
10 000 000PLN

1.5 Inwestycje przedsiębiorstw wspierające rozwój regionalnych specjalizacji oraz inteligentnych specjalizacji

9. Nazwa i krótki opis działania

1.5 Inwestycje przedsiębiorstw wspierające rozwój regionalnych specjalizacji oraz inteligentnych specjalizacji

Działanie skierowane jest do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, które chcą rozwijać swoją działalność w obszarach regionalnych specjalizacji lub inteligentnych specjalizacji województwa zachodniopomorskiego.

W ramach działania wspierane będą projekty polegające na wdrażaniu innowacji produktowych, procesowych i nietechnologicznych przez przedsiębiorstwa prowadzące inwestycje we wskazanych specjalizacjach. Wsparcie zostanie ukierunkowane na wdrażanie innowacyjnych rozwiązań technologicznych poprzez inwestycje w maszyny, urządzenia, sprzęt produkcyjny i wartości niematerialne i prawne prowadzące do:

- wykreowania nowego lub zasadniczo ulepszanego produktu/ usługi,
- zwiększenia efektywności produkcji przedsiębiorstwa,
- zasadniczej zmiany procesu produkcyjnego.

Planuje się organizację odrębnych konkursów dedykowanych poszczególnym specjalizacjom jak również wybranym obszarom specjalizacji, a także konkursów celowanych, tj. ukierunkowanych na określoną specjalizację i jednocześnie ukierunkowanych terytorialnie.

Planuje się także organizację konkursów z zastosowaniem pomocy zwrotnej realizowanej w modelu, w którym wsparcie udzielone przedsiębiorstwu na realizację inwestycji staje się bezzwrotne pod warunkiem utrzymania poziomu zatrudnienia w przedsiębiorstwie w okresie do 24 miesięcy od zakończenia realizacji projektu. W przypadku obniżenia poziomu zatrudnienia we wskazanym okresie, wysokość zwrotu wsparcia będzie obliczana adekwatnie do skali zmiany zatrudnienia. Szczegółowe procedury i zasady w zakresie pomocy zwrotnej zostaną przedstawione na poziomie regulaminu naboru wniosków o dofinansowanie.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

Zwiększone zastosowanie innowacji w MŚP

11. Kategorie interwencji

001 Ogólne inwestycje produkcyjne w małych i średnich przedsiębiorstwach (MŚP)
067 Rozwój działalności MŚP, wsparcie przedsiębiorczości i tworzenia przedsiębiorstw (w tym wsparcie dla przedsiębiorstw typu spin-off i spin-out)

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba wprowadzonych innowacji [szt.],
2. Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach O/K/M (CI) [EPC],
3. Przychody ze sprzedaży nowych lub udoskonalonych produktów/procesów [zł].
4. Wielkość zatrudnienia w przedsiębiorstwie utrzymana dzięki realizacji inwestycji (etat)

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI) [przedsiębiorstwa],
2. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI) [przedsiębiorstwa],
3. Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje)(CI) [zł],
4. Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy (CI) [szt.],
5. Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku (CI) [szt.],
6. Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie ekoinnowacji [szt.],
7. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje w związku z pandemią COVID-19 [przedsiębiorstwa] – CV26

14. Typy projektów

1. Innowacyjne inwestycje przedsiębiorstw.

15. Typ beneficjenta

Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Nie dotyczy

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Alokacja

97 191 774 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE
DZIAŁANIE 1.5 INWESTYCJE PRZEDSIĘBIORSTW WSPIERAJĄCE ROZWÓJ REGIONALNYCH SPECJALIZACJI ORAZ INTELIGENTNYCH SPECJALIZACJI

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO.

Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Maksymalna kwota dofinansowania projektu – 4 000 000 PLN.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmocnienia konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020

Rozporządzenie Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 22 lutego 2018r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców na inwestycje w zakresie budownictwa okrętowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

45% – średnie przedsiębiorstwa

	55% – mikro i małe przedsiębiorstwa
29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
45% – średnie przedsiębiorstwa 55% – mikro i małe przedsiębiorstwa
30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych
55% – średnie przedsiębiorstwa 45% – mikro i małe przedsiębiorstwa
31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)
Nie dotyczy
32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)
Nie dotyczy

1.6 Tworzenie nowych miejsc pracy na obszarze Specjalnej Strefy Włączenia

9 Nazwa i krótki opis działania

1.6 Tworzenie nowych miejsc pracy na obszarze Specjalnej Strefy Włączenia

Celem działania jest ożywienie gospodarcze obszaru Specjalnej Strefy Włączenia. Wspierane będą inwestycje ukierunkowane na stworzenie znaczącej liczby trwałych miejsc pracy oraz podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw działających na wskazanym obszarze.

W ramach działania będą realizowane dwa typy projektów:

1. Inwestycje przedsiębiorstw
2. Wsparcie dla inwestorów

Minimalna liczba miejsc pracy utworzona w wyniku realizacji projektu wspartego w ramach niniejszego działania to:

- w ramach typu 1-10 etatów (EPC);
- w ramach typu 2 - 100 etatów (EPC).

Wspierane będą przedsięwzięcia, których realizacja prowadzić będzie do wprowadzenia w przedsiębiorstwie innowacji produktowej bądź procesowej co najmniej na poziomie firmy.

Przedmiotem przedsięwzięć mogą być inwestycje w grunty, budynki, budowle, nowoczesne maszyny i urządzenia, linie produkcyjne, wartości niematerialne i prawne czy wdrażanie nowych rozwiązań technologicznych prowadzących do budowy/rozbudowy przedsiębiorstwa, wykreowania nowego lub zasadniczo ulepszanego produktu/ usługi, zwiększenia efektywności produkcji przedsiębiorstwa, zasadniczej zmiany procesu produkcyjnego, których realizacja prowadzi do stworzenia trwałych miejsc pracy. Każde przedsiębiorstwo będzie zobowiązane do utrzymania powstałych miejsc pracy przez następujący okres:

- w ramach typu 1: co najmniej przez podstawowy okres trwałości projektu, tj. przez 3 lata od dnia płatności końcowej na rzecz beneficjenta. Dodatkowo premiowane będą projekty, w związku z realizacją których przedsiębiorstwo zobowiąże się do utrzymania trwałości projektu przez okres min. 4 lat od dnia otrzymania płatności końcowej.
- w ramach typu 2: przez co najmniej 5 lat od dnia płatności końcowej na rzecz beneficjenta.

10 Cel/e szczegółowy/e działania

Ożywienie gospodarcze Specjalnej Strefy Włączenia poprzez inwestycje przedsiębiorstw ukierunkowane na tworzenie znaczącej liczby miejsc pracy

11. Kategorie interwencji

001 Ogólne inwestycje produkcyjne w małych i średnich przedsiębiorstwach (MŚP)
067 Rozwój działalności MŚP, wsparcie przedsiębiorczości i tworzenia przedsiębiorstw (w tym wsparcie dla przedsiębiorstw typu spin-off i spin-out)
101 Finansowanie krzyżowe w ramach EFRR (wsparcie dla przedsięwzięć typowych dla EFS, koniecznych dla zadowalającego wdrożenia części przedsięwzięć związanej bezpośrednio z EFRR)

12 Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach O/K/M (CI) [EPC],
2. Liczba wprowadzonych innowacji [szt.].

13 Lista wskaźników produktu

1. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI) [przedsiębiorstwa],
2. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI) [przedsiębiorstwa],
3. Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje)(CI) [zł],
4. Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy (CI) [szt.],
5. Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku (CI) [szt.],
6. Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie ekoinnowacji [szt.].

14 Typy projektów

1. Inwestycje przedsiębiorstw
2. Wsparcie dla inwestorów

15 Typ beneficjenta

Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa

16 Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Nie dotyczy

17 Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18 Alokacja

21 851 603 EUR

19 Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20 Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE
DZIAŁANIE 1.6 TWORZENIE NOWYCH MIEJSC PRACY NA OBSZARZE SPECJALNEJ STEFY WŁĄCZENIA

- 21 Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO.

Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

- 22 Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Typ projektów 1:

Kwota dofinansowania będzie uzależniona od rzeczywiście utworzonej liczby miejsc pracy:

- 10 miejsc pracy – do 2 000 000 PLN dofinansowania,
- powyżej 10 miejsc pracy do 200 000 PLN za każde kolejne miejsce pracy.

Maksymalna wartość dofinansowania nie może przekroczyć 10 000 000 PLN.

Typ projektów 2:

Minimalna liczba miejsc pracy utworzona i obsadzona w wyniku realizacji projektu : 100 miejsc pracy.

Maksymalna wartość dofinansowania nie może przekroczyć 10 000 000 PLN. Istnieje możliwość zwiększenia kwoty dofinansowania do 15 000 000.

- 23 Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu

- 24 Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

- 25 Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmocnienia konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020

I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE
DZIAŁANIE 1.6 TWORZENIE NOWYCH MIEJSC PRACY NA OBSZARZE SPECJALNEJ STEFY WŁĄCZENIA

Rozporządzenie Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 22 lutego 2018r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców na inwestycje w zakresie budownictwa okrętowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020
Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.
Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

45% – średnie przedsiębiorstwa
55% – mikro i małe przedsiębiorstwa

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

45% – średnie przedsiębiorstwa
55% – mikro i małe przedsiębiorstwa

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

55% – średnie przedsiębiorstwa
45% – mikro i małe przedsiębiorstwa

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

1.7 Inwestycje przedsiębiorstw w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego (SOM)

9. Nazwa i krótki opis działania

1.7 Inwestycje przedsiębiorstw w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego (SOM)

W ramach działania wspierane będą projekty polegające na wdrażaniu innowacji produktowych, procesowych i organizacyjnych przez mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa funkcjonujące na terenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

Wsparcie zostanie ukierunkowane na wdrażanie innowacyjnych rozwiązań technologicznych poprzez inwestycje w maszyny, urządzenia, sprzęt produkcyjny i wartości niematerialne i prawne prowadzące do:

- wykreowania nowego lub zasadniczo ulepszanego produktu/ usługi,
- zwiększenia efektywności produkcji przedsiębiorstwa,
- zasadniczej zmiany procesu produkcyjnego.

Priorytetowo będą traktowane projekty realizowane w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku.

Wsparcie wynikać musi z założeń strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększenie konkurencyjności sektora MŚP na terenie ZIT SOM poprzez wdrażanie w przedsiębiorstwach innowacyjnych rozwiązań.

11. Kategorie interwencji

- 001 Ogólne inwestycje produkcyjne w małych i średnich przedsiębiorstwach (MŚP)
067 Rozwój działalności MŚP, wsparcie przedsiębiorczości i tworzenia przedsiębiorstw (w tym wsparcie dla przedsiębiorstw typu spin-off i spin-out)

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba wprowadzonych innowacji [szt.],
2. Przychody ze sprzedaży nowych lub udoskonalonych produktów/procesów [zł],
3. Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach O/K/M (CI) [EPC].

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI) [przedsiębiorstwa],
2. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI) [przedsiębiorstwa],
3. Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje)(CI) [zł],
4. Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy (CI) [szt.],
5. Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku (CI) [szt.],
6. Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie ekoinnowacji [szt.].

I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE
DZIAŁANIE 1.7 INWESTYCJE PRZEDSIĘBIORSTW W RAMACH STRATEGII ZIT DLA SZCZECIŃSKIEGO OBSZARU METROPOLITARNEGO

14. Typy projektów

1. Innowacyjne inwestycje przedsiębiorstw.

15. Typ beneficjenta

Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa realizujące inwestycje na obszarze SOM

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Nie dotyczy

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

SSOM

18. Alokacja

5 000 000 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Projekty wspierane w ramach działania będą musiały być komplementarne z projektami wspieranymi z pozostałych działań wspierających obszar SOM w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Działanie jest nakierowane na wsparcie projektów wynikających ze Strategii ZIT miasta wojewódzkiego.

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO we współpracy z podmiotem odpowiedzialnym za realizację ZIT dla SOM. SSOM odpowiada za ocenę zgodności projektów ze strategią ZIT dla SOM.
Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Szczegółowe zasady i warunki wsparcia zostaną określone we współpracy ze Stowarzyszeniem Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego (SSOM) po opracowaniu strategii ZIT dla SOM.

23.	Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
24.	Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych
	Nie dotyczy
25.	Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)
	W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
26.	Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek
	System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.
27.	Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)
	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmocnienia konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.
28.	Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)
	45% – średnie przedsiębiorstwa 55% – mikro i małe przedsiębiorstwa
29.	Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
	45% – średnie przedsiębiorstwa 55% – mikro i małe przedsiębiorstwa

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

55% – średnie przedsiębiorstwa 45% – mikro i małe przedsiębiorstwa
---

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy
----

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)(jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

1.8 Inwestycje przedsiębiorstw w ramach Strategii ZIT dla Koszalińsko-Kołobzesko-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego (KKBOF)

9. Nazwa i krótki opis działania

1.8 Inwestycje przedsiębiorstw w ramach Strategii ZIT dla Koszalińsko-Kołobzesko-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego (KKBOF)

W ramach działania wspierane będą projekty polegające na wdrażaniu innowacji produktowych, procesowych i organizacyjnych przez mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa funkcjonujące na obszarze Koszalińsko-Kołobzesko-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego.

Wsparcie zostanie ukierunkowane na wdrażanie innowacyjnych rozwiązań technologicznych poprzez inwestycje w maszyny, urządzenia, sprzęt produkcyjny i wartości niematerialne i prawne prowadzące do:

- wykreowania nowego lub zasadniczo ulepszanego produktu/ usługi,
- zwiększenia efektywności produkcji przedsiębiorstwa,
- zasadniczej zmiany procesu produkcyjnego.

Priorytetowo będą traktowane projekty realizowane w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku.

Wsparcie wynikać musi z założeń strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Koszalińsko-Kołobzesko-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększenie konkurencyjności sektora MŚP na terenie ZIT KKBOF poprzez wdrażanie w przedsiębiorstwach innowacyjnych rozwiązań.

11. Kategorie interwencji

- 001 Ogólne inwestycje produkcyjne w małych i średnich przedsiębiorstwach (MŚP)
067 Rozwój działalności MŚP, wsparcie przedsiębiorczości i tworzenia przedsiębiorstw (w tym wsparcie dla przedsiębiorstw typu spin-off i spin-out)

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba wprowadzonych innowacji [szt.],
2. Przychody ze sprzedaży nowych lub udoskonalonych produktów/procesów [zł],
3. Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach O/K/M (CI) [EPC].

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI) [przedsiębiorstwa],
2. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI) [przedsiębiorstwa],
3. Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje)(CI) [zł],
4. Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy (CI) [szt.],
5. Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku (CI) [szt.],
6. Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie eko-innowacji [szt.].

14. Typy projektów

	1. Innowacyjne inwestycje przedsiębiorstw
15.	Typ beneficjenta
	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa realizujące inwestycje na terenie KKBOF
16.	Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia
	Nie dotyczy
17.	Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)
	Gmina Miasto Koszalin
18.	Alokacja
	5 000 000 EUR
19.	Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)
	Projekty wspierane w ramach działania będą musiały być komplementarne z projektami wspieranymi z pozostałych działań wspierających obszar KKBOF w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.
20.	Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)
	Działanie jest nakierowane na wsparcie projektów wynikających ze Strategii ZIT miasta wojewódzkiego.
21.	Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów
	Tryb konkursowy Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO we współpracy z podmiotem odpowiedzialnym za realizację ZIT dla KKBOF. Gmina Miasto Koszalin odpowiada za ocenę zgodności projektów ze strategią ZIT dla KKBOF. Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.
22.	Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)
	Szczegółowe zasady i warunki wsparcia zostaną określone we współpracy z gminami z Koszalińsko-KołobrzESCO-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego po opracowaniu strategii ZIT dla KKBOF.
23.	Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

	Nie dotyczy
24.	Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych
	Nie dotyczy
25.	Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)
	W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
26.	Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek
	System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.
27.	Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)
	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmocnienia konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 22 lutego 2018r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców na inwestycje w zakresie budownictwa okrętowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.
28.	Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)
	45% – średnie przedsiębiorstwa 55% – mikro i małe przedsiębiorstwa
29.	Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
	45% – średnie przedsiębiorstwa 55% – mikro i małe przedsiębiorstwa

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

55% – średnie przedsiębiorstwa
45% – mikro i małe przedsiębiorstwa

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

1.9 Inwestycje w przedsiębiorstwach poprzez instrumenty finansowe

9. Nazwa i krótki opis działania

1.9 Inwestycje w przedsiębiorstwach poprzez instrumenty finansowe

Realizacja działania przyczyni się do tworzenia warunków sprzyjających budowie konkurencyjnego i innowacyjnego sektora MŚP w regionie. Poprawa konkurencyjności przedsiębiorstw wymaga także zapewnienia im dostępu do szerokiego wachlarza instrumentów finansowych, dzięki którym będą mogli wzmacniać lub rozwijać skalę i zakres prowadzonej działalności poprzez realizację nowych inwestycji, wdrażanie innowacji, wchodzenie na nowe rynki. Instrumenty finansowe będą wspierać inwestycje zarówno w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, jak również kapitał obrotowy, pod warunkiem, że będzie on powiązany z działalnością inwestycyjną lub dalszą ekspansją przedsiębiorstwa. Wspierane będą także procesy informatyzacji wewnętrznej przedsiębiorstw, jak również stosowanie technik informacyjno-komunikacyjnych w relacjach pomiędzy przedsiębiorcą a klientem końcowym (B2C).

W ramach przedmiotowego działania wdrażane będą Instrumenty Finansowe niwelujące w szczególności utratę przez MŚP płynności finansowej spowodowanej światowym kryzysem w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19.

Wsparcie w ramach działania zostanie przekazane do Funduszu Funduszy, którym zarządzać będzie wybrany Menadżer Funduszu Funduszy. Jego zadaniem będzie dystrybucja poprzez Pośredników Finansowych (wybieranych w drodze konkursu/przetargu) instrumentów finansowych.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności sektora MŚP

11. Kategorie interwencji

001 Ogólne inwestycje produkcyjne w małych i średnich przedsiębiorstwach (MŚP)
067 Rozwój działalności MŚP, wsparcie przedsiębiorczości i tworzenia przedsiębiorstw (w tym wsparcie dla przedsiębiorstw typu spin-off i spin-out)
082 Usługi i aplikacje TIK dla MŚP (w tym handel elektroniczny, e-biznes i sieciowe procesy biznesowe), żywych laboratoriów, przedsiębiorstw internetowych i nowych przedsiębiorstw TIK

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba wprowadzonych innowacji [szt.],
2. Przychody ze sprzedaży nowych lub udoskonalonych produktów/procesów [zł],
3. Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych [szt.].

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI) [przedsiębiorstwa],
2. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje (CI) [przedsiębiorstwa],
3. Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy (CI) [szt.],
4. Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku (CI) [szt.],

I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE
DZIAŁANIE 1.9 INWESTYCJE W PRZEDSIĘBIORSTWACH POPRZEC INSTRUMENTY FINANSOWE

	5. Liczba wspieranych nowych przedsiębiorstw (CI) [przedsiębiorstwa], 6. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje w związku z pandemią COVID-19 [przedsiębiorstwa] – CV27 7. Liczba MŚP objętych wsparciem innym niż bezzwrotnym (instrumenty finansowe) finansującym kapitał obrotowy w związku z COVID-19 [przedsiębiorstwa] – CV23
14.	Typy projektów
	Wsparcie zwrotne osób i firm prowadzących działalność gospodarczą
15.	Typ beneficjenta
	Bank Gospodarstwa Krajowego
16.	Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia
	Mikro, mali i średni przedsiębiorcy
17.	Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
18.	Alokacja
	81 762 632 EUR
19.	Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)
	Realizacja działania stanowi część projektu zintegrowanego pn. Wspieranie przedsiębiorczości poprzez Fundusz Funduszy Pomorza Zachodniego JEREMIE+ w celu realizacji Instrumentów Finansowych dla działań: 1.9 - Inwestycje w przedsiębiorstwach poprzez instrumenty finansowe, 1.17 - Wzmocnienie procesu wsparcia firm w początkowej fazie rozwoju oraz 6.4 - Wsparcie przedsiębiorczości, samozatrudnienia oraz tworzenia nowych miejsc pracy, poprzez środki finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz wsparcie doradczo-szkoleniowe
20.	Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
21.	Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów
	Tryb pozakonkursowy Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE
DZIAŁANIE 1.9 INWESTYCJE W PRZEDSIĘBIORSTWACH POPRZEC INSTRUMENTY FINANSOWE

22.	Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
23.	Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
24.	Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych
	Nie dotyczy
25.	Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
26.	Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek
	Transzowanie środków i rozliczanie wydatków na podstawie zawartej Umowy o finansowaniu z Menadżerem Funduszu Funduszy.
27.	Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)
	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie udzielania pomocy na dostęp mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców do finansowania w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.
28.	Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)
	86,78 %
29.	Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
	86,78%

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

13,22%

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

33. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR) (jeśli dotyczy)

81 762 632 EUR

34. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych

Wsparcie w ramach działania zostanie przekazane do Funduszu Funduszy, którym zarządzać będzie wybrany Menadżer Funduszu Funduszy. Następnie Menadżer Funduszu Funduszy wybierze podmioty wdrażające instrumenty finansowe, które udzielą wsparcia ostatecznym odbiorcom.

35. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania

- mikropożyczki,
- pożyczki obrotowo-inwestycyjne,
- pożyczki inwestycyjne,
- pożyczki na wdrożenia do praktyki gospodarczej wyników działalności badawczo-rozwojowych.
- pożyczki płynnościowe przeznaczone na przeciwdziałanie skutkom związanym z wystąpieniem pandemii COVID-19

36. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych

Mikro, mali i średni przedsiębiorcy

1.10 Tworzenie i rozbudowa infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego

9. Nazwa i krótki opis działania

1.10 Tworzenie i rozbudowa infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego

Celem wsparcia jest zapewnienie infrastruktury przedsiębiorczości w postaci stref inwestycyjnych spełniających oczekiwania przedsiębiorstw, które chcą rozwijać lub podjąć działalność na terenie województwa zachodniopomorskiego.

Dodatkowo premiowane będą przedsięwzięcia zakładające koncentrację na dziedzinach, branżach gospodarki o wysokim potencjalnie rozwojowym, mogących stać się inteligentną specjalizacją regionu.

Aby zwiększyć liczbę inwestycji podejmowanych przez MŚP w strefach inwestycyjnych typu „greenfield”² możliwe jest wsparcie przedsięwzięć polegających na poszerzeniu strefy (poprzez przyłączenie przylegających do niej działek) lub przeprowadzeniu działań inwestycyjnych zwiększających atrakcyjność strefy w istniejących granicach. Przedsięwzięcia w istniejących strefach inwestycyjnych powinny być realizowane w celu zwiększenia liczby nowych inwestycji realizowanych na terenie strefy przez mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz powinny polegać na poprawieniu warunków do prowadzenia i rozwoju działalności MŚP, zwiększając dostępność strefy lub stopień jej skomunikowania. Nie przewiduje się natomiast tworzenia nowych stref inwestycyjnych typu „greenfield”.

W ramach działania wsparcie będzie mogło być przyznane także na aktywizację gospodarczą terenów przemysłowych, pokolejowych, powojсковych i popegeerowskich. Tereny te odpowiednio przystosowane stanowią będą atrakcyjne strefy inwestycyjne do lokowania nowych inwestycji przedsiębiorstw, nowych pomysłów biznesowych oraz sprzyjać będą tworzeniu nowych miejsc pracy.

Realizowane w ramach działania przedsięwzięcia będą mogły polegać na:

- prowadzeniu prac studyjno-koncepcyjnych, badań geotechnicznych,
- kompleksowym wyposażeniu w media,
- modernizacji i rozbudowie wewnętrznej infrastruktury komunikacyjnej,
- uzupełnieniu elementów infrastruktury lub modernizacji istniejących (w tym wspólnej infrastruktury przeznaczonej dla wszystkich przedsiębiorców, którzy funkcjonować będą na terenie strefy),
- adaptacji budynków na cele planowanej działalności gospodarczej służącej więcej niż jednemu przedsiębiorcy

Strefa inwestycyjna to wydzielony obszar odpowiadający na zapotrzebowanie potencjalnych inwestorów, tworzony najczęściej przez samorządy lokalne.

Usytuowanie stref inwestycyjnych musi wynikać z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obowiązującego na danym terenie lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Wyklucza się możliwość przeznaczania wspartych w ramach działania terenów do pełnienia funkcji mieszkaniowych i handlowych oraz funkcji kompleksów turystycznych, rekreacyjnych, hotelowych, gastronomicznych i konferencyjnych.

Wyklucza się także możliwość wspierania infrastruktury bezpośrednio wykorzystywanej do prowadzenia inkubatorów przedsiębiorczości i inkubatorów technologicznych, gdyż na rozwój usług inkubatorów przewidziane jest odrębne działanie w Programie.

Projekty mające na celu przygotowanie strefy inwestycyjnej będą mogły być realizowane pod warunkiem niepowielania dostępnej na terenie JST infrastruktury danego typu lub gdy inwestycja wynika ze specyficznych potrzeb zainteresowanych inwestorów.

Ponadto realizowane projekty powinny być uwarunkowane zapewnieniem przez wnioskodawcę właściwego dostępu do terenów inwestycyjnych.

Zaplanowane działania w ramach danego projektu dotyczyć mogą wyłącznie stref o zwartym charakterze obszaru, co oznacza, że strefa taka nie może być rozproszona w podstrefach i obejmuje przylegające do siebie działki lub działki sąsiadujące (np. działki przedzielone drogą).

²rozumianych jako tereny niewykorzystywane dotychczas pod przemysł lub usługi, wymagające wznoszenia budynków i budowli „na zielonym polu” czyli od podstaw

Preferencje uzyskają projekty realizowane na nieużytkach, terenach zlokalizowanych w pobliżu inwestycji transportowych (autostrady, drogi szybkiego ruchu, linie kolejowe), terenach zdegradowanych, wymagających rewitalizacji.

Ponadto zaplanowane działania muszą być adekwatne do zdiagnozowanego zapotrzebowania przedsiębiorców na uzbrojenie/dozbrojenie konkretnej strefy. Wnioskodawca będzie zobowiązany do wykazania, iż planowane przedsięwzięcie wynika ze zintensyfikowanego i udokumentowanego zapotrzebowania ze strony przedsiębiorców poszukujących lokalizacji do prowadzenia działalności. Przy czym planowane przedsięwzięcia nie mogą być, co do zasady, nakierowane na potrzeby jednego przedsiębiorstwa. Realizacja inwestycji musi obejmować ogół podmiotów, które będą zlokalizowane na wspieranym terenie (np. zapewnić potencjalny dostęp/korzyść z wytworzonych produktów wszystkim podmiotom), produkty projektu nie mogą być dedykowane poszczególnym podmiotom funkcjonującym na danym terenie.

10. Cel szczegółowy działania

1. Lepsze warunki do rozwoju MŚP poprzez zwiększenie atrakcyjności i dostępności stref inwestycyjnych.

11. Kategorie interwencji

- 072 Infrastruktura biznesowa dla MŚP (w tym parki przemysłowe i obiekty)
- 089 Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych [szt.],
2. Wartość inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach [zł].

13. Lista wskaźników produktu

1. Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych [ha].

14. Typy projektów

1. Działania zwiększające atrakcyjność i dostępność stref inwestycyjnych.

15. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego,
- jednostki organizacyjne jst,
- związki jst,
- podmioty zarządzające terenami inwestycyjnymi.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mikro, mali i średni przedsiębiorcy

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Alokacja

3 113 300 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO.

Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

1. Wydatki na wewnętrzną infrastrukturę komunikacyjną stanowić mogą jedynie mniejszą część budżetu projektu (mniej niż 50% całkowitych wydatków kwalifikowalnych).
2. Aby nie ograniczać rozwoju gospodarczego regionu, nie wyklucza się lokowania inwestycji dużych przedsiębiorstw na terenach wspieranych w ramach niniejszego działania, jednakże, z uwagi na fakt, iż jest ono przeznaczone wyłącznie na wsparcie przedsiębiorstw sektora MŚP, udział środków z RPO WZ w projekcie będzie pomniejszany proporcjonalnie do powierzchni zajętej przez duże przedsiębiorstwo. Redukcja ta może nastąpić zarówno na etapie aplikowania (Wnioskodawca ubiega się o proporcjonalnie niższe dofinansowanie), rozliczania, jak i trwałości projektu (mechanizmy proporcjonalnego obniżania dofinansowania oraz procedury korekt przyznanego dofinansowania zostaną opracowane na poziomie dokumentów wdrażających dotyczących rozliczania i trwałości projektu).
3. W przypadku niepełnego zagospodarowania wspartych terenów inwestycyjnych do końca 2023 r., udział środków z RPO WZ będzie pomniejszany proporcjonalnie do niezajętej powierzchni uzbrojonych terenów, pomniejszenie będzie dokonywane w oparciu o zastosowanie mechanizmu pomocy zwrotnej. Szczegółowe procedury zostaną przedstawione na poziomie regulaminów naboru wniosków o dofinansowanie. .

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

1.11 Tworzenie i rozbudowa infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego

9. Nazwa i krótki opis działania

1.11 Tworzenie i rozbudowa infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego

Celem wsparcia jest zapewnienie infrastruktury przedsiębiorczości w postaci stref inwestycyjnych spełniających oczekiwania przedsiębiorstw, które chcą rozwijać lub podjąć działalność na terenie województwa zachodniopomorskiego. Działanie jest skierowane do jednostek samorządu terytorialnego ubiegających się o wsparcie w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

Premiowane będą przedsięwzięcia zakładające koncentrację na dziedzinach, branżach gospodarki o wysokim potencjalnie rozwojowym, mogących stać się inteligentną specjalizacją regionu.

Aby zwiększyć liczbę inwestycji podejmowanych przez MŚP w strefach inwestycyjnych typu greenfield³ możliwe jest wsparcie przedsięwzięć polegających na poszerzeniu strefy (poprzez przyłączenie przylegających do niej działek) lub przeprowadzeniu działań inwestycyjnych zwiększających atrakcyjność strefy w istniejących granicach. Przedsięwzięcia w istniejących strefach inwestycyjnych powinny być realizowane w celu zwiększenia liczby nowych inwestycji realizowanych na terenie strefy przez mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz powinny polegać na poprawieniu warunków do prowadzenia i rozwoju działalności MŚP, zwiększając dostępność strefy lub stopień jej skomunikowania. Nie przewiduje się natomiast tworzenia nowych stref inwestycyjnych typu „greenfield”.

W ramach działania wsparcie będzie mogło być przyznane także na aktywizację gospodarczą terenów poprzemysłowych, powojennych pokolejowych i popegeerowskich. Tereny te odpowiednio przystosowane stanowić będą atrakcyjne strefy inwestycyjne do lokowania nowych inwestycji przedsiębiorstw, nowych pomysłów biznesowych oraz sprzyjać będą tworzeniu nowych miejsc pracy.

Realizowane w ramach działania przedsięwzięcia będą mogły polegać na:

- prowadzeniu prac studyjno-koncepcyjnych, badań geotechnicznych,
- kompleksowym wyposażeniu w media,
- modernizacji i rozbudowie wewnętrznej infrastruktury komunikacyjnej,
- uzupełnieniu elementów infrastruktury lub modernizacji istniejących (w tymwspólnej infrastruktury przeznaczonej dla wszystkich przedsiębiorców, którzy funkcjonować będą na terenie strefy),
- adaptacji budynków na cele planowanej działalności gospodarczej służącej więcej niż jednemu przedsiębiorcy.

Strefa inwestycyjna to wydzielony obszar odpowiadający na zapotrzebowanie potencjalnych inwestorów, tworzony najczęściej przez samorządy lokalne. Usytuowanie stref inwestycyjnych musi wynikać z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obowiązującego na danym terenie lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Wyklucza się możliwość przeznaczania wspartych w ramach działania terenów do pełnienia funkcji mieszkaniowych i handlowych oraz funkcji kompleksów turystycznych, rekreacyjnych, hotelowych, gastronomicznych i konferencyjnych.

Wyklucza się także możliwość wspierania infrastruktury bezpośrednio wykorzystywanej do prowadzenia inkubatorów przedsiębiorczości i inkubatorów technologicznych, gdyż na rozwój usług inkubatorów przewidziane jest odrębne działanie w Programie.

Projekty mające na cel przygotowanie strefy inwestycyjnej będą mogły być realizowane pod warunkiem niepowielania dostępnej na terenie SOM infrastruktury danego typu lub gdy inwestycja wynika ze specyficznych potrzeb zainteresowanych inwestorów.

Ponadto realizowane projekty powinny być uwarunkowane zapewnieniem przez wnioskodawcę właściwego dostępu do terenów inwestycyjnych.

³rozumianych jako tereny niewykorzystywane dotychczas pod przemysł lub usługi, wymagające wznoszenia budynków i budowli „na zielonym polu” czyli od podstaw

Zaplanowane działania w ramach danego projektu dotyczyć mogą wyłącznie stref o zwartym charakterze obszaru, co oznacza, że strefa taka nie może być rozproszona w podstrefach i obejmuje przylegające do siebie działki lub działki sąsiadujące (np. działki przedzielone drogą). Preferencje uzyskają projekty realizowane na nieużytkach, terenach zlokalizowanych w pobliżu inwestycji transportowych (autostrady, drogi szybkiego ruchu, linie kolejowe), terenach zdegradowanych, wymagających rewitalizacji. Ponadto zaplanowane działania muszą być adekwatne do zdiagnozowanego zapotrzebowania przedsiębiorców na uzbrojenie/dozbrojenie konkretnej strefy. Wnioskodawca będzie zobowiązany do wykazania, iż planowane przedsięwzięcie wynika ze zintensyfikowanego i udokumentowanego zapotrzebowania ze strony przedsiębiorców poszukujących lokalizacji do prowadzenia działalności. Przy czym planowane przedsięwzięcia nie mogą być, co do zasady, nakierowane na potrzeby jednego przedsiębiorstwa. Realizacja inwestycji musi obejmować ogół podmiotów, które będą zlokalizowane na wspieranym terenie (np. zapewnić potencjalny dostęp/korzyść z wytworzonych produktów wszystkim podmiotom), produkty projektu nie mogą być dedykowane poszczególnym podmiotom funkcjonującym na danym terenie.

10. Cel szczegółowy działania

1. Lepsze warunki do rozwoju MSP poprzez zwiększenie atrakcyjności i dostępności stref inwestycyjnych na terenie SOM

11. Kategorie interwencji

- 072 Infrastruktura biznesowa dla MŚP (w tym parki przemysłowe i obiekty)
- 089 Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Wartość inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach [zł],
2. Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych [szt.].

13. Lista wskaźników produktu

1. Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych [ha].

14. Typy projektów

1. Działania zwiększające atrakcyjność i dostępność stref inwestycyjnych na terenie SOM

15. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego,
- jednostki organizacyjne jst,
- związki jst,
- podmioty zarządzające terenami inwestycyjnymi.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mikro, mali i średni przedsiębiorcy

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

SSOM

18. Alokacja

10 179 700 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Projekty wspierane w ramach działania będą musiały być komplementarne z projektami wspieranymi z pozostałych działań wspierających obszar SOM w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Działanie jest nakierowane na wsparcie projektów wynikających ze Strategii ZIT miasta wojewódzkiego.

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb pozakonkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO we współpracy z podmiotem odpowiedzialnym za realizację ZIT dla SOM. SSOM odpowiada za ocenę zgodności projektów ze strategią ZIT dla SOM.

Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

1. Wydatki na wewnętrzną infrastrukturę komunikacyjną stanowić mogą jedynie mniejszą część budżetu projektu, tzn. mniej niż 50% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu).
2. Aby nie ograniczać rozwoju gospodarczego regionu, nie wyklucza się lokowania inwestycji dużych przedsiębiorstw na terenach wspieranych w ramach niniejszego działania, jednakże, z uwagi na fakt, iż jest ono przeznaczone wyłącznie na wsparcie przedsiębiorstw sektora MŚP, udział środków z RPO WZ w projekcie będzie pomniejszany proporcjonalnie do powierzchni zajętej przez duże przedsiębiorstwo. Redukcja ta może nastąpić zarówno na etapie aplikowania (Wnioskodawca ubiega się o proporcjonalnie niższe dofinansowanie), rozliczania, jak i trwałości projektu (mechanizmy proporcjonalnego obniżania dofinansowania oraz procedury korekt przyznanego dofinansowania zostaną opracowane na poziomie dokumentów wdrażających dotyczących rozliczania i trwałości projektu).

3. W przypadku niepełnego zagospodarowania wspartych terenów inwestycyjnych do końca 2023 r., udział środków z RPO WZ będzie pomniejszany proporcjonalnie do niezajętej powierzchni uzbrojonych terenów, a pomniejszenie będzie dokonywane w oparciu o zastosowanie mechanizmu pomocy zwrotnej. Szczegółowe procedury zostaną przedstawione na poziomie regulaminów naboru wniosków o dofinansowanie.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

1.12 Tworzenie i rozbudowa infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego w ramach Strategii ZIT dla Koszalińsko-KołobrzESCO-Białogardzkiego Obszaru FunkcjONALNEGO

9. Nazwa i krótki opis działania

1.12 Tworzenie i rozbudowa infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego w ramach Strategii ZIT dla Koszalińsko-KołobrzESCO-Białogardzkiego Obszaru FunkcjONALNEGO

Celem wsparcia jest zapewnienie infrastruktury przedsiębiorczości w postaci stref inwestycyjnych spełniających oczekiwania przedsiębiorstw, które chcą rozwijać lub podjąć działalność na terenie województwa zachodniopomorskiego. Działanie jest skierowane do jednostek samorządu terytorialnego ubiegających się o wsparcie w ramach Koszalińsko-KołobrzESCO-Białogardzkiego Obszaru FunkcjONALNEGO.

Premiowane będą przedsięwzięcia zakładające koncentrację na dziedzinach, branżach gospodarki o wysokim potencjalnie rozwojowym, mogących stać się inteligentną specjalizacją regionu.

Aby zwiększyć liczbę inwestycji podejmowanych przez MŚP w strefach inwestycyjnych typu greenfield⁴ możliwe jest wsparcie przedsięwzięć polegających na poszerzeniu strefy (poprzez przyłączenie przylegających do niej działek) lub przeprowadzeniu działań inwestycyjnych zwiększających atrakcyjność strefy w istniejących granicach. Przedsięwzięcia w istniejących strefach inwestycyjnych powinny być realizowane w celu zwiększenia liczby nowych inwestycji realizowanych na terenie strefy przez mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz powinny polegać na poprawieniu warunków do prowadzenia i rozwoju działalności MŚP, zwiększając dostępność strefy lub stopień jej skomunikowania. Nie przewiduje się natomiast tworzenia nowych stref inwestycyjnych typu „greenfield”.

W ramach działania wsparcie będzie mogło być przyznane także na aktywizację gospodarczą terenów poprzemysłowych, powojennych, pokolejowych i popegeerowskich. Tereny te odpowiednio przystosowane stanowiąc będą atrakcyjne strefy inwestycyjne do lokowania nowych inwestycji przedsiębiorstw, nowych pomysłów biznesowych oraz sprzyjać będą tworzeniu nowych miejsc pracy.

Realizowane w ramach działania przedsięwzięcia będą mogły polegać na:

- prowadzeniu prac studyjno-koncepcyjnych, badań geotechnicznych,
- kompleksowym wyposażeniu w media,
- modernizacji i rozbudowie wewnętrznej infrastruktury komunikacyjnej,
- uzupełnieniu elementów niezbędnej do ich funkcjonowania infrastruktury lub modernizacji istniejących (w tym wspólnej infrastruktury przeznaczonej dla wszystkich przedsiębiorców, którzy funkcjonować będą na terenie strefy),
- adaptacji budynków na cele planowanej działalności gospodarczej służącej więcej niż jednemu przedsiębiorcy.

Strefa inwestycyjna to wydzielony obszar odpowiadający na zapotrzebowanie potencjalnych inwestorów, tworzony najczęściej przez samorządy lokalne. Usytuowanie stref inwestycyjnych musi wynikać z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obowiązującego na danym terenie lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Wyklucza się możliwość przeznaczania wspartych w ramach działania terenów do pełnienia funkcji mieszkaniowych i handlowych oraz funkcji kompleksów turystycznych, rekreacyjnych, hotelowych, gastronomicznych i konferencyjnych.

Wyklucza się także możliwość wspierania infrastruktury bezpośrednio wykorzystywanej do prowadzenia inkubatorów przedsiębiorczości i inkubatorów technologicznych, gdyż na rozwój usług inkubatorów przewidziane jest odrębne działanie w Programie.

Projekty mające na celu przygotowanie strefy inwestycyjnej będą mogły być realizowane pod warunkiem niepowielania dostępnej na terenie KKBOF infrastruktury danego typu lub gdy inwestycja wynika ze specyficznych potrzeb zainteresowanych inwestorów.

⁴rozumianych jako tereny niewykorzystywane dotychczas pod przemysł lub usługi, wymagające wznoszenia budynków i budowli „na zielonym polu” czyli od podstaw

Ponadto realizowane projekty powinny być uwarunkowane zapewnieniem przez wnioskodawcę właściwego dostępu do terenów inwestycyjnych. Zaplanowane działania w ramach danego projektu dotyczyć mogą wyłącznie stref o zwartym charakterze obszaru, co oznacza, że strefa taka nie może być rozproszona w podstrefach i obejmuje przylegające do siebie działki lub działki sąsiadujące (np. działki przedzielone drogą). Preferencje uzyskają projekty realizowane na nieużytkach, terenach zlokalizowanych w pobliżu inwestycji transportowych (autostrady, drogi szybkiego ruchu, linie kolejowe), terenach zdegradowanych, wymagających rewitalizacji.

Ponadto zaplanowane działania muszą być adekwatne do zdiagnozowanego zapotrzebowania przedsiębiorców na uzbrojenie/dozbrojenie konkretnej strefy. Wnioskodawca będzie zobowiązany do wykazania, iż planowane przedsięwzięcie wynika ze zintensyfikowanego i udokumentowanego zapotrzebowania ze strony przedsiębiorców poszukujących lokalizacji do prowadzenia działalności. Przy czym planowane przedsięwzięcia nie mogą być, co do zasady, nakierowane na potrzeby jednego przedsiębiorstwa. Realizacja inwestycji musi obejmować ogół podmiotów, które będą zlokalizowane na wspieranym terenie (np. zapewnić potencjalny dostęp/korzyść z wytworzonych produktów wszystkim podmiotom), produkty projektu nie mogą być dedykowane poszczególnym podmiotom funkcjonującym na danym terenie.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Lepsze warunki do rozwoju MŚP poprzez zwiększenie atrakcyjności i dostępności stref inwestycyjnych na terenie KKBOF.

11. Kategorie interwencji

- 072 Infrastruktura biznesowa dla MŚP (w tym parki przemysłowe i obiekty)
- 089 Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Wartość inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach [zł],
2. Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych [szt.].

13. Lista wskaźników produktu

1. Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych [ha].

14. Typy projektów

1. Działania zwiększające atrakcyjność i dostępność stref inwestycyjnych na terenie KKBOF.

15. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego,
- jednostki organizacyjne jst,
- związki jst,
- podmioty zarządzające terenami inwestycyjnymi.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mikro, mali i średni przedsiębiorcy

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Gmina Miasto Koszalin

18. Alokacja

3 298 075 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Projekty wspierane w ramach działania będą musiały być komplementarne z projektami wspieranymi z pozostałych działań wspierających obszar KKBOF w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Działanie jest nakierowane na wsparcie projektów wynikających ze Strategii ZIT miasta wojewódzkiego.

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb pozakonkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO we współpracy z podmiotem odpowiedzialnym za realizację ZIT dla KKBOF. Gmina Miasto Koszalin odpowiada za ocenę zgodności projektów ze strategią ZIT dla KKBOF. Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Wydatki na wewnętrzną infrastrukturę komunikacyjną stanowić mogą jedynie mniejszą część budżetu projektu.

Aby nie ograniczać rozwoju gospodarczego regionu, nie wyklucza się lokowania inwestycji dużych przedsiębiorstw na terenach wspieranych w ramach niniejszego działania, jednakże, z uwagi na fakt, iż jest ono przeznaczone wyłącznie na wsparcie przedsiębiorstw sektora MŚP, udział środków z RPO WZ w projekcie będzie pomniejszany proporcjonalnie do powierzchni zajętej przez duże przedsiębiorstwo. Redukcja ta może nastąpić zarówno na etapie aplikowania (Wnioskodawca ubiega się o proporcjonalnie niższe dofinansowanie), rozliczania, jak i trwałości projektu (mechanizmy proporcjonalnego obniżania dofinansowania oraz procedury korekt przyznanego dofinansowania zostaną opracowane na poziomie dokumentów wdrażających dotyczących rozliczania i trwałości projektu).

W przypadku niepełnego zagospodarowania wspartych terenów inwestycyjnych do końca 2023 r., udział środków z RPO WZ będzie pomniejszany proporcjonalnie do niezajętej powierzchni uzbudowanych terenów, a pomniejszenie będzie dokonywane w oparciu o zastosowanie mechanizmu pomocy zwrotnej. Szczegółowe procedury zostaną przedstawione na poziomie regulaminów naboru wniosków o dofinansowanie.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

1.13 Tworzenie i rozbudowa infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego w ramach Kontraktów Samorządowych

9. Nazwa i krótki opis działania

1.13 Tworzenie i rozbudowa infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego w ramach Kontraktów Samorządowych

Celem wsparcia jest zapewnienie infrastruktury przedsiębiorczości w postaci stref inwestycyjnych spełniających oczekiwania przedsiębiorstw, które chcą rozwijać lub podjąć działalność na terenie województwa zachodniopomorskiego. Działanie jest skierowane do jednostek samorządu terytorialnego ubiegających się o wsparcie w ramach Kontraktów Samorządowych. Wspierane przedsięwzięcia powinny wynikać z przedstawionej w Kontrakcie Samorządowym wizji/ strategii rozwoju gospodarczego, w szczególności dotyczyć branży/specjalizacji gospodarki, na rozwoju której Kontrakt Samorządowy został oparty. Dodatkowo premiowane będą przedsięwzięcia zakładające koncentrację na dziedzinach, branżach gospodarki o wysokim potencjalnie rozwojowym, mogących stać się inteligentną specjalizacją regionu.

Aby zwiększyć liczbę inwestycji podejmowanych przez MŚP na terenach objętych Kontraktem Samorządowym możliwe jest zarówno wsparcie przedsięwzięć polegających na tworzeniu nowej strefy inwestycyjnej typu greenfield, jak i poszerzeniu strefy (poprzez przyłączenie przylegających do niej działek) lub przeprowadzeniu działań inwestycyjnych zwiększających atrakcyjność inwestycyjną strefy w istniejących granicach.

Przy czym priorytetowo będą traktowane przedsięwzięcia dotyczące istniejących stref inwestycyjnych.

W ramach działania wsparcie będzie mogło być przyznane także na aktywizację gospodarczą terenów poprzemysłowych, powojennych, pokolejowych i popegeerowskich. Tereny te odpowiednio przystosowane stanowiąc będą atrakcyjne strefy inwestycyjne do lokowania nowych inwestycji przedsiębiorstw, nowych pomysłów biznesowych oraz sprzyjać będą tworzeniu nowych miejsc pracy.

Realizowane w ramach działania przedsięwzięcia będą mogły polegać na:

- prowadzeniu prac studyjno-koncepcyjnych, badań geotechnicznych,
- kompleksowym wyposażeniu w media,
- modernizacji i rozbudowie wewnętrznej infrastruktury komunikacyjnej, z zastrzeżeniem, iż wewnętrzne drogi komunikacyjne, to tzw. drogi wewnętrzne, niezaliczone do żadnej z kategorii dróg publicznych i niezlokalizowane w pasie drogowym tych dróg
- uzupełnieniu elementów infrastruktury lub modernizacji istniejących (w tym wspólnej infrastruktury przeznaczonej dla wszystkich przedsiębiorców, którzy funkcjonować będą na terenie strefy),
- adaptacji budynków na cele planowanej działalności gospodarczej służącej więcej niż jednemu przedsiębiorcy

Strefa inwestycyjna to wydzielony obszar odpowiadający na zapotrzebowanie potencjalnych inwestorów, tworzony najczęściej przez samorządy lokalne.

Usytuowanie stref inwestycyjnych musi wynikać z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obowiązującego na danym terenie lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Wyklucza się możliwość przeznaczania wspartych w ramach działania terenów do pełnienia funkcji mieszkaniowych i handlowych.

Wyklucza się także możliwość wspierania infrastruktury bezpośrednio wykorzystywanej do prowadzenia inkubatorów przedsiębiorczości i inkubatorów technologicznych, gdyż na rozwój usług inkubatorów przewidziane jest odrębne działanie w Programie.

Projekty mające na celu przygotowanie strefy inwestycyjnej będą mogły być realizowane pod warunkiem niepowielania dostępnej na obszarze objętym KS infrastruktury danego typu lub gdy inwestycja wynika ze specyficznych potrzeb zainteresowanych inwestorów.

Ponadto realizowane projekty powinny być uwarunkowane zapewnieniem przez wnioskodawcę właściwego dostępu do terenów inwestycyjnych.

Zaplanowane działania w ramach danego projektu dotyczyć mogą wyłącznie stref o zwartym charakterze obszaru, co oznacza, że strefa taka nie może być rozproszona w podstrefach i obejmuje przylegające do siebie działki lub działki sąsiadujące (np. działki przedzielone drogą).

Ponadto zaplanowane działania muszą być adekwatne do zdiagnozowanego zapotrzebowania przedsiębiorców na uzbrojenie/dozbrojenie konkretnej strefy. Preferencje uzyskają projekty realizowane na nieużytkach, terenach zlokalizowanych w pobliżu inwestycji transportowych (autostrady, drogi szybkiego ruchu, linie kolejowe), terenach zdegradowanych, wymagających rewitalizacji. Wnioskodawca będzie zobowiązany do wykazania, iż planowane przedsięwzięcie wynika ze zintensyfikowanego i udokumentowanego zapotrzebowania ze strony przedsiębiorców poszukujących lokalizacji do prowadzenia działalności. Przy czym planowane przedsięwzięcia nie mogą być, co do zasady, nakierowane na potrzeby jednego przedsiębiorstwa. Realizacja inwestycji musi obejmować ogół podmiotów, które będą zlokalizowane na wspieranym terenie (np. zapewnić potencjalny dostęp/korzyść z wytworzonych produktów wszystkim podmiotom), produkty projektu nie mogą być dedykowane poszczególnym podmiotom funkcjonującym na danym terenie.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Lepsze warunki do rozwoju MŚP poprzez zwiększenie atrakcyjności i dostępności stref inwestycyjnych na obszarze objętym KS.

11. Kategorie interwencji

- 072 Infrastruktura biznesowa dla MŚP (w tym parki przemysłowe i obiekty)
- 089 Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Wartość inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach [zł],
2. Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych [szt.].

13. Lista wskaźników produktu

1. Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych [ha].

14. Typy projektów

1. Działania zwiększające atrakcyjność i dostępność stref inwestycyjnych na obszarze objętym KS.

15. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego,
- jednostki organizacyjne jst,
- związki jst,
- podmioty zarządzające terenami inwestycyjnymi.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mikro, mali i średni przedsiębiorcy

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Alokacja

9 771 095 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Projekty realizowane w ramach działania będą musiały być kompleksowe i komplementarne z innymi projektami wskazanymi we wspieranym Kontrakcie Samorządowym.

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Przedmiotowe działanie będzie jednym z kilku działań w ramach RPO WZ 2014-2020 wdrażanych za pomocą narzędzia jakim jest Kontrakt Samorządowy. KS ma na celu jednolity gospodarczy rozwój danego obszaru, oparty na wspólnie zdefiniowanych przez kilka samorządów terytorialnych celach rozwojowych.

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego oraz Wydział Wdrażania RPO.

Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Katalog wydatków kwalifikowalnych będzie określany w Rocznym Planie Realizacji Działania lub regulaminach poszczególnych konkursów na podstawie Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z uwzględnieniem przepisów o pomocy publicznej (jeśli dotyczy) oraz szczegółowych warunków dotyczących poszczególnych konkursów. Należy mieć także na uwadze, iż każdy wydatek w ramach projektu będzie oceniany pod kątem adekwatności, zgodności z celem projektu, niezbędności.

1. Wydatki na wewnętrzną infrastrukturę komunikacyjną stanowić mogą jedynie mniejszą część budżetu projektu (mniej niż 50% całkowitych wydatków kwalifikowalnych).
2. Aby nie ograniczać rozwoju gospodarczego regionu, nie wyklucza się lokowania inwestycji dużych przedsiębiorstw na terenach wspieranych w ramach niniejszego działania, jednakże, z uwagi na fakt, iż jest ono przeznaczone wyłącznie na wsparcie przedsiębiorstw sektora MŚP, udział środków z RPO WZ w

projekcie będzie pomniejszany proporcjonalnie do powierzchni zajętej przez duże przedsiębiorstwo. Redukcja ta może nastąpić zarówno na etapie aplikowania (Wnioskodawca ubiega się o proporcjonalnie niższe dofinansowanie), rozliczania, jak i trwałości projektu (mechanizmy proporcjonalnego obniżania dofinansowania oraz procedury korekt przyznanego dofinansowania zostaną opracowane na poziomie dokumentów wdrażających dotyczących rozliczania i trwałości projektu).

3. W przypadku niepełnego zagospodarowania wspartych terenów inwestycyjnych do końca 2023 r., udział środków z RPO WZ będzie pomniejszany proporcjonalnie do niezajętej powierzchni uzbrojonych terenów, a pomniejszenie będzie dokonywane w oparciu o zastosowanie mechanizmu pomocy zwrotnej. Szczegółowe procedury zostaną przedstawione na poziomie regulaminów naboru wniosków o dofinansowanie.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%,

I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE
DZIAŁANIE 1.13 TWORZENIE I ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY NA RZECZ ROZWOJU GOSPODARCZEGO W RAMACH KONTRAKTÓW SAMORZĄDOWYCH

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

1.14 Wzmocnienie pozycji regionalnej gospodarki w wymiarze krajowym i międzynarodowym

9. Nazwa i krótki opis działania

1.14 Wzmocnienie pozycji regionalnej gospodarki w wymiarze krajowym i międzynarodowym

Celem działania jest wsparcie koordynacji działań wzmacniających pozycję regionalnej gospodarki w wymiarze krajowym, jak i międzynarodowym.

Realizowane działania stanowią będą uzupełnienie interwencji zaplanowanej w pozostałych działaniach pierwszej osi priorytetowej. Zarówno inwestycje i projekty badawczo-rozwojowe innowacyjnych zachodniopomorskich przedsiębiorstw, wzbogacona oferta inwestycyjna regionu, jak i sprawnie działające środowisko okołobiznesowe wymaga spójnej, kompleksowej i konsekwentnej strategii budowania i promowania marki Województwa Zachodniopomorskiego, jako regionu silnego gospodarczo, otwartego na innowacje i nowe pomysły biznesowe, ukierunkowanego na rozwój inteligentnych i regionalnych specjalizacji. Zaplanowane działania będą ustalane i realizowane w porozumieniu i we współpracy z parterami społeczno-gospodarczymi oraz jednostkami samorządu terytorialnego.

W tym celu w ramach działania zakłada się:

- organizację wydarzeń promujących Pomorze Zachodnie jako region przyjazny innowacjom (np. festiwal innowacji, spotkania umożliwiające promocję nowatorskich pomysłów i projektów wypracowanych dzięki współpracy regionalnych podmiotów),
- aktywność regionu w międzynarodowych inicjatywach dotyczących innowacji,
- prezentację gospodarczego potencjału województwa podczas wydarzeń krajowych i zagranicznych (kompleksowa oferta dla biznesu prezentująca regionalne specjalizacje, infrastrukturę gospodarczą, zasoby ludzkie i możliwości ich dostosowania zgodnie z potrzebami, wachlarz możliwości współpracy badawczo-rozwojowej z jednostkami naukowymi, szeroko rozumiane otoczenie biznesowe, itp.),
- organizację wydarzeń promujących potencjał gospodarczy regionu, organizację konkursu na produkty produkowane na Pomorzu Zachodnim (np. „Made in West Pomeranian” „Made in Pomorze Zachodnie”) i ich kompleksowe promowanie,
- wsparcie kooperacji zachodniopomorskich przedsiębiorstw, w szczególności z partnerami zagranicznymi, w tym m.in. poprzez przygotowywanie grup przedsiębiorstw do profesjonalnej prezentacji oferty przed potencjalnymi kontrahentami, organizację zagranicznych misji gospodarczych, opracowywanie analiz rynków zagranicznych, udostępnianie informacji o możliwościach kooperacji, warunkach inwestowania na określonych rynkach, organizację wizyt studyjnych partnerów i mediów zagranicznych.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Lepsze warunki do rozwoju MŚP poprzez umacnianie wizerunku gospodarczego Województwa Zachodniopomorskiego.

11. Kategorie interwencji

066 Zaawansowane usługi wsparcia dla MŚP i grup MŚP (w tym usługi w zakresie zarządzania, marketingu i projektowania)

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba kontraktów handlowych zagranicznych podpisanych przez przedsiębiorstwa wsparte w zakresie internacjonalizacji [szt.],
2. Liczba potencjalnych inwestorów, do których Beneficjent dotrze z oferta inwestycyjna regionu [szt.],
3. Ilość wypromowanych ofert inwestycyjnych [szt.].

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze międzynarodowym [szt.],
2. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI) [przedsiębiorstwa],
3. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe (CI) [przedsiębiorstwa],
4. Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze krajowym [szt.]
5. Liczba wspieranych nowych przedsiębiorstw (CI) [przedsiębiorstwa.

14. Typy projektów

1. Przedsięwzięcia wzmacniające wizerunek gospodarczy Województwa Zachodniopomorskiego.
2. Przedsięwzięcia wzmacniające wizerunek gospodarczy Województwa Zachodniopomorskiego – projekty partnerskie

15. Typ beneficjenta

I typ projektu:
Województwo Zachodniopomorskie

II typ projektu:
Lider projektu : Województwo Zachodniopomorskie
Partner projektu: Instytucja Otoczenia Biznesu wybrana zgodnie z art. 33 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mikro, mali i średni przedsiębiorcy

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Alokacja

23 180 956 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE
DZIAŁANIE 1.14 WZMOCNIENIE POZYCJI REGIONALNEJ GOSPODARKI W WYMIARZE KRAJOWYM I MIĘDZYNARODOWYM

	Nie dotyczy
21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów
-		
--	--
	Tryb pozakonkursowy Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO. W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.
--	--
22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych
	Nie dotyczy
25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)
	W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek
-		
--	--
	System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.
--	--
27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)
	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 – dotyczy wsparcia przekazywanego MŚP na tzw. drugim poziomie.
28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)
	100%
29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE
DZIAŁANIE 1.14 WZMOCNIENIE POZYCJI REGIONALNEJ GOSPODARKI W WYMIARZE KRAJOWYM I MIĘDZYNARODOWYM

100%

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

1.15 Wsparcie kooperacji przedsiębiorstw

9. Nazwa i krótki opis działania

1.15 Wsparcie kooperacji przedsiębiorstw

Celem działania jest ukierunkowanie przedsiębiorstw na zwiększenie stopnia kooperacji z partnerami krajowymi, jak i zagranicznymi, co pozwoli lepiej wykorzystać istniejący potencjał rozwoju gospodarki regionu, szczególnie w obszarze innowacyjnych MŚP.

Wsparcie w ramach działania obejmie m.in. pomoc w nawiązywaniu kontaktów gospodarczych z partnerami krajowymi, jak i zagranicznymi lub w tworzeniu wspólnej oferty rynkowej, a także udostępnianie informacji o możliwościach kooperacji i warunkach inwestowania na określonych rynkach, formułowanie strategii dotyczącej działań międzynarodowych, prowadzenie prezentacji dla potencjalnych kontrahentów, itp.

Zakłada się realizację przedsięwzięć ukierunkowanych na wsparcie grup przedsiębiorstw działających w określonej branży czy specjalizacji zachodniopomorskiej gospodarki. Wsparcie indywidualnych przedsiębiorstw jest możliwe pod warunkiem realizacji kompleksowych i możliwie długofalowych strategii ekspansji na rynki zagraniczne.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

Celem działania jest stworzenie lepszych warunków dla rozwoju MŚP dzięki budowaniu potencjału eksportowego przedsiębiorstw, a także kreowaniu współpracy gospodarczej.

11. Kategorie interwencji

066 Zaawansowane usługi wsparcia dla MŚP i grup MŚP (w tym usługi w zakresie zarządzania, marketingu i projektowania)

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba kontraktów handlowych zagranicznych podpisanych przez przedsiębiorstwa wsparte w zakresie internacjonalizacji [szt.],
2. Przychody ze sprzedaży produktów na eksport [zł],
3. Liczba przedsiębiorstw, które wkroczyły na nowe rynki zagraniczne na skutek otrzymania wsparcia [szt.],
4. Liczba zainicjowanych wspólnych przedsięwzięć,
5. Liczba kontraktów handlowych podpisanych przez wsparte przedsiębiorstwa

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI) [przedsiębiorstwa],
2. Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze międzynarodowym [szt.],
3. Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze krajowym [szt.],
4. Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie internacjonalizacji działalności [szt.],
5. Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI) [zł],
6. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI) [przedsiębiorstwa],
7. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe (CI) [przedsiębiorstwa]
8. Liczba wspieranych nowych przedsiębiorstw (CI) [przedsiębiorstwa].

14. Typy projektów

1. Kompleksowe wsparcie indywidualnych przedsiębiorstw w zakresie ekspansji na rynki zagraniczne

Wsparcie będzie przeznaczone wyłącznie doprzedsiębiorstw działających w obszarze inteligentnych specjalizacji Pomorza Zachodniego. Przedsiębiorstwa będą mogły uzyskać wsparcie na działania służące realizacji poszczególnych etapów Strategii ekspansji na rynki zagraniczne (której przygotowanie przedsiębiorstwa mogą współfinansować w ramach bonu na specjalistyczne usługi IOB w działaniu 1.16), pod warunkiem przystąpienia przedsiębiorstwa do jej realizacji w sposób kompleksowy, a nie w formie incydentalnych działań.

Każdorazowo, przed udzieleniem wsparcia na realizację działań przewidzianych w Strategii, będzie ona podlegać ocenie jakościowej, w szczególności pod kątem zakładanych rezultatów oraz adekwatności i kompleksowości zaplanowanych w niej działań.

Przedsiębiorcy będą mogli uzyskać wsparcie na wybrane bądź wszystkie etapy/działania zaplanowane w Strategii. W ramach realizacji strategii przedsiębiorcy będą mogli uzyskać wsparcie na działania w niej zaplanowane min. w zakresie:

- przygotowania do prezentacji oferty podczas imprez targowo-wystawienniczych,
- udziału w międzynarodowych imprezach targowo-wystawienniczych w charakterze wystawcy,
- udziału w misjach gospodarczych za granicą związanych z rynkiem docelowym połączonych z bilateralnymi spotkaniami z potencjalnymi kontrahentami,
- doradztwa w zakresie strategii działań marketingowych, koncepcji dostosowania wzorniczego produktów/oferty, koncepcji wizerunku przedsiębiorcy, czy ochrony własności intelektualnej na wybranych rynkach docelowych,
- doradztwa w obszarze wyszukiwania i doboru partnerów gospodarczych,
- doradztwo w zakresie tworzenia sieci dystrybucyjnej na rynkach docelowych,
- uzyskania niezbędnych dokumentów/certyfikatów uprawniających do wprowadzenia produktów lub usług na wybrane rynki docelowe.

z zastrzeżeniem, iż jedynym przedmiotem wsparcia nie może być udział w misjach gospodarczych.

2. Kompleksowe wsparcie dla grup przedsiębiorstw w zakresie międzynarodowej kooperacji

Wsparcie grup przedsiębiorstw odbywać się będzie za pomocą Wykonawcy Programu Ekspansji, który ubiega się o dofinansowanie projektu polegającego na zorganizowaniu programu ekspansji dla grupy zachodniopomorskich przedsiębiorstw (działających w danym segmencie rynku, specjalizacji), a następnie przekazuje wsparcie w formie bezzwrotnej poszczególnym przedsiębiorcom jako pomoc de minimis. Wykonawca Programu Ekspansji zobowiązany będzie do wykazania, że planowane rezultaty projektu będą wyższe niż potencjalne rezultaty wsparcia udzielonego przedsiębiorstwom indywidualnie. Warunkiem koniecznym realizacji tej formuły projektu będzie transferowanie na drugim poziomie całości wsparcia do uczestników projektu – MŚP oraz zagwarantowanie, że docelowi odbiorcy zostaną wybrani z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania.

Wsparcie przedsiębiorcy udzielane w ramach typu 2 może obejmować realizację działania/etapu wynikającego z indywidualnej Strategii ekspansji, pod warunkiem, iż przedsiębiorca nie uzyskał wsparcia na to działanie/etap w ramach typu projektu 1.

Szczegółowe zasady udziału w Programie Ekspansji określa Wykonawca. Przygotowany program ekspansji uwzględniać powinien zdywersyfikowane i dostosowane do specyfiki danej grupy przedsiębiorstw formy wsparcia na zagranicznym rynku docelowym, np:

- udział w misji gospodarczej połączonej z udziałem w międzynarodowej imprezie targowo-wystawienniczej (nie w charakterze wystawcy) lub z pokazami, spotkaniami branżowymi bądź spotkaniami bilateralnymi z potencjalnymi kontrahentami,
- przygotowanie (poprzez np. mentoring, coaching) do profesjonalnej prezentacji i spotkania z potencjalnymi kontrahentami na rynku docelowym,
- opracowanie i produkcji wspólnych materiałów informacyjnych na temat grupy przedsiębiorstw.

3. Organizacja przedsięwzięć kooperacyjnych w kraju

Celem wsparcia będzie zwiększenie skali kooperacji i integracji regionalnych przedsiębiorstw z partnerami krajowymi, jak i zagranicznymi poprzez organizację w województwie spotkań, pokazów, giełd kooperacyjnych dla grupy zachodniopomorskich przedsiębiorstw (działających w danym segmencie rynku, specjalizacji) i

I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE
DZIAŁANIE 1.15 WSPARCIE KOOPERACJI PRZEDSIĘBIORSTW

ich potencjalnych kooperantów tak krajowych, jak i zagranicznych. Priorytetowo będą traktowane przedsięwzięcia towarzyszące imprezom promocyjnym bądź wystawienniczym o charakterze ponadregionalnym, także imprezom cyklicznym o udokumentowanej historii, pod warunkiem, iż wspierane przedsięwzięcie będzie nowością/innowacją w stosunku do dotychczasowej formuły tego wydarzenia.
Wsparciem nie mogą zostać objęte przedsięwzięcia organizowane jedynie dla członków danej organizacji.
Organizator przedsięwzięcia kooperacyjnego zobowiązany będzie do wykazania, że planowane rezultaty projektu będą wyższe niż potencjalne rezultaty wsparcia udzielonego przedsiębiorstwom indywidualnie. Warunkiem koniecznym realizacji tej formuły projektu będzie transferowanie na drugim poziomie całości wsparcia do uczestników projektu – MŚP oraz zagwarantowanie, że docelowi odbiorcy zostaną wybrani z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania.

15. Typ beneficjenta

Typ 1:
– mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa.
Typ 2, 3:
– Instytucje Otoczenia Biznesu (w tym organizacje zrzeszające przedsiębiorców).

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mikro, mali i średni przedsiębiorcy

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Alokacja

1 097 259 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE
DZIAŁANIE 1.15 WSPARCIE KOOPERACJI PRZEDSIĘBIORSTW

Instytucja Zarządzająca może podjąć decyzję o realizacji typów projektów I, II w formule projektu grantowego, o którym mowa w art. 35 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 RPO WZ.
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO/Beneficjent projektu grantowego (jeśli dotyczy).
Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Wsparcie udzielone jednemu przedsiębiorstwu w ramach typu 1 oraz łącznie w ramach typu 1 i 2 (jako uczestnikowi programu ekspansji) nie może przekroczyć kwoty 150 000 PLN,
Wsparcie udzielone jednemu przedsiębiorstwu w ramach typu 2 nie może przekroczyć kwoty 50 000 PLN.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r..

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom na usługi doradcze oraz udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020
Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

1.16 Zwiększenie dostępu do usług Instytucji Otoczenia Biznesu

9. Nazwa i krótki opis działania

1.16 Zwiększenie dostępu do usług Instytucji Otoczenia Biznesu

Celem wsparcia jest zwiększenie dostępu mikro, małych i średnich przedsiębiorstw do dobrej jakości, specjalistycznych usług doradczych świadczonych przez Instytucje Otoczenia Biznesu w zakresie wsparcia procesów innowacji w przedsiębiorstwach. Wspierane przedsięwzięcia będą przyczyniać się do rozwoju trwałych powiązań i synergii pomiędzy sektorem nauki, a przedsiębiorcami w celu skutecznego transferu wyników prac badawczo-rozwojowych.

W ramach działania realizowane będą dwa typy projektów:

- Bony dla MŚP na zakup usług Instytucji Otoczenia Biznesu,
- Zwiększenie potencjału Instytucji Otoczenia Biznesu.

W ramach pierwszego typu projektów możliwe będzie dofinansowanie zakupu przez MŚP profesjonalnych usług doradczych świadczonych przez Instytucje Otoczenia Biznesu, w szczególności:

- doradztwo w zakresie transferu technologii,
- doradztwo w zakresie tworzenia i realizacji strategii ochrony własności intelektualnej w MŚP (w tym m.in. opracowanie strategii ochrony własności intelektualnej, usługi rzeczników patentowych wraz z asystą przy ochronie praw własności przemysłowej, badanie czystości i zdolności patentowej, audyty prawne w zakresie ustalania przynależności praw i regulowania stosunków prawnych w tym zakresie),
- doradztwo w zakresie kojarzenia partnerów gospodarczych i jednostek naukowych do współpracy w zakresie B+R, w tym wsparcie w tworzeniu konsorcjów naukowo-przemysłowych (w zakresie umów/ porozumień o współpracy, schematów współpracy, zabezpieczania praw majątkowych)
- doradztwo w zakresie wprowadzania nowych modeli biznesowych, nowych produktów i usług (w tym m.in. analizy rynkowe, badania marketingowe, analizy FTO),
- doradztwo w zakresie jakości (projektowanie, wdrażanie i doskonalenie systemów zarządzania, certyfikacja zgodności dla wyrobów, usług, surowców, maszyn i urządzeń, aparatury kontrolno-pomiarowej lub kwalifikacji personelu w celu opracowania bardziej efektywnych produktów procesów i usług),
- doradztwo w zakresie korzystania z finansowania zewnętrznego, w szczególności dla projektów związanych z transferem i komercjalizacją technologii (m.in. przygotowanie biznesplanów i teaserów inwestycyjnych, doradztwo prawne i biznesowe w negocjacjach z finansującymi),
- doradztwo w zakresie wdrażania ekoinnowacji i efektywności zasobów doradztwo w zakresie wspomagania innowacji w sektorze usług i projektowania.
- doradztwo w zakresie opracowania strategii ekspansji na rynki zagraniczne – wyłącznie dla przedsiębiorstw działających w zakresie inteligentnych specjalizacji regionu.

Dofinansowaniu mogą podlegać wyłącznie takie usługi, co do których nie ma wątpliwości, że stanowią czynność doradczą. Usługi doradczej nie stanowią działania ciągłe lub okresowe w przedsiębiorstwie, związane z bieżącymi wydatkami operacyjnymi przedsiębiorstwa, takimi jak np. usługi doradztwa podatkowego, regularne usługi prawnicze lub reklama.

W ramach drugiego typu projektów wspierane będą projekty realizowane przez Instytucje Otoczenia Biznesu działające w regionie (co najmniej 2 lata jako IOB) zakładające wdrożenie nowych (lub znacząco udoskonalonych) specjalistycznych usług doradczych, w szczególności dotyczących rozwoju sfery B+R+Iskierowanych do przedsiębiorstw.

Działające na terenie województwa Instytucje Otoczenia Biznesu powinny zwiększyć wachlarz dobrej jakości, specjalistycznych usług wspierających rozwój przedsiębiorstw, w szczególności w zakresie transferu technologii, projektów badawczo-rozwojowych i innowacyjnych, innowacji ukierunkowanych na użytkownika i związanych z wzornictwem.

W ramach drugiego typu projektów preferowane będzie wdrażanie usług w zakresie:

- usługi doradcze wspierające proces transferu technologii (m.in. wyceny własności intelektualnej, doradztwo prawne i podatkowe związane z transferem praw własności intelektualnej, tworzenie planów i strategii komercjalizacji, doradztwa w negocjacjach),
- usługi doradztwa w zakresie tworzenia i realizacji strategii ochrony własności intelektualnej w MŚP (w tym m.in. opracowanie strategii ochrony własności intelektualnej, usługi rzeczników patentowych wraz z asystą przy ochronie praw własności przemysłowej, badanie czystości i zdolności patentowej, audyty prawne w zakresie ustalania przynależności praw i regulowania stosunków prawnych w tym zakresie, dostęp do specjalistycznych baz danych patentowych),
- usługi doradcze w zakresie kojarzenia partnerów gospodarczych i jednostek naukowych do współpracy w zakresie B+R, w tym wsparcie tworzenia partnerstw naukowo-przemysłowych, tworzenia nowych łańcuchów wartości;
- usługi doradcze i prawne we współpracy pomiędzy podmiotami gospodarczymi, a jednostkami B+R (w zakresie umów/ porozumień o współpracy, schematów współpracy, zabezpieczania praw majątkowych);
- usługi doradcze w zakresie wprowadzania nowych modeli biznesowych, nowych produktów i usług (w tym analizy rynkowe, badania marketingowe, analizy FTO, wyszukiwanie i wsparcie w nawiązaniu relacji z partnerami biznesowymi i naukowymi)
- usługi doradcze w zakresie korzystania z finansowania zewnętrznego dla projektów związanych z transferem i komercjalizacją technologii (m.in. przygotowanie biznesplanów i teaserów inwestycyjnych, doradztwo prawne i biznesowe w negocjacjach z finansującymi).

O wsparcie mogą ubiegać się Instytucje Otoczenia Biznesu funkcjonujące w oparciu o co najmniej krajowe standardy świadczenia usług lub zobowiązujące się do wprowadzenia takich standardów w okresie do 12 miesięcy po zakończeniu realizacji projektu. Priorytetowo będą traktowane podmioty stosujące standardy opracowane na poziomie europejskim/ międzynarodowym. Spełnianie wskazanych standardów powinno być potwierdzone posiadanymi certyfikatami, przeprowadzanymi cyklicznie audytami bądź potwierdzone przynależnością do krajowych lub europejskich/ międzynarodowych sieci wsparcia przedsiębiorczości. Premiowane będą przedsięwzięcia, które będą uwzględniały oferowanie pakietu usług wsparcia dla przedsiębiorstw na terenie całego województwa, z zastrzeżeniem, iż celem działania nie jest zwiększenie liczby Instytucji Otoczenia Biznesu w regionie, tylko uelastycznienie oferty istniejących podmiotów tak, aby mogły one za pomocą nowych narzędzi i usług objąć swą opieką także przedsiębiorstwa oddalone od największych miast województwa.

W związku z dążeniem do przedstawienia działalności Instytucji Otoczenia Biznesu na system popytowy (rozumiany jako świadczenie usług, na które istnieje realne zapotrzebowanie ze strony rynku), instytucje ubiegające się o wsparcie zobowiązane będą do zaprezentowania strategii wdrożenia nowych/udoskonalonych usług, która będzie wskazywać zdolność do uruchomienia świadczenia tych usług oraz ich finansowania z przychodów pochodzących z różnych źródeł, w tym od przedsiębiorstw lub/i ze środków własnych, w okresie min. 24 miesięcy po zakończeniu realizacji projektu. Centra Transferu Technologii mogą w strategii biznesowej uwzględniać wpływ świadczonych przez nie usług na przychody z działalności badawczo-rozwojowej i komercjalizacji Uczelni w strukturach, w których funkcjonują oraz jej spółki celowej.

Wspierane projekty mogą zakładać następujące zadania służące przygotowaniu do wdrożenia nowych/udoskonalonych usług:

- uszczegółowienie założeń i koncepcji projektowanej usługi lub usług,
- przygotowanie niezbędnego potencjału osobowego i technicznego IOB do świadczenia nowej usługi lub usług (w tym dostęp do baz danych, niezbędne specjalistyczne szkolenia, natomiast z wyłączeniem wydatków na zakup środków trwałych i inwestycji infrastrukturalnych oraz wydatków na udział pracowników w studiach wyższych i podyplomowych),

- przeprowadzenie badania rynku pod kątem zwiększania zapotrzebowania przedsiębiorców na projektowane usługi (wypracowanie procedur stałego monitorowania potrzeb klientów),
- przygotowanie oferty rynkowej (np. testowanie, ewaluacja efektywności etapu testowania, charakterystyka odbiorcy usługi, kanały dystrybucji, określenie procedur obsługi klienta, oceny zadowolenia z usług i oczekiwań klienta).

Wsparte instytucje zobowiązane będą do:

- świadczenia wdrożonych w ramach projektu usług oraz finansowania ich z przychodów pochodzących z różnych źródeł, w tym od przedsiębiorstw lub/i ze środków własnych przez okres min. 24 miesięcy po zakończeniu realizacji projektu
- monitorowania świadczenia usług i przeprowadza badań satysfakcji klientów w celu oceny swoich wyników oraz podnoszenia jakości swoich usług do zakładanych standardów przez okres min. 24 miesięcy po zakończeniu realizacji projektu.

Priorytetowo będą traktowane projekty realizowane w partnerstwach lub powiązane z projektami innych Instytucji Otoczenia Biznesu. Dodatkowo premiowane będą projekty zakładające wykorzystanie potencjału podmiotów partnerskich w procesie przygotowania, testowania nowych usług jak i świadczenia komplementarnych usług w stosunku do wprowadzanej usługi przez IOB.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększenie konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw poprzez ułatwienie im dostępu do specjalistycznych usług Instytucji Otoczenia Biznesu

11. Kategorie interwencji

066 Zaawansowane usługi wsparcia dla MŚP i grup MŚP (w tym usługi w zakresie zarządzania, marketingu i projektowania)

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba przedsiębiorstw korzystających z zaawansowanych usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu [szt.].

13. Lista wskaźników produktu

Typ projektu 1:

1. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie(CI) [przedsiębiorstwa],
2. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI) [przedsiębiorstwa],
3. Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie doradztwa specjalistycznego [szt.],
4. Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje)(CI) [zł].

Typ projektu 2:

1. Liczba zaawansowanych usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu [szt.].
2. Liczba instytucji otoczenia biznesu wspartych w zakresie profesjonalizacji usług [szt.].

14. Typy projektów

1. Bony dla MŚP na zakup usług Instytucji Otoczenia Biznesu,   2. Zwiększenie potencjału Instytucji Otoczenia Biznesu.

15. Typ beneficjenta

Typ projektu 1:   – mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa/podmiot będący beneficjentem projektu grantowego (jeśli dotyczy)   Typ projektu 2:   Będące Instytucjami Otoczenia Biznesu: – Inkubatory Przedsiębiorczości,   – prowadzone przez Uczelnie Centra Transferu Technologii i spółki celowe Uczelni (wyłącznie jako partner w projekcie Centrum Transferu Technologii);   – Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości   – Inkubatory Technologiczne   – Parki Naukowo – Technologiczne   – Parki Przemysłowe   – Instytucje Finansowe prowadzące fundusze pożyczkowe, poręczeniowe lub fundusze VC   – Agencje Rozwoju Regionalnego lub Lokalnego   – partnerstwa wyżej wymienionych instytucji

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mikro, mali i średni przedsiębiorcy
----

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy
----

18. Alokacja

93 426 EUR
----

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy
----

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Instytucja Zarządzająca może podjąć decyzję o realizacji typu projektów I w formule projektu grantowego, o którym mowa w art. 35 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 RPO WZ.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO/Beneficjent projektu grantowego (jeśli dotyczy).

Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

1. Maksymalna wartość dofinansowania dla jednego przedsiębiorstw w ramach 1 typu projektów: 50 000,00 PLN,
2. W ramach 2 typu projektów maksymalny okres realizacji projektu wynosi co do zasady 2 lata, z zastrzeżeniem iż IZ RPO WZ może na poziomie regulaminu naboru określić przypadki, w których termin ten będzie mógł być wydłużony.
3. W ramach 2 typu projektów w przypadku nieosiągnięcia zakładanej w projekcie wartości wskaźnika „Liczba przedsiębiorstw korzystających z zaawansowanych usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu [szt.]” udział środków z RPO WZ w projekcie będzie pomniejszany w oparciu o zastosowanie mechanizmu pomocy zwrotnej. Szczegółowe procedury zostaną przedstawione na poziomie regulaminów naboru wniosków o dofinansowanie.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020
Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

Typ projektu 1:
– 85%
Typ projektu 2:
– 85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

Typ projektu 1:
– 15%
Typ projektu 2:
– 15%

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu w ramach 1 typu projektów wynosi 5000 PLN.

1.17 Wzmocnienie procesu wsparcia firm w początkowej fazie rozwoju

9. Nazwa i krótki opis działania

1.17 Wzmocnienie procesu wsparcia firm w początkowej fazie rozwoju

Działanie jest skierowane na wzmocnienie systemu wspierającego proces inicjowania i rozwoju początkujących firm, szczególnie w obszarach inteligentnych specjalizacji regionu.

Podmioty wspierające inicjowanie i rozwój początkujących firm, w szczególności inkubatory przedsiębiorczości i inkubatory technologiczne, powinny zintensyfikować współpracę ze swoimi klientami i nie powinna ona sprowadzać się wyłącznie do zapewnienia infrastruktury. Przewiduje się wsparcie poprzez:

1. kompleksowe i ciągłe wsparcie inkubacji początkujących firm przez Inkubatory innowacyjne i technologiczne zakładające świadczenie nowych, wyspecjalizowanych usług inkubacji, m.in. :
  - doradztwo w zakresie zaawansowanego planowania biznesowego, wprowadzenia produktów/usług na rynek, wzmocnienia procesów sprzedaży, wprowadzania innowacji, identyfikacji nowych klientów, analizy ryzyka, itp.,
  - dostęp do branżowych baz danych, narzędzi online do wymiany informacji/wiedzy, wspólnej realizacji projektów,
  - usługi inkubacji wirtualnej,
  - organizację wyjazdów dla grup startupów na międzynarodowe spotkania startupowe;
2. wybrane w drodze konkursu kompleksowe programy akceleracyjne składające się z kilku (maksymalnie 4-miesięcznych) edycji obejmujące właściwe dla tej fazy rozwoju firm instrumenty wsparcia jak m.in. szkolenia, warsztaty, doradztwo, coaching, mentoring;
3. wsparcie poprzez instrumenty kapitałowe firm w początkowej fazie rozwoju, w szczególności powstałych w oparciu o wdrożenie wyników B+R.

Realizowane przedsięwzięcia mogą być skierowane do przedsiębiorstw nowotworzonych lub o krótkiej historii, będących w fazie startup, które korzystać będą ze wsparcia do czasu uzyskania samodzielności rynkowej – tj. co do zasady w okresie nie dłuższym niż przez pierwsze 3 lata prowadzenia działalności gospodarczej. Wspierane będą przedsięwzięcia realizowane przez podmioty faktycznie zajmujące się inkubacją, co w przypadku inkubatorów oznacza, że są to podmioty tworzące warunki dla rozwoju początkujących przedsiębiorstw oraz posiadające strategię wyjścia przedsiębiorstw z fazy inkubacji.

Priorytetowo będą traktowane przedsięwzięcia realizowane przez instytucje posiadające doświadczenie w świadczeniu usług inkubacyjnych oraz we wsparciu rozwoju zachodniopomorskich przedsiębiorstw.

Premiowane będą przedsięwzięcia, które będą uwzględniały oferowanie pakietu usług wsparcia dla start-upów na terenie całego województwa, z zastrzeżeniem, iż celem działania nie jest zwiększenie liczby inkubatorów, tylko uelastycznienie oferty istniejących podmiotów tak, aby mogły one za pomocą nowych narzędzi i usług objąć swą opieką także nowe przedsiębiorstwa oddalone od największych miast województwa.

W ramach działania nie przewiduje się możliwości wsparcia przedsięwzięć polegających na inwestycji w infrastrukturę inkubatorów. W wyjątkowych, szczególnie uzasadnionych przypadkach elementem uzupełniającym planowane przedsięwzięcia mogą być działania infrastrukturalne – dotyczące np. utworzenia wzorcowni, prototypowni – jednakże z uwzględnieniem następujących warunków:

- inwestycja w infrastrukturę stanowi element uzupełniający przedsięwzięcia wsparcia przedsiębiorczości oraz jest niezbędna dla realizacji celów projektu,
- przedsięwzięcie wpisuje się w regionalną strategię na rzecz inteligentnych specjalizacji województwa zachodniopomorskiego,
- projektodawca dysponuje strategią/planem wykorzystania infrastruktury planowanej do sfinansowania w ramach przedsięwzięcia,
- przedsięwzięcie jest współfinansowane ze źródeł prywatnych,
- przedsięwzięcie nie powiela dostępnej infrastruktury IOB o podobnym profilu zlokalizowanej w danym lub sąsiadującym regionie (rozumianym jako gmina, powiat, obszar funkcjonalny miasta – w zależności od skali działalności inkubatora) chyba, że limit dostępnej oferty został wyczerpany,
- przedsięwzięcie zostanie zrealizowane w oparciu o realny biznes plan obejmujący także aspekty późniejszego finansowania i wykorzystania infrastruktury.

I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE
DZIAŁANIE 1.17 WZMOCNIENIE PROCESU WSPARCIA FIRM W POCZĄTKOWEJ FAZIE ROZWOJU

10.	Cel/e szczegółowy/e działania
	1. Lepsze warunki do inicjowania i rozwoju MŚP poprzez zapewnienie szerokiego wachlarza usług wsparcia firm w początkowej fazie rozwoju.
11.	Kategorie interwencji
	067 Rozwój działalności MŚP, wsparcie przedsiębiorczości i tworzenia przedsiębiorstw (w tym wsparcie dla przedsiębiorstw typu spin-off i spin-out)
12.	Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego
	1. Liczba przedsiębiorstw korzystających z zaawansowanych usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu [szt.] 2. Liczba przedsiębiorstw dokapitalizowanych na etapie inkubacji [szt.].
13.	Lista wskaźników produktu
	1. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI) [przedsiębiorstwa], 2. Liczba wspieranych nowych przedsiębiorstw (CI) [przedsiębiorstwa], 3. Liczba nowych przedsiębiorstw powstałych przy wsparciu instytucji otoczenia biznesu [szt.], 4. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe (CI) [przedsiębiorstwa], 5. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje (CI) [przedsiębiorstwa], 6.
14.	Typy projektów
	1. Kompleksowe wsparcie inkubacji, 2. Programy akcelerycyjne, 3. Instrumenty kapitałowe.
15.	Typ beneficjenta
	Typy projektu 1,2: – Instytucje Otoczenia Biznesu posiadające doświadczenie w świadczeniu usług w zakresie inkubacji przedsiębiorstw, – partnerstwa Instytucji Otoczenia Biznesu, z których co najmniej jedna posiada doświadczenie w zakresie inkubacji przedsiębiorstw Typ projektu 3: – Bank Gospodarstwa Krajowego
16.	Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia
	Mikro, mali i średni przedsiębiorcy
17.	Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
18.	Alokacja
	4 222 092 EUR
19.	Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)
	Realizacja typu projektu 3 stanowi część projektu zintegrowanego pn. Wspieranie przedsiębiorczości poprzez Fundusz Funduszy Pomorza Zachodniego JEREMIE+ w celu realizacji Instrumentów Finansowych dla działań: 1.9 - Inwestycje w przedsiębiorstwach poprzez instrumenty finansowe, 1.17 - Wzmocnienie procesu

I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE
DZIAŁANIE 1.17 WZMOCNIENIE PROCESU WSPARCIA FIRM W POCZĄTKOWEJ FAZIE ROZWOJU

		wsparcia firm w początkowej fazie rozwoju oraz 6.4 - Wsparcie przedsiębiorczości, samozatrudnienia oraz tworzenia nowych miejsc pracy, poprzez środki finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz wsparcie doradczo-szkoleniowe
20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)
		Nie dotyczy
21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów
		Typ projektu 1,2: Tryb konkursowy Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO. Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego. Typ projektu 3: Tryb pozakonkursowy Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego.
22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)
-			
--	--	--
		Typ projektu 1: – średnia kwota wsparcia na jedną inkubację może wynosić maksymalnie 30 000 PLN, Typ projektu 2: – program akceleratoryczny może być przygotowany przez jedną instytucję bądź w partnerstwie. Dana instytucja może uczestniczyć tylko w jednym programie akceleratorycznym ubiegającym się o finansowanie w danym konkursie. Średnia kwota wsparcia jednej edycji programu akceleratorycznego nie może przekroczyć 100 000 PLN. Wsparcie przeznaczone na jedno przedsiębiorstwo uczestniczące w programie akceleratorycznym nie może przekroczyć 10000 PLN Typ projektu 3: nie dotyczy
--	--	--
23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)
		Nie dotyczy
24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych
		Nie dotyczy
25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)
		W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. W typie projektu 3 – nie dotyczy
26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek
		Transzowanie środków i rozliczanie wydatków na podstawie zawartej Umowy o finansowaniu z Menadżerem Funduszu Funduszy
27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)
-			
--	--	--
		Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 – wsparcie przekazywane MŚP na tzw. drugim poziomie (jeśli dotyczy)
--	--	--

I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE
DZIAŁANIE 1.17 WZMOCNIENIE PROCESU WSPARCIA FIRM W POCZĄTKOWEJ FAZIE ROZWOJU

	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie udzielania pomocy na dostęp mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców do finansowania w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020
28.	Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)
	85%
29.	Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
	85%
30.	Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych
	W typie projektu 1 i 2 - 15 % . W typie projektu 3 wkład krajowy może być wnoszony na poziomie Funduszu Funduszy, Pośrednika Finansowego, i/lub Ostatecznego Odbiorcy przekazanego dla/na rzecz Ostatecznego Odbiorcy.
31.	Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)
	nie dotyczy
32.	Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)
	nie dotyczy
33.	Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR) (jeśli dotyczy)
	4 222 092 EUR
34.	Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych
	Wsparcie w ramach działania zostanie przekazane do Funduszu Funduszy, którym zarządzać będzie wybrany Menadżer Funduszu Funduszy. Następnie Menadżer Funduszu Funduszy wybierze podmioty wdrażające instrumenty finansowe, które udzielą wsparcia ostatecznym odbiorcom.
35.	Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania
	Wejścia kapitałowe
36.	Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych
	Mikro, mali i średni przedsiębiorcy

1.18 Tworzenie i rozbudowa regionalnego systemu innowacji

9. Nazwa i krótki opis działania

1.18 Tworzenie i rozbudowa regionalnego systemu innowacji

Celem działania jest rozwój i monitorowanie regionalnej innowacyjnej gospodarki opartej na procesie przedsiębiorczego odkrywania inteligentnych specjalizacji. Zarówno projekty badawczo-rozwojowe i inwestycyjne przedsiębiorstw, jak i sprawnie działające środowisko okołobiznesowe wymaga spójnej, kompleksowej i konsekwentnej strategii tworzenia i rozbudowy regionalnego systemu innowacji wspierającego w głównej mierze rozwój inteligentnych specjalizacji województwa.

W ramach działania wsparcie zostanie przeznaczone na koordynację i zwiększenie intensywności współpracy w ramach działalności B+R+I, wzmocnienie efektywnego i sprawnego funkcjonowania instytucji otoczenia biznesu oraz realizację procesu przedsiębiorczego odkrywania na Pomorzu Zachodnim. Działanie obejmować będzie również monitorowanie regionalnej strategii innowacji oraz analizę sposobu jej wdrażania.

Realizacja działania przyczyni się do rozbudowy regionalnego systemu innowacji oraz wzmocnienia procesu przedsiębiorczego odkrywania w oparciu o *Regionalną Strategię Rozwoju Inteligentnych Specjalizacji Województwa Zachodniopomorskiego 2020+*. Powstanie spójnego systemu, głównie w oparciu o instytucje otoczenia biznesu oraz jednostki samorządu terytorialnego ukierunkowane na wsparcie innowacyjności, zapewni dostosowanie mechanizmów informacji i współpracy w zakresie rozwiązań innowacyjnych do potrzeb rynku i zwiększy poziom zaangażowania instytucji okołobiznesowych w realizację usług wspierających innowacyjność, kreatywność oraz transfer technologii w regionie.

Istotne będzie kształtowanie wśród instytucji otoczenia biznesu, przedsiębiorstw oraz jednostek samorządu terytorialnego postaw otwartości na innowacje oraz tworzenie warunków do współpracy tych podmiotów jako niezbędnych elementów procesu przedsiębiorczego odkrywania.

Wsparcie będzie uzupełniało interwencję zaplanowaną w pozostałych działaniach pierwszej osi priorytetowej wspomagając tworzenie warunków dla stabilnego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego województwa zachodniopomorskiego, opartego na rozwoju innowacji, w szczególności w obszarach inteligentnych specjalizacji poprzez wzmacnianie podaży i popytu na innowacje w regionie.

Realizowane w ramach działania przedsięwzięcia będą prowadziły do zwiększenia zdolności i motywacji zachodniopomorskich przedsiębiorstw do ciągłego wzrostu, rozwoju i inwestowania w działalność o wyższej wartości dodanej, tworzenia warunków do rozwoju postaw przedsiębiorczych, kreatywnych i proinnowacyjnych w społeczeństwie oraz podniesienia kompetencji instytucji otoczenia biznesu i ich zdolności do współpracy.

Planowane działania obejmują m.in.:

- Forum Innowacji Pomorza Zachodniego – jako platformy współpracy dla poszukiwania pomysłów i rozwiązań w sferze B+R+I oraz monitorowania rozwoju inteligentnych specjalizacji regionu,
- wspieranie i organizowanie wydarzeń popularyzujących naukę, pobudzających kreatywność, przedsiębiorczość i postawy innowacyjne,
- wspieranie współpracy firm z otoczeniem gospodarczym, zwiększającej ich potencjał badawczo-rozwojowo-innowacyjny oraz zdolność do wdrażania nowatorskich rozwiązań na rynek,
- podejmowanie działań na rzecz podnoszenia kompetencji działających w regionie instytucji otoczenia biznesu oraz jednostek samorządu terytorialnego ukierunkowanych na wsparcie innowacji (w tym poprzez studia podyplomowe, szkolenia, warsztaty, krajowe i zagraniczne wizyty studyjne, zapewnienie zewnętrznego doradztwa, itp.),

wzmacnianie procesu przedsiębiorczego odkrywania, w szczególności poprzez dostarczanie narzędzi, analiz, ekspertyz i opracowań służących monitorowaniu i analizie rozwoju inteligentnych specjalizacji regionu oraz poszukiwaniu nowych obszarów rozwojowych zachodniopomorskiej gospodarki.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

Rozwój inteligentnych specjalizacji województwa zachodniopomorskiego poprzez tworzenie i rozbudowę regionalnego systemu innowacji

11. Kategorie interwencji

	062 Transfer technologii i współpraca między uczelniami a przedsiębiorstwami, z korzyścią głównie dla MŚP
12.	Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego
	Nie dotyczy
13.	Lista wskaźników produktu
	Liczba projektów dotyczących monitorowania inteligentnych specjalizacji [szt.] Liczba instytucji otoczenia biznesu wspartych w zakresie profesjonalizacji usług [szt.] Liczba podmiotów objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 [szt.]- CV33.] Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19 [PLN] – CV30
14.	Typy projektów
	Wdrażanie regionalnego systemu innowacji, upowszechnianie działalności B+R+I oraz Proces Przedsiębiorczego Odkrywania
15.	Typ beneficjenta
	Województwo Zachodniopomorskie
16.	Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia
	Przedsiębiorstwa, w szczególności MSP
17.	Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
18.	Alokacja
	2 769 595 EUR
19.	Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
20.	Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
21.	Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów
	Możliwość wyboru projektu w trybie nadzwyczajnym - zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 w 2020 r. (Dz.U. 2020 poz. 694) Tryb pozakonkursowy Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO. W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.
22.	Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
23.	Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

	Nie dotyczy
24.	Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych
	Nie dotyczy
25.	Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
26.	Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek
	System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.
27.	Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)
	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 – dotyczy wsparcia przekazywanego MŚP na tzw. drugim poziomie (jeśli dotyczy).
28.	Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)
	100%
29.	Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
	100%
30.	Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych
	Nie dotyczy
31.	Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
32.	Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy

1.19 Wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw w walce ze skutkami epidemii COVID-19

9. Nazwa i krótki opis działania

1.19 Wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw w walce ze skutkami epidemii COVID-19

Celem działania jest wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw, w tym samozatrudnionych, borykających się z trudnościami finansowymi, które zaistniały wskutek epidemii COVID-19 oraz tych, których sytuacja uległa pogorszeniu w związku z tą epidemią.

Przedsiębiorstwa na skutek braku możliwości lub istotnych ograniczeń prowadzenia działalności utraciły i nadal tracą istotną część przychodów. Powoduje to straty finansowe i ryzyko utraty płynności finansowej w związku z brakiem wpływów operacyjnych. Konsekwencją tych zjawisk jest zagrożenie upadłością przedsiębiorstw, w szczególności tych mniejszych borykających się z większymi problemami finansowymi, utratą miejsc pracy, a w dłuższej perspektywie brakiem inwestycji przedsiębiorstw w innowacje i nowe technologie.

Aby temu zapobiec konieczne jest alokowanie w większym zakresie wsparcia dotacyjnego dla przedsiębiorstw na bieżące funkcjonowanie przedsiębiorstw dotkniętych skutkami epidemii, tj. na finansowanie ich kapitału obrotowego. Wsparcie tego typu powinno być uruchomione niezwłocznie i być maksymalnie jednolite i uproszczone.

Zgodnie z przygotowaną przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej ogólnokrajową koncepcją wsparcia dotacyjnego na finansowanie kapitału obrotowego dla MŚP – niniejsze działanie zakłada wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw poprzez udzielanie im grantów na kapitał obrotowy.

Średnie przedsiębiorstwa będą mogły ubiegać się o tego typu finansowanie w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój.

Zakłada się, iż niniejsze działanie będzie realizowane w formie projektu grantowego, w rozumieniu art 35 ust. 2 tzw. ustawy wdrożeniowej. Oznacza to, że Beneficjent Projektu Grantowego, będzie odpowiedzialny za organizację i przeprowadzenie naboru wniosków o udzielenie grantów na kapitał obrotowy dla mikro i małych przedsiębiorstw posiadających stałe miejsce wykonywania działalności gospodarczej na terenie województwa zachodniopomorskiego albo siedzibę na terenie województwa zachodniopomorskiego.

Wsparcie będzie udzielane w oparciu o stawkę jednostkową na dany miesiąc ustaloną w dokumencie opracowanym przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej pn. „*Metodologia wyliczenia stawek jednostkowych w projektach w zakresie wsparcia utrzymania działalności w sytuacji nagłego niedoboru lub braku płynności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020*” oraz z uwzględnieniem wielkości przedsiębiorstwa mierzonej liczbą etatów (na dzień złożenia wniosku) w oparciu ekwiwalent pełnego czasu pracy (współczynnika FTE). W okresie objętym grantem przedsiębiorstwa będą zobowiązane do utrzymania liczby miejsc pracy co najmniej na poziomie będącym podstawą do wyliczenia kwoty wsparcia.

Przedsiębiorstwo będzie mogło ubiegać się o finansowanie kapitału obrotowego maksymalnie na okres 3 miesięcy kalendarzowych licząc od miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek o wsparcie.

Warunkiem poprawnego rozliczenia grantu będzie w szczególności:

- rzeczywiste prowadzenie działalności gospodarczej w okresie na jaki przyznano grant;

I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE
1.19 WSPARCIE MIKRO I MAŁYCH PRZEDSIĘBIORSTW W WALCE ZE SKUTKAMI EPIDEMII COVID-19

- weryfikacja utrzymania zadeklarowanej liczby miejsc pracy przez okres objęty grantem;
- potwierdzenie, że stałe miejsce wykonywania działalności gospodarczej lub siedziba przedsiębiorstwa znajduje się na terenie województwa zachodniopomorskiego.

IZ RPO WZ ma możliwość ukierunkowania części lub całości wsparcia na branże i /lub przedsiębiorstwa najbardziej dotknięte skutkami epidemii, z zastrzeżeniem, iż warunki te zostaną określone we współpracy z Beneficjentem Projektu Grantowego przed publikacją ogłoszenia o naborze wniosków o grant.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

Celem działania jest wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw dotkniętych skutkami epidemii COVID-19

11. Kategorie interwencji

001 Ogólne inwestycje produkcyjne w małych i średnich przedsiębiorstwach (MŚP)

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

Wskaźnik rezultatu na II poziomie udzielania wsparcia:

1. Liczba miesięcy utrzymania działalności przedsiębiorstwa - wartość wskaźnika powinna być wyznaczona na podstawie liczby stawek jednostkowych.
2. Liczba utrzymanych miejsc pracy (współczynnik FTE)

Lista wskaźników produktu

1. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI 1);
2. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI 2);
3. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje w związku z pandemią COVID-19 (WLWK 1057);
4. Liczba MŚP objętych wsparciem bezzwrotnym (dotacje), finansującym kapitał obrotowy w związku z COVID-19 (przedsiębiorstwa) (CV22);
5. Wartość bezzwrotnego wsparcia (dotacje) dla MŚP finansującego kapitał obrotowy w związku z COVID-19 (całkowite koszty publiczne - PLN) (CV 20)

Typy projektów

Granty na kapitał obrotowy dla mikro i małych przedsiębiorstw zmagających się ze skutkami epidemii COVID-19

Typ beneficjenta

Beneficjent projektu grantowego: Województwo Zachodniopomorskie – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mikro i małe przedsiębiorstwa

Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Alokacja

10 253 088 EUR

Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)
Nie dotyczy
Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)
Nie dotyczy
Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów
nadzwyczajny - zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 w 2020 r. (Dz.U. 2020 poz. 694) Projekt będzie realizowany w formule projektu grantowego, o którym mowa w art. 35 Ustawy z dnia 11 lipca 2014r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej
Podmiot odpowiedzialny za wybór Beneficjenta projektu grantowego – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO
Pomiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków o grant składanych przez mikro, małe przedsiębiorstwa – Beneficjent projektu grantowego
Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)
Wsparcie na drugim poziomie będzie udzielane w oparciu o stawkę jednostkową oszacowaną w dokumencie opracowanym przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej pn. „ <i>Metodologia wyliczenia stawek jednostkowych w projektach w zakresie wsparcia utrzymania działalności w sytuacji nagłego niedoboru lub braku płynności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020</i> ”; Przedsiębiorstwo może ubiegać się maksymalnie o finansowanie kapitału obrotowego przez 3 miesiące kalendarzowe. Przedsiębiorstwo może złożyć tylko jeden wniosek o wsparcie.
Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)
Nie dotyczy
Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych
Nie dotyczy
Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)
Nie dotyczy
Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek
System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.
Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)
Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 28 kwietnia 2020 r. w sprawie udzielania pomocy w formie dotacji lub pomocy zwrotnej w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020 w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19 (Dz. U. poz 773, program pomocowy SA. 57015) – dotyczy wsparcia przekazywanego przedsiębiorstwom na tzw. drugim poziomie
Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE
1.19 WSPARCIE MIKRO I MAŁYCH PRZEDSIĘBIORSTW W WALCE ZE SKUTKAMI EPIDEMII COVID-19

100%
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
100%
Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych
Nie dotyczy
Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)
Nie dotyczy
Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)
Nie dotyczy

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA

2. Cel tematyczny

4.Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach

3. Cele szczegółowe osi priorytetowej

1. Ograniczenie spadku liczby osób podróżujących komunikacją miejską,
2. Zmniejszona energochłonność budynków mieszkaniowych(wielorodzinnych) i publicznych,
3. Zwiększona produkcja energii z odnawialnych źródeł energii,
4. Zwiększony udział energii elektrycznej wytwarzanej w wysokosprawnej kogeneracji.

4. Syntetyczny opis osi priorytetowej

Druga oś priorytetowa nakierowana jest na wsparcie „gospodarki niskoemisyjnej” (lowcarboneconomy). Określenie to odnosi się w głównej mierze do emisji CO₂. Podstawową długofalową miarą sukcesu realizacji działań w tym obszarze będzie więc obniżenie emisji CO₂ w przeliczeniu na jednostkę PKB.

Oś priorytetowa opiera się na trzech założeniach:

- Zwiększenie efektywności energetycznej gospodarki,
- Zwiększenie poziomu produkcji energii ze źródeł odnawialnych,
- Obniżenie emisji generowanych przez transport oraz energetykę w aglomeracjach miejskich.

Interwencja podejmowana w ramach osi drugiej umożliwi zbliżenie się do realizacji wyznaczonych celów Strategii Europa 2020 w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz zaleceń Rady odnoszących się do „zwiększenia wysiłków na rzecz odnowienia i rozszerzenia zdolności wytwórczych energii, poprawy efektywności w całym łańcuchu energetycznym; podjęcia działań na rzecz rozwoju sieci elektrycznej, w tym połączeń transgranicznych oraz usunięcia przeszkód w transgranicznej wymianie energii elektrycznej” (Zalecenie nr 6 z 2013 r.).

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA

Wspierane będą inwestycje w zakresie sektora energetyki, które przyczynią się m.in. do zmniejszenia zużycia energii pierwotnej, poprzez wzrost efektywności energetycznej.

Ponadto planowane w ramach osi działania w zakresie „czystego” transportu miejskiego będą przyczyniały się do ograniczenia emisji CO₂, jak i innych zanieczyszczeń oraz zwiększenia efektywności energetycznej, wpisując się jednocześnie w priorytety UE w zakresie transportu w miastach (plany mobilności miejskiej, zastosowanie na szerszą skalę transportu zbiorowego, promowanie alternatywnych form przemieszczania się w miastach) określone w Białej Księdze Transportowej KE.

5. Kategoria regionu objętego wsparciem w ramach osi priorytetowej

Słabiej rozwinięty

6. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)

Nazwa Funduszu	Ogółem	ZIT SOM	ZIT KKBOF
EFRR	238 361 416	74 647 582	21 650 000

7. Instytucja zarządzająca

Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego

8. Instytucja pośrednicząca

Nie dotyczy

2.1 Zrównoważona multimodalna mobilność miejska i działania adaptacyjne łagodzące zmiany klimatu

9. Nazwa i krótki opis działania

2.1 Zrównoważona multimodalna mobilność miejska i działania adaptacyjne łagodzące zmiany klimatu

Działanie nakierowane jest na wdrożenie zrównoważonej mobilności miejskiej w obszarach funkcjonalnych miast województwa zachodniopomorskiego oraz działań adaptacyjnych łagodzących zmiany klimatu w tym wsparcie projektów zwiększania świadomości ekologicznej z zakresu zachowań energooszczędnych takich jak wybieranie transportu ekologicznego, jak również nastawienie na oszczędzanie energii w codziennym życiu mieszkańców województwa. Oczekiwanym efektem będzie zwiększenie atrakcyjności transportu miejskiego, ograniczenie ruchu drogowego w centrach miast, co w dalszej perspektywie przyczyni się do ograniczenia spadku liczby osób korzystających z transportu publicznego oraz zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych wytwarzanych między innymi przez transport indywidualny. Jednym z działań będzie wdrożenie zrównoważonej mobilności miejskiej, jak również działań adaptacyjnych łagodzących zmiany klimatu.

Wsparcie będzie nakierowane na działania usprawniające komunikację publiczną tj. zmniejszanie zatorów, wprowadzenie ułatwień w zakresie korzystania z transportu miejskiego. Głównymi działaniami będą inwestycje w centra przesiadkowe, zakup i modernizację taboru oraz drogi dla rowerów i ciągi komunikacji miejskiej, które będą łączyć poszczególne części miast/miejscowości z centrami przesiadkowymi oraz które będą alternatywną trasą dojazdu do centrów miast dla indywidualnego transportu samochodowego.

Wsparcie będzie możliwe dla działań podejmowanych na obszarach, dla których stworzony został plan gospodarki niskoemisyjnej (nie dotyczy projektów z zakresu działań informacyjno-promocyjnych) oraz plan zrównoważonej mobilności miejskiej (w przypadku inwestycji z zakresu transportu miejskiego), jako osobny dokument lub element planu gospodarki niskoemisyjnej bądź innego dokumentu strategicznego. Dokumenty te powinny określać lokalne uwarunkowania oraz kierunki planowanych interwencji na danym obszarze i w zależności od zidentyfikowanych potrzeb zawierać odniesienia lub wskazywać adekwatne obowiązujące dokumenty zawierające odniesienia do takich kwestii jak np. zbiorowy transport pasażerski, transport niezmotoryzowany, wykorzystanie inteligentnych systemów transportowych (ITS), logistyka miejska, bezpieczeństwo ruchu drogowego w miastach, wdrażanie nowych wzorców użytkowania czy promocja ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów (czyste paliwa i pojazdy), oszczędzanie energii w codziennym życiu mieszkańców województwa. W przypadku ujęcia zagadnień niskoemisyjności w strategii miejskiej, muszą one zawierać wszelkie niezbędne elementy odnoszące się do gospodarki niskoemisyjnej.

Podejmowana interwencja musi znajdować się na obszarach miejskich bądź obszarach funkcjonalnych miast. Realizacja projektu może odbywać się na terenie wiejskim, np. połączenie danej miejscowości z centrum przesiadkowym znajdującym się na obrzeżach miasta. Projekt taki musi być elementem transportu miejskiego lub mieć na celu zmianę środka transportu z indywidualnego samochodowego na publiczny lub indywidualny rowerowy jako środka dojazdu do centrum przesiadkowego bądź miejsca pracy/szkoły.

Projekty dotyczących dróg dla rowerów i ciągów komunikacji miejskiej mogą być realizowane poza miastami jeśli do centrum miasta/centrum przesiadkowego/strefy przemysłowej jest co do zasady nie więcej niż 10 km oraz jeżeli realizują one założenia transportu miejskiego.

Zakres interwencji w infrastrukturę drogową transportu publicznego może obejmować:

- elementy drogowe przeznaczone wyłącznie dla transportu publicznego lub nadające priorytet transportowi publicznemu jak np. buspasy,
- przebudowę skrzyżowań w celu ułatwienia oraz/lub nadania priorytetu transportowi publicznemu w ruchu, np. pasy skrętu dla autobusów itp.
- infrastrukturę drogową przy pętlach autobusowych/tramwajowych, stacjach kolejowych lub parkingach P&R – krótkie odcinki dróg łączące takie terminale bezpośrednio z siecią dróg miejskich.

Inwestycje w inne elementy drogowe (np. jezdnie, nawierzchnia, obiekty inżynierskie, odwodnienie) są kwalifikowalne jedynie, kiedy wchodzi w zakres elementów niezbędnych do właściwego wykonania robót drogowych tj. są niezbędnym elementem całości projektu, aby uzyskać decyzję administracyjną.

Inwestycje w infrastrukturę drogową, nienadającą priorytetu transportowi publicznemu, niezbędną do organizacji systemu transportu publicznego możliwe są jedynie w przypadkach, gdy nie ma innego sposobu osiągnięcia efektu w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń bądź zatłoczenia w mieście, jak również jedynie jako element projektu obejmujący mniejszość wydatków kwalifikowalnych całego projektu.

Wszystkie przedsięwzięcia muszą spełniać kryteria z zakresu: szerszego wykorzystania transportu publicznego i niezmotoryzowanego, ograniczenia wykorzystania samochodów osobowych, integracji gałęzi transportowych, ograniczenia emisji zanieczyszczeń, zatłoczenia i hałasu, poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego lub być elementem kompleksowego/zintegrowanego projektu, który spełnia powyższe kryteria.

Działania inwestycyjne muszą być powiązane z działaniami „miękkimi” zachęcającymi mieszkańców danego obszaru do wyboru transportu zbiorowego oraz niezmotoryzowanego jako podstawowego środka przemieszczania się w obrębie aglomeracji. Takimi działaniami może być polityka parkingowa, priorytetyzacja ruchu pieszego i rowerowego, ograniczenia w ruchu samochodowym w centrach miast. Projekty takie powinny być wskazane w planie zrównoważonej mobilności miejskiej lub w planie gospodarki niskoemisyjnej.

Modernizacja czy rozbudowa systemu transportu publicznego nie może być celem samym w sobie, ale musi być widziana w kontekście zmian w mobilności miejskiej prowadzących do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców aglomeracji oraz zwiększenia efektywności energetycznej systemu transportowego.

Realizowane inwestycje z zakresu transportu miejskiego muszą wpisywać się w priorytety Unii Europejskiej w zakresie transportu w miastach m. in. takie jak: zastosowanie na szerszą skalę transportu zbiorowego, promowanie alternatywnych form przemieszczania się, określone w Białej Księdze Plan utworzenia jednolitego europejskiego obszaru transportu – dążenie do osiągnięcia konkurencyjnego i zasobooszczędnego systemu transportu.

Ponadto działania nakierowane na wsparcie projektów zwiększania świadomości ekologicznej z zakresu zachowań energooszczędnych takich jak wybieranie transportu ekologicznego, jak również nastawienie na oszczędzanie energii w codziennym życiu mieszkańców województwa.

Projekty zwiększające świadomość ekologiczną będą uzupełniały bezpośrednią interwencję w niskoemisyjny transport, efektywność energetyczną budynków i odnawialne źródła energii i przyczynią się do zmiany zachowań mieszkańców.

W zakresie projektów dotyczących oświetlenia miejskiego wspierane będą kompleksowe projekty, obejmujące powyżej 25% udziału punktów świetlnych objętych modernizacją w stosunku do wszystkich punktów w danym systemie.

Wspierane projekty w zakresie budownictwa pasywnego będą miały charakter demonstracyjny, mający na celu podnoszenie świadomości w zakresie oszczędności energii, promocję odnawialnych źródeł energii, oraz rozpowszechnianie informacji o korzyściach ekonomicznych i ekologicznych budownictwa pasywnego.

Inwestycje realizowane w ramach działania muszą przyczyniać się do realizacji wskaźnika strategicznego "Ograniczenie spadku liczby osób podróżujących komunikacją miejską".

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Ograniczenie spadku liczby osób podróżujących komunikacją miejską.

11. Kategorie interwencji

013 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia
043 Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego i jego promocja (w tym wyposażenie i tabor)
044 Inteligentne systemy transportowe (w tym wprowadzenie zarządzania popytem, systemy poboru opłat, informatyczne systemy monitorowania, kontroli i informacji)
090 Ścieżki rowerowe i piesze

101 Finansowanie krzyżowe w ramach EFRR (wsparcie dla przedsięwzięć typowych dla EFS, koniecznych dla zadowalającego wdrożenia części przedsięwzięć związanej bezpośrednio z EFRR)

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba przewozów komunikacją miejską na przebudowanych i nowych liniach komunikacji miejskiej [szt./rok],
2. Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej [MWh/rok],
3. Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok],
4. Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO₂/rok
5. Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno - promocyjnych oraz informacyjnych [osoby].

13. Lista wskaźników produktu

1. Długość dróg dla rowerów [km],
2. Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych [szt.],
3. Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź” [szt.],
4. Liczba wybudowanych obiektów „Bike&Ride” [szt.],
5. Liczba utworzonych, zmodernizowanych przystanków autobusowych i tramwajowych [szt.],
6. Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych [szt.],
7. Pojemność taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej [osoby],
8. Liczba jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej [szt.],
9. Długość stworzonych pasów ruchu tylko dla komunikacji publicznej [km],
10. Liczba skrzyżowań z priorytetem dla pojazdów komunikacji publicznej [szt.],
11. Liczba budynków uwzględniających standardy budownictwa pasywnego [szt.],
12. Liczba zmodernizowanych punktów oświetleniowych [szt.],
13. Liczba zrealizowanych działań informacyjno-promocyjnych [szt.],
14. Długość wyznaczonych buspasów [km],
15. Całkowita długość nowych lub przebudowanych linii komunikacji miejskiej [km],
16. Liczba miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” [szt.],
17. Liczba miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” [szt.],
18. Liczba stanowisk postojowych w wybudowanych obiektach „Bike&Ride”.

14. Typy projektów

1. Budowa, przebudowa obiektów/systemu infrastruktury zintegrowanego systemu transportu publicznego w celu ograniczenia ruchu drogowego w centrach miast.
W ramach typu projektu mogą być realizowane m. in. budowa/przebudowa centrów przesiadkowych, budowa i modernizacja dróg dla rowerów i ciągów komunikacji miejskiej, które będą łączyć poszczególne dzielnice miast z centrami przesiadkowymi oraz które będą alternatywną trasą dojazdu do centrów miast dla transportu indywidualnego, inteligentne systemy transportu, budowa obiektów „parkuj i jedź” oraz „Bike&Ride”.
2. Zakup lub modernizacja niskoemisyjnego taboru transportu miejskiego.

Finansowane będą projekty z zakresu transportu publicznego niskoemisyjnego i bezemisyjnego zasilanego paliwem alternatywnym. Jako element projektu możliwe są wydatki niezbędne do realizacji projektu, a przyjmujące formę budowy infrastruktury jak np. budowa stacji ładujących dla autobusów elektrycznych bądź też zajezdni.

W uzasadnionych przypadkach, tzn. tam gdzie inwestycje w tabor bezemisyjny byłyby całkowicie nieuzasadnione, możliwe jest wsparcie projektów dotyczących pojazdów z silnikami hybrydowymi łączącymi paliwo diesel (Euro VI) oraz napęd elektryczny.

3. Projekty zwiększające świadomość ekologiczną.

W ramach typu projektu możliwa jest realizacja m. in. :

- modernizacji oświetlenia miejskiego na obszarze miejskimw kierunku jego energooszczędności,
- działań informacyjno-promocyjnych dotyczące np. oszczędności energii, kampanie promujące budownictwo zeroemisyjne oraz niskoemisyjny transport,
- demonstracyjnych projektów z zakresu budownictwa pasywnego, którym towarzyszą działania informacyjno-promocyjne powodujące zmianę nastawienia mieszkańców do oszczędzania energii a tym samym rezygnację w codziennym poruszaniu się po mieście z indywidualnego transportu samochodowego.

15. Typ beneficjenta

- przedsiębiorstwa świadczące usługi publicznego transport zbiorowego,
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jst,
- organizacje pozarządowe,
- państwowejednostki budżetowe,
- przedsiębiorstwa

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Alokacja

43 208 093,00 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO.

Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

Tryb pozakonkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO.

W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Katalog wydatków kwalifikowalnych będzie określany w Rocznym Planie Realizacji Działania lub regulaminach poszczególnych konkursów na podstawie Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z uwzględnieniem przepisów o pomocy publicznej (jeśli dotyczy) oraz szczegółowych uwarunkowań dotyczących poszczególnych konkursów. Należy mieć także na uwadze, iż każdy wydatek w ramach projektu będzie oceniany pod kątem adekwatności, zgodności z celem projektu, niezbędności.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Do 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

W ramach PI planowany jest mechanizm finansowania krzyżowego w ramach którego finansowane będą działania szkoleniowe tylko w niezbędnym zakresie.

Beneficjenci będą zobowiązani do wykazania, że koszty poniesione w ramach cross-financingu będą niezbędne dla wdrożenia operacji. Planowany zakres to m. in. szkolenia z obsługi inteligentnych systemów transportu.

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
DZIAŁANIE 2.1 ZRÓWNOWAŻONA MULTIMODALNA MOBILNOŚĆ MIEJSKA I DZIAŁANIA ADAPTACYJNE ŁAGODZĄCE ZMIANY KLIMATU

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

95%

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

5%

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

2.2 Zrównoważona multimodalna mobilność miejska i działania adaptacyjne łagodzące zmiany klimatu w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego

9. Nazwa i krótki opis działania

2.2 Zrównoważona multimodalna mobilność miejska i działania adaptacyjne łagodzące zmiany klimatu w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego

Działanie nakierowane jest na wdrożenie zrównoważonej mobilności miejskiej na terenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego jak również działań adaptacyjnych łagodzących zmiany klimatu. Oczekiwany efektem będzie zwiększenie atrakcyjności transportu miejskiego, ograniczenie ruchu drogowego w centrach miast, co w dalszej perspektywie przyczyni się do ograniczenia spadku liczby osób korzystających z transportu publicznego oraz zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych wytwarzanych między innymi przez transport indywidualny. Jednym z działań będzie wdrożenie zrównoważonej mobilności miejskiej, jak również działań adaptacyjnych łagodzących zmiany klimatu.

Wsparcie będzie nakierowane na działania usprawniające komunikację publiczną tj. zmniejszanie zatorów, wprowadzanie ułatwień w zakresie korzystania z transportu miejskiego publicznego. Głównymi działaniami będą inwestycje w centra przesiadkowe, zakup i modernizację taboru oraz drogi dla rowerów i ciągi komunikacji miejskiej, które będą łączyć poszczególne części miast/miejscowości z centrami przesiadkowymi oraz które będą alternatywną trasą dojazdu do centrów miast dla indywidualnego transportu samochodowego.

Wsparcie będzie możliwe dla działań podejmowanych na obszarach, dla których stworzony został plan gospodarki niskoemisyjnej (nie dotyczy projektów z zakresu działań informacyjno-promocyjnych) oraz plan zrównoważonej mobilności miejskiej (w przypadku inwestycji z zakresu transportu miejskiego), jako osobny dokument lub jako element planu gospodarki niskoemisyjnej bądź innego dokumentu strategicznego. Dokumenty te powinny określać lokalne uwarunkowania oraz kierunki planowanych interwencji na danym obszarze i w zależności od zidentyfikowanych potrzeb zawierać odniesienia lub wskazywać adekwatne obowiązujące dokumenty zawierające odniesienia do takich kwestii jak np.: zbiorowy transport pasażerski, transport niezmotoryzowany, wykorzystanie inteligentnych systemów transportowych (ITS), logistyka miejska, bezpieczeństwo ruchu drogowego w miastach, wdrażanie nowych wzorców użytkowania czy promocja ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów (czyste paliwa i pojazdy), oszczędzanie energii w codziennym życiu mieszkańców województwa. W przypadku ujęcia zagadnień niskoemisyjności w strategii miejskiej, muszą one zawierać wszelkie niezbędne elementy odnoszące się do gospodarki niskoemisyjnej.

Podejmowana interwencja musi znajdować się na obszarach miejskich bądź obszarach funkcjonalnych miast. Realizacja projektu może odbywać się na terenie wiejskim, np. połączenie danej miejscowości z centrum przesiadkowym znajdującym się na obrzeżach miasta. Projekt taki musi być elementem transportu miejskiego lub mieć na celu zmianę środka transportu z indywidualnego samochodowego na publiczny lub indywidualny rowerowy jako środka dojazdu do centrum przesiadkowego bądź miejsca pracy/szkoły. Projekty dotyczące dróg dla rowerów i ciągów komunikacji miejskiej mogą być realizowane poza miastami jeśli do centrum miasta/ centrum przesiadkowego/ strefy przemysłowej jest co do zasady nie więcej niż 10 km oraz jeżeli realizują one założenia transportu miejskiego. Projekty mogą być realizowane na obszarze ZIT oraz terenach przyległych, pod warunkiem ujęcia w strategii ZIT i realizacji jej celów.

Zakres interwencji w infrastrukturę drogową transportu publicznego może obejmować:

- elementy drogowe przeznaczone wyłącznie dla transportu publicznego lub nadające priorytet transportowi publicznemu jak np. buspasy,
- przebudowę skrzyżowań w celu ułatwienia oraz/lub nadania priorytetu transportowi publicznemu w ruchu, np. pasy skrętu dla autobusów itp.
- infrastrukturę drogową przy pętlach autobusowych/tramwajowych, stacjach kolejowych lub parkingach P&R – krótkie odcinki dróg łączące takie terminale bezpośrednio z siecią dróg miejskich.

Inwestycje w inne elementy drogowe (np. jezdnie, nawierzchnia, obiekty inżynierskie, odwodnienie) są kwalifikowalne jedynie, kiedy wchodzi w zakres elementów niezbędnych do właściwego wykonania robót drogowych tj. są niezbędnym elementem całości projektu, aby uzyskać decyzję administracyjną.

Inwestycje w infrastrukturę drogową, nienadającą priorytetu transportowi publicznemu, niezbędną do organizacji systemu transportu publicznego możliwe są jedynie w przypadkach, gdy nie ma innego sposobu osiągnięcia efektu w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń bądź zatłoczenia w mieście, jak również jedynie jako element projektu obejmujący mniejszość wydatków kwalifikowalnych całego projektu.

Wszystkie przedsięwzięcia muszą spełniać kryteria z zakresu: szerszego wykorzystania transportu publicznego i niezmotoryzowanego, ograniczenia wykorzystania samochodów osobowych, integracji gałęzi transportowych, ograniczenia emisji zanieczyszczeń, zatłoczenia i hałasu, poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego lub być elementem kompleksowego/zintegrowanego projektu, który spełnia powyższe kryteria.

Działania inwestycyjne muszą być powiązane z działaniami „miękkimi” zachęcającymi mieszkańców danego obszaru do wyboru transportu zbiorowego oraz niezmotoryzowanego jako podstawowego środka przemieszczania się w obrębie aglomeracji. Takimi działaniami może być polityka parkingowa, priorytetyzacja ruchu pieszego i rowerowego, ograniczenia w ruchu samochodowym w centrach miast. Projekty takie powinny być wskazane w planie zrównoważonej mobilności miejskiej lub w planie gospodarki niskoemisyjnej.

Modernizacja czy rozbudowa systemu transportu publicznego nie może być celem samym w sobie, ale musi być widziana w kontekście zmian w mobilności miejskiej prowadzących do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców aglomeracji oraz zwiększenia efektywności energetycznej systemu transportowego.

Realizowane inwestycje z zakresu transportu miejskiego muszą wpisywać się w priorytety Unii Europejskiej w zakresie transportu w miastach m. in. takie jak: zastosowanie na szerszą skalę transportu zbiorowego, promowanie alternatywnych form przemieszczania się, określone w Białej Księdze Plan utworzenia jednolitego europejskiego obszaru transportu – dążenie do osiągnięcia konkurencyjnego i zasobooszczędnego systemu transportu.

Ponadto działanie nakierowane na wsparcie projektów zwiększania świadomości ekologicznej z zakresu zachowań energooszczędnych takich jak wybieranie transportu ekologicznego, jak również nastawienie na oszczędzanie energii w codziennym życiu mieszkańców województwa. Projekty zwiększające świadomość ekologiczną będą uzupełniały bezpośrednią interwencję w transportniskoemisyjny i przyczynią się do zmiany zachowań mieszkańców.

W zakresie projektów dotyczących oświetlenia miejskiego wspierane będą kompleksowe projekty, obejmujące powyżej 25% udziału punktów świetlnych objętych modernizacją w stosunku do wszystkich punktów w danym systemie.

Inwestycje realizowane w ramach działania muszą przyczyniać się do realizacji wskaźnika strategicznego "Ograniczenie spadku liczby osób podróżujących komunikacją miejską".

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Ograniczenie spadku liczby osób podróżujących komunikacją miejską.

11. Kategorie interwencji

- 013 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia
- 043 Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego i jego promocja (w tym wyposażenie i tabor)
- 044 Inteligentne systemy transportowe (w tym wprowadzenie zarządzania popytem, systemy poboru opłat, informatyczne systemy monitorowania, kontroli i informacji)
- 090 Ścieżki rowerowe i piesz
- 101 Finansowanie krzyżowe w ramach EFRR (wsparcie dla przedsięwzięć typowych dla EFS, koniecznych dla zadowalającego wdrożenia części przedsięwzięć związanej bezpośrednio z EFRR)

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba przewozów komunikacją miejską na przebudowanych i nowych liniach komunikacji miejskiej [szt./rok],
2. Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok],
3. Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej [MWh/rok],
4. Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO₂/rok]
5. Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno - promocyjnych oraz informacyjnych [osoby].

13. Lista wskaźników produktu

1. Długość dróg dla rowerów[km],
2. Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych [szt.],
3. Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź” [szt.],
4. Liczba wybudowanych obiektów „Bike&Ride” [szt.],
5. Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych [szt.],
6. Liczba utworzonych, zmodernizowanych przystanków autobusowych i tramwajowych [szt.],
7. Pojemność taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej [osoby],
8. Liczba jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej [szt.],
9. Długość stworzonych pasów ruchu tylko dla komunikacji publicznej [km],
10. Liczba skrzyżowań z priorytetem dla pojazdów komunikacji publicznej [szt.],
11. Liczba zmodernizowanych punktów oświetleniowych [szt.],
12. Liczba zrealizowanych działań informacyjno-promocyjnych [szt.],
13. Długość wyznaczonych buspasów[km],
14. Całkowita długość nowych lub przebudowanych linii komunikacji miejskiej [km],
15. Liczba miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” [szt.],
16. Liczba miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” [szt.],
17. Liczba stanowisk postojowych w wybudowanych obiektach „Bike&Ride” [szt.],
18. Ilość przygotowanych dokumentacji [szt.]

14. Typy projektów

1. Budowa, przebudowa obiektów/systemu infrastruktury zintegrowanego systemu transportu publicznego w celu ograniczenia ruchu drogowego w centrach miast.
W ramach typu projektu mogą być realizowane m. in. budowa/przebudowa centrów przesiadkowych, budowa i modernizacja dróg dla rowerów i ciągów komunikacji miejskiej, które będą łączyć poszczególne dzielnice miast z centrami przesiadkowymi oraz które będą alternatywną trasą dojazdu do centrów miast dla transportu indywidualnego, inteligentne systemy transportu, budowa obiektów „parkuj i jedź” oraz „Bike&Ride”.
2. Zakup lub modernizacja niskoemisyjnego taboru transportu miejskiego.
Finansowane będą projekty z zakresu transportu publicznego niskoemisyjnego i bezemisyjnego zasilanego paliwem alternatywnym. Jako element projektu możliwe są wydatki niezbędne do realizacji projektu, a przyjmujące formę budowy/zakupu infrastruktury jak np. budowa/zakup stacji ładujących dla autobusów elektrycznych bądź też zajezdnie.
W uzasadnionych przypadkach, tzn. tam gdzie inwestycje w tabor bezemisyjny byłyby całkowicie nieuzasadnione, możliwe jest wsparcie projektów dotyczących pojazdów z silnikami hybrydowymi łączącymi paliwo diesel (Euro VI) oraz napęd elektryczny.

3. Projekty zwiększające świadomość ekologiczną.

W ramach typu projektu możliwa jest realizacja m. in. :

- modernizacji oświetlenia miejskiego na obszarze miejskim w kierunku jego energooszczędności,
- działań informacyjno-promocyjnych dotyczące np. oszczędności energii, kampanie promujące budownictwo zeroemisyjne oraz niskoemisyjny transport.

4. Prace przygotowawcze związane z przedsięwzięciami planowanymi do realizacji w perspektywie 2021-2027.

W ramach typu projektu możliwe jest wsparcie w zakresie przygotowania dokumentacji technicznej, koncepcyjnej, planistycznej i środowiskowej.

15. Typ beneficjenta

- przedsiębiorstwa świadczące usługi publicznego transport zbiorowego,
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jst,
- zarządcy infrastruktury kolejowej.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

SSOM

18. Alokacja

59 998 528 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Projekty wspierane w ramach działania będą musiały być komplementarne z projektami wspieranymi z pozostałych działań wspierających obszar SOM w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.
Interwencja w ramach działania będzie silnie powiązana z działaniami wspieranymi w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.
Projekty wspierane w ramach RPO WZ 2014-2020 będą komplementarne z projektami finansowanymi z poziomu kraju.

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Działanie jest nakierowane na wsparcie projektów wynikających ze Strategii ZIT miasta wojewódzkiego.

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb pozakonkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPOwe współpracy z podmiotem odpowiedzialnym za realizację ZIT dla SOM. SSOM odpowiada za ocenę zgodności projektów ze strategią ZIT dla SOM.

W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Katalog wydatków kwalifikowalnych będzie określany w Rocznym Planie Realizacji Działania lub regulaminach poszczególnych konkursów na podstawie Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z uwzględnieniem przepisów o pomocy publicznej (jeśli dotyczy) oraz szczegółowych uwarunkowań dotyczących poszczególnych konkursów. Należy mieć także na uwadze, iż każdy wydatek w ramach projektu będzie oceniany pod kątem adekwatności, zgodności z celem projektu, niezbędności.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Do 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu

W ramach PI planowany jest mechanizm finansowania krzyżowego w ramach którego finansowane będą działania szkoleniowe tylko w niezbędnym zakresie. Beneficjenci będą zobowiązani do wykazania, że koszty poniesione w ramach cross-financingu będą niezbędne dla wdrożenia operacji. Planowany zakres to m. in. szkolenia z obsługi inteligentnych systemów transportu.

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r..

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

2.3 Zrównoważona multimodalna mobilność miejska i działania adaptacyjne łagodzące zmiany klimatu w ramach Strategii ZIT dla Koszalińsko-KołobrzESCO-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego

9. Nazwa i krótki opis działania

2.3 Zrównoważona multimodalna mobilność miejska i działania adaptacyjne łagodzące zmiany klimatu w ramach Strategii ZIT dla Koszalińsko-KołobrzESCO-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego

Działanie nakierowane jest na wdrożenie zrównoważonej mobilności miejskiej na terenie Koszalińsko-KołobrzESCO-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego jak również działań adaptacyjnych łagodzących zmiany klimatu. Oczekiwanym efektem będzie zwiększenie atrakcyjności transportu miejskiego, ograniczenie ruchu drogowego w centrach miast, co w dalszej perspektywie przyczyni się do ograniczenia spadku liczby osób korzystających z transportu publicznego oraz zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych wytwarzanych między innymi przez transport indywidualny. Jednym z działań będzie wdrożenie zrównoważonej mobilności miejskiej, jak również działań adaptacyjnych łagodzących zmiany klimatu.

Wsparcie będzie nakierowane na działania usprawniające komunikację publiczną tj. zmniejszanie zatorów, wprowadzanie ułatwień w zakresie korzystania z transportu miejskiego publicznego. Głównymi działaniami będą inwestycje w centra przesiadkowe, zakup i modernizację taboru oraz drogi dla rowerów i ciągi komunikacji miejskiej, które będą łączyć poszczególne części miast/miejscowości z centrami przesiadkowymi oraz które będą alternatywną trasą dojazdu do centrów miast dla indywidualnego transportu samochodowego.

Wsparcie będzie możliwe dla działań podejmowanych na obszarach, dla których stworzony został plan gospodarki niskoemisyjnej (nie dotyczy projektów z zakresu działań informacyjno-promocyjnych) oraz plan zrównoważonej mobilności miejskiej (w przypadku inwestycji z zakresu transportu miejskiego), jako osobny dokument lub jako element planu gospodarki niskoemisyjnej bądź innego dokumentu strategicznego. Dokumenty te powinny określać lokalne uwarunkowania oraz kierunki planowanych interwencji na danym obszarze i w zależności od zidentyfikowanych potrzeb zawierać odniesienia lub wskazywać adekwatne obowiązujące dokumenty zawierające odniesienia do takich kwestii jak np.: zbiorowy transport pasażerski, transport niezmotoryzowany, wykorzystanie inteligentnych systemów transportowych (ITS), logistyka miejska, bezpieczeństwo ruchu drogowego w miastach, wdrażanie nowych wzorców użytkowania czy promocja ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów (czyste paliwa i pojazdy), oszczędzanie energii w codziennym życiu mieszkańców województwa. W przypadku ujęcia zagadnień niskoemisyjności w strategii miejskiej, muszą one zawierać wszelkie niezbędne elementy odnoszące się do gospodarki niskoemisyjnej.

Podejmowana interwencja musi znajdować się na obszarach miejskich bądź obszarach funkcjonalnych miast. Realizacja projektu może odbywać się na terenie wiejskim, np. połączenie danej miejscowości z centrum przesiadkowym znajdującym się na obrzeżach miasta. Projekt taki musi być elementem transportu miejskiego lub mieć na celu zmianę środka transportu z indywidualnego samochodowego na publiczny lub indywidualny rowerowy jako środka dojazdu do centrum przesiadkowego bądź miejsca pracy/szkoły. Projekty dotyczące dróg dla rowerów i ciągów komunikacji miejskiej mogą być realizowane poza miastami jeśli do centrum miasta/ centrum przesiadkowego/ strefy przemysłowej jest co do zasady nie więcej niż 10 km oraz jeżeli realizują one założenia transportu miejskiego. Projekty mogą być realizowane na obszarze ZIT oraz terenach przyległych, pod warunkiem ujęcia w strategii ZIT i realizacji jej celów.

Zakres interwencji w infrastrukturę drogową transportu publicznego może obejmować:

- elementy drogowe przeznaczone wyłącznie dla transportu publicznego lub nadające priorytet transportowi publicznemu jak np. buspasy,
- przebudowę skrzyżowań w celu ułatwienia oraz/lub nadania priorytetu transportowi publicznemu w ruchu, np. pasy skrętu dla autobusów itp.
- infrastrukturę drogową przy pętlach autobusowych/tramwajowych, stacjach kolejowych lub parkingach P&R – krótkie odcinki dróg łączące takie terminale bezpośrednio z siecią dróg miejskich.

Inwestycje w inne elementy drogowe (np. jezdnia, nawierzchnia, obiekty inżynierskie, odwodnienie) są kwalifikowalne jedynie, kiedy wchodzi w zakres elementów niezbędnych do właściwego wykonania robót drogowych tj. są niezbędnym elementem całości projektu, aby uzyskać decyzję administracyjną.

Inwestycje w infrastrukturę drogową, nienadającą priorytetu transportowi publicznemu, niezbędną do organizacji systemu transportu publicznego możliwe są jedynie w przypadkach, gdy nie ma innego sposobu osiągnięcia efektu w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń bądź zatłoczenia w mieście, jak również jedynie jako element projektu obejmujący mniejszość wydatków kwalifikowalnych całego projektu.

Wszystkie przedsięwzięcia muszą spełniać kryteria z zakresu: szerszego wykorzystania transportu publicznego i niezmotoryzowanego, ograniczenia wykorzystania samochodów osobowych, integracji gałęzi transportowych, ograniczenia emisji zanieczyszczeń, zatłoczenia i hałasu, poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego lub być elementem kompleksowego/zintegrowanego projektu, który spełnia powyższe kryteria.

Działania inwestycyjne muszą być powiązane z działaniami „miękkimi” zachęcającymi mieszkańców danego obszaru do wyboru transportu zbiorowego oraz niezmotoryzowanego jako podstawowego środka przemieszczania się w obrębie aglomeracji. Takimi działaniami może być polityka parkingowa, priorytetyzacja ruchu pieszego i rowerowego, ograniczenia w ruchu samochodowym w centrach miast. Projekty takie powinny być wskazane w planie zrównoważonej mobilności miejskiej lub w planie gospodarki niskoemisyjnej.

Modernizacja czy rozbudowa systemu transportu publicznego nie może być celem samym w sobie, ale musi być widziana w kontekście zmian w mobilności miejskiej prowadzących do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców aglomeracji oraz zwiększenia efektywności energetycznej systemu transportowego.

Realizowane inwestycje z zakresu transportu miejskiego muszą wpisywać się w priorytety Unii Europejskiej w zakresie transportu w miastach m. in. takie jak: zastosowanie na szerszą skalę transportu zbiorowego, promowanie alternatywnych form przemieszczania się, określone w Białej Księdze Plan utworzenia jednolitego europejskiego obszaru transportu – dążenie do osiągnięcia konkurencyjnego i zasobooszczędnego systemu transportu.

Ponadto działanie nakierowane na wsparcie projektów zwiększania świadomości ekologicznej z zakresu zachowań energooszczędnych takich jak wybieranie transportu ekologicznego, jak również nastawienie na oszczędzanie energii w codziennym życiu mieszkańców województwa. Projekty zwiększające świadomość ekologiczną będą uzupełniały bezpośrednią interwencję w transport niskoemisyjny i przyczynią się do zmiany zachowań mieszkańców.

W zakresie projektów dotyczących oświetlenia miejskiego wspierane będą kompleksowe projekty, obejmujące powyżej 25% udziału punktów świetlnych objętych modernizacją w stosunku do wszystkich punktów w danym systemie.

Inwestycje realizowane w ramach działania muszą przyczyniać się do realizacji wskaźnika strategicznego "Ograniczenie spadku liczby osób podróżujących komunikacją miejską".

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Ograniczenie spadku liczby osób podróżujących komunikacją miejską.

11. Kategorie interwencji

013 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia
043 Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego i jego promocja (w tym wyposażenie i tabor)
044 Inteligentne systemy transportowe (w tym wprowadzenie zarządzania popytem, systemy poboru opłat, informatyczne systemy monitorowania, kontroli i informacji)
090 Ścieżki rowerowe i piesz
101 Finansowanie krzyżowe w ramach EFRR (wsparcie dla przedsięwzięć typowych dla EFS, koniecznych dla zadowalającego wdrożenia części przedsięwzięć związanej bezpośrednio z EFRR)

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba przewozów komunikacją miejską na przebudowanych i nowych liniach komunikacji miejskiej [szt./rok],
2. Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej [MWh/rok],
3. Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok]
4. Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO₂/rok]
5. Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno - promocyjnych oraz informacyjnych [osoby].

13. Lista wskaźników produktu

1. Długość dróg dla rowerów [km],
2. Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych [szt.],
3. Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź” [szt.],
4. Liczba wybudowanych obiektów „Bike&Ride” [szt.],
5. Liczba utworzonych, zmodernizowanych przystanków autobusowych i tramwajowych [szt.],
6. Pojemność taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej [osoby],
7. Liczba jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej [szt.],
8. Długość stworzonych pasów ruchu tylko dla komunikacji publicznej [km],
9. Liczba skrzyżowań z priorytetem dla pojazdów komunikacji publicznej [szt.],
10. Liczba zmodernizowanych punktów oświetleniowych [szt.],
11. Liczba zrealizowanych działań informacyjno-promocyjnych [szt.],
12. Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych [szt.],
13. Długość wyznaczonych buspasów [km],
14. Całkowita długość nowych lub przebudowanych linii komunikacji miejskiej [km],
15. Liczba miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” [szt.],
16. Liczba miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” [szt.],
17. Liczba stanowisk postojowych w wybudowanych obiektach „Bike&Ride” [szt.].

14. Typy projektów

1. Budowa, przebudowa obiektów/systemu infrastruktury zintegrowanego systemu transportu publicznego w celu ograniczenia ruchu drogowego w centrach miast.
W ramach typu projektu mogą być realizowane m. in. budowa/przebudowa centrów przesiadkowych, budowa i modernizacja dróg dla rowerów i ciągów komunikacji miejskiej, które będą łączyć poszczególne dzielnice miast z centrami przesiadkowymi oraz które będą alternatywną trasą dojazdu do centrów miast dla transportu indywidualnego, inteligentne systemy transportu, budowa obiektów „parkuj i jedź” oraz „Bike&Ride”.
2. Zakup lub modernizacja niskoemisyjnego taboru transportu miejskiego.
Finansowane będą projekty z zakresu transportu publicznego niskoemisyjnego i bezemisyjnego zasilanego paliwem alternatywnym.
Jako element projektu możliwe są wydatki niezbędne do realizacji projektu, a przyjmujące formę budowy/zakupu infrastruktury jak np. budowa/zakup stacji ładujących dla autobusów elektrycznych bądź też zajezdni.

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
DZIAŁANIE 2.3 ZRÓWNOWAŻONA MULTIMODALNA MOBILNOŚĆ MIEJSKA I DZIAŁANIA ADAPTACYJNE ŁAGODZĄCE ZMIANY KLIMATU W RAMACH STRATEGII ZIT
DLA KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKO-BIAŁOGARDZKIEGO OBSZARU FUNKcjONALNEGO

W uzasadnionych przypadkach, tzn. tam gdzie inwestycje w tabor bezemisyjny byłyby całkowicie nieuzasadnione, możliwe jest wsparcie projektów dotyczących pojazdów z silnikami hybrydowymi łączącymi paliwo diesel (Euro VI) oraz napęd elektryczny.

3. W uzasadnionych przypadkach, tzn. tam gdzie inwestycje w tabor bezemisyjny byłyby całkowicie nieuzasadnione, możliwe jest wsparcie projektów dotyczących pojazdów z silnikami hybrydowymi łączącymi paliwo diesel (Euro VI) oraz napęd elektryczny. Projekty zwiększające świadomość ekologiczną.

W ramach typu projektu możliwa jest realizacja m. in. :

- modernizacji oświetlenia miejskiego na obszarze miejskim w kierunku jego energooszczędności,
- działań informacyjno-promocyjnych dotyczące np. oszczędności energii, kampanie promujące budownictwo zeroemisyjne oraz niskoemisyjny transport.

15. Typ beneficjenta

- przedsiębiorstwa świadczące usługi publicznego transport zbiorowego,
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jst.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Gmina Miasto Koszalin

18. Alokacja

21650 000 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Projekty wspierane w ramach działania będą musiały być komplementarne z projektami wspieranymi z pozostałych działań wspierających obszar KKBOF w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Działanie jest nakierowane na wsparcie projektów wynikających ze Strategii ZIT miasta wojewódzkiego.

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb pozakonkursowy

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
DZIAŁANIE 2.3 ZRÓWNOWAŻONA MULTIMODALNA MOBILNOŚĆ MIEJSKA I DZIAŁANIA ADAPTACYJNE ŁAGODZĄCE ZMIANY KLIMATU W RAMACH STRATEGII ZIT
DLA KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKO-BIAŁOGARDZKIEGO OBSZARU FUNKcjONALNEGO

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów –Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego–Wydział Wdrażania RPOwe współpracy z podmiotem odpowiedzialnym za realizację ZIT dla KKBOF. Gmina Miasto Koszalin odpowiada za ocenę zgodności projektów ze strategią ZIT dla KKBOF. W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Katalog wydatków kwalifikowalnych będzie określany w Rocznym Planie Realizacji Działania lub regulaminach poszczególnych konkursów na podstawie Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z uwzględnieniem przepisów o pomocy publicznej (jeśli dotyczy) oraz szczegółowych uwarunkowań dotyczących poszczególnych konkursów. Należy mieć także na uwadze, iż każdy wydatek w ramach projektu będzie oceniany pod kątem adekwatności, zgodności z celem projektu, niezbędności.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Do 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.
W ramach PI planowany jest mechanizm finansowania krzyżowego w ramach którego finansowane będą działania szkoleniowe tylko w niezbędnym zakresie. Beneficjenci będą zobowiązani do wykazania, że koszty poniesione w ramach cross-financingu będą niezbędne dla wdrożenia operacji. Planowany zakres to m. in. szkolenia z obsługi inteligentnych systemów transportu.

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
DZIAŁANIE 2.3 ZRÓWNOWAŻONA MULTIMODALNA MOBILNOŚĆ MIEJSKA I DZIAŁANIA ADAPTACYJNE ŁAGODZĄCE ZMIANY KLIMATU W RAMACH STRATEGII ZIT
DLA KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKO-BIAŁOGARDZKIEGO OBSZARU FUNKCYJALNEGO

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

2.4 Zrównoważona multimodalna mobilność miejska i działania adaptacyjne łagodzące zmiany klimatu w ramach Kontraktów Samorządowych

9. Nazwa i krótki opis działania

2.4 Zrównoważona multimodalna mobilność miejska i działania adaptacyjne łagodzące zmiany klimatu w ramach Kontraktów Samorządowych

Założeniem Kontraktu Samorządowego (KS) jest urzeczywistnienie idei planowania i realizowania procesów rozwojowych w oparciu o wymiar terytorialny. KS realizowany będzie przede wszystkim w celu wzmocnienia rozwoju gospodarczego obszaru nim objętego, będącego podstawą do zapewnienia spójności społecznej i infrastrukturalnej. Jednym z działań realizowanych w ramach KS będzie wdrożenie zrównoważonej mobilności miejskiej, jak również działań adaptacyjnych łagodzących zmiany klimatu.

Wsparcie będzie nakierowane na działania usprawniające komunikację publiczną tj. zmniejszanie zatorów, wprowadzanie ułatwień w zakresie korzystania z transportu miejskiego publicznego. Głównymi działaniami będą inwestycje w centra przesiadkowe, zakup i modernizację taboru oraz drogi dla rowerów i ciągi komunikacji miejskiej, które będą łączyć poszczególne części miast/miejscowości z centrami przesiadkowymi oraz które będą alternatywną trasą dojazdu do centrów miast dla indywidualnego transportu samochodowego.

Wsparcie będzie możliwe dla działań podejmowanych na obszarach, dla których stworzony został plan gospodarki niskoemisyjnej (nie dotyczy projektów z zakresu działań informacyjno-promocyjnych) oraz plan zrównoważonej mobilności miejskiej (dla inwestycji w zakresie transportu miejskiego), jako osobny dokument lub jako element planu gospodarki niskoemisyjnej bądź innego dokumentu strategicznego. Dokumenty te powinny określać lokalne uwarunkowania oraz kierunki planowanych interwencji na danym obszarze i w zależności od zidentyfikowanych potrzeb zawierać odniesienia lub wskazywać adekwatne obowiązujące dokumenty zawierające odniesienia do takich kwestii jak np.: zbiorowy transport pasażerski, transport niezmotoryzowany, wykorzystanie inteligentnych systemów transportowych (ITS), logistyka miejska, bezpieczeństwo ruchu drogowego w miastach, wdrażanie nowych wzorców użytkowania czy promocja ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów (czyste paliwa i pojazdy), oszczędzanie energii w codziennym życiu mieszkańców województwa. W przypadku ujęcia zagadnień niskoemisyjności w strategii miejskiej, muszą one zawierać wszelkie niezbędne elementy odnoszące się do gospodarki niskoemisyjnej.

Podejmowana interwencja musi znajdować się na obszarach miejskich bądź obszarach funkcjonalnych miast. Realizacja projektu może odbywać się na terenie wiejskim, np. połączenie danej miejscowości z centrum przesiadkowym znajdującym się na obrzeżach miasta. Projekt taki musi być elementem transportu miejskiego lub mieć na celu zmianę środka transportu z indywidualnego samochodowego na publiczny lub indywidualny rowerowy jako środka dojazdu do centrum przesiadkowego bądź miejsca pracy/szkoły.

Projekty dotyczące dróg dla rowerów i ciągów komunikacji miejskiej mogą być realizowane poza miastami jeśli do centrum miasta/centrum przesiadkowego/strefy przemysłowej jest nie więcej niż 10 km.

Zakres interwencji w drogi lokalne (ulice miejskie) może obejmować:

- budowę terminali multimodalnych i jednodmodalnych,
- przebudowę istniejącej drogi 2x2 w celu wydzielenia buspasa na pasach zewnętrznych lub środkowych,
- budowę nowej drogi lub tunelu wyłącznie na potrzeby transportu publicznego,
- poszerzenie istniejącej drogi przez dobudowanie wydzielonego buspasa,
- przebudowa istniejącej drogi 2x1 w celu poprawy jakości funkcjonowania i dostępności transportu publicznego,
- budowa/przebudowa drogi 2x1 w celu dojazdu do zajezdni/terminalu na której wprowadzona zostanie linia komunikacyjna,
- przebudowa istniejących wiaduktów, tuneli i mostów dla potrzeb transportu publicznego, w celu budowy buspasów,
- przebudowa drogi może obejmować pozostałe elementy służące poprawie transportu miejskiego, in. : przebudowę skrzyżowań, wzmocnienie (podwyższenie nośności), itp.

Powyższe elementy projektu mogą być realizowane jedynie w przypadku spełnienia kryteriów z zakresu: szerszego wykorzystania transportu publicznego i niezmotoryzowanego, ograniczenie wykorzystania samochodów osobowych, integracja gałęzi transportowych, ograniczenie emisji zanieczyszczeń, zatłoczenia i hałasu, poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego. W przypadku, gdy wskazane wyżej działania spełniają jedynie kryteria dotyczące szerszego wykorzystania transportu publicznego i niezmotoryzowanego, ograniczenia emisji zanieczyszczeń, zatłoczenia i hałasu oraz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego mogą być realizowane jako element szerszego projektu i wydatki na te działania nie mogą przekraczać 30% wydatków całego projektu. Działania inwestycyjne muszą być powiązane z działaniami „miękkimi” zachęcającymi mieszkańców danego obszaru do wyboru transportu zbiorowego oraz niezmotoryzowanego jako podstawowego środka przemieszczania się w obrębie aglomeracji. Takimi działaniami może być polityka parkingowa, priorytetyzacja ruchu pieszego i rowerowego, ograniczenia w ruchu samochodowym w centrach miast. Projekty takie powinny być wskazane w planie zrównoważonej mobilności miejskiej lub w planie gospodarki niskoemisyjnej.

Modernizacja czy rozbudowa systemu transportu publicznego nie może być celem samym w sobie, ale musi być widziana w kontekście zmian w mobilności miejskiej prowadzących do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców aglomeracji oraz zwiększenia efektywności energetycznej systemu transportowego.

Realizowane inwestycje z zakresu transportu miejskiego muszą wpisywać się w priorytety Unii Europejskiej w zakresie transportu w miastach m. in. takie jak: zastosowanie na szerszą skalę transportu zbiorowego, promowanie alternatywnych form przemieszczania się, określone w Białej Księdze Plan utworzenia jednolitego europejskiego obszaru transportu – dążenie do osiągnięcia konkurencyjnego i zasobooszczędnego systemu transportu.

Ponadto działanie nakierowane na wsparcie projektów zwiększania świadomości ekologicznej z zakresu zachowań energooszczędnych takich jak wybieranie transportu ekologicznego, jak również nastawienie na oszczędzanie energii w codziennym życiu mieszkańców województwa. Projekty zwiększające świadomość ekologiczną będą uzupełniały bezpośrednią interwencję w transport i przyczynią się do zmiany zachowań mieszkańców.

W zakresie projektów dotyczących oświetlenia miejskiego wspierane będą kompleksowe projekty, obejmujące powyżej 25% udziału punktów świetlnych objętych modernizacją w stosunku do wszystkich punktów w danym systemie.

Inwestycje realizowane w ramach działania muszą przyczyniać się do realizacji wskaźnika strategicznego "Ograniczenie spadku liczby osób podróżujących komunikacją miejską".

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Ograniczenie spadku liczby osób podróżujących komunikacją miejską.

11. Kategorie interwencji

013 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia
043 Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego i jego promocja (w tym wyposażenie i tabor)
090 Ścieżki rowerowe i pieszce

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba przewozów komunikacją miejską na przebudowanych i nowych liniach komunikacji miejskiej [szt./rok],
2. Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej [MWh/rok],
3. Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok],
4. Ograniczenie emisji CO₂ [Mg/rok].

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych [szt.]
2. Liczba utworzonych, zmodernizowanych przystanków autobusowych i tramwajowych [szt.],
3. Długość dróg dla rowerów [km],
4. Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź” [szt.],
5. Liczba wybudowanych obiektów „Bike&Ride” [szt.],
6. Pojemność taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej [osoby],
7. Liczba jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej [szt.],
8. Długość stworzonych pasów ruchu tylko dla komunikacji publicznej [km],
9. Liczba skrzyżowań z priorytetem dla pojazdów komunikacji publicznej [szt.],
10. Liczbazmodernizowanychpunktówoświetleniowych [szt.],
11. Liczba zrealizowanych działań informacyjno-promocyjnych [szt.],
12. Długość wyznaczonych buspasów[km.],
13. Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych [szt.],

14. Typy projektów

1. Budowa, przebudowa obiektów/systemu infrastruktury zintegrowanego systemu transportu publicznego w celu ograniczenia ruchu drogowego w centrach miast.
W ramach typu projektu mogą być realizowane m. in. budowa/przebudowa centrów przesiadkowych, budowa i modernizacja dróg dla rowerów i ciągów komunikacji miejskiej, które będą łączyć poszczególne dzielnice miast z centrami przesiadkowymi oraz które będą alternatywną trasą dojazdu do centrów miast dla transportu indywidualnego , inteligentne systemy transportu, budowa obiektów „parkuj i jedź” oraz „Bike&Ride”.
2. Zakup lub modernizacja niskoemisyjnego taboru transportu miejskiego.
Finansowane będą projekty z zakresu transportu publicznego niskoemisyjnego i bezemisyjnego zasilanego paliwem alternatywnym. .
Jako element projektu możliwe są wydatki niezbędne do realizacji projektu, a przyjmujące formę budowy infrastruktury jak np. budowa stacji ładujących dla autobusów elektrycznych bądź też zajezdni.
3. W uzasadnionych przypadkach, tzn. tam gdzie inwestycje w tabor bezemisyjny byłyby całkowicie nieuzasadnione, możliwe jest wsparcie projektów dotyczących pojazdów z silnikami hybrydowymi łączącymi paliwo diesel (Euro VI) oraz napęd elektryczny. Projekty zwiększające świadomość ekologiczną.
W ramach typu projektu możliwa jest realizacja m. in. :
  - modernizacji oświetlenia miejskiego na obszarze miejskim w kierunku jego energooszczędności,
  - działań informacyjno-promocyjnych dotyczące np. oszczędności energii, kampanie promujące budownictwo zeroemisyjne oraz niskoemisyjny transport.

15. Typ beneficjenta

- przedsiębiorstwa świadczące usługi publicznego transport zbiorowego,
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jst.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Alokacja

5 531 293 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Projekty realizowane w ramach działania będą musiały być kompleksowe i komplementarne z innymi projektami wskazanymi we wspieranym Kontrakcie Samorządowym.

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Przedmiotowe działanie będzie jednym z kilku działań w ramach RPO WZ 2014-2020 wdrażanych za pomocą narzędzia jakim jest Kontrakt Samorządowy. KS ma na celu jednolity gospodarczy rozwój danego obszaru, oparty na wspólnie zdefiniowanych przez kilka samorządów terytorialnych celach rozwojowych.

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego oraz Wydział Wdrażania RPO.
Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Katalog wydatków kwalifikowalnych będzie określany w Rocznym Planie Realizacji Działania lub regulaminach poszczególnych konkursów na podstawie Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z uwzględnieniem przepisów o pomocy publicznej (jeśli dotyczy) oraz szczegółowych uwarunkowań dotyczących poszczególnych konkursów. Należy mieć także na uwadze, iż każdy wydatek w ramach projektu będzie oceniany pod kątem adekwatności, zgodności z celem projektu, niezbędności.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

	Nie dotyczy
24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych
	Nie dotyczy
25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)
	W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek
-		
--	--
	System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.
--	--
27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)
	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.
28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)
	85%
29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
	85%,
30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych
	15%,
31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

2.5 Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej

9. Nazwa i krótki opis działania

2.5 Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej

Działanie będzie realizowane poprzez głęboką modernizację energetyczną budynków publicznych.

Głęboka modernizacja energetyczna budynku jest rozumiana jako kompleksowa termomodernizacja rozszerzona o działania służące obniżeniu zużycia energii elektrycznej.

Modernizacja w rozumieniu prac budowlanych mieści się w pojęciu przebudowa zgodnie z Ustawą Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409).

Termomodernizacja, zgodnie z art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. z 2014 r., poz. 712), oznacza przedsięwzięcie wpływające na poprawę efektywności energetycznej budynku, którego przedmiotem jest:

- ulepszenie w wyniku, którego następuje zmniejszenie zapotrzebowania na energię końcową dostarczaną do budynku na potrzeby ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej,
- ulepszenie w wyniku, którego następuje zmniejszenie strat energii pierwotnej w lokalnych sieciach ciepłowniczych oraz zasilających je lokalnych źródłach ciepła, jeżeli budynki do których dostarczana jest z tych sieci energia, spełniają wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej, określone w przepisach techniczno-budowlanych⁵, lub zostały podjęte działania mające na celu zmniejszenie zużycia energii dostarczanej do tych budynków,
- wykonanie przyłącza technicznego do scentralizowanego źródła ciepła, w związku z likwidacją lokalnego źródła ciepła, w wyniku czego następuje zmniejszenie kosztów pozyskania ciepła dostarczanego do budynku,
- całkowita lub częściowa zamiana źródeł energii na źródła odnawialne lub zastosowanie wysokosprawnej kogeneracji. W przypadku ulepszenia polegającego na poprawie izolacyjności cieplnej przegród, powinny być spełnione minimalne wymagania dotyczące oszczędności energii i izolacyjności cieplnej określone w przepisach techniczno-budowlanych.

Działania służące obniżeniu zużycia energii elektrycznej mogą obejmować na przykład modernizację klimatyzacji, wymianę urządzeń dźwigowych, oświetlenia itp.

Głęboka modernizacja oznacza, że preferowane będą projekty zwiększające efektywność energetyczną powyżej 60%, natomiast projekty zwiększające efektywność energetyczną poniżej 25% nie będą kwalifikowały się do wsparcia.

Głęboka modernizacja energetyczna budynków powinna zostać oparta o system monitorowania i zarządzania energią. Dotyczy to w szczególności instalacji indywidualnych liczników ciepła oraz termostatów, jeżeli wynika to z audytu energetycznego.

Ocena kwalifikowalności projektu będzie dokonywana w oparciu o audyty energetyczne.

Audyty energetyczne będą mogły stanowić wydatek kwalifikowalny w projekcie.

Budynek użyteczności publicznej, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2002 r., nr 75.poz. 690), – należy rozumieć budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, w tym usług pocztowych lub telekomunikacyjnych, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym,

⁵ Przez przepisy techniczno-budowlane rozumie się rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690, z późn. zm.).

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
DZIAŁANIE 2.5 MODERNIZACJA ENERGETYCZNA OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, oraz inny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji; za budynek użyteczności publicznej uznaje się także budynek biurowy lub socjalny.

W związku z rozdzieleniem zakresu wsparcia na poziom regionalny i krajowy w ramach RPO wsparcie mogą uzyskać wyłącznie budynki użyteczności publicznej jednostek samorządu terytorialnego, ich związków i stowarzyszeń, jednostek organizacyjnych JST, osób prawnych JST.

W obszarze ochrony zdrowia projekty z zakresu termomodernizacji mogą dotyczyć tylko obiektów, których funkcjonowanie będzie uzasadnione w kontekście map potrzeb.

Wsparte projekty muszą skutkować znaczną redukcją CO₂ w odniesieniu do istniejących instalacji (o co najmniej 30% w przypadku zamiany spalnego paliwa). Inwestycje w tym zakresie mają długotrwały charakter i dlatego powinny być zgodne z właściwymi przepisami unijnymi. Wspierane urządzenia do ogrzewania powinny od początku okresu programowania charakteryzować się obowiązującym od końca 2020 r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią.

Inwestycje w indywidualne urządzenia do ogrzewania (indywidualne źródła ciepła) muszą przyczyniać się do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń powietrza oraz do znacznego zwiększenia oszczędności energii. Wspomniane inwestycje mogą zostać wsparte jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie.

Do produkcji energii odnawialnej z biomasy powinno się stosować wyłącznie surowce wymienione w art. 2 punkt 3 Ustawy o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2015 r., nr 478 z późn. zm.);

Wsparcie mogą uzyskać także inwestycje realizowane w oparciu o art. 2 pkt. 27 dyrektywy 2012/27/UE dotyczącej efektywności energetycznej (EPC: Energy Performance Contracting – umowa o poprawę efektywności energetycznej), realizowane na rzecz Beneficjentów (działania), o ile zakres projektu jest zgodny z niniejszym opisem działania.

Preferencja dla projektów zgodnych z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej, który został pozytywnie zaopiniowany przez Doradcę Energetycznego funkcjonującego przy WFOŚiGW.

Preferencja dla projektów zawierających element demonstracyjny lub informacyjny.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zmniejszona energochłonność budynków mieszkaniowych (wielorodzinnych) i publicznych.

11. Kategorie interwencji

013 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO₂],
2. Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych [kWh/rok],
3. Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE [MWhe/rok],
4. Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE [MWht/rok],
5. Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej [MWh/rok],
6. Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej [GJ/rok],

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
DZIAŁANIE 2.5 MODERNIZACJA ENERGETYCZNA OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

7. Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok].

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków [szt.],
2. Dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych [MW],
3. Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE [szt.],
4. Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE [szt.],
5. Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji [m²].

14. Typy projektów

1. Kompleksowa głęboka modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej.

15. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jst,
- osoby prawne jst.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie /nie dotyczy

18. Alokacja

19 563 484 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Pole zostanie uzupełnione w późniejszym terminie.

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
DZIAŁANIE 2.5 MODERNIZACJA ENERGETYCZNA OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów –Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Projekty mogą dotyczyć wyłącznie budynków jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

95%,

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
DZIAŁANIE 2.5 MODERNIZACJA ENERGETYCZNA OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

5%

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

2.6 Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego

9. Nazwa i krótki opis działania

2.6 Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego

Działanie będzie realizowane poprzez głęboką modernizację energetyczną budynków publicznych.

Głęboka modernizacja energetyczna budynku jest rozumiana jako kompleksowa termomodernizacja rozszerzona o działania służące obniżeniu zużycia energii elektrycznej.

Modernizacja w rozumieniu prac budowlanych mieści się w pojęciu przebudowa zgodnie z Ustawą Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409).

Termomodernizacja, zgodnie z art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. z 2014 r., poz. 712), oznacza przedsięwzięcie wpływające na poprawę efektywności energetycznej budynku, którego przedmiotem jest:

- ulepszenie w wyniku, którego następuje zmniejszenie zapotrzebowania na energię końcową dostarczaną do budynku na potrzeby ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej,
- ulepszenie w wyniku, którego następuje zmniejszenie strat energii pierwotnej w lokalnych sieciach ciepłowniczych oraz zasilających je lokalnych źródłach ciepła, jeżeli budynki do których dostarczana jest z tych sieci energia, spełniają wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej, określone w przepisach techniczno-budowlanych⁶, lub zostały podjęte działania mające na celu zmniejszenie zużycia energii dostarczanej do tych budynków,
- wykonanie przyłącza technicznego do scentralizowanego źródła ciepła, w związku z likwidacją lokalnego źródła ciepła, w wyniku czego następuje zmniejszenie kosztów pozyskania ciepła dostarczanego do budynku,
- całkowita lub częściowa zamiana źródeł energii na źródła odnawialne lub zastosowanie wysokosprawnej kogeneracji. W przypadku ulepszenia polegającego na poprawie izolacyjności cieplnej przegród, powinny być spełnione minimalne wymagania dotyczące oszczędności energii i izolacyjności cieplnej określone w przepisach techniczno-budowlanych.

Działania służące obniżeniu zużycia energii elektrycznej mogą obejmować na przykład modernizację klimatyzacji, wymianę urządzeń dźwigowych, oświetlenia itp.

Głęboka modernizacja oznacza, że preferowane będą projekty zwiększające efektywność energetyczną powyżej 60%, natomiast projekty zwiększające efektywność energetyczną poniżej 25% nie będą kwalifikowały się do wsparcia.

Głęboka modernizacja energetyczna budynków powinna zostać oparta o system monitorowania i zarządzania energią. Dotyczy to w szczególności instalacji indywidualnych liczników ciepła oraz termostatów, jeżeli wynika to z audytu energetycznego.

Ocena kwalifikowalności projektu będzie dokonywana w oparciu o audyty energetyczne.

Audyty energetyczne będą mogły stanowić wydatek kwalifikowalny w projekcie.

Budynek użyteczności publicznej, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2002 r., nr 75, poz. 690), – należy rozumieć budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, w tym usług pocztowych lub telekomunikacyjnych, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym,

⁶ Przez przepisy techniczno-budowlane rozumie się rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690, z późn. zm.).

lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, oraz inny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji; za budynek użyteczności publicznej uznaje się także budynek biurowy lub socjalny.

W związku z rozdzieleniem zakresu wsparcia na poziom regionalny i krajowy w ramach RPO wsparcie mogą uzyskać wyłącznie budynki użyteczności publicznej jednostek samorządu terytorialnego, ich związków i stowarzyszeń, jednostek organizacyjnych JST, osób prawnych JST.

W obszarze ochrony zdrowia projekty z zakresu termomodernizacji mogą dotyczyć tylko obiektów, których funkcjonowanie będzie uzasadnione w kontekście map potrzeb.

Wsparte projekty muszą skutkować znaczną redukcją CO₂ w odniesieniu do istniejących instalacji (o co najmniej 30% w przypadku zamiany spalnego paliwa). Inwestycje w tym zakresie mają długotrwały charakter i dlatego powinny być zgodne z właściwymi przepisami unijnymi. Wspierane urządzenia do ogrzewania powinny od początku okresu programowania charakteryzować się obowiązującym od końca 2020 r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią.

Inwestycje w indywidualne urządzenia do ogrzewania (indywidualne źródła ciepła) muszą przyczyniać się do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń powietrza oraz do znacznego zwiększenia oszczędności energii. Wspomniane inwestycje mogą zostać wsparte jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie.

Do produkcji energii odnawialnej z biomasy powinno się stosować wyłącznie surowce wymienione w art. 2 punkt 3 Ustawy o odnawialnych źródłach energii (Dz.U.z 2015 r., nr 478 z późn. zm.);

Wsparcie mogą uzyskać także inwestycje realizowane w oparciu o art. 2 pkt. 27 dyrektywy 2012/27/UE dotyczącej efektywności energetycznej (EPC: Energy Performance Contracting – umowa o poprawę efektywności energetycznej), realizowane na rzecz Beneficjentów (działania), o ile zakres projektu jest zgodny z niniejszym opisem działania.

Działanie jest skierowane na realizację projektów na obszarze Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

Wsparcie wynikać musi z założeń strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

Preferencja dla projektów zgodnych z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej, który został pozytywnie zaopiniowany przez Doradcę Energetycznego funkcjonującego przy WFOŚiGW.

Preferencja dla projektów zawierających element demonstracyjny lub informacyjny

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zmniejszona energochłonność budynków mieszkaniowych (wielorodzinnych) i publicznych.

11. Kategorie interwencji

013 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO₂],
2. Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych [kWh/rok],
3. Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych /nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE [MWhe/rok],
4. Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE [MWht/rok],

5. Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej [MWh/rok], 6. Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej [GJ/rok], 7. Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok].

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków [szt.], 2. Dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych [MW], 3. Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE [szt.], 4. Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE [szt.], 5. Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji [m ²].

14. Typy projektów

1. Kompleksowa głęboka modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej

15. Typ beneficjenta

– jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, – jednostki organizacyjne jst, – osoby prawne jst,

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego
---

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

SSOM, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / nie dotyczy
--

18. Alokacja

10 030 390EUR
----

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Projekty wspierane w ramach działania będą musiały być komplementarne z projektami wspieranymi z pozostałych działań wspierających obszar SOM w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Interwencja w ramach działania będzie silnie powiązana z działaniami wspieranymi w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Projekty wspierane w ramach RPO WZ 2014-2020 będą komplementarne z projektami finansowanymi z poziomu kraju.
--

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Działanie jest nakierowane na wsparcie projektów wynikających ze Strategii ZIT miasta wojewódzkiego.

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów –Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Projekty mogą dotyczyć wyłącznie budynków jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

95%

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

5%

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

2.7 Modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkaniowych

9. Nazwa i krótki opis działania

2.7 Modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkaniowych

Działanie to będzie realizowane poprzez głęboką modernizację energetyczną budynków wielomieszkaniowych.

Głęboka modernizacja energetyczna budynku jest rozumiana jako kompleksowa termomodernizacja rozszerzona o działania służące obniżeniu zużycia energii elektrycznej.

Modernizacja w rozumieniu prac budowlanych mieści się w pojęciu przebudowa zgodnie z Ustawą Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409).

Termomodernizacja, zgodnie z art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. z 2014 r., poz. 712), oznacza przedsięwzięcie wpływające na poprawę efektywności energetycznej budynku, którego przedmiotem jest:

- ulepszenie w wyniku, którego następuje zmniejszenie zapotrzebowania na energię końcową dostarczaną do budynku na potrzeby ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej,
- ulepszenie w wyniku, którego następuje zmniejszenie strat energii pierwotnej w lokalnych sieciach ciepłowniczych oraz zasilających je lokalnych źródłach ciepła, jeżeli budynki do których dostarczana jest z tych sieci energia, spełniają wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej, określone w przepisach techniczno-budowlanych⁷, lub zostały podjęte działania mające na celu zmniejszenie zużycia energii dostarczanej do tych budynków,
- wykonanie przyłącza technicznego do scentralizowanego źródła ciepła, w związku z likwidacją lokalnego źródła ciepła, w wyniku czego następuje zmniejszenie kosztów pozyskania ciepła dostarczanego do budynku,
- całkowita lub częściowa zamiana źródeł energii na źródła odnawialne lub zastosowanie wysokosprawnej kogeneracji. W przypadku ulepszenia polegającego na poprawie izolacyjności cieplnej przegród, powinny być spełnione minimalne wymagania dotyczące oszczędności energii i izolacyjności cieplnej określone w przepisach techniczno-budowlanych.

Działania służące obniżeniu zużycia energii elektrycznej mogą obejmować na przykład modernizację klimatyzacji, wymianę urządzeń dźwigowych, oświetlenia itp.

Głęboka modernizacja oznacza, że preferowane będą projekty zwiększające efektywność energetyczną powyżej 60%, natomiast projekty zwiększające efektywność energetyczną poniżej 25% nie będą kwalifikowały się do wsparcia.

Konieczne będzie spełnienie warunków ex ante z dyrektywy 2006/32/EC, odnoszących się do indywidualnych liczników ciepła w budynkach wielorodzinnych, podłączonych do ogrzewania sieciowego i poddawanych renowacji oraz do dyrektywy EE 2012/27/EU, w której kontynuowane są wymagania dyrektywy 2006/32/EC.

Warunkiem wsparcia projektów dotyczących kompleksowej, głębokiej modernizacji energetycznej budynków będzie również konieczność zastosowania indywidualnych liczników ciepła, ciepłej wody oraz chłodu. Dodatkowo istnieje obowiązek instalacji termostatów i zaworów podpionowych, jeżeli będzie to wynikać z przeprowadzonego audytu energetycznego. Powyższe wydatki będą stanowić koszt kwalifikowalny.

Ocena kwalifikowalności projektu będzie dokonywana w oparciu o audyty energetyczne.

Audyty energetyczne będą mogły stanowić wydatek kwalifikowalny w projekcie.

⁷ Przez przepisy techniczno-budowlane rozumie się rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690, z późn. zm.).

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
DZIAŁANIE 2.7 MODERNIZACJA ENERGETYCZNA WIELORODZINNYCH BUDYNKÓW MIESZKANIOWYCH

W przypadku urządzeń do ogrzewania wykorzystujących paliwa stałe, wspierane będą jedynie inwestycje w najlepiej działające urządzenia do ogrzewania dostępne na rynku w chwili ogłoszenia odpowiedniego konkursu. Wszelkie inwestycje powinny być zgodne z unijnymi standardami i przepisami w zakresie ochrony środowiska.

Budynek wielomieszkaniowy to budynek mieszkalny wielorodzinny zawierający więcej niż dwa mieszkania zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie

Wsparte projekty muszą skutkować znaczną redukcją CO₂ w odniesieniu do istniejących instalacji (o co najmniej 30% w przypadku zamiany spalanego paliwa). Inwestycje w tym zakresie mają długotrwały charakter i dlatego powinny być zgodne z właściwymi przepisami unijnymi. Wspierane urządzenia do ogrzewania powinny od początku okresu programowania charakteryzować się obowiązującym od końca 2020 r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią. Realizacja projektów powinna obejmować cały budynek (wszystkich właścicieli lokali), aby uzyskać efekt głębokiej modernizacji energetycznej.

Budynki, w których zlokalizowane jest przynajmniej jedno mieszkanie socjalne lub komunalne będą otrzymywały dodatkowe punkty podczas oceny.

Do produkcji energii odnawialnej z biomasy powinno się stosować wyłącznie surowce wymienione w art. 2 punkt 3 Ustawy o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2015 r., nr 478 z późn. zm.);

Wsparcie mogą uzyskać także inwestycje realizowane w oparciu o art. 2 pkt. 27 dyrektywy 2012/27/UE dotyczącej efektywności energetycznej (EPC Energy Performance Contracting – umowa o poprawę efektywności energetycznej), realizowane na rzecz Beneficjentów (działania), o ile zakres projektu jest zgodny z niniejszym opisem działania.

Preferencja dla projektów zgodnych z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej, który został pozytywnie zaopiniowany (przez Doradcę Energetycznego funkcjonującego przy WFOŚiGW).

Preferencja dla projektów przeciwdziałających zjawisku ubóstwa energetycznego oznacza, że preferowane będą projekty realizowane np. na obszarach strategicznej interwencji, na obszarach szczególnie zagrożonych występowaniem zjawiska ubóstwa

Preferencja dla projektów zawierających element demonstracyjny lub informacyjny.

W przypadku wsparcia wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, będzie ono udzielane w postaci dotacji o niskiej intensywności, tj. nieprzekraczającej 45%. Ponadto obszar wsparcia zostanie zawężony terytorialnie, poprzez wyłączenie obszaru objętego strategią ZIT SOM oraz miast Koszalin i Kołobrzeg.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zmniejszona energochłonność budynków mieszkaniowych (wielorodzinnych) i publicznych.

11. Kategorie interwencji

014 Renowacja istniejących budynków mieszkalnych dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO₂],
2. Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE [MWhe/rok],
3. Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE [MWht/rok],
4. Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej [MWh/rok],

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
DZIAŁANIE 2.7 MODERNIZACJA ENERGETYCZNA WIELORODZINNYCH BUDYNKÓW MIESZKANIOWYCH

5. Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej [GJ/rok], 6. Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok].

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków [szt.], 2. Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii [gospodarstwa domowe], 3. Dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych [MW], 4. Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE [szt.], 5. Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE [szt.], 6. Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji [m2].

14. Typy projektów

1. Kompleksowa głęboka modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych.

15. Typ beneficjenta

– jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,   – jednostki organizacyjne jst,   – TBS,   – wspólnoty mieszkaniowe,   – spółdzielnie mieszkaniowe,   – organizacje pozarządowe.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego
---

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / nie dotyczy
--

18. Alokacja

3 234 306 EUR

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
DZIAŁANIE 2.7 MODERNIZACJA ENERGETYCZNA WIELORODZINNYCH BUDYNKÓW MIESZKANIOWYCH

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Pole zostanie uzupełnione w późniejszym terminie.

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów –Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

W przypadku wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, wsparcie będą mogły otrzymać jedynie podmioty spoza obszaru objętego strategią ZIT SOM oraz miast Koszalin i Kołobrzeg.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
DZIAŁANIE 2.7 MODERNIZACJA ENERGETYCZNA WIELORODZINNYCH BUDYNKÓW MIESZKANIOWYCH

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

95%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

5%

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

2.8 Modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkaniowych w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego

9. Nazwa i krótki opis działania

2.8 Modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkaniowych w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego

Działanie to będzie realizowane poprzez głęboką modernizację energetyczną budynków wielomieszkaniowych.

Głęboka modernizacja energetyczna budynku jest rozumiana jako kompleksowa termomodernizacja rozszerzona o działania służące obniżeniu zużycia energii elektrycznej.

Modernizacja w rozumieniu prac budowlanych mieści się w pojęciu przebudowa zgodnie z Ustawą Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409).

Termomodernizacja, zgodnie z art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. z 2014 r., poz. 712), oznacza przedsięwzięcie wpływające na poprawę efektywności energetycznej budynku, którego przedmiotem jest:

- ulepszenie w wyniku, którego następuje zmniejszenie zapotrzebowania na energię końcową dostarczaną do budynku na potrzeby ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej,
- ulepszenie w wyniku, którego następuje zmniejszenie strat energii pierwotnej w lokalnych sieciach ciepłowniczych oraz zasilających je lokalnych źródłach ciepła, jeżeli budynki do których dostarczana jest z tych sieci energia, spełniają wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej, określone w przepisach techniczno-budowlanych⁸, lub zostały podjęte działania mające na celu zmniejszenie zużycia energii dostarczanej do tych budynków,
- wykonanie przyłącza technicznego do scentralizowanego źródła ciepła, w związku z likwidacją lokalnego źródła ciepła, w wyniku czego następuje zmniejszenie kosztów pozyskania ciepła dostarczanego do budynku,
- całkowita lub częściowa zamiana źródeł energii na źródła odnawialne lub zastosowanie wysokosprawnej kogeneracji. W przypadku ulepszenia polegającego na poprawie izolacyjności cieplnej przegród, powinny być spełnione minimalne wymagania dotyczące oszczędności energii i izolacyjności cieplnej określone w przepisach techniczno-budowlanych.

Działania służące obniżeniu zużycia energii elektrycznej mogą obejmować na przykład modernizację klimatyzacji, wymianę urządzeń dźwigowych, oświetlenia itp.

Głęboka modernizacja oznacza, że preferowane będą projekty zwiększające efektywność energetyczną powyżej 60%, natomiast projekty zwiększające efektywność energetyczną poniżej 25% nie będą kwalifikowały się do wsparcia.

Konieczne będzie spełnienie warunków ex ante z dyrektywy 2006/32/EC, odnoszących się do indywidualnych liczników ciepła w budynkach wielorodzinnych, podłączonych do ogrzewania sieciowego i poddawanych renowacji oraz do dyrektywy EE 2012/27/EU, w której kontynuowane są wymagania dyrektywy 2006/32/EC. Warunkiem wsparcia projektów dotyczących kompleksowej, głębokiej modernizacji energetycznej budynków będzie również konieczność zastosowania indywidualnych liczników ciepła, ciepłej wody oraz chłodu. Dodatkowo istnieje obowiązek instalacji termostatów i zaworów podpionowych, jeżeli będzie to wynikać z przeprowadzonego audytu energetycznego. Powyższe wydatki będą stanowić koszt kwalifikowalny.

Ocena kwalifikowalności projektu będzie dokonywana w oparciu o audyty energetyczne.

Audyty energetyczne będą mogły stanowić wydatek kwalifikowalny w projekcie.

⁸ Przez przepisy techniczno-budowlane rozumie się rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690, z późn. zm.).

W przypadku urządzeń do ogrzewania wykorzystujących paliwa stałe, wspierane będą jedynie inwestycje w najlepiej działające urządzenia do ogrzewania dostępne na rynku w chwili ogłoszenia odpowiedniego konkursu. Wszelkie inwestycje powinny być zgodne z unijnymi standardami i przepisami w zakresie ochrony środowiska.

Budynek wielomieszkaniowy to budynek mieszkalny wielorodzinny zawierający więcej niż dwa mieszkania zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie

Wsparte projekty muszą skutkować znaczną redukcją CO₂ w odniesieniu do istniejących instalacji (o co najmniej 30% w przypadku zamiany spalanego paliwa). Inwestycje w tym zakresie mają długotrwały charakter i dlatego powinny być zgodne z właściwymi przepisami unijnymi. Wspierane urządzenia do ogrzewania powinny od początku okresu programowania charakteryzować się obowiązującym od końca 2020 r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią.

Budynki, w których zlokalizowane jest przynajmniej jedno mieszkanie socjalne lub komunalne będą otrzymywały dodatkowe punkty podczas oceny.

Do produkcji energii odnawialnej z biomasy powinno się stosować wyłącznie surowce wymienione w art. 2 punkt 3 Ustawy o odnawialnych źródłach energii (Dz.U z 2015 r., nr 478 z późn. zm.);

Wsparcie mogą uzyskać także inwestycje realizowane w oparciu o art. 2 pkt. 27 dyrektywy 2012/27/UE dotyczącej efektywności energetycznej (EPC: Energy Performance Contracting – umowa o poprawę efektywności energetycznej), realizowane na rzecz Beneficjentów (działania), o ile zakres projektu jest zgodny z niniejszym opisem działania.

Wsparcie wynikać musi z założeń strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

Preferencja dla projektów zgodnych z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej, który został pozytywnie zaopiniowany przez Doradcę Energetycznego funkcjonującego przy WFOŚiGW.

Preferencja dla projektów przeciwdziałających zjawisku ubóstwa energetycznego oznacza, że preferowane będą projekty realizowane np. na obszarach strategicznej interwencji, na obszarach szczególnie zagrożonych występowaniem zjawiska ubóstwa

Preferencja dla projektów zawierających element demonstracyjny lub informacyjny.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zmniejszona energochłonność budynków mieszkaniowych (wielorodzinnych) i publicznych.

11. Kategorie interwencji

014 Renowacja istniejących budynków mieszkalnych dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO₂],
2. Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE [MWhe/rok],
3. Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE [MWht/rok],
4. Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej [MWh/rok],
5. Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej [GJ/rok],

6. Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok].

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków [szt.],
2. Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii [gospodarstwa domowe],
3. Dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych [MW],
4. Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE [szt.],
5. Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE [szt.],
6. Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji [m²].

14. Typy projektów

1. Kompleksowa głęboka modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkaniowych.

15. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jst,
- TBS,
- wspólnoty mieszkaniowe,
- spółdzielnie mieszkaniowe,
- organizacje pozarządowe,

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

SSOM, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / nie dotyczy

18. Alokacja

4 618 664 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Projekty wspierane w ramach działania będą musiały być komplementarne z projektami wspieranymi z pozostałych działań wspierających obszar SOM w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Działanie jest nakierowane na wsparcie projektów wynikających ze Strategii ZIT miasta wojewódzkiego.

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego we współpracy z podmiotem odpowiedzialnym za realizację ZIT dla SOM. SSOM odpowiada za ocenę zgodności projektów ze strategią ZIT dla SOM.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

95%

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

5%

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

2.9 Zastępowanie konwencjonalnych źródeł energii źródłami odnawialnymi

9. Nazwa i krótki opis działania

2.9 Zastępowanie konwencjonalnych źródeł energii źródłami odnawialnymi

Realizacja działania przyczyni się do zwiększenia wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w regionie, redukcji emisji gazów cieplarnianych, zmniejszenia stopnia degradacji środowiska naturalnego oraz globalnie przyczyni się do realizacji polskich zobowiązań międzynarodowych oraz wynikających z polityki energetyczno-klimatycznej Unii Europejskiej w zakresie zwiększania udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Działanie obejmuje zastępowanie starych jednostek wytwarzających energię ze źródeł powodujących emisję zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych jednostkami wytwarzającymi energię z odnawialnych źródeł. Efektem realizacji projektów będzie zmniejszenie emisji zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych.

Efektem projektu musi być wykazanie zamknięcia dotychczas używanego źródła energii opartego na konwencjonalnych źródłach energii.

Preferowanymi źródłami energii odnawialnej będą biomasa, biogaz i energia słoneczna.

Ewentualne inwestycje w instalacje w źródła oparte o energię wody mogą dotyczyć projektów wyłącznie na już istniejących budowach piętrzących, wyposażonych w hydroelektrownie, przy jednoczesnym zapewnieniu pełnej drożności budowli dla przemieszczeń fauny wodnej.

Wsparcie będzie kierowane do przedsięwzięć energetycznych oraz podmiotów wytwarzających energię na własne potrzeby.

W ramach działania możliwe jest wsparcie źródeł wytwarzających energię w kogeneracji. Wsparcie otrzyma budowa, uzasadnionych pod względem ekonomicznym, nowych instalacji wysokosprawnej kogeneracji o jak najmniejszej z możliwych emisji CO₂ oraz innych zanieczyszczeń powietrza. W przypadku nowych instalacji powinno zostać osiągnięte co najmniej 10% uzysku efektywności energetycznej w porównaniu do rozdzielonej produkcji energii cieplnej i elektrycznej przy zastosowaniu najlepszych dostępnych technologii. Ponadto wszelka przebudowa istniejących instalacji na wysokosprawną kogenerację musi skutkować redukcją CO₂ o co najmniej 30% w porównaniu do istniejących instalacji.

Na obszarach na których odnotowuje się przekroczenia wartości emisji PM10 promowane będzie zastosowanie rozwiązań niwelujących szkodliwy wpływ emisji pyłów ze źródeł opartych o biomasę i biogaz (np. poprzez wybór niskoemisyjnych, wysoko wydajnych układów spalania, układów wychwytywania pyłów, itp.), zgodnie z Programem ochrony powietrza.

Przedsiębiorstwo energetyczne to podmiot prowadzący działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania, przetwarzania, magazynowania, przesyłania, dystrybucji paliw albo energii lub obrotu nimi, w rozumieniu ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.). Do produkcji energii odnawialnej z biomasy powinno się stosować wyłącznie surowce wymienione w art. 2 punkt 3 Ustawy o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2015 r., nr 478 z późn. zm.);

W ramach działania nie będą wspierane instalacje do spalania węgla, ani do współspalania biomasy z węglem zarówno w instalacjach wielopaliwowego spalania jak i dedykowanego spalania wielopaliwowego.

Preferencja dla projektów przeciwdziałających zjawisku ubóstwa energetycznego oznacza, że preferowane będą projekty realizowane np. na obszarach strategicznej interwencji, na obszarach szczególnie zagrożonych występowaniem zjawiska ubóstwa (ekonomicznego i energetycznego), projekty realizowane przez podmioty zarządzające mieszkaniem komunalnym lub socjalnym lub w sektorze budownictwa socjalnego, lub na obszarach i w budynkach, w których znaczna część mieszkańców pobiera zasiłki socjalne, w tym zasiłek energetyczny.

Preferencja dla projektów zgodnych z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej, który został pozytywnie zaopiniowany przez Doradcę Energetycznego funkcjonującego przy WFOŚiGW.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększona produkcja energii z odnawialnych źródeł energii.

11.	Kategorie interwencji
	009 Energia odnawialna: wiatrowa 010 Energia odnawialna: słoneczna 011 Energia odnawialna: z biomasy 012 Pozostałe rodzaje energii odnawialnej (w tym hydroelektryczna, geotermalna i morska) oraz integracja energii odnawialnej (w tym magazynowanie, zamiana energii elektrycznej na gaz oraz infrastruktura wytwarzania energii odnawialnej z wodoru)
12.	Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego
	1. Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO ₂], 2. Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE [MWhe/rok], 3. Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE [MWht/rok].
13.	Lista wskaźników produktu
	1. Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE [szt.], 2. Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE [szt.], 3. Dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych [MW],
14.	Typy projektów
	1. Zastępowanie konwencjonalnych źródeł energii źródłami odnawialnymi przede wszystkim z biomasy, biogazu i energii słonecznej.
15.	Typ beneficjenta
	<ul style="list-style-type: none"> – przedsiębiorcy, – jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, – jednostki organizacyjne jst, – jednostki sektora finansów publicznych, – szkoły wyższe, – kościoły i związki wyznaniowe, – wspólnoty mieszkaniowe, – spółdzielnie mieszkaniowe, – instytucje oświatowe i opiekuńcze, – zakłady opieki zdrowotnej, – grupy producentów rolnych, – organy administracji rządowej prowadzące szkoły, – organizacje pozarządowe,

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
DZIAŁANIE 2.9 ZASTĘPOWANIE KONWENCJONALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII ŹRÓDŁAMI ODNAWIALNYMI

– PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / nie dotyczy

18. Alokacja

332 160 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Pole zostanie uzupełnione w późniejszym terminie.

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów –Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Maksymalna moc instalowanych elektrowni/jednostek to:

- dla energii wodnej (do 5 MWe),
- dla energii wiatru (do 5 MWe),
- dla energii słonecznej (do 2 MWe/MWth),
- dla energii geotermalnej (do 2 MWth),
- dla energii z biogazu (do 1 MWe),
- dla energii z biomasy (do 5 MWth/MWe).
- dla energii wytwarzanej w wysokosprawnej kogeneracji (do 1 MWe)
- dla energii wytwarzanej w kogeneracji niespełniającej warunku wysokosprawności (do 5 MWe) dla energii z biomasy

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
DZIAŁANIE 2.9 ZASTĘPOWANIE KONWENCJONALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII ŹRÓDŁAMI ODNAWIALNYMI

– dla energii wytwarzanej w kogeneracji niespełniającej warunku wysokosprawności (do 1 MWe) dla energii z biogazu

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek.

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.
Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%,

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
DZIAŁANIE 2.9 ZASTĘPOWANIE KONWENCJONALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII ŹRÓDŁAMI ODNAWIALNYMI

Nie dotyczy
----

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 100 000 PLN

2.10 Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł

9. Nazwa i krótki opis działania

2.10 Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł

Realizacja działania przyczyni się do zwiększenia wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w regionie, redukcji emisji gazów cieplarnianych, zmniejszenia stopnia degradacji środowiska naturalnego oraz globalnie przyczyni się do realizacji polskich zobowiązań akcesyjnych w zakresie zwiększania udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.

Działanie będzie polegało na wsparciu budowy, przebudowy, rozbudowy jednostek wytwarzających energię z odnawialnych źródeł.

Preferowanymi źródłami energii odnawialnej będą biomasa, biogaz i energia słoneczna.

Ewentualne inwestycje w instalacje w źródła oparte o energię wody mogą dotyczyć projektów wyłącznie na już istniejących budowach piętrzących, wyposażonych w hydroelektrownie, przy jednoczesnym zapewnieniu pełnej drożności budowli dla przemieszczeń fauny wodnej.

W ramach działania możliwe jest wsparcie źródeł wytwarzających energię w kogeneracji. Wsparcie otrzyma budowa, uzasadnionych pod względem ekonomicznym, nowych instalacji wysokosprawnej kogeneracji o jak najmniejszej z możliwych emisji CO₂ oraz innych zanieczyszczeń powietrza. W przypadku nowych instalacji powinno zostać osiągnięte co najmniej 10% uzysku efektywności energetycznej w porównaniu do rozdzielonej produkcji energii cieplnej i elektrycznej przy zastosowaniu najlepszych dostępnych technologii. Ponadto wszelka przebudowa istniejących instalacji na wysokosprawną kogenerację musi skutkować redukcją CO₂ o co najmniej 30% w porównaniu do istniejących instalacji.

Na obszarach na których odnotowuje się przekroczenia wartości emisji PM10 promowane będzie zastosowanie rozwiązań niwelujących szkodliwy wpływ emisji pyłów ze źródeł opartych o biomasę i biogaz (np. poprzez wybór niskoemisyjnych, wysoko wydajnych układów spalania, układów wychwytywania pyłów, itp.), zgodnie z Programem ochrony powietrza.

Wsparcie będzie kierowane do przedsiębiorstw energetycznych oraz podmiotów wytwarzających energię na własne potrzeby.

Przedsiębiorstwo energetyczne to podmiot prowadzący działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania, przetwarzania, magazynowania, przesyłania, dystrybucji paliw albo energii lub obrotu nimi, w rozumieniu ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.). Do produkcji energii odnawialnej z biomasy powinno się stosować wyłącznie surowce wymienione w art. 2 punkt 3 Ustawy o odnawialnych źródłach energii (Dz. u. z 2015 r., nr 478 z późn. zm.);

W ramach działania nie będą wspierane instalacje do spalania węgla, ani do współspalania biomasy z węglem zarówno w instalacjach wielopaliwowego spalania jak i dedykowanego spalania wielopaliwowego.

Preferencja dla projektów przeciwdziałających zjawisku ubóstwa energetycznego oznacza, że preferowane będą projekty realizowane np. na obszarach strategicznej interwencji, na obszarach szczególnie zagrożonych występowaniem zjawiska ubóstwa (ekonomicznego i energetycznego), projekty realizowane przez podmioty zarządzające mieszkaniem komunalnym lub socjalnym lub w sektorze budownictwa socjalnego, lub na obszarach i w budynkach, w których znaczna część mieszkańców pobiera zasiłki socjalne, w tym zasiłek energetyczny.

Preferencja dla projektów zgodnych z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej, który został pozytywnie zaopiniowany przez Doradcę Energetycznego funkcjonującego przy WFOŚiGW.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększona produkcja energii z odnawialnych źródeł energii.

11. Kategorie interwencji

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
DZIAŁANIE 2.10 ZWIĘKSZENIE WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ

009 Energia odnawialna: wiatrowa
010 Energia odnawialna: słoneczna
011 Energia odnawialna: z biomasy
012 Pozostałe rodzaje energii odnawialnej (w tym hydroelektryczna, geotermalna i morska) oraz integracja energii odnawialnej (w tym magazynowanie, zamiana energii elektrycznej na gaz oraz infrastruktura wytwarzania energii odnawialnej z wodoru)

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO₂],
2. Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE [MWhe/rok],
3. Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE [MWht/rok].

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE [szt.],
2. Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE [szt.],
3. Dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych [MW],

14. Typy projektów

1. Budowa, rozbudowa, modernizacja jednostek wytwarzających energię elektryczną i/lub ciepłą z odnawialnych źródeł energii, przede wszystkim w oparciu o biomasę, biogaz i energię słoneczną, w tym z niezbędną infrastrukturą przyłączeniową do sieci dystrybucyjnych.

15. Typ beneficjenta

- przedsiębiorcy,
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jst,
- jednostki sektora finansów publicznych,
- szkoły wyższe,
- kościoły i związki wyznaniowe,
- wspólnoty mieszkaniowe,
- spółdzielnie mieszkaniowe,
- instytucje oświatowe i opiekuńcze,
- zakłady opieki zdrowotnej,
- grupy producentów rolnych,
- organy administracji rządowej prowadzące szkoły,
- organizacje pozarządowe,
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne.

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
DZIAŁANIE 2.10 ZWIĘKSZENIE WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / nie dotyczy

18. Alokacja

43 878 144 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Pole zostanie uzupełnione w późniejszym terminie.

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów –Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Maksymalna moc instalowanych elektrowni/jednostek to:

- dla energii wodnej (do 5 MWe),
- dla energii wiatru (do 5 MWe),
- dla energii słonecznej (do 2 MWe/MWth),
- dla energii geotermalnej (do 2 MWth),
- dla energii z biogazu (do 1 MWe),
- dla energii z biomasy (do 5 MWth/MWe).
- dla energii wytwarzanej w wysokosprawnej kogeneracji (do 1 MWe)
- dla energii wytwarzanej w kogeneracji niespełniającej warunku wysokosprawności (do 5 MWe) dla energii z biomasy
- dla energii wytwarzanej w kogeneracji niespełniającej warunku wysokosprawności (do 1 MWe) dla energii z biogazu

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
DZIAŁANIE 2.10 ZWIĘKSZENIE WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.
Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%,

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

---

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

--

2.11 Zwiększenie potencjału sieci energetycznej do odbioru energii z odnawialnych źródeł energii

9. Nazwa i krótki opis działania

2.11 Zwiększenie potencjału sieci energetycznej do odbioru energii z odnawialnych źródeł energii

Działanie będzie polegało na wsparciu budowy, przebudowy, rozbudowy sieci energetycznych do odbioru energii ze źródeł odnawialnych. Projekty realizowane przez OSD (operatorów systemu dystrybucyjnego) dotyczące sieci dystrybucyjnej o napięciu SN i NN (poniżej 110 kV). Wsparcie sieci muszą charakteryzować się zwiększonym potencjałem do odbioru energii ze źródeł odnawialnych. Rezerwacja nowej mocy przyłączeniowych wyłącznie dla instalacji odnawialnych źródeł energii.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększona produkcja energii z odnawialnych źródeł energii.

11. Kategorie interwencji

005 Energia elektryczna (magazynowanie i przesył)

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Dodatkowa zdolność do odbioru energii z odnawialnych źródeł [MW]

13. Lista wskaźników produktu

1. Długość nowo wybudowanych lub zmodernizowanych sieci elektroenergetycznych dla odnawialnych źródeł energii [km].
2. Liczba zainstalowanych transformatorów [szt.]

14. Typy projektów

1. Zwiększenie potencjału sieci energetycznej do odbioru energii z odnawialnych źródeł energii.

15. Typ beneficjenta

Przedsiębiorcy (operatorzy sieci SN i NN poniżej 110 kV)

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
DZIAŁANIE 2.11 ZWIĘKSZENIE POTENCJAŁU SIECI ENERGETYCZNEJ DO ODBIORU ENERGII Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / nie dotyczy

18. Alokacja

925 000 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Pole zostanie uzupełnione w późniejszym terminie.

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów –Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Wnioskowana wartość dofinansowania (wsparcia publicznego) jest wyższa niż 100 000 EUR.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
DZIAŁANIE 2.11 ZWIĘKSZENIE POTENCJAŁU SIECI ENERGETYCZNEJ DO ODBIORU ENERGII Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art.107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%,

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

2.12Rozwój kogeneracyjnych źródeł energii

9. Nazwa i krótki opis działania

2.12Rozwój kogeneracyjnych źródeł energii

Działanie będzie polegało na budowie, rozbudowie, przebudowie jednostek wytwarzających energię w wysokosprawnej kogeneracji z konwencjonalnych źródeł energii lub odnawialnych źródeł energii.

Realizacja instalacji kogeneracyjnych wpłynie na zmniejszenie zużycia paliw kopalnych, przez co ograniczona zostanie emisja zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych do powietrza.

Wsparcie otrzyma budowa, uzasadnionych pod względem ekonomicznym, nowych instalacji wysokosprawnej kogeneracji o jak najmniejszej z możliwych emisji CO₂ oraz innych zanieczyszczeń powietrza.

W przypadku nowych instalacji powinno zostać osiągnięte co najmniej 10% uzysku efektywności energetycznej w porównaniu do rozdzielonej produkcji energii cieplnej i elektrycznej przy zastosowaniu najlepszych dostępnych technologii. Ponadto wszelka przebudowa istniejących instalacji na wysokosprawną kogenerację musi skutkować redukcją CO₂ o co najmniej 30% w porównaniu do istniejących instalacji. Dopuszczona jest pomoc inwestycyjna dla wysokosprawnych instalacji spalających paliwa kopalne pod warunkiem, że te instalacje nie zastępują urządzeń o niskiej emisji CO₂, a inne alternatywne rozwiązania byłyby mniej efektywne i bardziej emisyjne.

W ramach projektów możliwe będzie modernizowanie jednostki kogeneracyjnej w celu podniesienia jej sprawności.

Powstające nowe jednostki energii muszą być skonstruowane w wielkości odpowiadającej lokalnemu zapotrzebowaniu na ciepło użytkowe.

Moc elektryczna jednostki powstała w wyniku realizacji projektów nie może przekroczyć 1 MWe.

Preferencja dla projektów przeciwdziałających zjawisku ubóstwa energetycznego oznacza, że preferowane będą projekty realizowane np. na obszarach strategicznej interwencji, na obszarach szczególnie zagrożonych występowaniem zjawiska ubóstwa (ekonomicznego i energetycznego), projekty realizowane przez podmioty zarządzające mieszkaniem komunalnym lub socjalnym lub w sektorze budownictwa socjalnego, lub na obszarach i w budynkach, w których znaczna część mieszkańców pobiera zasiłki socjalne, w tym zasiłek energetyczny.

Preferencja dla projektów zgodnych z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej, który został pozytywnie zaopiniowany przez Doradcę Energetycznego funkcjonującego przy WFOŚiGW.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększony udział energii elektrycznej wytwarzanej w wysokosprawnej kogeneracji.

11. Kategorie interwencji

016 Wysokosprawna kogeneracja i centralne ogrzewanie

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych[tony równoważnika CO₂]

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w ramach kogeneracji [szt.],
2. Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji [MW],
3. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie [przedsiębiorstwa],
4. Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE [szt.],
5. Liczba jednostek wytwarzania energii ciepłej z OZE [szt.],

14. Typy projektów

1. Budowa jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej kogeneracji wraz z budową przyłączy do sieci ciepłowniczej i elektroenergetycznej (jeśli budowa tej sieci jest niezbędna dla projektu kogeneracyjnego),
2. Przebudowa jednostek wytwarzania ciepła, w wyniku której zostaną one zastąpione jednostkami wytwarzania energii w wysokosprawnej kogeneracji.

15. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego,
- jednostki organizacyjne jst,
- przedsiębiorstwa,
- jednostki sektora finansów publicznych,
- organizacje pozarządowe.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / nie dotyczy

18. Alokacja

2 343 607EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Pole zostanie uzupełnione w późniejszym terminie.

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
DZIAŁANIE 2.12 ROZWÓJ KOGENERACYJNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

	Nie dotyczy
21.	Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów
	Tryb konkursowy Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów –Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
22.	Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
23.	Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
24.	Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych
	Nie dotyczy
25.	Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)
	W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
26.	Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek
	System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.
27.	Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)
	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.
28.	Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)
	85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%,

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

2.13 Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej samorządu województwa

9. Nazwa i krótki opis działania

2.13 Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej samorządu województwa

Działanie będzie realizowane poprzez głęboką modernizację energetyczną budynków publicznych.

Głęboka modernizacja energetyczna budynku jest rozumiana jako kompleksowa termomodernizacja rozszerzona o działania służące obniżeniu zużycia energii elektrycznej.

Modernizacja w rozumieniu prac budowlanych mieści się w pojęciu przebudowa zgodnie z Ustawą Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409).

Termomodernizacja, zgodnie z art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. z 2014 r., poz. 712), oznacza przedsięwzięcie wpływające na poprawę efektywności energetycznej budynku, którego przedmiotem jest:

- ulepszenie w wyniku, którego następuje zmniejszenie zapotrzebowania na energię końcową dostarczaną do budynku na potrzeby ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej,
- ulepszenie w wyniku, którego następuje zmniejszenie strat energii pierwotnej w lokalnych sieciach ciepłowniczych oraz zasilających je lokalnych źródłach ciepła, jeżeli budynki do których dostarczana jest z tych sieci energia, spełniają wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej, określone w przepisach techniczno-budowlanych⁹, lub zostały podjęte działania mające na celu zmniejszenie zużycia energii dostarczanej do tych budynków,
- wykonanie przyłącza technicznego do scentralizowanego źródła ciepła, w związku z likwidacją lokalnego źródła ciepła, w wyniku czego następuje zmniejszenie kosztów pozyskania ciepła dostarczanego do budynku,
- całkowita lub częściowa zamiana źródeł energii na źródła odnawialne lub zastosowanie wysokosprawnej kogeneracji. W przypadku ulepszenia polegającego na poprawie izolacyjności cieplnej przegród, powinny być spełnione minimalne wymagania dotyczące oszczędności energii i izolacyjności cieplnej określone w przepisach techniczno-budowlanych.

Działania służące obniżeniu zużycia energii elektrycznej mogą obejmować na przykład modernizację klimatyzacji, wymianę urządzeń dźwigowych, oświetlenia itp.

Głęboka modernizacja oznacza, że preferowane będą projekty zwiększające efektywność energetyczną powyżej 60%, natomiast projekty zwiększające efektywność energetyczną poniżej 25% nie będą kwalifikowały się do wsparcia.

Głęboka modernizacja energetyczna budynków powinna zostać oparta o system monitorowania i zarządzania energią. Dotyczy to w szczególności instalacji indywidualnych liczników ciepła oraz termostatów, jeżeli wynika to z audytu energetycznego.

Ocena kwalifikowalności projektu będzie dokonywana w oparciu o audyty energetyczne.

Audyty energetyczne będą mogły stanowić wydatek kwalifikowalny w projekcie.

Budynek użyteczności publicznej, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2002 r., nr 75.poz. 690), – należy rozumieć budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, w tym usług pocztowych lub telekomunikacyjnych, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym,

⁹ Przez przepisy techniczno-budowlane rozumie się rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690, z późn. zm.).

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
2.13 MODERNIZACJA ENERGETYCZNA OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA

lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, oraz inny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji; za budynek użyteczności publicznej uznaje się także budynek biurowy lub socjalny.

W związku z rozdzieleniem zakresu wsparcia na poziom regionalny i krajowy w ramach RPO wsparcie mogą uzyskać wyłącznie budynki użyteczności publicznej jednostek samorządu terytorialnego, ich związków i stowarzyszeń, jednostek organizacyjnych JST, osób prawnych JST.

W obszarze ochrony zdrowia projekty z zakresu termomodernizacji mogą dotyczyć tylko obiektów, których funkcjonowanie będzie uzasadnione w kontekście map potrzeb.

Wsparte projekty muszą skutkować znaczną redukcją CO₂ w odniesieniu do istniejących instalacji (o co najmniej 30% w przypadku zamiany spalnego paliwa). Inwestycje w tym zakresie mają długotrwały charakter i dlatego powinny być zgodne z właściwymi przepisami unijnymi. Wspierane urządzenia do ogrzewania powinny od początku okresu programowania charakteryzować się obowiązującym od końca 2020 r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią.

Inwestycje w indywidualne urządzenia do ogrzewania (indywidualne źródła ciepła) muszą przyczyniać się do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń powietrza oraz do znacznego zwiększenia oszczędności energii. Wspomniane inwestycje mogą zostać wsparte jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie.

Do produkcji energii odnawialnej z biomasy powinno się stosować wyłącznie surowce wymienione w art. 2 punkt 3 Ustawy o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2015 r., nr 478 z późn. zm.);

Wsparcie mogą uzyskać także inwestycje realizowane w oparciu o art. 2 pkt. 27 dyrektywy 2012/27/UE dotyczącej efektywności energetycznej (EPC: Energy Performance Contracting – umowa o poprawę efektywności energetycznej), realizowane na rzecz Beneficjentów (działania), o ile zakres projektu jest zgodny z niniejszym opisem działania.

Preferencja dla projektów zgodnych z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej, który został pozytywnie zaopiniowany przez Doradcę Energetycznego funkcjonującego przy WFOŚiGW.

Preferencja dla projektów zawierających element demonstracyjny lub informacyjny.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zmniejszona energochłonność budynków mieszkaniowych (wielorodzinnych) i publicznych.

11. Kategorie interwencji

013 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO₂]
2. Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych [kWh/rok],
3. Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE [MWhe/rok],
4. Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE [MWht/rok],
5. Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej [MWh/rok],
6. Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej [GJ/rok],

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
2.13 MODERNIZACJA ENERGETYCZNA OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA

7.	Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok].
----	---

13. Lista wskaźników produktu

<ol style="list-style-type: none">
1. Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków [szt.],
2. Dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych [MW],
3. Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE [szt.],
4. Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE [szt.],
5. Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji [m²].
---

14. Typy projektów

<ol style="list-style-type: none">
1. Kompleksowa głęboka modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej.
--

15. Typ beneficjenta

– samorząd województwa i jednostki podległe samorządowi województwa,
--

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego
---

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / nie dotyczy
--

18. Alokacja

6 330 204 EUR
----

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Pole zostanie uzupełnione w późniejszym terminie.
---

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
2.13 MODERNIZACJA ENERGETYCZNA OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów –Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Projekty mogą dotyczyć wyłącznie budynków samorządu województwa i jednostek podległych samorządowi województwa

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

95%

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
2.13 MODERNIZACJA ENERGETYCZNA OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

5%

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

2.14 Poprawa jakości powietrza- Zachodniopomorski Program Antysmogowy

9. Nazwa i krótki opis działania

2.14 Poprawa jakości powietrza- Zachodniopomorski Program Antysmogowy

Rezultatem interwencji zaplanowanej w priorytecie inwestycyjnym będzie poprawa jakości powietrza na terenach o zidentyfikowanych problemach związanych z zanieczyszczeniami powietrza. Za taki obszar uznaje się strefę, która została wskazana w planie ochrony powietrza lub planie gospodarki niskoemisyjnej. W wyniku wsparcia likwidacji najbardziej szkodliwych źródeł zanieczyszczeń nastąpi obniżenie m.in. stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5}, benzeno(a)pirenu, tlenków siarki. Rezultatem podjętych działań będzie poprawa jakości życia ludzi w sferze zdrowotnej, jak również poprawa kondycji ekosystemów.

Interwencja w tym obszarze będzie ukierunkowana na realizację działań polegających na zmianie indywidualnych systemów ogrzewania na bardziej ekologiczne. Celem interwencji będzie ograniczenie wykorzystywania paliw niskiej jakości oraz stosowanie urządzeń o wysokiej sprawności, a tym samym obniżenie emisji zanieczyszczeń. Inwestycje powinny przyczyniać się do osiągnięcia jak największej efektywności energetycznej oraz jak najmniejszych emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń powietrza (m.in. PM₁₀, NO_x). Wspomniane inwestycje mogą zostać wsparte jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie. Mając na uwadze, że głównymi źródłami zanieczyszczeń są indywidualne systemy ogrzewania mieszkań, odbiorcami końcowymi projektu będą mieszkańcy, osoby fizyczne.

Efektem projektu musi być wykazanie zamknięcia dotychczas używanych jednostek wytwarzania energii cieplnej w postaci pieca węglowego lub kotła na węgiel.: Może to zostać osiągnięte poprzez całkowitą likwidację istniejącego źródła ciepła (zdemontowanie istniejącego pieca/kotła) i podłączenie do istniejącej sieci ciepłowniczej lub (jeśli podłączenie do sieci na danym obszarze jest nieuzasadnione ekonomicznie) zastąpienie go nową jednostką wytwarzania energii cieplnej. Nowa jednostka wytwarzania energii cieplnej (piec/kocioł) może wytwarzać energię wyłącznie w oparciu o spalanie gazu, dotyczy to obszarów zgazyfikowanych (tam gdzie korzystanie z energii gazowej jest uzasadnione ekonomicznie lub w przypadku obszarów niezgazyfikowanych (lub tam gdzie korzystanie z energii gazowej jest nieuzasadnione ekonomicznie)– w oparciu o inne źródło energii (w tym odnawialne źródło energii).

Nowa jednostka wytwarzania energii cieplnej musi spełniać normy spalin przewidziane do osiągnięcia po 2020 roku.

Projekty muszą być składane przez gminy.

Wydatki kwalifikowalne w projekcie gminy powinny być oszacowane na podstawie liczby zlikwidowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej i liczby wykonanych świadectw charakterystyki energetycznej oraz poprzez przyjęcie stawki jednostkowej określonej w kryteriach wyboru projektów dla działania 2.14.

Gmina może w projekcie dodatkowo otrzymać dofinansowanie w wysokości 15% kosztów kwalifikowalnych w formie kosztów pośrednich liczonych ryczałtowo.

Gmina jest zobowiązana do oszacowania efektywności energetycznej we wniosku o dofinansowanie.

Gmina musi zapewnić niedyskryminujące zasady udzielania wsparcia dla mieszkańców w formie regulaminu. Regulamin przygotowany przez gminę musi uwzględniać zasady wsparcia określone w SOOP i Regulaminie konkursu dla działania 2.14.

Wniosek do gminy może złożyć każdy mieszkaniec gminy posiadający prawo do dysponowania nieruchomością. Może to być zarówno osoba fizyczna posiadająca własnościowe prawo do lokalu, własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu, jak i wynajmujący lokal na podstawie umowy najmu lokalu (spółdzielcze prawo do lokalu, umowa najmu lokalu socjalnego lub komunalnego itp). Wynajmujący musi udokumentować zgodę właściciela lokalu na wymianę pieca/kotła.

Wsparcie udzielane przez gminę powinno być rozdysponowywane w oparciu o kolejność zgłoszeń mieszkańców.

Wsparcie wymiany pieców będzie udzielane na poziomie stawki ryczałtowej.

Akceptowane będzie uruchomienie wyłącznie nowego źródła ciepła. Używane urządzenia nie będą refundowane.

Wsparcie w tym działaniu nie jest dedykowane wymianie źródeł energii wyłącznie na odnawialne źródła energii, ani kogeneracji. Możliwa jest wymiana na instalacje wytwarzające ciepło w oparciu o tradycyjne paliwa (węgiel, drewno, gaz, paliwo ciekłe) tylko w zakresie spełniających określone w przepisach normy oraz instalacje do wytwarzania energii z OZE.

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
2.14 POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA- ZACHODNIOPOMORSKI PROGRAM ANTYSMOGOWY

Gmina w jednym naborze nie może otrzymać dofinansowania większego niż 4 312 500 PLN.

Przewiduje się następujące preferencje:

- Komplementarność z innymi projektami realizowanymi w gminie,
- Komplementarność ze złożonym wnioskiem w ramach 2.15
- Lokalizacja projektu (na obszarze SSW - najbardziej preferowana, gmina miejska, miejsko-wiejska, wiejska – najmniej preferowana),
- Procent redukcji emisji pyłów,
- Wartość zaangażowania środków własny gminy,
- Kwota wypłaconych zasiłków mieszkaniowych ogółem przypadająca na jednego mieszkańca
- Gęstość zaludnienia (preferowana większa gęstość zaludnienia na obszarze gminy),
- Szczególne walory gminy (strefa uzdrowiskowa, udział obszaru Natura 2000 w obszarze gminy)
- Doświadczenie wnioskodawcy.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Obniżony poziom zanieczyszczeń powietrza.

11. Kategorie interwencji

083 Działania w zakresie jakości powietrza

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

- Spadek emisji pyłów [Mg/rok]
- Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO₂]
- Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok].
- Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE [MWht/rok].

13. Lista wskaźników produktu

- Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła [szt.],
- Liczba przygotowanych świadectw charakterystyki energetycznej [szt.],
- Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE [szt.],
- Dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych [MW],

14. Typy projektów

1. Wymiana źródeł ciepła na mniej emisyjne w indywidualnych gospodarstwach domowych

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
2.14 POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA- ZACHODNIOPOMORSKI PROGRAM ANTYSMOGOWY

15. Typ beneficjenta

- gminy

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Alokacja

4 000 000 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Pole zostanie uzupełnione w późniejszym terminie.

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Efektem projektu musi być wykazanie zamknięcia dotychczas używanych jednostek wytwarzania energii cieplnej w postaci pieca węglowego lub kotła na węgiel. Należy zachować hierarchię rozpatrywania opcji

Ostateczny odbiorca w pierwszej kolejności rozpatruje najkorzystniejsze z punktu widzenia Programu Antysmogowego opcje. To jest w kolejności:

- ✓ podłączenie do sieci ciepłowniczej,
- ✓ ogrzewanie gazowe,
- ✓ inne rodzaje źródeł energii, w tym:
  - ogrzewanie oparte o odnawialne źródła energii,
  - ogrzewanie oparte o spalanie gazu ciekłego (z butli),

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
2.14 POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA- ZACHODNIOPOMORSKI PROGRAM ANTYSMOGOWY

- ogrzewanie elektryczne,
- ogrzewanie olejowe,
- ogrzewanie oparte na paliwie stałym o niskiej emisyjności.

W przypadku gdy rozpatrywana opcja jest niemożliwa (np. brak istniejącej sieci ciepłowniczej, gazowej lub podłączenie do tej sieci nie jest technicznie lub ekonomicznie uzasadnione), można rozpatrywać kolejną opcję z listy.

Nowa jednostka wytwarzania energii cieplnej (piec/kocioł) może wytwarzać energię wyłącznie w oparciu o spalanie gazu lub w przypadku obszarów niezgazyfikowanych (lub tam gdzie korzystanie z energii gazowej jest niuzasadnione ekonomicznie)– w oparciu o inne źródło energii (w tym odnawialne źródło energii)

Akceptowane będzie uruchomienie wyłącznie nowego źródła ciepła. Używane urządzenia nie będą refundowane.

Jeśli jedynym nowym źródłem ciepła w lokalu mieszkalnym jest kocioł, to musi on być wyposażony w automatyczny podajnik paliwa (nie dotyczy kotłów zgazowujących) i nie posiadać rusztu awaryjnego ani elementów umożliwiających jego zamontowanie;

Wymiana pieca lub kotła będzie możliwa wyłącznie w sytuacji, gdy budynek będzie spełniał minimalne wymogi w zakresie efektywności energetycznej tj. 150 kWh/(m²xrok);

Gmina w jednym naborze nie może otrzymać dofinansowania większego niż 4 312 500 PLN.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. Nie przewiduje się udzielania wsparcia projektom generującym dochód.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek.

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
2.14 POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA- ZACHODNIOPOMORSKI PROGRAM ANTYSMOGOWY

Nie przewiduje się udzielania wsparcia w formie pomocy publicznej ani wsparcia de minimis

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

100%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

100%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

0%,

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

2.15 Termomodernizacja budynków jednorodzinnych- Zachodniopomorski Program Antysmogowy

9. Nazwa i krótki opis działania

2.15 Termomodernizacja budynków jednorodzinnych- Zachodniopomorski Program Antysmogowy

Rezultatem zaplanowanej interwencji będzie zmniejszona energochłonność jednorodzinnych budynków mieszkaniowych. Efektem dodatkowym będzie także poprawa jakości powietrza. W wyniku wsparcia likwidacji najbardziej szkodliwych źródeł zanieczyszczeń nastąpi obniżenie m.in. stężeń pyłu zawieszonego PM10, PM2,5, benzeno(a)pirenu, tlenków siarki. Rezultatem podjętych działań będzie poprawa jakości życia ludzi w sferze zdrowotnej, jak również poprawa kondycji ekosystemów.

Interwencja w tym obszarze będzie ukierunkowana na realizację projektów termomodernizacyjnych wraz ze zmianą indywidualnych systemów ogrzewania na bardziej ekologiczne. Efektem interwencji będzie ograniczenie wykorzystywania paliw niskiej jakości oraz stosowanie urządzeń o wysokiej sprawności, a tym samym obniżenie emisji zanieczyszczeń. Inwestycje powinny przyczyniać się do osiągnięcia jak największej efektywności energetycznej oraz jak najmniejszych emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń powietrza (m.in. PM10, NOx). Wspomniane inwestycje mogą zostać wsparte jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie. Mając na uwadze, że głównymi źródłami zanieczyszczeń są indywidualne systemy ogrzewania mieszkań, odbiorcami końcowymi projektu będą mieszkańcy, osoby fizyczne.

Interwencja dotyczy wyłącznie jednorodzinnych budynków mieszkalnych.

Projekt Gminy może zakładać jednocześnie częściową modernizację energetyczną budynków wraz z wymianą źródła ciepła oraz pełną modernizację energetyczną budynków wraz z wymianą źródła ciepła.

Częściowa termomodernizacja obejmuje izolację cieplną ścian (w tym stolarki okiennej i drzwiowej) ogrzewania wraz z wymianą źródła ciepła.

Pełna termomodernizacja obejmuje izolację cieplną ścian (w tym stolarki okiennej i drzwiowej), stropu i podłogi (w tym dachu) wraz z wymianą źródła ciepła.

Podstawą wsparcia na poziomie osoby fizycznej zgłaszającej wniosek do gminy będzie audyt energetyczny (przygotowywany przez audytora zatrudnionego przez gminę).

Zgłoszenia osób fizycznych zwiększające efektywność energetyczną poniżej 25% nie będą kwalifikowały się do wsparcia.

Efektem projektu musi być wykazanie zamknięcia dotychczas używanej jednostki wytwarzania energii cieplnej w postaci pieca węglowego lub kotła na węgiel.

Może to zostać osiągnięte poprzez całkowitą likwidację istniejącego źródła ciepła (zdemontowanie istniejącego pieca/kotła) i podłączenie do istniejącej sieci ciepłowniczej lub (jeśli podłączenie do sieci na danym obszarze jest nieuzasadnione ekonomicznie) zastąpienie go nową jednostką wytwarzania energii cieplnej.

Nowa jednostka wytwarzania energii cieplnej (piec/kocioł/) może wytwarzać energię wyłącznie w oparciu o spalanie gazu dotyczy to obszarów zgazyfikowanych (tam gdzie korzystanie z energii gazowej jest uzasadnione ekonomicznie lub w przypadku obszarów niezgazyfikowanych (lub tam gdzie korzystanie z energii gazowej jest nieuzasadnione ekonomicznie) – w oparciu o inne źródło energii (w tym odnawialne źródło energii).

Nowa jednostka wytwarzania energii cieplnej musi spełniać normy spalin przewidziane do osiągnięcia po 2020 roku.

Projekty muszą być składane przez gminy.

Wydatki kwalifikowalne w projekcie gminy powinny być oszacowane na podstawie liczby przygotowanych audytów energetycznych i liczby przeprowadzonych częściowych i pełnych modernizacji energetycznych wraz z likwidacją źródeł ciepła oraz poprzez przyjęcie stawek jednostkowych określonych w kryteriach wyboru projektów dla działania 2.15.

Gmina może w projekcie dodatkowo otrzymać dofinansowanie w wysokości ~~do~~ 15% kosztów kwalifikowalnych w formie kosztów pośrednich liczonych ryczałtowo.

Gmina jest zobowiązana do oszacowania efektywności energetycznej we wniosku o dofinansowanie.

Gmina musi zapewnić niedyskryminujące zasady udzielania wsparcia dla mieszkańców w formie regulaminu. Regulamin przygotowany przez gminę musi uwzględniać zasady wsparcia określone w SOOP i Regulaminie konkursu dla działania 2.15.

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
2.15 TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW JEDNORODZINNYCH- ZACHODNIOPOMORSKI PROGRAM ANTYSMOGOWY

Wniosek do gminy może złożyć każdy mieszkaniec gminy posiadający prawo do dysponowania nieruchomością. Może to być zarówno osoba fizyczna posiadająca własnościowe prawo do lokalu, własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu, jak i wynajmujący lokal na podstawie umowy najmu lokalu (spółdzielcze prawo do lokalu, umowa najmu lokalu socjalnego lub komunalnego itp). Wynajmujący musi udokumentować zgodę właściciela lokalu na wymianę pieca/kotła. Wsparcie udzielane przez gminę powinno być rozdysponowywane w oparciu o kolejność zgłoszeń mieszkańców. Wsparcie wymiany pieców będzie udzielane na poziomie stawki ryczałtowej. Akceptowane będzie uruchomienie wyłącznie nowego źródła ciepła. Używane urządzenia nie będą refundowane. Wsparcie w tym działaniu nie jest dedykowane wymianie źródeł energii wyłącznie na odnawialne źródła energii, ani kogeneracji. Możliwa jest wymiana na instalacje wytwarzające ciepło w oparciu o tradycyjne paliwa(węgiel, drewno, gaz, paliwo ciekłe) tylko w zakresie spełniających określone w przepisach normy oraz instalacje do wytwarzania energii z OZE. Gmina w jednym naborze nie może otrzymać dofinansowania większego niż 4 600 000 EUR. Przewiduje się następujące preferencje:

- Komplementarność z innymi projektami realizowanymi w gminie,
- Komplementarność ze złożonym wnioskiem w ramach 2.14
- Lokalizacja projektu (na obszarze SSW - najbardziej preferowana, gmina miejska , miejsko-wiejska, wiejska – najmniej preferowana),
- Procent redukcji emisji pyłów,
- Wartość zaangażowania środków własny gminy,
- Kwota wypłaconych zasiłków mieszkaniowych ogółem przypadająca na jednego mieszkańca
- Gęstość zaludnienia (preferowana większa gęstość zaludnienia na obszarze gminy),
- Szczególne walory gminy (strefa uzdrowiskowa, udział obszaru Natura 2000 w obszarze gminy)
- Doświadczenie wnioskodawcy.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zmniejszona energochłonność budynków mieszkaniowych

11. Kategorie interwencji

014 Renowacja istniejących budynków mieszkalnych dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

- Spadek emisji pyłów [Mg/rok]
- Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO₂]
- Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok].
- Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE [MWht/rok].

13. Lista wskaźników produktu

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
2.15 TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW JEDNORODZINNYCH- ZACHODNIOPOMORSKI PROGRAM ANTYSMOGOWY

- Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła [szt.],
- Liczba przygotowanych audytów energetycznych [szt.],
- Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE [szt.],
- Dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych [MW],

14. Typy projektów

1. Modernizacja energetyczna budynków jednorodzinnych wraz z wymianą źródeł ciepła na mniej emisyjną

15. Typ beneficjenta

- gminy

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Alokacja

12 717 543EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Pole zostanie uzupełnione w późniejszym terminie.

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
2.15 TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW JEDNORODZINNYCH- ZACHODNIOPOMORSKI PROGRAM ANTYSMOGOWY

Efektom projektu musi być wykazanie zamknięcia dotychczas używanych jednostek wytwarzania energii cieplnej w postaci pieca węglowego lub kotła na węgiel.

Należy zachować hierarchię rozpatrywania opcji

Ostateczny odbiorca w pierwszej kolejności rozpatruje najkorzystniejsze z punktu

widzenia Programu Antysmogowego opcje. To jest w kolejności:

- ✓ podłączenie do sieci ciepłowniczej,
- ✓ ogrzewanie gazowe,
- ✓ inne rodzaje źródeł energii, w tym:
  - ogrzewanie oparte o odnawialne źródła energii,
  - ogrzewanie oparte o spalanie gazu ciekłego (z butli),
  - ogrzewanie elektryczne,
  - ogrzewanie olejowe,
  - ogrzewanie oparte na paliwie stałym o niskiej emisyjności.

W przypadku gdy rozpatrywana opcja jest niemożliwa (np. brak istniejącej sieci ciepłowniczej, gazowej lub podłączenie do tej sieci nie jest technicznie lub ekonomicznie uzasadnione), można rozpatrywać kolejną opcję z listy.

Nowa jednostka wytwarzania energii cieplnej (piec/kocioł) może wytwarzać energię wyłącznie w oparciu o spalanie gazu lub w przypadku obszarów niezgazyfikowanych (lub tam gdzie korzystanie z energii gazowej jest niuzasadnione ekonomicznie)– w oparciu o inne źródło energii (w tym odnawialne źródło energii

Akceptowane będzie uruchomienie wyłącznie nowego źródła ciepła. Używane urządzenia nie będą refundowane.

Jeśli jedynym nowym źródłem ciepła w lokalu mieszkalnym jest kocioł, to musi on być wyposażony w automatyczny podajnik paliwa (nie dotyczy kotłów zgazowujących) i nie posiadać rusztu awaryjnego ani elementów umożliwiających jego zamontowanie;

Wymiana pieca lub kotła będzie możliwa wyłącznie w sytuacji, gdy budynek będzie spełniał minimalne wymogi w zakresie efektywności energetycznej tj. 150 kWh/(m²xrok);

Projekty z zakresu modernizacji energetycznej zwiększające efektywność energetyczną poniżej 25% nie będą kwalifikowały się do dofinansowania. Każdy budynek mieszkalny musi spełniać warunek minimalnej efektywności energetycznej (25%).

Przy termomodernizacji wymiana źródła ciepła kwalifikuje się do wsparcia pod warunkiem zapewnienia znacznej redukcji CO₂ (co najmniej 30%) w odniesieniu do istniejącej instalacji.

Gmina w jednym naborze nie może otrzymać dofinansowania większego niż 4 600 000 PLN.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA
2.15 TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW JEDNORODZINNYCH- ZACHODNIOPOMORSKI PROGRAM ANTYSMOGOWY

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. Nie przewiduje się wsparcia projektów generujących dochód.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek.

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie przewiduje się udzielania pomocy publicznej ani pomocy de minimis

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

100%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

100%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

0%,

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

III OCHRONA ŚRODOWISKA I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

III OCHRONA ŚRODOWISKA I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

2. Cel tematyczny

5 Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem
6 Zachowanie i ochrona środowiska oraz promowanie efektywnego gospodarowania zasobami

3. Cele szczegółowe osi priorytetowej

1. Skuteczny system zapobiegania zagrożeniom wynikającym ze zmian klimatu,
2. Zwiększona liczba ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z wymogami unijnymi,
3. Zmniejszona ilość odpadów deponowanych na składowiskach.

4. Syntetyczny opis osi priorytetowej

W ramach osi działania będą koncentrowały się na zmniejszeniu skali oddziaływania zmian klimatycznych w regionie. Największy ich wpływ jest obserwowany w gospodarce wodnej, dlatego działania w zakresie małej retencji czy zarządzania ryzykiem powodziowym będą stanowiły priorytety dla racjonalnego gospodarowania wodami i poprawy bilansu wodnego zlewni. W aspekcie niekorzystnych zjawisk pogodowych, równie istotne będą działania prowadzone na terenach miejskich, których zadaniem będzie ograniczenie skutków występowania intensywnych zjawisk pogodowych. Jedną ze składowych działań w osi będzie rozwój systemów wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami oraz dostosowanie w tym zakresie wyposażenia służb ratowniczych.

Wsparcie w ramach osi będzie również kierowane na działania, które zapewnią efektywne oczyszczanie ścieków, ograniczą ładunek zanieczyszczeń odprowadzanych do wód i bezpośrednio przyczynią się do wypełnienia zobowiązań unijnych.

Inwestycje związane z zaopatrzeniem w wodę mają na celu poprawę jakości wody dostarczanej mieszkańcom, a także poprzez wprowadzenie racjonalnych systemów zarządzania dystrybucją wody wpłyną na optymalizację zużycia wody.

Interwencje w obszarze gospodarki odpadami to dążenie do zapewnienia kompleksowości systemu gospodarki odpadami komunalnymi, w tym niebezpiecznymi w regionach gospodarowania odpadami oraz ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów, by docelowo zmniejszyć ilość odpadów deponowanych na składowiskach.

5. Kategoria regionu objętego wsparciem w ramach osi priorytetowej

Słabiej rozwinięty

6. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)

Nazwa Funduszu	Ogółem	ZIT SOM	ZIT KKBOF
EFRR	48 000 000	-	-

7. Instytucja zarządzająca

Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego

8. Instytucja pośrednicząca

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / nie dotyczy

3.1 Ochrona zasobów wodnych

9. Nazwa i krótki opis działania

3.1 Ochrona zasobów wodnych

W ramach działania będą realizowane projekty, które przyczynią się spowolnienia odpływu wód ze zlewni, odtworzenia naturalnej retencji poprzez rozwój form małej retencji. Pozwoli to zniwelować zjawisko suszy, zapobiec powodzioraz zwiększyć retencyjność w bilansie wodnym. Realizowane będą działania wykorzystujące kompleksowe zabiegi łączące przyjazne środowisku metody przyrodnicze i techniczne. Działania małej retencji mają na celu likwidację przyczyn i skutków pogorszenia naturalnych stosunków wodnych. Wsparcie będzie polegało na wdrożeniu działań technicznych (np. budowa lub modernizacja urządzeń wodnych, retencja wód powierzchniowych lub jezior) i nietechnicznych (np. tworzenie roślinnych pasów ochronnych, odtworzenie oczek wodnych, mokradeł, obszarów zalewowych) realizowanych wyłącznie na terenie województwa zachodniopomorskiego. Warunkiem budowy lub modernizacji urządzeń wodnych małej retencji będzie zapewnienie zgodności z wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej, Dyrektywy Siedliskowej, a także z uwagi na funkcje przeciwpowodziowe małej retencji z Dyrektywą Powodziową. Współfinansowane będą mogły być tylko projekty, które nie wpływają negatywnie na osiągnięcie dobrego stanu wód lub nie pogarszają stanu wód, zgodne z Planami Gospodarowania Wodami dla dorzecza Odry/Masterplanami. Istnieje możliwość wsparcia projektów dotyczących renaturyzacji przekształconych cieków wodnych, obszarów zalewowych oraz obszarów wodno-błotnych.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Skuteczny system zapobiegania zagrożeniom wynikającym ze zmian klimatu.

11. Kategorie interwencji

021 Gospodarka wodna i ochrona wody pitnej (w tym gospodarowanie wodami w dorzeczu, dostarczanie wody, konkretne środki dostosowania do zmian klimatu, pomiary zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i u konsumentów, systemy naliczania opłat, ograniczanie wycieków)
087 Środki w zakresie dostosowania do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem, np. erozją, pożarami, powodzią, burzami, suszami, oraz zarządzanie ryzykiem w tym zakresie, w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności oraz systemy i infrastruktura do celów zarządzania klęskami i katastrofami

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Objętość retencjonowanej wody [m³],
2. Liczba ludności odnoszących korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej [osoby].

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba urządzeń dla celów ochrony przeciwpowodziowej [szt.].

14. Typy projektów

III OCHRONA ŚRODOWISKA I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU
DZIAŁANIE 3.1 OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój form małej retencji wodnej, 2. Budowa lub modernizacja urządzeń wodnych małej retencji, 3. Zwiększenie retencji jeziornej lub korytowej, 4. Rozwój lub odtworzenie naturalnych ekosystemów retencjonujących wodę.
15.	<p>Typ beneficjenta</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 5px;"> <p>– Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie i jego jednostki organizacyjne.</p> </div>
16.	<p>Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 5px;"> <p>Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego</p> </div>
17.	<p>Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 5px;"> <p>Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / nie dotyczy</p> </div>
18.	<p>Alokacja</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 5px;"> <p>0 EUR</p> </div>
19.	<p>Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 5px;"> <p>Nie dotyczy</p> </div>
20.	<p>Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 5px;"> <p>Nie dotyczy</p> </div>
21.	<p>Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 5px;"> <p>Tryb konkursowy. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów –Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego</p> </div>
22.	<p>Limity i ograniczenia w realizacji projektów(jeśli dotyczy)</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 5px;"> <p>Projekty związane z budową lub modernizacją urządzeń wodnych muszą spełniać wymogi wynikające z zapisów prawodawstwa unijnego i polskiego w tym zakresie, w szczególności Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW), Dyrektywy Siedliskowej, tzw. Dyrektywy Powodziowej. Projekty muszą wykazać zgodność z dokumentami związanymi z zagospodarowaniem przestrzennym.</p> </div>

III OCHRONA ŚRODOWISKA I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU
DZIAŁANIE 3.1 OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH

23.	Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
24.	Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Nie dotyczy
25.	Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)	W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
26.	Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.
27.	Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Nie dotyczy
	Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)	
28.		85%
29.	Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)	85%,
30.	Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15%,
31.	Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy

III OCHRONA ŚRODOWISKA I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU
DZIAŁANIE 3.1 OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

3.2 Zarządzanie ryzykiem powodziowym

9. Nazwa i krótki opis działania

3.2 Zarządzanie ryzykiem powodziowym

Projekty dotyczące ochrony przeciwpowodziowej mają za zadanie ograniczenie wzrostu ryzyka powodziowego na obszarach o średnim ryzyku wystąpienia powodzi (zgodnie z mapami ryzyka powodziowego).

Inwestycje przeciwpowodziowe powinny w pierwszej kolejności wykorzystywać najmniej inwazyjne dla środowiska rozwiązania, w szczególności nietechniczne metody ochrony przeciwpowodziowej.

Projekty muszą wykazać zgodność z Ramową Dyrektywą Wodną i Dyrektywą Powodziową oraz muszą być zgodne z Planem zarządzania ryzykiem powodziowym, Planem Gospodarowania wodami w dorzeczu Odry/Masterplanem. Wsparcie uzyskają tylko te projekty, które nie będą miały negatywnego wpływu na stan lub potencjał jednolitych części wód.

Współfinansowanie projektów, które mają znaczący wpływ na stan lub potencjał jednolitych części wód i które mogą być zrealizowane tylko po spełnieniu warunków określonych w artykule 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej, znajdujących się na listach nr 2 będących załącznikami do Masterplanów dla dorzeczy Odry, nie będzie dozwolone do czasu przedstawienia wystarczających dowodów na spełnienie warunków określonych w artykule 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej w drugim cyklu Planów Gospodarowania Wodami w Dorzeczach. Wypełnienie warunku będzie uzależnione od potwierdzenia zgodności z Ramową Dyrektywą Wodną drugiego cyklu Planów Gospodarowania Wodami w Dorzeczach przez Komisję Europejską.

Kompleksowość inwestycji rozumiana jest jako wykazanie spójności podejmowanych działań w ujęciu zlewniowym.

Projekty przeciwpowodziowe, powinny mieć charakter uzupełniający względem działań wspieranych w ramach krajowego PO Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Skuteczny system zapobiegania zagrożeniom wynikającym ze zmian klimatu.

11. Kategorie interwencji

087 Środki w zakresie dostosowania do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem, np. erozją, pożarami, powodzią, burzami, suszami, oraz zarządzanie ryzykiem w tym zakresie, w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności oraz systemy i infrastruktura do celów zarządzania klęskami i katastrofami

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Objętość retencjonowanej wody [m³],
2. Liczba ludności odnoszących korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej [osoby].

III OCHRONA ŚRODOWISKA I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU
DZIAŁANIE 3.2 ZARZĄDZANIE RYZYKIEM POWODZIOWYM

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba urządzeń dla celów ochrony przeciwpowodziowej [szt.].

14. Typy projektów

Projekty mające na celu ochronę obszarów ze średnim ryzykiem powodziowym, zgodnie z mapami ryzyka powodziowego:

1. Realizacja kompleksowych inwestycji na obszarach średniego ryzyka powodziowego,
2. Poprawa stanu technicznego istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej,
3. Budowa i modernizacja wałów przeciwpowodziowych,
4. Dostosowanie koryta wód powodziowych do wielkości przepływu.

15. Typ beneficjenta

- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie i jego jednostki organizacyjne,
- samorząd województwa.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / nie dotyczy

18. Alokacja

7 416 684 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

III OCHRONA ŚRODOWISKA I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU
DZIAŁANIE 3.2 ZARZĄDZANIE RYZYKIEM POWODZIOWYM

Tryb pozakonkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Realizacja projektów opartych na zarządzaniu ryzykiem w zlewniach musi być zgodna z Ramową Dyrektywą Wodną oraz Dyrektywą Powodziową, a także planowaniem przestrzennym i planami zarządzania ryzykiem powodziowym na obszarach średniego ryzyka powodziowego (zgodnie z mapami ryzyka powodziowego).

Projekty muszą wykazać zgodność z dokumentami związanymi z zagospodarowaniem przestrzennym.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

28. 85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

III OCHRONA ŚRODOWISKA I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU
DZIAŁANIE 3.2 ZARZĄDZANIE RYZYKIEM POWODZIOWYM

85%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%,

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

3.3 Poprawa stanu środowiska miejskiego

9. Nazwa i krótki opis działania

3.3 Poprawa stanu środowiska miejskiego

Działanie ukierunkowane jest na minimalizowanie skutków (np. susze, podtopienia, zalania) niekorzystnych zjawisk pogodowych takich jak np. długotrwałe występowanie wysokich temperatur, intensywne opady atmosferyczne na obszarach miast o ludności mniejszej niż 100 tys. mieszkańców lub gmin miejsko-wiejskich.

Zabezpieczenie obszarów miast lub gmin miejsko-wiejskich przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi ma na celu realizację projektów prezentujących kompleksowe rozwiązania problemów danego obszaru. Wsparcie uzyskają działania związane z systemami zbierania, retencjonowania i wykorzystania wody opadowej, w tym budowy lub modernizacji kanalizacji deszczowej oraz z zapobieganiem uszczelnianiu gruntu np. poprzez tworzenie powierzchni biologicznie czynnych (preferowane będzie wykorzystanie naturalnego potencjału danego obszaru).

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Skuteczny system zapobiegania zagrożeniom wynikającym ze zmian klimatu.

11. Kategorie interwencji

021 Gospodarka wodna i ochrona wody pitnej (w tym gospodarowanie wodami w dorzeczu, dostarczanie wody, konkretne środki dostosowania do zmian klimatu, pomiary zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i u konsumentów, systemy naliczania opłat, ograniczanie wycieków)
087 Środki w zakresie dostosowania do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem, np. erozją, pożarami, powodzią, burzami, suszami, oraz zarządzanie ryzykiem w tym zakresie, w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności oraz systemy i infrastruktura do celów zarządzania klęskami i katastrofami

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba miast, w których podjęto działania związane z zabezpieczeniem przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi [szt.],
2. Liczba ludności odnoszących korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej [osoby].

13. Lista wskaźników produktu

1. Długość sieci kanalizacji deszczowej [km].

14. Typy projektów

1. Zabezpieczenie obszarów miejskich przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi i ich następstwami,
2. Systemy zbierania, retencjonowania i wykorzystania wody opadowej,
3. Budowa lub modernizacja sieci kanalizacji deszczowej,
4. Rozwój powierzchni biologicznie czynnych.

III OCHRONA ŚRODOWISKA I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU
DZIAŁANIE 3.3 POPRAWA STANU ŚRODOWISKA MIEJSKIEGO

15. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jst.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / nie dotyczy

18. Alokacja

5 333 730 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów –Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Projekty związane z budową lub modernizacją urządzeń wodnych muszą spełniać wymogi wynikające z zapisów prawodawstwa unijnego i polskiego w tym zakresie, w szczególności Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW), Dyrektywy Siedliskowej, tzw. Dyrektywy Powodziowej. Projekty muszą wykazać zgodność z dokumentami związanymi z zagospodarowaniem przestrzennym.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

III OCHRONA ŚRODOWISKA I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU
DZIAŁANIE 3.3 POPRAWA STANU ŚRODOWISKA MIEJSKIEGO

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

28. 85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%,

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

3.4 Adaptacja do zmian klimatu

9. Nazwa i krótki opis działania

3.4 Adaptacja do zmian klimatu

Działanie nakierowane na wsparcie rozwoju systemów wczesnego ostrzegania i prognozowania zagrożeń związanych z wystąpieniem nagłych zjawisk meteorologicznych lub hydrologicznych, które przyczynią się do ograniczenia strat oraz pozwolą na efektywne planowanie działań.

Wsparcie dotyczące tworzenia, rozwoju systemów wczesnego ostrzegania i prognozowania zagrożeń o krótkim czasie narastania (np. deszcze nawalne) i wolno narastającymi (np. susza) będzie polegało na budowie lub doposażeniu stanowisk do prognozowania i analizy tych zjawisk, obejmujące obszar województwa zachodniopomorskiego.

Integralnym będzie udzielenie wsparcia ratownictwu chemiczno-ekologicznemu i służbom ratowniczym na doposażenie w specjalistyczny sprzęt wykorzystywany do prowadzenia akcji ratowniczych w sytuacji wystąpienia katastrof naturalnych lub poważnych awarii oraz usuwania ich skutków.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Skuteczny system zapobiegania zagrożeniom wynikającym ze zmian klimatu.

11. Kategorie interwencji

087 Środki w zakresie dostosowania do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem, np. erozją, pożarami, powodziami, burzami, suszami, oraz zarządzanie ryzykiem w tym zakresie, w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności oraz systemy i infrastruktura do celów zarządzania klęskami i katastrofami

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba osób objętych ochroną przed zagrożeniami naturalnymi [osoby],
2. Liczba ludności odnoszących korzyści ze środków ochrony przed pożarami lasów [osoby],
3. Liczba ludności odnoszących korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej [osoby].

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba wprowadzonych do użycia systemów monitorowania zagrożeń i systemów wczesnego ostrzegania [szt.],
2. Liczba jednostek służb ratowniczych doposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof [szt.],
3. Liczba zakupionych wozów pożarniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof [szt.].

14. Typy projektów

1. Rozwój systemów wczesnego ostrzegania i prognozowania zagrożeń,
2. Wyposażenie służb ratownictwa w specjalistyczny sprzęt wykorzystywany w sytuacjach wystąpienia zjawisk katastrofalnych lub poważnych awarii.

III OCHRONA ŚRODOWISKA I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU
DZIAŁANIE 3.4 ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

15. Typ beneficjenta

Typ projektu 1.

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jst, administracja rządowa,
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne,
- parki narodowe i krajobrazowe,
- organizacje pozarządowe,
- RZGW,
- jednostki sektora finansów publicznych (pozostałe),
- Ochotnicza Straż Pożarna i jej związki i oddziały.

Typ projektu 2.

- Ochotnicza Straż Pożarna i jej związki i oddziały.

Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

16. Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie /nie dotyczy

18. Alokacja

5 917 981 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

III OCHRONA ŚRODOWISKA I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU
DZIAŁANIE 3.4 ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

--

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%,

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

III OCHRONA ŚRODOWISKA I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU
DZIAŁANIE 3.4 ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

32.

Nie dotyczy

3.5 Wsparcie rozwoju sieci wodociągowych

9. Nazwa i krótki opis działania

3.5 Wsparcie rozwoju sieci wodociągowych

Inwestycje w zakresie zaopatrzenia w wodę będą dotyczyć m.in. budowy i modernizacji infrastruktury wodociągowej (ujęć wody, stacji uzdatniania wody, sieci wodociągowych) a także zakupu sprzętu do wykrywania niekontrolowanych przecieków z sieci wodociągowej.

Realizacja projektów związanych ze wsparciem systemów zaopatrzenia w wodę, będzie możliwa tylko w ramach kompleksowych projektów regulujących gospodarkę ściekową lub gdy na danym terenie odbiór ścieków jest zabezpieczony przez istniejące już sieci kanalizacyjne.

Realizacja przedsięwzięć będzie możliwa w aglomeracjach od 2000 do 10 000 RLM.

Na obszarze, na którym zapewniona została gospodarka ściekowa decydujące powinny być informacje zawarte w aglomeracji wyznaczonej zgodnie z KPOŚK, jednak w przypadku niewystarczających informacji zasadnym jest oparcie o dane dot. obszaru, przez który prowadzona będzie sieć wodociągowa.

W ramach działania za przedsiębiorców uważa się podmioty zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększona liczba ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z wymogami unijnymi.

11. Kategorie interwencji

- 020 Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji)
021 Gospodarka wodna i ochrona wody pitnej (w tym gospodarowanie wodami w dorzeczu, dostarczanie wody, konkretne środki dostosowania do zmian klimatu, pomiary zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i u konsumentów, systemy naliczania opłat, ograniczanie wycieków)

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Przewidywana liczba osób korzystających z ulepszanego zaopatrzenia w wodę [osoby],
2. Spadek zużycia wody przez wsparte przedsiębiorstwa [m³/rok],
3. Wydajność dobową wybudowanych ujęć wody [m³/dobę].

13. Lista wskaźników produktu

1. Długość sieci wodociągowej [km],
2. Liczba wybudowanych ujęć wody [szt.],
3. Liczba wspartych stacji uzdatniania wody [szt.],
4. Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszanego zaopatrzenia w wodę [osoby].

14. Typy projektów

1. Budowa i modernizacja sieci wodociągowych,
2. Inteligentne systemy zarządzania sieciami wodociągowymi.

III OCHRONA ŚRODOWISKA I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU
DZIAŁANIE 3.5 WSPARCIE ROZWOJU SIECI WODOCIĄGOWYCH

15. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jst,
- przedsiębiorcy.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / nie dotyczy

18. Alokacja

5 886 531 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów –Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

III OCHRONA ŚRODOWISKA I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU
DZIAŁANIE 3.5 WSPARCIE ROZWOJU SIECI WODOCIĄGOWYCH

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy.

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%,

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

3.6 Wsparcie rozwoju systemów oczyszczania ścieków

9. Nazwa i krótki opis działania

3.6 Wsparcie rozwoju systemów oczyszczania ścieków

Priorytetem wsparcia systemów oczyszczania ścieków są inwestycje niezbędne do osiągnięcia celów dyrektywy ściekowej przewidziane do realizacji w tzw. Master Planem dla wdrożenia dyrektywy 91/271/EWG.

Premiowane będą inwestycje mające na celu dostosowanie oczyszczalni ścieków komunalnych do wymogów dyrektywy ściekowej dot. jakości oczyszczonych ścieków, natomiast, w dalszej kolejności mające na celu takie zadania jak: zwiększenie przepustowości oczyszczalni, udoskonalenie sposobów zagospodarowania odpadów pościekowych.

W ramach działania wspierane będą również inwestycje w budowę, rozbudowę, przebudowę sieci kanalizacji sanitarnej w aglomeracjach W zakresie budowy sieci kanalizacji sanitarnej realizowane będą inwestycje umożliwiające osiągnięcie zgodnego z dyrektywą 91/271/EWG poziomu wyposażenia aglomeracji w sieć kanalizacji sanitarnej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach (w sytuacji zidentyfikowanych obszarów o zabudowie rozproszonej, gdzie rachunek ekonomiczny będzie uzasadniał taki rodzaj inwestycji) dopuszczalne będzie wsparcie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, które pozwolą na osiągnięcie pełnej zgodności aglomeracji wskazanych w KPOŚK z wymogami dyrektywy ściekowej.

Realizacja przedsięwzięć będzie możliwa w aglomeracjach (wyznaczonych na podstawie ustawy Prawo wodne Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. (Dz. U z 2012 r. poz. 145, z późn. zm.) od 2000 do 10 000 RLM.

W ramach działania jako element projektu możliwa jest budowa lub modernizacja sieci kanalizacji deszczowej, zwłaszcza na terenach miejskich.

W ramach modernizacji oczyszczalni ścieków Istnieje możliwość wsparcia gospodarki osadami ściekowymi uwzględniając hierarchię postępowania z osadami ściekowymi, zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Modernizacja może dotyczyć procesów odzysku lub unieszkodliwiania, w tym przygotowania poprzedzającego odzysk lub unieszkodliwianie. Działanie takie ma zmierzać do zagospodarowania osadów ściekowych, w sposób inny niż gromadzenie na składowiskach odpadów stałych.

W ramach typów projektów określonych dla tego działania możliwa jest realizacja projektów kompleksowych tj. zawierających dodatkowo element infrastruktury wodociągowej.

W ramach działania za przedsiębiorców uważa się podmioty zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększona liczba ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z wymogami unijnymi.

11. Kategorie interwencji

022 Oczyszczanie ścieków

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Wielkość ładunku ścieków poddanych ulepszonemu oczyszczaniu [RLM],
2. Przewidywana liczba osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków [RLM].

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba wspartych oczyszczalni ścieków komunalnych [szt.]
2. Długość sieci kanalizacji sanitarnej [km],
3. Liczba nowych przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.],
4. Długość sieci kanalizacji deszczowej [km],
5. Długość sieci wodociągowej [km],
6. Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków [RLM] (CI 19).

14. Typy projektów

1. Budowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków,
2. Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków,
3. Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych.

15. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jst,
- przedsiębiorcy,
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne,

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / nie dotyczy

18. Alokacja

17 091 219 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów –Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

Limity i ograniczenia w realizacji projektów(jeśli dotyczy)

22. Nie dotyczy

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy.

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

III OCHRONA ŚRODOWISKA I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU
DZIAŁANIE 3.6 WSPARCIE ROZWOJU SYSTEMÓW OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%,

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

3.7 Rozwój gospodarki odpadami komunalnymi

9. Nazwa i krótki opis działania

3.7 Rozwój gospodarki odpadami komunalnymi

Przedsięwzięcia realizowane w ramach działania będą miały na celu poprawę systemu gospodarowania odpadami na terenie województwa, w tym budowę (przebudowę) zakładów oraz instalacje i urządzenia odzysku, unieszkodliwiania odpadów.

Planowane przedsięwzięcia muszą być skonstruowane zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami wskazaną w dyrektywie 2008/98/WE w sprawie odpadów (tzw. dyrektywa ramowa o odpadach), która nadaje priorytet zapobieganiu powstawania odpadów, przygotowaniu do ponownego użycia i recyklingowi.

Realizowane przedsięwzięcia muszą przyczyniać się do kompleksowego rozwiązywania problemów poszczególnych regionach. Za kompleksowe projekty będą uznane takie rozwiązania, które zapewnią zintegrowane podejście zgodne z hierarchią sposobów postępowania z odpadami na poziomie wynikającym ze zobowiązań dyrektyw w danym regionie.

Przy realizacji zadań związanych z gospodarowaniem odpadów należymieć na uwadze wymogi dyrektywy 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów (tzw. dyrektywa składowiskowa), która nakłada obowiązek redukcji masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania.

Realizacja tego typu przedsięwzięć zapobiegnie negatywnemu wpływowi na środowisko naturalne, w szczególności na wody powierzchniowe, podziemne, glebę, powietrze oraz zdrowie ludzkie, a także zminimalizuje niepożądane oddziaływanie. Przyczyni się to także, do ponownego wykorzystanie surowców i odzysk energii z odpadów. Dzięki temu wpłynie to na podniesienie zasobooszczędności gospodarki.

W zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów komunalnych realizowane mogą być projekty, w ramach których tworzone będą:

- centra napraw produktów, które właściciele chcieliby w dalszym ciągu użytkować,
- punkty odbioru tekstyliów i urządzeń nadających się do użytkowania w celu dalszej ich dystrybucji dla osób potrzebujących,
- banki żywności gromadzące i dystrybuujące żywność o krótkim czasie pozostającym do upływu terminu ich przydatności do spożycia,
- punkty wymiany produktów dające możliwość pozostawienia sprawnych, a już niepotrzebnych (np. urządzeń domowych) i pobrania innych użytecznych rzeczy,
- giełdy wymiany różnych produktów oraz ubrań i obuwia organizowane cyklicznie lub sieci ponownego użycia (produktów, które mogłyby być użytkowane przez kolejnych właścicieli).

W zakresie przygotowania do ponownego użycia wsparcie zostanie skierowane na rozwój centrów przygotowania do ponownego użycia (tworzone przy punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych). Działania prowadzone w ramach centrów będą polegały na sprawdzeniu, czyszczeniu lub naprawie produktów lub części produktów, które wcześniej stały się odpadami, bez jakichkolwiek innych czynności wstępnego przetwarzania.

W zakresie recyklingu wsparcie będzie kierowane na budowę, przebudowę i remont oraz wyposażenie infrastruktury związanej z selektywnym zbieraniem odpadów oraz ich zagospodarowaniem w zakresie:

- punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- automatów do odbierania odpadów opakowaniowych;
- instalacji do doczyszczania selektywnie zebranych frakcji odpadów;
- instalacji do recyklingu poszczególnych frakcji materiałowych (np. instalacje recyklingu tworzyw sztucznych);
- instalacji do przetwarzania bioodpadów (w tym kompostownie odpadów zielonych i instalacje fermentacji bioodpadów);
- zakupu pojemników na poszczególne frakcje odpadów.

W zakresie odzysku wsparcie będzie kierowane na budowę, przebudowę instalacji służących procesom odzysku określonych w załączniku nr 5 do ustawy o odpadach z wyłączeniem odzyskiwania energii w procesach spalania.

W zakresie unieszkodliwiania odpadów możliwe będzie dofinansowanie budowy, przebudowy lub remontu instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (instalacje MBP) które domykają system zagospodarowania odpadów komunalnych w danym regionie gospodarki odpadami komunalnymi. Wsparcie instalacji MBP nie może prowadzić do zwiększenia zdolności przetwórczych zakładu.

W ramach działania nie będą wspierane zadania polegające na zagospodarowaniu odpadów pościekowych z oczyszczalni.

W ramach kompleksowych projektów możliwe będzie wsparcie w ograniczonym zakresie na kampanie edukacyjne, kładące nacisk na zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów, segregacji itp.

W ramach działania wsparcie będzie mogło być udzielane na zasadach rekompensat za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym.

Realizacja operacji w ramach tego działania jest uzależniona od spełnienia warunkowości ex ante dla priorytetu inwestycyjnego 6.a

Finansowane będą wyłącznie projekty wynikające z planu inwestycyjnego dotyczącego gospodarki odpadami komunalnymi opracowanego przez samorząd województwa, który stanowi załącznik do planu gospodarki odpadami dla województwa zachodniopomorskiego. Realizacja zadań z planów inwestycyjnych będzie dążyła do osiągnięcia celów określonych w dyrektywie 2008/98/WE i 1999/31/WE

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zmniejszona ilość odpadów deponowanych na składowiskach.

11. Kategorie interwencji

- 017 Gospodarowanie odpadami komunalnymi (w tym działania w zakresie: minimalizacji, segregacji, recyklingu)

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Dodatkowe możliwości przerobowe w zakresie recyklingu odpadów [tony/rok] (CI 17),
2. Moc przerobowa zakładu zagospodarowania odpadów [Mg/rok],
3. Liczba osób objętych selektywnym zbieraniem odpadów [osoby],
4. Masa odpadów poddanych recyklingowi [Mg/rok].

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów [szt.],
2. Liczba wspartych Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych [szt.],
3. Liczba przebudowanych składowisk odpadów [szt.],
4. Liczba kampanii informacyjno-edukacyjnych związanych z gospodarką odpadami [szt.].

14. Typy projektów

1. Kompleksowe inwestycje w zakresie rozwoju systemu gospodarki odpadami komunalnymi, zapewniające zintegrowane podejście zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami na poziomie wynikającym ze zobowiązań akcesyjnych.

15. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jst,
- jednostki sektora finansów publicznych,
- zakłady opieki zdrowotnej,
- przedsiębiorcy (świadczący usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego),
- organizacje pozarządowe,
- PGL Lasy Państwowej ich jednostki organizacyjne.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / nie dotyczy

18. Alokacja

6 353 855 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Pole zostanie uzupełnione w późniejszym terminie.

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

III OCHRONA ŚRODOWISKA I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU
DZIAŁANIE 3.7 ROZWÓJ GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI

Finansowane będą wyłącznie projekty wynikające z planu inwestycyjnego dotyczącego gospodarki odpadami komunalnymi opracowanego przez samorząd województwa, który stanowi załącznik do planu gospodarki odpadami dla województwa zachodniopomorskiego

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Decyzja Komisji z 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. Urz. UE 2012 L 7/3).
Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%,

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Projekt dotyczący selektywnej zbiórki odpadów spełnia oba warunki:

- dotyczy obszaru zamieszkanego przez mniej niż 20 000 mieszkańców,
- wydatki kwalifikowalne projektu są poniżej 2 mln zł.

W przypadku przedsięwzięć innych niż selektywna zbiórka odpadów wydatki kwalifikowalne w projekcie nie mogą przekroczyć 8 mln zł

3.8 Rozwój gospodarki odpadami niebezpiecznymi

9. Nazwa i krótki opis działania

3.8 Rozwój gospodarki odpadami niebezpiecznymi

Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach działania mają na celu poprawę systemu gospodarowania odpadami niebezpiecznymi na terenie województwa, w tym budowę (przebudowę) zakładów oraz instalacje i urządzenia odzysku, unieszkodliwiania odpadów, jak również oczyszczanie terenu z odpadów zawierających azbest wraz z zapewnieniem ich bezpiecznego unieszkodliwienia. W sytuacji gdy wykazany zostanie brak innego możliwego zagospodarowania odpadów możliwa będzie budowa, przebudowa, rozbudowa kwater do składowania odpadów niebezpiecznych, w tym azbestu. W ramach unieszkodliwiania azbestu wydatkami kwalifikowalnymi będą wyłącznie wydatki przyczyniające się do zmniejszenia zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi.

Zadania realizowane w ramach działania powinny dotyczyć azbestu, odpadów pochodzących z gospodarstw domowych (np. zużyte baterie, przeterminowane substancje farmakologiczne, żarówki).

W ramach kompleksowych projektów możliwe będzie wsparcie w ograniczonym zakresie na kampanie edukacyjne, kładące nacisk na zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów, segregacji itp. W ramach działania nie będą finansowane zadania związane z gospodarką odpadami, których wytwórcami są przedsiębiorstwa przemysłowe.

Realizacja operacji w ramach tego działania jest uzależniona od spełnienia warunkowości ex ante dla priorytetu inwestycyjnego 6.a.

Ewentualne wsparcie instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów nie może prowadzić do zwiększenia zdolności przetwórczych tego zakładu. Projekt nie może dotyczyć zagospodarowania odpadów pościekowych z oczyszczalni ścieków (komunalnych to jest: kod 19 08 05 – ustabilizowane komunalne osady ściekowe i kod 19 08 01 – skratki).

Projekt związany z ewentualnym odzyskiem dotyczy instalacji służących procesom odzysku określonych w załączniku nr 5 do ustawy o odpadach z wyłączeniem odzyskiwania energii w procesach spalania.

Warunkiem wsparcia inwestycji będzie identyfikacja potrzeb w tym zakresie w WPGO województwa zachodniopomorskiego

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zmniejszona ilość odpadów deponowanych na składowiskach.

11. Kategorie interwencji

- 017 Gospodarowanie odpadami komunalnymi (w tym działania w zakresie: minimalizacji, segregacji, recyklingu)
- 018 Gospodarowanie odpadami komunalnymi (w tym działania w zakresie: mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, przetwarzania termicznego, przekształcania termicznego i składowania)
- 019 Gospodarowanie odpadami: komercyjnymi, przemysłowymi lub niebezpiecznymi
- 023 Środki ochrony środowiska służące ograniczeniu i/lub uniknięciu emisji gazów cieplarnianych (w tym obróbka i magazynowanie metanu oraz kompostowanie)

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Masa unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych [Mg],

13. Lista wskaźników produktu

1. Masa wycofanych z użytkowania i unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest [Mg],
2. Liczba przebudowanych składowisk odpadów [szt.],
3. Dodatkowa pojemność przebudowanych składowisk odpadów niebezpiecznych [m³],
4. Liczba kampanii informacyjno-edukacyjnych związanych z gospodarką odpadami [szt.].

14. Typy projektów

1. Poprawa gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (w tym unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest) oraz innymi niż komunalne.

15. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jst,
- jednostki sektora finansów publicznych,
- zakłady opieki zdrowotnej,
- przedsiębiorcy (świadczący usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego),
- organizacje pozarządowe,
- PGL Lasy Państwowej ich jednostki organizacyjne.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / nie dotyczy

18. Alokacja

0 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów –Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Warunkiem wsparcia inwestycji będzie identyfikacja potrzeb w tym zakresie w WPGO województwa zachodniopomorskiego

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Decyzja Komisji z 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. Urz. UE 2012 L 7/3).
Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.

III OCHRONA ŚRODOWISKA I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU
DZIAŁANIE 3.8 ROZWÓJ GOSPODARKI ODPADAMI NIEBEZPIECZNYMI

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%,

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Wydatki kwalifikowalne w projekcie nie mogą przekroczyć 8 mln zł

IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA

2. Cel tematyczny

6. Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami

3. Cele szczegółowe osi priorytetowej

1. Zwiększona atrakcyjność zasobów kultury regionu,
2. Wzmocnione mechanizmy ochrony przyrody,
3. Zwiększony zasób informacji o stanie środowiska przyrodniczego,
4. Rozwój lokalnego rynku pracy opartego o endogeniczny potencjał.

4. Syntetyczny opis osi priorytetowej

Działania w ramach osi to wieloaspektowa ochrona naturalnego środowiska człowieka oraz rozwój potencjałów kulturalnych i endogenicznych regionu. Planuje się kompleksowe wsparcie obszarów chronionych, kanalizację ruchu turystycznego, jednocześnie wzmacniając działania opierające się na potencjale endogenicznym kreujące rynek pracy i wykorzystujące potencjał przyrodniczy bez szkodliwej ingerencji. Wsparcie w ramach osi ukierunkowane jest również na inwestycje mające na celu zwiększenie wykorzystania potencjału dziedzictwa kulturowego oraz udziału mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych.

5. Kategoria regionu objętego wsparciem w ramach osi priorytetowej

Słabiej rozwinięty

IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA

6. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)

Nazwa Funduszu	Ogółem	ZIT SOM	ZIT KKBOF
EFRR	104 901 645	-	-

7. Instytucja zarządzająca

Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego
---

8. Instytucja pośrednicząca

Nie dotyczy

4.1 Dziedzictwo kulturowe

9. Nazwa i krótki opis działania

4.1 Dziedzictwo kulturowe

Realizacja prac konserwatorskich i restauratorskich, które poprzez zachowanie historycznej substancji zabytkowej przyczynią się do dostosowania obiektów do celów użytkowych oraz do ich udostępnienia mieszkańcom regionu i turystom

Działanie nakierowane jest na ochronę rodzimego dziedzictwa Pomorza Zachodniego, mającego wysoką wartość historyczną i kulturową a zarazem na zwiększenie potencjału turystycznego regionu. Ponadto projekty w ramach działania będą przyczyniać się pośrednio do rozwoju społeczno-gospodarczego regionu.

Renowacja/adaptacja obiektów zabytkowych będzie mogła być wsparta, jeśli projekt będzie stanowił część szerszej strategii rozwoju gospodarczego dla danego terytorium. Strategia ta charakteryzować się winna potencjałem przyczyniającym się do ogólnego wzrostu gospodarczego, powiązanego z tworzeniem miejsc pracy.

W projektach musi zostać wykazana trwałość ich finansowania w okresie eksploatacyjnym, z uwzględnieniem prognoz dotyczących popytu oraz przychodów generowanych przez bezpośrednich użytkowników, a także z uwzględnieniem środków własnych beneficjenta oraz subwencji ze strony właściwych podmiotów.

Projekty muszą wykazać wkład w rozwój poniższych priorytetów kulturowych:

- zachowanie dziedzictwa kulturowego (materialnego i niematerialnego) dla przyszłych pokoleń,
- podniesienie atrakcyjności turystycznej kraju lub regionu.

Każdy projekt musi mieć przeprowadzoną analizę zapotrzebowania na daną inwestycję, w tym szacowaną liczbę odwiedzających, użytkowników.

Promowane będą rozwiązania wpływające na poprawę efektywności funkcjonowania obiektów/instytucji w długim okresie, w tym rozwiązania pozwalające na:

- obniżenie kosztów utrzymania na rzecz wydatków inwestycyjnych,
- zastosowanie innowacyjnych rozwiązań energooszczędnych – zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii, a przez to zmniejszenie ogólnych kosztów eksploatacji budynków,
- dywersyfikację źródeł finansowania działalności – pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania,
- dodatnie efekty ekonomiczne – oddziaływanie na bezpośrednie otoczenie inwestycji,
- tworzenie nowych miejsc pracy.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększona atrakcyjność zasobów kultury regionu.

11. Kategorie interwencji

094 Ochrona, rozwój i promowanie dóbr publicznych w dziedzinie kultury i dziedzictwa

IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA
DZIAŁANIE 4.1 DZIEDZICTWO KULTUROWE

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne [osoby].

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem [szt.],
2. Liczba zabytków ruchomych objętych wsparciem [szt.].

14. Typy projektów

1. Prace konserwatorskie, restauratorskie przy zabytkach nieruchomych, historycznych zespołach budowlanych, prowadzące do dostosowania tych obiektów na cele użytkowe, wraz z promocją tych obiektów.
2. Prace konserwatorskie, restauratorskie zabytków ruchomych.

15. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia oraz podmioty podległe jst,
- instytucje kultury,
- organizacje pozarządowe,
- kościoły i inne związki wyznaniowe,
- przedsiębiorcy,
- jednostki sektora finansów publicznych.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

- mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego,
- turyści.

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Alokacja

27 118 374 EUR

IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA
DZIAŁANIE 4.1 DZIEDZICTWO KULTUROWE

Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

19. Nie dotyczy
20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)
- Nie dotyczy
21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów
- Tryb konkursowy
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO.
Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.
Tryb pozakonkursowy
Będzie stosowany dla projektów samorządu województwa oraz jednostek podległych. Wspierane projekty powinny wynikać ze Strategii Rozwoju Województwa oraz strategii sektorowych, jak również z Kontraktu Terytorialnego negocjowanego pomiędzy stroną rządową oraz Samorządem Województwa Zachodniopomorskiego.
W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.
22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)
- Finansowanie przewidziane w ramach wsparcia nie może zastąpić środków krajowych dotyczących utrzymania regionalnych zasobów.
23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)
- Planuje się użycie mechanizmu finansowania krzyżowego, aby wzmocnić potencjalnego wnioskodawcę w zakresie obsługi turystów i świadczenia wysokiej jakości usług.
24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych
- Pole zostanie uzupełnione w późniejszym terminie.
25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)
- W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek
- System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA
DZIAŁANIE 4.1 DZIEDZICTWO KULTUROWE

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 28 sierpnia 2015 r. w sprawie pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

100%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

100%

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

0%

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Maksymalna wartość wydatków całkowitych
Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

4.2 Wzmocnienie instytucji kultury

9. Nazwa i krótki opis działania

4.2 Wzmocnienie instytucji kultury

Działanie jest skierowane na wsparcie kluczowych instytucji kultury w regionie. Efektem wsparcia ma być zwiększenie uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych mieszkańców województwa. Wsparcie uzyskują także projekty w zakresie przygotowania dokumentacji inwestycyjnej przedsięwzięć zgodnych z celem działania.

Wsparcie będzie udzielane dla projektów, które wykazą trwałość finansowania w okresie eksploatacyjnym, z uwzględnieniem prognoz dotyczących popytu oraz przychodów generowanych przez bezpośrednich użytkowników, a także z uwzględnieniem środków własnych beneficjenta oraz subwencji ze strony właściwych podmiotów.

Finansowanie przewidziane w ramach działania nie może zastąpić środków krajowych dotyczących utrzymania regionalnych zasobów. Wsparcie instytucji kultury może być udzielone jeśli projekt będzie stanowił część szerszej strategii rozwoju gospodarczego dla danego terytorium charakteryzującej się potencjałem przyczyniającym się do ogólnego wzrostu i celów związanych z tworzeniem miejsc pracy. Może to być strategia rozwoju województwa, jak i strategia branżowa z zakresu rozwoju zasobów kultury. Wsparcie projektów musi w sposób bezpośredni oddziaływać na otoczenie oraz mieć zdolność do kreowania nowych miejsc pracy.

W projektach musi zostać wykazana trwałość ich finansowania w okresie eksploatacyjnym, z uwzględnieniem prognoz dotyczących popytu oraz przychodów generowanych przez bezpośrednich użytkowników, a także z uwzględnieniem środków własnych beneficjenta oraz subwencji ze strony właściwych podmiotów.

Projekty muszą wykazać wkład w rozwój poniższych priorytetów kulturowych:

- poprawa dostępności do kultury – tj. w wymiarze fizycznym udostępnienie nowych powierzchni do prowadzenia działalności kulturalnej, jak również budowanie świadomości i edukacja kulturalna,
- umożliwienie nowych form uczestnictwa w kulturze – tworzenie warunków do rozwoju oferty kulturalnej odpowiadającej na nowe potrzeby w obszarze działalności kulturalnej wynikające z rozwoju technicznego oraz przemian społecznych we współczesnej gospodarce;
- podniesienie atrakcyjności turystycznej kraju lub regionu.

Każdy projekt musi mieć przeprowadzoną analizę popytu oraz wykazać zapotrzebowanie na daną inwestycję, w tym szacowaną liczbę odwiedzających.

Promowane będą rozwiązania wpływające na poprawę efektywności funkcjonowania obiektów/instytucji w długim okresie, w tym rozwiązania pozwalające na:

- obniżenie kosztów utrzymania na rzecz wydatków inwestycyjnych oraz na działalność kulturalną,
- zastosowanie innowacyjnych rozwiązań energooszczędnych – zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii, a przez to zmniejszenie ogólnych kosztów eksploatacji budynków,
- dywersyfikację źródeł finansowania działalności – pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania,
- dodatnie efekty ekonomiczne – oddziaływanie na bezpośrednie otoczenie inwestycji,
- tworzenie nowych miejsc pracy.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA
DZIAŁANIE 4.2 WZMOCNIENIE INSTYTUCJI KULTURY

	1. Zwiększona atrakcyjność zasobów kultury regionu.
11.	Kategorie interwencji
	094 Ochrona, rozwój i promowanie dóbr publicznych w dziedzinie kultury i dziedzictwa
12.	Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego
	1. Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne [osoby].
13.	Lista wskaźników produktu
	1. Liczba instytucji kultury objętych wsparciem [szt.].
14.	Typy projektów
	1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury przemysłów kultury o znaczeniu ponadregionalnym. W ramach typu projektu możliwa jest realizacja m. in.: <ul style="list-style-type: none"> – rozbudowa, przebudowa wraz z wyposażeniem instytucji kultury, – inwestycje infrastrukturalne mające na celu niezbędne dostosowanie istniejącego obiektu do nowych funkcji kulturalnych, – przygotowanie dokumentacji inwestycyjnej niezbędnej do realizacji inwestycji.
15.	Typ beneficjenta
	<ul style="list-style-type: none"> – jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia oraz podmioty podległe jst, – instytucje kultury.
16.	Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia
	<ul style="list-style-type: none"> – mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego, – turyści.
17.	Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
18.	Alokacja
	9 424 590 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb pozakonkursowy
Będzie stosowany dla projektów samorządu województwa oraz jednostek podległych. Wspierane projekty powinny wynikać ze Strategii Rozwoju Województwa oraz strategii sektorowych, jak również z Kontraktu Terytorialnego negocjowanego pomiędzy stroną rządową oraz Samorządem Województwa Zachodniopomorskiego.
W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

. Nie ma możliwości budowy nowych obiektów. Nie będą wspierane projekty obejmujące organizację wydarzeń o charakterze kulturalnym, takich jak festiwale i wystawy.
Wartość dofinansowania może wynosić maksymalnie 10 mln euro.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA
DZIAŁANIE 4.2 WZMOCNIENIE INSTYTUCJI KULTURY

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 28 sierpnia 2015 r. w sprawie pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

100%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

100%

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

0%

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

–

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

4.3 Ochrona różnorodności biologicznej

9. Nazwa i krótki opis działania

4.3 Ochrona różnorodności biologicznej

Działanie ma na celu wzmocnienie mechanizmów ochrony przyrody poprzez powstrzymanie procesu utraty różnorodności biologicznej i naturalnych walorów krajobrazowych w regionie.

Działania na rzecz ochrony różnorodności biologicznej na obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime mogą odbywać się np. poprzez budowę lub modernizację centrów różnorodności biologicznej, banków genowych, parków miejskich, ogrodów botanicznych, ekoparków. Centra różnorodności biologicznej to miejsca gdzie realizowane były by takie zadania jak:

- przechowywane zasoby genetyczne rodzimych gatunków roślin, zwierząt i grzybów,
- badania naukowe,
- szeroko pojmowana edukacja ekologiczna, zwłaszcza w dziedzinie ochrony przyrody,
- promocja walorów przyrodniczych regionu,
- aktywna ochrona gatunków zagrożonych, w tym ich rozmnażanie.

Promocja walorów przyrodniczych regionu w oparciu o rodzime gatunki chronione może się odbywać poprzez tworzenie ekspozycji zorganizowanych na bazie parków miejskich.

Możliwa również będzie rozbudowa potencjału dydaktycznego ośrodków edukacji ekologicznej, działających poza Parkami narodowymi.

Typ beneficjenta rezerwaty przyrody oznacza podmiot zarządzający rezerwatem lub sprawujący nadzór nad rezerwatem lub podmiot, który uzyskał zgodę na wykonanie niezbędnych operacji od podmiotu zarządzającego rezerwatem lub od podmiotu sprawującego nadzór nad rezerwatem.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Wzmocnione mechanizmy ochrony przyrody.

11. Kategorie interwencji

085 Ochrona i zwiększanie różnorodności biologicznej, ochrona przyrody i zielona infrastruktura

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

13. Lista wskaźników produktu

1. Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony [ha],
2. Liczba wspartych form ochrony przyrody [szt.],
3. Liczba ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej objętych wsparciem [szt.],

IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA
DZIAŁANIE 4.3 OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

4. Liczba siedlisk/zbiorowisk roślinnych objętych projektem [szt.] 5. Długość szlaków turystycznych [km]

14. Typy projektów

1. Tworzenie centrów ochrony różnorodności biologicznej na obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime. 2. Wsparcie dla ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej.

15. Typ beneficjenta

– jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,   – jednostki organizacyjne jst,   – parki krajobrazowe i rezerваты przyrody,   – szkoły wyższe,   – organizacje pozarządowe,   – PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne,   – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,   – instytucje naukowe.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego
---

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy
----

18. Alokacja

3 410 482 EUR
----

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy
----

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA
DZIAŁANIE 4.3 OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Trybkonkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO WZ.

Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%,

IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA
DZIAŁANIE 4.3 OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%,

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

32.

Nie dotyczy

4.4 Wsparcie nieinfrastrukturalnych form ochrony przyrody

9. Nazwa i krótki opis działania

4.4 Wsparcie nieinfrastrukturalnych form ochrony przyrody

Działanie ma na celu wzmocnienie mechanizmów ochrony przyrody poprzez powstrzymanie procesu utraty różnorodności biologicznej i naturalnych walorów krajobrazowych w regionie.

Działanie jest skoncentrowane na wzmocnieniu ochrony in situ.

Ochrona in situ będzie polegała na inwestycjach nakierowanych przede wszystkim na zachowanie siedlisk i gatunków oraz odtworzenie ich tam, gdzie zostały zdegradowane.

Ochrona gatunkowa będzie dotyczyła roślin, zwierząt i grzybów będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

Gatunek będący przedmiotem zainteresowania Wspólnoty – gatunek roślin lub zwierząt, który na terytorium państw członkowskich UE jest:

- zagrożony, z wyjątkiem gatunków, których naturalny zasięg na tym terytorium jest zasięgiem krańcowym i które nie są zagrożone lub podatne na zagrożenie w zachodnim regionie palearktycznym, lub
- podatny na zagrożenie, czyli mogący w najbliższej przyszłości zostać zakwalifikowanym do kategorii gatunków zagrożonych, jeśli czynniki będące przyczyną zagrożenia będą na niego nadal oddziaływać, lub
- rzadki, czyli o niewielkiej populacji, który nie jest obecnie zagrożony ani podatny na zagrożenie, ale podlega ryzyku zagrożenia ze względu na występowanie w obrębie ograniczonych obszarów geograficznych albo znaczne rozproszenie na większym obszarze, lub
- endemiczny i wymagający specjalnej uwagi ze względu na szczególny charakter jego siedliska lub potencjalne oddziaływanie jego eksploatacji na te siedliska lub potencjalne oddziaływanie jego eksploatacji na stan jego ochrony.

Stopień zagrożenia gatunków będzie odzwierciedlony w ocenie projektów. Najbardziej priorytetowo będą traktowane projekty dotyczące gatunków o większym zagrożeniu.

W ramach ochrony in situ możliwe będzie finansowanie działań wynikających z Planów Ochrony i Planów Działań Ochronnych np. tworzenie platform na słupach elektroenergetycznych stanowiących gniazda dla ptaków.

Wsparcie na ochronę in situ będzie dedykowane przedsięwzięciom mającym na celu zachowanie oraz ochronę różnorodności biologicznej w regionie, realizowane na terenie na obszarach parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody (w tym położonych na obszarach Natura 2000).

Możliwe wsparcie na eliminację gatunków inwazyjnych.

Pomoc w działaniu ukierunkowana będzie na odtwarzanie i renaturalizację siedlisk cennych przyrodniczo oraz reintrodukcję zagrożonych gatunków zwierząt.

Typ beneficjenta rezerwaty przyrody oznacza podmiot zarządzający rezerwatem lub sprawujący nadzór nad rezerwatem lub podmiot, który uzyskał zgodę na wykonanie niezbędnych operacji od podmiotu zarządzającego rezerwatem lub od podmiotu sprawującego nadzór nad rezerwatem.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Wzmocnione mechanizmy ochrony przyrody.

IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA
DZIAŁANIE 4.4 WSPARCIE NIEINFRASTRUKTURALNYCH FORM OCHRONY PRZYRODY

11. Kategorie interwencji

085 Ochrona i zwiększanie różnorodności biologicznej, ochrona przyrody i zielona infrastruktura

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

13. Lista wskaźników produktu

1. Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony [ha],
2. Liczba wspartych form ochrony przyrody [szt.],
3. Liczba siedlisk/zbiorowisk roślinnych objętych projektem [szt.],
4. Liczba reintrodukowanych okazów [szt.].

14. Typy projektów

1. Zapewnienie ciągłości istnienia chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami.
2. Ochrona gatunków in-situ.
3. Odtwarzanie siedlisk i gatunków zdegradowanych.

15. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jst,
- parki krajobrazowe i rezerваты przyrody,
- szkoły wyższe,
- organizacje pozarządowe,
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne,
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,
- instytucje naukowe.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / nie dotyczy

IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA
DZIAŁANIE 4.4 WSPARCIE NIEINFRASTRUKTURALNYCH FORM OCHRONY PRZYRODY

18. Alokacja

168 164 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów –Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Wsparcie w ramach RPO na obszarach Natura 2000 jest możliwe, jeśli obszar ten pokrywa się z obszarem parku krajobrazowego lub rezerwatu przyrody (wraz z otulinami tych obszarów).

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA
DZIAŁANIE 4.4 WSPARCIE NIEINFRASTRUKTURALNYCH FORM OCHRONY PRZYRODY

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%,

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

- 32.

Nie dotyczy

4.5 Kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację

9. Nazwa i krótki opis działania

4.5 Kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację

W ramach działania realizowane będzie prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych (z wyłączeniem finansowania emisji spotów reklamowych w TV) w zakresie ochrony środowiska, promocji walorów przyrodniczych regionu oraz efektywnego wykorzystania jego zasobów, skierowane do szerokiego grona odbiorców np. poprzez szkolenia, edukację ekologiczną, kampanie edukacyjne. Kampanie informacyjno-edukacyjne powinny skupiać się na zidentyfikowanych w regionie potrzebach edukacyjnych, walorach przyrodniczych, problemach środowiskowych.

Wsparcie będzie udzielane jako komplementarne i uzupełniające w stosunku do działań realizowanych z programów krajowych.

Typ beneficjenta rezerwaty przyrody oznacza podmiot zarządzający rezerwatem lub sprawujący nadzór nad rezerwatem lub podmiot, który uzyskał zgodę na wykonanie niezbędnych operacji od podmiotu zarządzającego rezerwatem lub od podmiotu sprawującego nadzór nad rezerwatem.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Wzmocnione mechanizmy ochrony przyrody.

11. Kategorie interwencji

085 Ochrona i zwiększanie różnorodności biologicznej, ochrona przyrody i zielona infrastruktura

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych oraz informacyjnych [osoby],
2. Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne [szt.].

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych związanych z edukacją ekologiczną [szt.],
2. Liczba ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej objętych wsparciem [szt.].

14. Typy projektów

1. Kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację.

15. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jst,

IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA
DZIAŁANIE 4.5 KSZTAŁTOWANIE WŁAŚCIWYCH POSTAW CZŁOWIEKA WOBEC PRZYRODY PRZESZ EDUKACJĘ

- parki krajobrazowe i rezerваты przyrody,
- szkoły wyższe,
- organizacje pozarządowe,
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne,
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,
- instytucje naukowe.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / nie dotyczy

18. Alokacja

758 323 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

W przypadku typu beneficjenta „organizacje pozarządowe”, działanie dedykowane jest organizacjom pozarządowym działającym na rzecz ochrony środowiska naturalnego.

IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA
DZIAŁANIE 4.5 KSZTAŁTOWANIE WŁAŚCIWYCH POSTAW CZŁOWIEKA WOBEC PRZYRODY PRZESZ EDUKACJĘ

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy.

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%,

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

---

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

4.6 Wsparcie infrastrukturalnych form ochrony przyrody i krajobrazu

9. Nazwa i krótki opis działania

4.6 Wsparcie infrastrukturalnych form ochrony przyrody i krajobrazu

W działaniu wspierane będą projekty mające na celu wzmocnienie mechanizmów ochrony przyrody na obszarach cennych przyrodniczo, tj. na obszarach parków krajobrazowych, rezerwatów przyrody (wraz z otulinami tych obszarów) oraz na obszarach chronionego krajobrazu.

Wsparcie będzie udzielone projektom z zakresu zielonej infrastruktury tj. projektom, które przynoszą ekologiczne, ekonomiczne i społeczne korzyści za pomocą naturalnych rozwiązań na obszarach wiejskich i w środowisku miejskim (np. odtworzenie naturalnych cech krajobrazu; ekodukty, zielone mosty; w miastach: zielone ściany, zielone dachy, parki miejskie, tereny zielone).

Zapewnienie lepszej ochrony wartości przyrodniczych regionu, ochrona cennych gatunków i siedlisk nastąpi także poprzez dostosowanie infrastruktury związanej z ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo do potrzeb danego obszaru (np. ścieżki edukacji ekologicznej, infrastruktura ścieżek pieszych, szlaków turystycznych, punkty widokowe, parkingi, miejsca biwakowania). Wsparcie analizacja ruchu turystycznego musi być zgodna z *Koncepcją sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego*.

Typ beneficjenta rezerwaty przyrody oznacza podmiot zarządzający rezerwatem lub sprawujący nadzór nad rezerwatem lub podmiot, który uzyskał zgodę na wykonanie niezbędnych operacji od podmiotu zarządzającego rezerwatem lub od podmiotu sprawującego nadzór nad rezerwatem.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Wzmocnione mechanizmy ochrony przyrody.

11. Kategorie interwencji

085 Ochrona i zwiększanie różnorodności biologicznej, ochrona przyrody i zielona infrastruktura

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

13. Lista wskaźników produktu

1. Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony [ha],
2. Liczba wspartych form ochrony przyrody [szt.],
3. Długość szlaków turystycznych [km],
4. Liczba siedlisk/zbiorowisk roślinnych objętych projektem [szt.],
5. Liczba utworzonych punktów informacji turystycznej i infokiosków zapewniających obsługę w min. 2 językach obcych [szt.].

14. Typy projektów

IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA
DZIAŁANIE 4.6 WSPARCIE INFRASTRUKTURALNYCH FORM OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU

1. Zachowanie walorów krajobrazowych, 2. Ukierunkowanie ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo.

15. Typ beneficjenta

– jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,   – jednostki organizacyjne jst,   – parki krajobrazowe i rezerваты przyrody,   – szkoły wyższe,   – organizacje pozarządowe,   – PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne,   – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,   – instytucje naukowe.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego
---

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy
----

18. Alokacja

13 008 088 EUR
----

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy
----

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy
----

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO WZ. Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA
DZIAŁANIE 4.6 WSPARCIE INFRASTRUKTURALNYCH FORM OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Wsparcie w ramach RPO na obszarach Natura 2000 jest możliwe, jeśli obszar ten pokrywa się z obszarem parku krajobrazowego, rezerwatu przyrody (wraz z otulinami tych obszarów) lub obszarem chronionego krajobrazu.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%,

IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA
DZIAŁANIE 4.6 WSPARCIE INFRASTRUKTURALNYCH FORM OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

4.7 Wsparcie ośrodków rehabilitacji dziko żyjących zwierząt

9. Nazwa i krótki opis działania

4.7 Wsparcie ośrodków rehabilitacji dziko żyjących zwierząt

Działanie ma na celu wzmocnienie mechanizmów ochrony przyrody poprzez powstrzymanie procesu utraty różnorodności biologicznej i naturalnych walorów krajobrazowych w regionie.

W ramach wzmocnienia mechanizmów ochrony ex situ finansowane będą przedsięwzięcia polegające na budowie, rozbudowie i wyposażeniu ośrodków rehabilitacji dziko żyjących zwierząt w celu przywrócenia ich do środowiska naturalnego.

Typ beneficjenta rezerwaty przyrody oznacza podmiot zarządzający rezerwatem lub sprawujący nadzór nad rezerwatem lub podmiot, który uzyskał zgodę na wykonanie niezbędnych operacji od podmiotu zarządzającego rezerwatem lub od podmiotu sprawującego nadzór nad rezerwatem.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Wzmocnione mechanizmy ochrony przyrody.

11. Kategorie interwencji

085 Ochrona i zwiększanie różnorodności biologicznej, ochrona przyrody i zielona infrastruktura

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba gatunków objętych działaniami ochronnymi [szt]

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba powstałych, przebudowanych, doposażonych ośrodków rehabilitacji zwierząt [szt]

14. Typy projektów

1. Budowa, rozbudowa ośrodków rehabilitacji dla dziko żyjących zwierząt,
2. Zakup wyposażenia dla ośrodków rehabilitacji dziko żyjących zwierząt,
3. Rehabilitacja dziko żyjących zwierząt w ośrodkach rehabilitacyjnych dla zwierząt.

15. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jst,
- parki krajobrazowe i rezerwaty przyrody,
- szkoły wyższe,

IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA
DZIAŁANIE 4.7 WSPARCIE OŚRODKÓW REHABILITACJI DZIKO ŻYJĄCYCH ZWIERZĄT

- organizacje pozarządowe,
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne,
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,
- instytucje naukowe.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Alokacja

0 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO WZ.

Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA
DZIAŁANIE 4.7 WSPARCIE OŚRODKÓW REHABILITACJI DZIKO ŻYJĄCYCH ZWIERZĄT

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%,

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

32.

Nie dotyczy

4.8 Podnoszenie jakości ładu przestrzennego

9. Nazwa i krótki opis działania

4.8 Podnoszenie jakości ładu przestrzennego

W ramach działania wsparcie zostanie przeznaczone na przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczych gmin, docelowo dla potrzeb planów ochrony i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Pozwoli to na aktualizację wiedzy o środowisku oraz przyczyni się do racjonalnego planowania przez inwestorów planowanych inwestycji.

W ramach działania możliwa będzie realizacja projektów polegających na spisie podstawowych elementów przyrody syntetyzujących wiedzę o bioróżnorodności badanego obszaru. Inwentaryzacja przyrodnicza dotyczy krajobrazu, przyrody ożywionej (flora, fauna) jak i wybranych elementów przyrody nieożywionej (skały, naturalne odkrywki, stare kamieniołomy, punkty widokowe, koryta rzeczne, wodospady, itp.).

W ramach działania możliwe będzie opracowywanie planów/ programów ochrony dlaparków krajobrazowych i rezerwatów przyrody (w tym położonych na obszarach Natura 2000) oraz innych dokumentów dotyczących ładu przestrzennego w tym krajobrazu.

Typ beneficjenta rezerwaty przyrody oznacza podmiot zarządzający rezerwatem lub sprawujący nadzór nad rezerwatem lub podmiot, który uzyskał zgodę na wykonanie niezbędnych operacji od podmiotu zarządzającego rezerwatem lub od podmiotu sprawującego nadzór nad rezerwatem.

Wsparcie otrzymają projekty, w których nie wystąpi pomoc publiczna.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększony zasób informacji o stanie środowiska przyrodniczego.

11. Kategorie interwencji

085 Ochrona i zwiększanie różnorodności biologicznej, ochrona przyrody i zielona infrastruktura

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba opracowanych dokumentów planistycznych z zakresu ochrony przyrody [szt.],
2. Liczba wspartych form ochrony przyrody [szt.].

14. Typy projektów

1. Sporządzenie inwentaryzacji przyrodniczej gmin (w porozumieniu z GDOŚ).

IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA
DZIAŁANIE 4.8 PODNOSZENIE JAKOŚCI ŁADU PRZESTRZENNEGO

15. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jst,
- parki krajobrazowe i rezerваты przyrody,
- szkoły wyższe,
- organizacje pozarządowe,
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne,
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,
- instytucje naukowe.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego.

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / nie dotyczy

18. Alokacja

1 111 979 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie / Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA
DZIAŁANIE 4.8 PODNOSZENIE JAKOŚCI ŁADU PRZESTRZENNEGO

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

W ramach RPO będą finansowane działania na obszarach Natura 2000, które znajdują się na terenie parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%,

IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA
DZIAŁANIE 4.8 PODNOSZENIE JAKOŚCI ŁADU PRZESTRZENNEGO

---

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy
----

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

4.9 Rozwój zasobów endogenicznych

9. Nazwa i krótki opis działania

4.9 Rozwój zasobów endogenicznych

W ramach działania będą wspierane przedsięwzięcia, które będą kreować nowe produkty turystyczne oraz rozwój istniejących produktów na bazie potencjałów endogenicznych danego obszaru.

Wsparcie uzyskają także projekty w zakresie przygotowania dokumentacji inwestycyjnej przedsięwzięć zgodnych z celem działania.

Efektom wsparcia będzie wzmocniony lokalny rynek pracy, jak również zmniejszone efekty zmian demograficznych. Planowana zmiana w ramach przewidzianej interwencji to rozwój lokalnych rynków w oparciu o spójną ofertę z zakresu turystyki aktywnej i uzdrowiskowej.

Poprzez działania wzmacniające potencjał dla powstawania nowych miejsc pracy poprawi się dostępność do rynku pracy.

Projekty realizowane w ramach priorytetu muszą mieć wpływ na tworzenie miejsc pracy i przedsiębiorczość.

Wsparcie w głównej mierze skierowane będzie na obszary o szczególnie niekorzystnej sytuacji w regionie stanowiące specjalną strefę włączenia w ścisłym powiązaniu z programem działań dla tej strefy.

Działania powinny tworzyć sprzyjające warunki do działalności gospodarczej na obszarach, na których ze względu na uwarunkowania prawne czy związane z ochroną środowiska prowadzenie działalności gospodarczej nie związanej z turystyką jest trudniejsze niż na innych obszarach.

Wsparcie będzie warunkowane wpisywaniem się przedmiotowego projektu w zakres wskazany w dokumencie strategicznym Polityka samorządu województwa zachodniopomorskiego w sektorze turystyki (Zintegrowana koncepcja tworzenia markowych produktów turystycznych Województwa Zachodniopomorskiego) określającym m. in. kierunki rozwoju produktów turystycznych w województwie zachodniopomorskim.

W przypadku uzdrowisk, projekty powinny wynikać z planu działań określającego rozwój danej oferty/usługi, stworzonego przez Uzdrowisko/Gminę uzdrowiskową.

Projekty dotyczące tras rowerowych muszą wpisywać się w Koncepcję tras rowerowych Pomorza Zachodniego. Wspierane pojedyncze projekty muszą być elementem szerszego produktu turystycznego. Działanie nakierowane na budowę i rozwój produktów, budujących potencjał turystyczny danego obszaru. Projekty realizowane w ramach tego priorytetu inwestycyjnego będą stanowić uzupełnienie działań współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Rozwój lokalnego rynku pracy opartego o endogeniczny potencjał.

11. Kategorie interwencji

075 Rozwój i promowanie komercyjnych usług turystycznych w MŚP lub na ich rzecz
090 Ścieżki rowerowe i piesze
092 Rozwój i promowanie publicznych usług turystycznych

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA
DZIAŁANIE 4.9 ROZWÓJ ZASOBÓW ENDOGENICZNYCH

1. Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne [odwiedziny/rok]
2. Wzrost zatrudnienia we wspieranych podmiotach (innych niż przedsiębiorstwa) [EPC]
3. Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach O/K/M (CI 8) [EPC]

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba wspartych obiektów turystycznych i rekreacyjnych [szt.],
2. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie [szt.],
3. Długość szlaków turystycznych [km].

14. Typy projektów

1. Wsparcie projektów z zakresu infrastruktury turystyki aktywnej i uzdrowiskowej, bazującej na endogenicznych potencjałach obszaru, mającej charakter prozatrudnieniowy.

W ramach typu projektu możliwa jest realizacja m. in.:

- budowa, rozbudowa, przebudowa i modernizacja infrastruktury turystyki aktywnej będącej produktem turystycznym lub jego częścią,
- budowa, rozbudowa, przebudowa i modernizacja infrastruktury turystyki uzdrowiskowej,
- tworzenie i rozwój szlaków rowerowych,
- przygotowanie dokumentacji inwestycyjnej niezbędnej do realizacji inwestycji.

15. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- przedsiębiorcy.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Alokacja

49 901 645 EUR

Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

**IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA
DZIAŁANIE 4.9 ROZWÓJ ZASOBÓW ENDOGENICZNYCH**

19. Nie dotyczy
20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)
- Nie dotyczy
21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów
- Tryb konkursowy
Tryb pozakonkursowy
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO WZ.
Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.
W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.
22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)
- W ramach priorytetu możliwe jest wsparcie jedynie dla projektów o limicie 2 mln euro kosztów kwalifikowalnych.
23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)
- Nie dotyczy
- Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych
24. Pole zostanie uzupełnione w późniejszym terminie.
25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)
- W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek
- System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.
27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.

IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA
DZIAŁANIE 4.9 ROZWÓJ ZASOBÓW ENDOGENICZNYCH

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 20 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

28.

85%

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

29.

95%

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

5%

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

– nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych
2 000 000 EUR

V ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT

1.

Numer i nazwa osi priorytetowej

V ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT

2.

Cel tematyczny

7 Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej.

3.

Cele szczegółowe osi priorytetowej

1. Zwiększona dostępność drogowa do regionalnych ośrodków wzrostu i obszarów wykluczonych,
2. Zwiększona dostępność kolejowa do stolicy województwa,
3. Poprawiona dostępność transportem wodnym.

4.

Syntetyczny opis osi priorytetowej

Piąta oś priorytetowa nastawiona jest na poprawę wewnętrznej spójności komunikacyjnej województwa. Odbywać się to będzie głównie poprzez polepszenie połączeń komunikacyjnych pomiędzy ośrodkami wzrostu a centralną częścią województwa. W ramach osi wspierane będą inwestycje w transport drogowy, kolejowy i wodny śródlądowy.

Główną rolę odgrywały będą działania mające na celu poprawę dostępności transportowej poszczególnych obszarów, w szczególności dowiązywanie potoków transportowych do sieci TEN-T. We wszystkich obszarach zmiana mierzona jest za pomocą Wskaźnika Międzygałęziowej Dostępności Transportowej WMDT II. Dodatkowe działania będą służyć zachęceniu mieszkańców regionu do korzystania z innych niż indywidualny środków transportu, tu dużą rolę odegra zakup nowoczesnego taboru kolejowego dla przewozów regionalnych.

5.

Kategoria regionu objętego wsparciem w ramach osi priorytetowej

Słabiej rozwinięty

V ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT

6. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)

Nazwa Funduszu	Ogółem	ZIT SOM	ZIT KKBOF
EFRR	282 655 292	8 127 815	3 980 976

7. Instytucja zarządzająca

Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego

8. Instytucja pośrednicząca

Nie dotyczy

5.1 Budowa i przebudowa dróg regionalnych (wojewódzkich)

9. Nazwa i krótki opis działania

5.1 Budowa i przebudowa dróg regionalnych (wojewódzkich)

Działanie nastawione jest na realizację zadań na drogach wojewódzkich. Inwestycje odbywać się będą w oparciu o plan inwestycji transportowych, który wiąże ze sobą wszystkie rodzaje transportu. Wiąże również planowane inwestycje z siecią TEN-T. Inwestycje przyczyniać się będą do rozwoju wspólnej przestrzeni transportowej.

Wspierane będą przedsięwzięcia polegające na budowie, przebudowie i rozbudowie układów drogowych i obiektów inżynierskich (wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w tym służącą obsłudze ruchu pieszego, rowerowego, komunikacji publicznej oraz zmniejszeniu oddziaływania na środowisko, oświetlenie, sieci uzbrojenia itp.), w tym na likwidacji „wąskich gardeł”, wyprowadzeniu ruchu tranzytowego z obszarów centralnych miast i miejscowości poprzez budowę obwodnic lub obejść miejscowości. W ramach realizowanych przedsięwzięć przewiduje się także działania dotyczące poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego. Wspierane mogą być również przedsięwzięcia związane z organizacją ruchu, poprawiające przepustowość i sprawność dróg (w tym Inteligentne Systemy Transportowe). Wsparcie uzyskają także projekty w zakresie przygotowania dokumentacji inwestycyjnej przedsięwzięć zgodnych z celem działania.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększona dostępność drogowa do regionalnych ośrodków wzrostu i obszarów wykluczonych.

11. Kategorie interwencji

- 030 Drugorzędne połączenia drogowe z siecią drogową i węzłami TEN-T (nowo budowane)
- 031 Pozostałe drogi krajowe i regionalne (nowo budowane)
- 034 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne)

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

--

13. Lista wskaźników produktu

1. Długość wybudowanych dróg wojewódzkich [km],
2. Długość przebudowanych dróg wojewódzkich [km]
3. Ilość przygotowanych dokumentacji [szt]

14. Typy projektów

1. Budowa i/lub przebudowa dróg wojewódzkich
2. Przygotowanie inwestycji na nową perspektywę

V ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT
DZIAŁANIE 5.1 BUDOWA I PRZEBUDOWA DRÓG REGIONALNYCH (WOJEWÓDZKICH)

15. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

- mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego,
- turyści spoza regionu.

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Alokacja

132 636 769 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb pozakonkursowy
Projekty pozakonkursowe wynikające z planu inwestycji transportowych, realizowane zgodnie z warunkiem ex ante 7.1.
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO WZ.
W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Katalog wydatków kwalifikowalnych będzie określany w Rocznym Planie Realizacji Działania lub regulaminach poszczególnych konkursów na podstawie Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z uwzględnieniem przepisów o pomocy publicznej (jeśli dotyczy)

V ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT
DZIAŁANIE 5.1 BUDOWA I PRZEBUDOWA DRÓG REGIONALNYCH (WOJEWÓDZKICH)

oraz szczegółowych uwarunkowań dotyczących poszczególnych konkursów. Należy mieć także na uwadze, iż każdy wydatek w ramach projektu będzie oceniany pod kątem adekwatności, zgodności z celem projektu, niezbędności.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek (jeśli dotyczy)

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

100%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

100%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

0%,

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

5.2 Budowa i przebudowa dróg lokalnych (gminnych i powiatowych) w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego

9. Nazwa i krótki opis działania

5.2 Budowa i przebudowa dróg lokalnych (gminnych i powiatowych) w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego

Działanie skupi się na dofinansowaniu zadań drogowych, na drogach gminnych i powiatowych, wskazanych w strategii ZIT Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego. Działanie służyło będzie realizacji strategii ZIT, poprzez poprawę połączeń wewnątrz obszaru ZIT SOM.

Wspierane będą przedsięwzięcia polegające na budowie, przebudowie i rozbudowie układów drogowych i obiektów inżynierskich (wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w tym służącą obsłudze ruchu pieszego, rowerowego, komunikacji publicznej oraz zmniejszeniu oddziaływania na środowisko, oświetlenie, sieci uzbrojenia itp.), w tym na likwidacji „wąskich gardeł”, wyprowadzeniu ruchu tranzytowego z obszarów centralnych miast i miejscowości. W ramach realizowanych przedsięwzięć przewiduje się także działania dotyczące poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego. Wspierane mogą być również przedsięwzięcia związane z organizacją ruchu, poprawiające przepustowość i sprawność dróg (w tym Inteligentne Systemy Transportowe). Wsparcie uzyskają także projekty w zakresie przygotowania dokumentacji inwestycyjnej przedsięwzięć zgodnych z celem działania.

Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa inwestycje w drogi gminne i powiatowe ze środków EFRR są możliwe jedynie wówczas, gdy zapewnią konieczne bezpośrednie połączenia z siecią TEN-T, przejściami granicznymi, portami lotniczymi, morskimi, terminalami towarowymi, centrami, platformami logistycznymi, istniejącymi lub nowymi terenami inwestycyjnymi.

Projekty mogą być realizowane na obszarze ZIT oraz terenach przyległych, pod warunkiem ujęcia w strategii ZIT i realizacji jej celów.

Realizowane projekty nie mogą pogarszać warunków ruchu pojazdów komunikacji publicznej.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększona dostępność drogowa do regionalnych ośrodków wzrostu i obszarów wykluczonych.

11. Kategorie interwencji

- 030 Drugorzędne połączenia drogowe z siecią drogową i węzłami TEN-T (nowo budowane)
- 032 Lokalne drogi dojazdowe (nowo budowane)
- 034 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne)

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

--

13. Lista wskaźników produktu

1. Całkowita długość nowych dróg (CI) [km]
2. Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg (CI) [km]
3. Ilość przygotowanych dokumentacji [szt]

14. Typy projektów

	<div>1. Budowa i/lub przebudowa dróg lokalnych (gminnych i powiatowych)</div> <div>2. Przygotowanie inwestycji na nową perspektywę</div>
15. Typ beneficjenta	Jednostki samorządu terytorialnego
16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<div>– mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego,</div> <div>– turyści spoza regionu.</div>
17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)	SSOM
18. Alokacja	8 127 815 EUR
19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	<p>Projekty wspierane w ramach działania będą musiały być komplementarne z projektami wspieranymi z pozostałych działań wspierających obszar SOM w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.</p> <p>Interwencja w ramach działania będzie silnie powiązana z działaniami wspieranymi w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.</p> <p>Projekty wspierane w ramach RPO WZ 2014-2020 będą komplementarne z projektami finansowanymi z poziomu kraju.</p>
20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)	Działanie jest nakierowane na wsparcie projektów wynikających ze Strategii ZIT miasta wojewódzkiego.
21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb pozakonkursowy w ramach strategii ZIT.</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO we współpracy z podmiotem odpowiedzialnym za realizację ZIT dla SOM. SSOM odpowiada za ocenę zgodności projektów ze strategią ZIT dla SOM.</p> <p>W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.</p>
22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	

Ograniczenie środków na drogi lokalne (gminne i powiatowe) do maksimum 15% na priorytet inwestycyjny 7b i nie więcej niż przewidziana alokacja na strategię ZIT SOM.

Katalog wydatków kwalifikowalnych będzie określany w Rocznym Planie Realizacji Działania lub regulaminach poszczególnych konkursów na podstawie Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z uwzględnieniem przepisów o pomocy publicznej (jeśli dotyczy) oraz szczegółowych uwarunkowań dotyczących poszczególnych konkursów. Należy mieć także na uwadze, iż każdy wydatek w ramach projektu będzie oceniany pod kątem adekwatności, zgodności z celem projektu, niezbędności.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek (jeśli dotyczy)

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%
-----

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy
----

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

5.3 Budowa i przebudowa dróg lokalnych (gminnych i powiatowych) w ramach Strategii ZIT dla Koszalińsko-KołobrzESCO-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego

9. Nazwa i krótki opis działania

5.3 Budowa i przebudowa dróg lokalnych (gminnych i powiatowych) w ramach Strategii ZIT dla Koszalińsko-KołobrzESCO-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego

Działanie skupi się na dofinansowaniu zadań drogowych, na drogach gminnych i powiatowych, wskazanych w strategii ZIT Koszalińsko-KołobrzESCO-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego. Działanie służyło będzie realizacji strategii ZIT, poprzez poprawę połączeń wewnątrz obszaru ZIT KKBOF.

Wspierane będą przedsięwzięcia polegające na budowie, przebudowie i rozbudowie układów drogowych i obiektów inżynierskich (wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w tym służącą obsłudze ruchu pieszego, rowerowego, komunikacji publicznej oraz zmniejszeniu oddziaływania na środowisko, oświetlenie, sieci uzbrojenia itp.), w tym na likwidacji „wąskich gardeł”, wyprowadzeniu ruchu tranzytowego z obszarów centralnych miast i miejscowości. W ramach realizowanych przedsięwzięć przewiduje się także działania dotyczące poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego. Wspierane mogą być również przedsięwzięcia związane z organizacją ruchu, poprawiające przepustowość i sprawność dróg (w tym Inteligentne Systemy Transportowe). Wsparcie uzyskają także projekty w zakresie przygotowania dokumentacji inwestycyjnej przedsięwzięć zgodnych z celem działania.

Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa Inwestycji w drogi gminne i powiatowe ze środków EFRR są możliwe jedynie wówczas, gdy zapewnią konieczne bezpośrednie połączenia z siecią TEN-T, przejściami granicznymi, portami lotniczymi, morskimi, terminalami towarowymi, centrami lub platformami logistycznymi.

Projekty mogą być realizowane na obszarze ZIT oraz terenach przyległych, pod warunkiem ujęcia w strategii ZIT i realizacji jej celów.

Realizowane projekty nie mogą pogarszać warunków ruchu pojazdów komunikacji publicznej.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększona dostępność drogowa do regionalnych ośrodków wzrostu i obszarów wykluczonych.

11. Kategorie interwencji

- 030 Drugorzędne połączenia drogowe z siecią drogową i węzłami TEN-T (nowo budowane)
- 032 Lokalne drogi dojazdowe (nowo budowane)
- 034 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne)

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

13. Lista wskaźników produktu

1. Całkowita długość nowych dróg (CI) [km],
2. Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg (CI) [km]
3. Ilość przygotowanych dokumentacji [szt]

14. Typy projektów

1. Budowa i/lub przebudowa dróg lokalnych (gminnych i powiatowych)
2. Przygotowanie inwestycji na nową perspektywę

15. Typ beneficjenta

Jednostki samorządu terytorialnego

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

- mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego,
- turyści spoza regionu.

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Gmina Miasto Koszalin

18. Alokacja

3 980 976 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Projekty wspierane w ramach działania będą musiały być komplementarne z projektami wspieranymi z pozostałych działań wspierających obszar KKBOF w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Działanie jest nakierowane na wsparcie projektów wynikających ze Strategii ZIT KKBOF.

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb pozakonkursowy w ramach strategii ZIT
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO we współpracy z podmiotem odpowiedzialnym za realizację ZIT dla KKBOF. Gmina Miasto Koszalin odpowiada za ocenę zgodności projektów ze strategią ZIT dla KKBOF.
W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Ograniczenie środków na drogi lokalne (gminne i powiatowe) do maksimum 15% na priorytet inwestycyjny 7b i nie więcej niż przewidziana alokacja na strategię ZIT KKBOF.

Katalog wydatków kwalifikowalnych będzie określany w Rocznym Planie Realizacji Działania lub regulaminach poszczególnych konkursów na podstawie Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z uwzględnieniem przepisów o pomocy publicznej (jeśli dotyczy) oraz szczegółowych uwarunkowań dotyczących poszczególnych konkursów. Należy mieć także na uwadze, iż każdy wydatek w ramach projektu będzie oceniany pod kątem adekwatności, zgodności z celem projektu, niezbędności.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek (jeśli dotyczy)

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%

V ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT

DZIAŁANIE 5.3 BUDOWA I PRZEBUDOWA DRÓG LOKALNYCH (GMINNYCH I POWIATOWYCH) W RAMACH STRATEGII ZIT DLA KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKO-BIAŁOGARDZKIEGO OBSZARU FUNKcjONALNEGO

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

5.4 Budowa i przebudowa dróg powiatowych

9. Nazwa i krótki opis działania

5.4 Budowa i przebudowa dróg powiatowych

Działanie ma na celu poprawę dostępności ośrodków wzrostu gospodarczego, na obszarach, także poza głównymi centrami rozwoju jakimi są oba wyznaczone w województwie ZIT. Projekty będą realizowane w zgodzie z planem inwestycji transportowych, przygotowanym w oparciu o koncepcję rozwoju dróg powiatowych wypracowaną przez Konwent Starostów Powiatów Województwa Zachodniopomorskiego.

Wspierane będą przedsięwzięcia polegające na budowie, przebudowie i rozbudowie układów drogowych i obiektów inżynierskich (wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w tym służącą obsłudze ruchu pieszego, rowerowego, komunikacji publicznej oraz zmniejszeniu oddziaływania na środowisko, oświetlenie, sieci uzbrojenia itp.), w tym na likwidacji „wąskich gardeł”, wyprowadzeniu ruchu tranzytowego z obszarów centralnych miast i miejscowości poprzez budowę obwodnic lub obejść miejscowości. W ramach realizowanych przedsięwzięć przewiduje się także działania dotyczące poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego. Wspierane mogą być również przedsięwzięcia związane z organizacją ruchu, poprawiające przepustowość i sprawność dróg (w tym Inteligentne Systemy Transportowe).

Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa Inwestycji w drogi gminne i powiatowe ze środków EFRR są możliwe jedynie wówczas, gdy zapewnią konieczne bezpośrednie połączenia z siecią TEN-T, przejściami granicznymi, portami lotniczymi, morskimi, terminalami towarowymi, centrami lub platformami logistycznymi.

Realizowane projekty nie mogą pogarszać warunków ruchu pojazdów komunikacji publicznej.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększona dostępność drogowa do regionalnych ośrodków wzrostu i obszarów wykluczonych.

11. Kategorie interwencji

- 030 Drugorzędne połączenia drogowe z siecią drogową i węzłami TEN-T (nowo budowane)
- 032 Lokalne drogi dojazdowe (nowo budowane)
- 034 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne)

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

--

13. Lista wskaźników produktu

1. Całkowita długość nowych dróg(CI) [km],
2. Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg (CI) [km]

V ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT
DZIAŁANIE 5.4 BUDOWA I PRZEBUDOWA DRÓG POWIATOWYCH

14. Typy projektów

1. Budowa i/lub przebudowa dróg powiatowych

15. Typ beneficjenta

– jednostki samorządu terytorialnego – powiaty, ich związki i stowarzyszenia.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

– mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego,
– turyści spoza regionu.

Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

17. Nie dotyczy

Alokacja

18. 8 362 546 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Tryb pozakonkursowy – w ramach koncepcji modernizacji dróg powiatowych Konwentu Powiatów Województwa Zachodniopomorskiego.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO.

Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Ograniczenie środków na drogi lokalne (gminne i powiatowe) do maksimum 15% alokacji na priorytet inwestycyjny 7b

V ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT
DZIAŁANIE 5.4 BUDOWA I PRZEBUDOWA DRÓG POWIATOWYCH

Katalog wydatków kwalifikowalnych będzie określany w Rocznym Planie Realizacji Działania lub regulaminach poszczególnych konkursów na podstawie Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z uwzględnieniem przepisów o pomocy publicznej (jeśli dotyczy) oraz szczegółowych uwarunkowań dotyczących poszczególnych konkursów. Należy mieć także na uwadze, iż każdy wydatek w ramach projektu będzie oceniany pod kątem adekwatności, zgodności z celem projektu, niezbędności.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

24. Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek (jeśli dotyczy)

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%,

V ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT
DZIAŁANIE 5.4 BUDOWA I PRZEBUDOWA DRÓG POWIATOWYCH

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy
----

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

5.5 Budowa, przebudowa i rehabilitacja regionalnych linii kolejowych

9. Nazwa i krótki opis działania

5.5 Budowa, przebudowa i rehabilitacja regionalnych linii kolejowych

Działanie nastawione będzie na inwestycje z zakresu rewitalizacji sieci kolejowej o znaczeniu regionalnym. W ramach rewitalizacji realizowane będą projekty kompleksowe, skutkujące długotrwałą poprawą stanu technicznego oraz dostosowujące infrastrukturę do potrzeb rynku przewoźników oraz pasażerów.

Działanie ma na celu rozwój połączeń obszarów wykluczonych z siecią TEN-T. Kluczowym do realizacji projektem jest kompleksowa rewitalizacja linii 210 na odcinku Runowo Pomorskie – Szczecinek.

W ramach działania nie będzie możliwości uzyskania wsparcia na bieżące utrzymanie infrastruktury kolejowej oraz prace remontowe.

Infrastruktura do obsługi pasażerów (perony, dojścia) powinna spełniać wymogi TSI PRM i karty UIC-741-OR, w szczególności wysokość peronów musi być dostosowana do wysokości przewidywanego taboru (0,76 m dla taboru elektrycznego i 0,55 m dla spalinowego), a odległość krawędzi peronu 1650 mm od osi toru).

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększona dostępność kolejowa do stolicy województwa.

11. Kategorie interwencji

- 026 Inne koleje

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba przewozów pasażerskich na przebudowanych lub zmodernizowanych liniach kolejowych [szt./rok].

13. Lista wskaźników produktu

1. Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych (CI) [km].

14. Typy projektów

1. Rewitalizacja linii kolejowej nr 210

W ramach projektu zostaną polepszone parametry eksploatacyjne infrastruktury kolejowej na odcinku Runowo Pomorskie – Szczecinek.

Zakres projektu ma obejmować przede wszystkim:

- całkowitą wymianę nawierzchni toru nr 1 na całej długości rewitalizowanego odcinka oraz toru nr 2 na odcinku Szczecinek – Drawsko Pomorskie (dzięki czemu przywrócony zostanie ruch dwutorowy na odcinku Szczecinek – Łubowo), wymianę lub wzmocnienie podtorza w miejscach wymagających interwencji,
- przebudowę przejazdów kolejowych w zakresie urządzeń zabezpieczenia ruchu, nawierzchni i oświetlania,

V ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT
DZIAŁANIE 5.5 BUDOWA, PRZEBUDOWA I REHABILITACJA REGIONALNYCH LINII KOLEJOWYCH

- przebudowę peronów wraz z elementami małej architektury,
- budowę systemu zapewnienia łączności systemów srk (łączność radiowa lub przewodowa).

2. Rewitalizacja sieci kolejowej o znaczeniu regionalnym

W przypadku oszczędności środków w ramach projektu rewitalizacji linii kolejowej 210, możliwe będzie prowadzenie prac modernizacyjnych na innych odcinakach regionalnych linii kolejowych.

15. Typ beneficjenta

Zarządcy infrastruktury kolejowej

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

- mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego,
- turyści spoza regionu.

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Alokacja

33 047 353EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb pozakonkursowy – projekty uzgodnione z PKP PLK i w Kontrakcie Terytorialnym.
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO.
W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

V ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT
DZIAŁANIE 5.5 BUDOWA, PRZEBUDOWA I REHABILITACJA REGIONALNYCH LINII KOLEJOWYCH

Katalog wydatków kwalifikowalnych będzie określany w Rocznym Planie Realizacji Działania lub regulaminach poszczególnych konkursów na podstawie Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z uwzględnieniem przepisów o pomocy publicznej (jeśli dotyczy) oraz szczegółowych uwarunkowań dotyczących poszczególnych konkursów. Należy mieć także na uwadze, iż każdy wydatek w ramach projektu będzie oceniany pod kątem adekwatności, zgodności z celem projektu, niezbędności.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek (jeśli dotyczy)

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%,

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy
----

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

5.6 Zakup i modernizacja taboru kolejowego na potrzeby przewoźników regionalnych

9. Nazwa i krótki opis działania

5.6 Zakup i modernizacja taboru kolejowego na potrzeby przewoźników regionalnych

W ramach działania wsparcie zostanie przeznaczona na zakup nowoczesnego taboru kolejowego – elektrycznych i spalinowych zespołów trakcyjnych do obsługi ruchu regionalnego, międzywojewódzkiego oraz transgranicznego. Część środków zostanie także przeznaczona na kompleksową modernizację taboru pozostającego w zasobach województwa. W wyniku realizacji projektów poprawi się tempo i komfort podróży, co przełoży się na zwiększenie atrakcyjności kolei jako środka transportu. Inwestycje przyczynia się także do poprawy efektywności energetycznej taboru kolejowego wykorzystywanego do przewoźników regionalnych.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększona dostępność kolejowa do stolicy województwa.

11. Kategorie interwencji

027 Tabor kolejowy

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba zakupionych lub zmodernizowanych pojazdów kolejowych [szt.]

14. Typy projektów

1. Zakup taboru kolejowego na potrzeby przewoźników regionalnych,
2. Modernizacja taboru kolejowego.

15. Typ beneficjenta

Województwo zachodniopomorskie – Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

- mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego,
- mieszkańcy województw ościennych.

V ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT
DZIAŁANIE 5.6 ZAKUP I MODERNIZACJA TABORU KOLEJOWEGO NA POTRZEBY PRZEWOZÓW REGIONALNYCH

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Alokacja

87 184 025 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb pozakonkursowy
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO.
W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Katalog wydatków kwalifikowalnych będzie określany w Rocznym Planie Realizacji Działania lub regulaminach poszczególnych konkursów na podstawie Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z uwzględnieniem przepisów o pomocy publicznej (jeśli dotyczy) oraz szczegółowych uwarunkowań dotyczących poszczególnych konkursów. Należy mieć także na uwadze, iż każdy wydatek w ramach projektu będzie oceniany pod kątem adekwatności, zgodności z celem projektu, niezbędności.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

V ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT
DZIAŁANIE 5.6 ZAKUP I MODERNIZACJA TABORU KOLEJOWEGO NA POTRZEBY PRZEWOZÓW REGIONALNYCH

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek (jeśli dotyczy)

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

100%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

0%,

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

V ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT

DZIAŁANIE 5.7 BUDOWA, ROZBUDOWA LUB MODERNIZACJA OGÓLNODOSTĘPNEJ INFRASTRUKTURY SZLAKÓW ŻEGLOWNYCH, UTRZYMANIE DRÓG WODNYCH PROWADZĄCYCH DO PORTÓW, MONITORING DRÓG WODNYCH, W TYM ZWIĄZANY Z SYSTEMAMI ZARZĄDZANIA RUCHEM

5.7 Budowa, rozbudowa lub modernizacja ogólnodostępnej infrastruktury szlaków żeglownych, utrzymanie dróg wodnych prowadzących do portów, monitoring dróg wodnych, w tym związany z systemami zarządzania ruchem

9. Nazwa i krótki opis działania

5.7 Budowa, rozbudowa lub modernizacja ogólnodostępnej infrastruktury szlaków żeglownych, utrzymanie dróg wodnych prowadzących do portów, monitoring dróg wodnych, w tym związany z systemami zarządzania ruchem

Działanie skoncentrowane jest na ułatwianiu transportu wodnego w obszarze Odrzańskiej Drogi Wodnej oraz toru wodnego Szczecin-Świnoujście. Projekty będą komplementarne do przewidzianych do realizacji w ramach POIŚ 2014-2020. Projekty dotyczyły będą m.in. poprawy podejść do portów takich jak: Police, Stepnica, Wolin, Kamień Pomorski, Trzebież, Nowe Warpno. Projekty nie dotyczą działań związanych wyłącznie z gospodarką rybacką. Efektem podejmowanych działań ma być ułatwiony wodny transport towarów szczególnie z obszarów inwestycyjnych.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Poprawiona dostępność transportem wodnym.

11. Kategorie interwencji

042 Śródlądowe drogi wodne i porty (regionalne i lokalne)

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

13. Lista wskaźników produktu

1. Całkowita długość nowych lub zmodernizowanych śródlądowych dróg wodnych (CI) [km],
2. Liczba wybudowanych lub zmodernizowanych morskich budowli hydrotechnicznych [szt.],
3. Długość zmodernizowanych torów wodnych [km],
4. Liczba zakupionych jednostek pływających służących poprawie bezpieczeństwa żeglugi,
5. Liczba zmodernizowanych systemów monitoringu wizyjnego śródlądowych dróg wodnych typu RIS [szt.],
6. Liczba zmodernizowanych systemów monitorowania ruchu statków typu AIS [szt]
7. Liczba zakupionych elementów oznakowania nawigacyjnego śródlądowych szlaków żeglownych [szt.]
8. Liczba projektów w zakresie poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, kolejowego, morskiego i śródlądowego [szt.]

14. Typy projektów

1. Budowa, rozbudowa lub modernizacja ogólnodostępnej infrastruktury szlaków żeglownych,
2. Poprawa jakości dróg wodnych prowadzących do portów położonych wzdłuż Odrzańskiej Drogi Wodnej i toru wodnego Szczecin-Świnoujście,

V ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT

DZIAŁANIE 5.7 BUDOWA, ROZBUDOWA LUB MODERNIZACJA OGÓLNODOSTĘPNEJ INFRASTRUKTURY SZLAKÓW ŻEGLOWNYCH, UTRZYMANIE DRÓG WODNYCH PROWADZĄCYCH DO PORTÓW, MONITORING DRÓG WODNYCH, W TYM ZWIĄZANY Z SYSTEMAMI ZARZĄDZANIA RUCHEM

3. Monitoring dróg wodnych.

15. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego i ich związki i stowarzyszenia,
- urzędy morskie,
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie i jego jednostki organizacyjne.
-

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Alokacja

9 315 808 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy
Tryb pozakonkursowy
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego Wydział Wdrażania RPO.
W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.

V ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT

DZIAŁANIE 5.7 BUDOWA, ROZBUDOWA LUB MODERNIZACJA OGÓLNODOSTĘPNEJ INFRASTRUKTURY SZLAKÓW ŻEGLOWNYCH, UTRZYMANIE DRÓG WODNYCH PROWADZĄCYCH DO PORTÓW, MONITORING DRÓG WODNYCH, W TYM ZWIĄZANY Z SYSTEMAMI ZARZĄDZANIA RUCHEM

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Katalog wydatków kwalifikowalnych będzie określany w Rocznym Planie Realizacji Działania lub regulaminach poszczególnych konkursów na podstawie Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z uwzględnieniem przepisów o pomocy publicznej (jeśli dotyczy) oraz szczegółowych uwarunkowań dotyczących poszczególnych konkursów. Należy mieć także na uwadze, iż każdy wydatek w ramach projektu będzie oceniany pod kątem adekwatności, zgodności z celem projektu, niezbędności.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek (jeśli dotyczy)

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%,

V ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT

**DZIAŁANIE 5.7 BUDOWA, ROZBUDOWA LUB MODERNIZACJA OGÓLNODOSTĘPNEJ INFRASTRUKTURY SZLAKÓW ŻEGLOWNYCH, UTRZYMANIE DRÓG WODNYCH
PROWADZĄCYCH DO PORTÓW, MONITORING DRÓG WODNYCH, W TYM ZWIĄZANY Z SYSTEMAMI ZARZĄDZANIA RUCHEM**

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%,

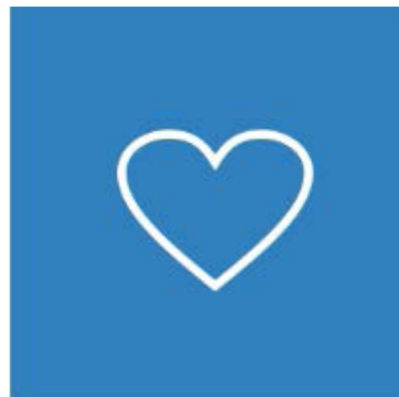
31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

INFRASTRUKTURA PUBLICZNA

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA

2. Cel tematyczny

9. Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją
 10. Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie
 2. Zwiększanie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości TIK

3. Cele szczegółowe osi priorytetowej

1. Zwiększona dostępność do wysokiej jakości infrastruktury zdrowotnej,
2. Zwiększona dostępność usług społecznych,
3. Zmniejszone zagrożenie wykluczeniem społecznym ludności zamieszkującej obszary zdegradowane i peryferyjne,
4. Lepsze kwalifikacje i umiejętności uczniów,
5. Lepsze warunki kształcenia zawodowego,
6. Zwiększona dostępność do e-usług publicznych.

4. Syntetyczny opis osi priorytetowej

OP Infrastruktura publiczna realizowana będzie w oparciu o realizację CT 2, 9 i 10. Połączenie trzech CT w ramach jednej Osi priorytetowej jest uzasadnione z uwagi na komplementarność zaplanowanych do realizacji typów projektów oraz proponowany zakres interwencji. OP Infrastruktura publiczna będzie ukierunkowana na interwencję zmierzającą do poprawy dostępności do wysokiej jakości infrastruktury publicznej, w tym dzięki zastosowaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych. Działania te będą komplementarne w stosunku do interwencji z Europejskiego Funduszu Społecznego, co w konsekwencji wpłynie na podniesienie poziomu usług społecznych oraz publicznych. Kreowanie korzystnych warunków dla zrównoważonego rozwoju oraz równego dostępu do usług jest jednym z priorytetów w politykach Unii Europejskiej. W perspektywie finansowej 2014-2020 planuje się kompleksowe wsparcie obszarów zagrożonych wyłączeniem wspierając nie tylko usługi społeczne z zakresu ochrony zdrowia i pomocy społecznej, ale również wzmacniając działania polegające na wsparciu infrastruktury edukacyjnej oraz działania na rzecz poszerzenia zastosowań technologii informacyjno-komunikacyjnych w podmiotach publicznych.

IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA

Uwzględniając szczególnie niekorzystną pod względem społecznym i ekonomicznym sytuację części województwa zachodniopomorskiego, dostrzega się potrzebę podejmowania równoległych i komplementarnych względem siebie działań na rzecz włączenia społecznego, zwłaszcza poprzez pobudzanie i kreowanie rynku pracy oraz wzmacnianie potencjału edukacyjnego. Ponadto dostrzega się potrzebę podjęcia równoległych działań ukierunkowanych na poszerzenie i ułatwienie dostępu obywateli do administracji z wykorzystaniem technologii komunikacyjno-informacyjnych. Niezbędne jest podjęcie komplementarnych działań polegających na jednoczesnej rozbudowie określonych elementów infrastruktury publicznej (w tym edukacyjnej) wraz z poszerzaniem zastosowań technologii cyfrowych przy kontaktach podmiotów publicznych z odbiorcą zewnętrznym. Z tego względu zasadne jest połączenie w ramach jednej osi priorytetowej interwencji EFRR ukierunkowanej na infrastrukturę publiczną, przyczyniającą się do likwidowania nierówności w dostępie do usług społecznych oraz wspierającą rewitalizację ubogich społeczności, jak też uwzględniającą działania na rzecz rozwoju infrastruktury edukacyjnej, a także wspierającą działania na rzecz poszerzenia dostępu do podmiotów publicznych z wykorzystaniem technologii cyfrowych. Finansowanie będzie możliwe tylko w przypadku podmiotów (publicznych lub prywatnych), funkcjonujących w publicznym systemie opieki zdrowotnej oraz w oparciu o kontrakt z NFZ. Podmioty będą musiały przedstawić stosowne dokumenty potwierdzające, że mają umowę na usługi podobne do celów planowanych inwestycji lub zobowiązać się do przedstawienia umowy z NFZ w okresie następującym po okresie w którym projekt został zrealizowany.

5. Kategoria regionu objętego wsparciem w ramach osi priorytetowej

Słabiej rozwinięty

6. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)

Nazwa Funduszu	Ogółem	ZIT SOM	ZIT KKBOF
EFRR	171 000 000	-	-

7. Instytucja zarządzająca

Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego

8. Instytucja pośrednicząca

Nie dotyczy

9.1 Infrastruktura zdrowia

9. Nazwa i krótki opis działania

9.1 Infrastruktura zdrowia

Działanie ma na celu zmniejszanie niekorzystnych skutków wysokiej zachorowalności w szczególności na choroby wskazane w Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 oraz poprawę dostępności do placówek ochrony zdrowia. Działanie winno być również nakierowane na opiekę pediatryczną głównie ze względu na wysoki wskaźnik zgonów niemowląt i umieralności okołoporodowej, wad rozwojowych i ich skutków.

Działanie nakierowane jest również na dostosowanie infrastruktury i zakresu świadczeń ochrony zdrowia do potrzeb w województwie zachodniopomorskim, zwłaszcza w obszarze opieki długoterminowej stacjonarnej i domowej, opieki paliatywno-hospicyjnej oraz rehabilitacji leczniczej.

W ramach działania możliwe będzie również wsparcie projektów w zakresie przygotowania dokumentacji inwestycyjnej przedsięwzięć zgodnych z celem działania.

Wsparcie uzyskają projekty, które zostaną pozytywnie ocenione pod kątem ich trwałości finansowej.

Warunkiem koniecznym dla podejmowania interwencji w trybie pozakonkursowym jest ich zgodność z uzgodnionym przez Komitet Sterujący Planem działań w sektorze zdrowia (Plan działań).

Warunkiem koniecznym dla podejmowania interwencji w trybie konkursowym jest ich zgodność ze stworzoną przez Ministerstwo Zdrowia mapą potrzeb.

Planuje się organizację odrębnych konkursów dedykowanych wybranym obszarom działalności, a także konkursów celowanych, tj. ukierunkowanych na określony obszar działalności i jednocześnie ukierunkowanych terytorialnie.

Interwencja w ramach priorytetu 9a będzie stanowiła komplementarne wsparcie wobec interwencji zaplanowanej EFS.

W ramach działania nie ma możliwości wsparcia inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020) świadczących opiekę dla osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej, chyba że rozpoczęty w nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty w okresie realizacji projektu.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększona dostępność do wysokiej jakości infrastruktury zdrowotnej.

11. Kategorie interwencji

053 Infrastruktura ochrony zdrowia

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba stworzonych łóżek w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych w zakresie opieki długoterminowej oraz paliatywnej i hospicyjnej [szt.].

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba wspartych podmiotów leczniczych [szt.],

2. Nakłady inwestycyjne na zakup aparatury medycznej [zł],
3. Ludność objęta ulepszonymi usługami zdrowotnymi[osoby].
4. Liczba wspartych podmiotów leczniczych w związku z pandemią COVID-19 [szt.] (CV 12)
5. Liczba wyposażonych laboratoriów w związku z pandemią COVID-19 [szt.] (CV 13)
6. Liczba zakupionych aparatów do oznaczania koronawirusa metodą genetyczną/molekularną w związku z pandemią COVID-19 [szt.] (CV 14).];
7. Liczba zakupionego sprzętu medycznego, innego niż aparaty do oznaczania koronawirusa i respiratory [szt.] (CV 15).].
8. Liczba zakupionych respiratorów w celu wsparcia leczenia COVID-19 [szt.] (CV 7)
9. Dodatkowa przestrzeń łóżkowa stworzona dla pacjentów chorych na COVID-19 [szt.] (CV 8)
10. Liczba laboratoriów, które zostały nowowyprowadzone, nowowypożone lub o zwiększonych możliwościach testowania COVID-19 [szt.] (CV 9)
11. Zdolność przeprowadzania testów oraz diagnozowania COVID-19 [szt.] (CV 10)
12. Liczba osób objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 [osoby]
13. Liczba podmiotów objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 [szt.] (CV 33)
14. Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19 [PLN] (CV 30)

14. Typy projektów

1. Budowa(w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach), przebudowa, modernizacja obiektów ochrony zdrowia,
  2. Zakup wyrobów medycznych zdefiniowanych w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2010 r.o wyrobach medycznych.
- Zakup systemów informatycznych poprawiających zarządzanie (w tym sprzętu komputerowego) możliwy jest wyłącznie jako element projektu.

Projekty powinny być :

- efektywne kosztowo i realizowane przez podmioty, które wskazują największą efektywność finansową,
- przewidujące zadania konsolidacyjne i inne formy współpracy podmiotów leczniczych, a także działania w zakresie reorganizacji i restrukturyzacji wewnątrz podmiotów leczniczych, w celu maksymalizacji wykorzystania infrastruktury, w tym sąsiadującej, oraz stopnia jej dostosowania do istniejących deficytów,
- przyczyniające się do racjonalizacji systemu opieki zdrowotnej w regionie.

15. Typ beneficjenta

- w przypadku projektów dotyczących wsparcia podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych w zakresie geriatry, opieki długoterminowej oraz opieki paliatywnej i hospicyjnej – podmioty wykonujące działalność leczniczą, udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- w przypadku pozostałych projektów – podmioty lecznicze udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych: samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, przedsiębiorcy, jednostki budżetowe oraz lekarze i pielęgniarki, którzy wykonują swój zawód w ramach działalności leczniczej i udzielają świadczeń opieki zdrowotnej.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

	Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego
17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)
Nie dotyczy
18. Alokacja
61 872 892 EUR
19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)
Nie dotyczy
20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)
Nie dotyczy
21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów
-	
--
Tryb konkursowy   Tryb pozakonkursowy będzie stosowany, gdy: – występuje prawny obowiązek realizacji określonych zadań przez dany podmiot lub grupę podmiotów, wynikający z przepisów prawa lub dokumentów strategicznych, w szczególności gdy istnieje monopol kompetencyjny;   – uprzednio bezpośrednio zidentyfikowano konkretne projekty – w sposób zapewniający transparentność ich identyfikacji – w programie operacyjnym (lista dużych projektów zgodnie z art. 100 rozporządzenia ramowego, projekty wynegocjowane w kontrakcie terytorialnym, zawarte w strategii rozwoju lub dokumentach przygotowanych na potrzeby warunkowości ex ante).   Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego Wydział Wdrażania RPO.   Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego Wydział Zarządzania Strategicznego.   W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.
--
22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)
Celem udzielenia wsparcia w obszarze ochrony zdrowia jest likwidacja ograniczeń związanych z utrudnioną dostępnością do opieki zdrowotnej. Takie działania będą sprzyjały restrukturyzacji systemu ochrony zdrowia.
23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA
DZIAŁANIE 9.1 INFRASTRUKTURA ZDROWIA

	Nie dotyczy
24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych
	Nie dotyczy
25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)
	W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek
-		
--	--
	System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.
--	--
27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)
	Nie dotyczy
28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)
	100%
29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
	95%
30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych
	0%
31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

9.2 Infrastruktura społeczna

9. Nazwa i krótki opis działania/ poddziałania

9.2 Infrastruktura społeczna

Działanie nakierowane jest na zniwelowanie zjawisk związanych z problemami społecznymi, służą one wspieraniu włączenia społecznego grup marginalizowanych i zagrożonych marginalizacją. Następstwem działań jest ekonomiczne i społeczne usamodzielnienie się osób objętych komplementarnym wsparciem z EFS.

Działanie wspiera procesy usamodzielniania się osób niepełnosprawnych poprzez dostosowywanie infrastruktury społecznej do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz poprawę warunków usług publicznych świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych.

Działanie wspiera w szczególności zakłady dające osobom ze znacznym stopniem niepełnosprawności możliwości zatrudnienia i rehabilitacji poprzez zapewnienie im rehabilitacji społecznej i terapeutycznej, leczenia i szkoleń zawodowych. Ma to służyć przygotowaniu osób niepełnosprawnych do podjęcia zatrudnienia na otwartym rynku pracy i prowadzenia niezależnego życia wśród ogółu społeczeństwa poza zakładem.

W ramach działania nie ma możliwości wsparcia inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z Wytocznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020) świadczących opiekę dla osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej, chyba że rozpoczęty w nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty w okresie realizacji projektu.

10. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania

1. Zwiększona dostępność usług społecznych.

11. Kategorie interwencji

055 Pozostała infrastruktura społeczna przyczyniająca się do rozwoju regionalnego i lokalnego

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba osób ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności objętych wsparciem (CI) [osoby]- dot. ZAZ,
2. Liczba osób objętych wsparciem– usługami instytucji aktywizacji społeczno-zawodowej [osoby].

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej [szt.],
- 2.

14. Typy projektów

1. Odbudowa, przebudowa, modernizacja i wyposażenie mieszkań chronionych,
2. Odbudowa, przebudowa, modernizacja i wyposażenie domów pomocy społecznej (DPS),

3. Budowa (w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach), odbudowa, przebudowa, modernizacja i wyposażenie zakładów aktywności zawodowej (ZAZ), w tym:
- zakupu sprzętu i wyposażenia pomagającego osobie niepełnosprawnej w samodzielnym życiu poza zakładem i uczestnictwie w życiu społecznym w środowisku lokalnym,
  - przystosowanie pomieszczeń produkcyjnych i pomieszczeń rehabilitacyjnych do potrzeb osób niepełnosprawnych,
4. Budowa (w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach), odbudowa, przebudowa, modernizacja i wyposażenie obiektów infrastruktury społecznej, służącej aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – nie dotyczy mieszkań chronionych, DPS-ów i ZAZ-ów.

15. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne jst,
- organizacje pozarządowe,
- spółdzielnie mieszkaniowe, TBS,
- podmioty ekonomii społecznej.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Alokacja

8 359 075 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy
Tryb pozakonkursowy

IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA
DZIAŁANIE 9.2 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO.
Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.
W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

95% (85% UE + 10% budżet państwa)

IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA
DZIAŁANIE 9.2 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

5%,

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

9.3 Wsparcie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich

9. Nazwa i krótki opis działania

9.3 Wsparcie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich

W ramach tego działania realizowane będą wyłącznie projekty wynikające z Programów Rewitalizacji (PR) zgodnie z wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

Będą to przedsięwzięcia obejmujące zarówno rewitalizację w sferze fizycznej jak i gospodarczej wyznaczonego w ramach PR obszaru. Ponadto, działania te będą rozszerzeniem – uzupełnieniem działań o charakterze społecznym, realizowanych w ramach wsparcia EFS w osiach priorytetowych VI, VII i VIII. Rozstrzygająca o wsparciu będzie tu komplementarność projektów składanych do realizacji w ramach działania 9.3 z projektami realizowanymi ze wsparcia EFS.

W ramach działania 9.3 preferowane do wsparcia są gminy położone w SSW. Ponadto, gminy SSW charakteryzujące się najgorszymi parametrami rozwoju społeczno-gospodarczego będą miały możliwość skorzystania ze wsparcia animacyjnego na rzecz przygotowania i wdrażania PR (wsparcie EFS OP VII działanie 7.1).

Przedsięwzięcia inwestycyjne będą się koncentrować na rewitalizacji wyznaczonych w PR części bądź całych miejscowości, ze szczególnym uwzględnieniem problemowych miejscowości popegeerowskich. Ponadto, przedsięwzięcia będą mogły być realizowane na obszarach przemysłowych, powojennych, a dopiero w dalszej kolejności na niedoinwestowanych i zaniedbanych obszarach miejskich.

Rezultatem interwencji będzie włączenie społeczne marginalizowanych grup z obszarów zdegradowanych i peryferyjnych, jak również poprzez kompleksowe działania niwelowanie wszystkich zjawisk związanych z problemami społecznymi dotyczącymi danych obszarów.

W ramach działania nie ma możliwości wsparcia inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, a w przypadku instytucji zdrowotnych – zgodnie z Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020) świadczących opiekę dla osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej, chyba że rozpoczęty w nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty w okresie realizacji projektu.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zmniejszone zagrożenie wykluczeniem społecznym ludności zamieszkującej obszary zdegradowane i peryferyjne.

11. Kategorie interwencji

054 Infrastruktura mieszkalnictwa,
055 Pozostała infrastruktura społeczna przyczyniająca się do rozwoju regionalnego i lokalnego.

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach [szt.].

13. Lista wskaźników produktu

1. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha],

2. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [szt.], 3. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie [szt.].

14. Typy projektów

1. Kompleksowa realizacja działań na podstawie programów rewitalizacji obszarów zdegradowanych jako zintegrowane przedsięwzięcia dotyczące wszystkich aspektów rewitalizacji danego obszaru W ramach projektu wspierane będą m. in: – przebudowa lub adaptacja zdegradowanych budynków i obiektów, zwłaszcza związanych z byłymi PGR-ami,   – zagospodarowanie lub zmiana zagospodarowania terenów i przestrzeni w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji: społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych lub rekreacyjnych.

15. Typ beneficjenta

– jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne jst,   – przedsiębiorcy,   – organizacje pozarządowe,   – jednostki sektora finansów publicznych,   – kościoły i związki wyznaniowe,   – spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, TBS   – instytucje kultury.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego
---

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy
----

18. Alokacja

39 268 033 EUR
----

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

<i>Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020, OP VI, VII i VIII</i> Projekty finansowane w ramach działania 9.3 muszą być komplementarne z projektami realizowanymi ze wsparcia EFS w ramach OP VI, VII i VIII. Wspierane będą wyłącznie projekty, które wynikają z zapisów PR i wzajemnie się uzupełniają z projektami realizowanymi w ramach wsparcia EFS.
--

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

W ramach działania zastosowany zostanie konkursowy tryb wyboru projektów z jednoczesnym wykorzystaniem mechanizmu negocyjnego na etapie akceptacji przez IZ RPO dokumentów programowych, na podstawie których realizowane będą działania rewitalizacyjne – Programów Rewitalizacji (PR).
 Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO.
 Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Brak właściwego terytorialnie Programu Rewitalizacji umieszczonego na Wykazie Programów Rewitalizacji Gmin Województwa Zachodniopomorskiego oznacza brak możliwości ubiegania się o wsparcie w ramach Działania 9.3.
 Kryterium dostępu do wsparcia będzie umieszczenie projektu w Programie Rewitalizacji na liście projektów głównych/podstawowych..
 W zakresie projektów dotyczących mieszkalnictwa, możliwa będzie realizacja jedynie działań związanych z częściami wspólnymi budynków.
 W ramach priorytetu przewidziane jest finansowanie dróg lokalnych pod warunkami, że będą one stanowiły jedynie element projektu oraz wsparcie to będzie musiało być elementem kompleksowej rewitalizacji.
 W przypadku realizacji projektów z zakresu mieszkalnictwa, w przypadku termomodernizacji będzie wymagany audyt energetyczny.
 Limit na działania informacyjne i promocyjne projektu wynosi nie więcej niż 20 000 zł.
 Limit na wydatki związane z przygotowaniem i aktualizacją dokumentacji projektu wynosi nie więcej niż 3% całkowitych wydatków kwalifikowalnych (Studium wykonalności może być uznane za wydatek kwalifikowalny w projekcie pod warunkiem, że zostało opracowane/przygotowane przed rozpoczęciem prac).
 Limit na wydatki związane z usługami w zakresie nadzoru i doradztwa, zlecanymi na zewnątrz wynosi nie więcej niż 3% całkowitych wydatków kwalifikowalnych.
 Limit kosztów pośrednich (koszty osobowe dotyczące personelu projektu zatrudnionego w oparciu o Kodeks pracy, koszty wynajmu i utrzymania pomieszczeń, koszty administracyjne, związane z obsługą administracyjną projektu) rozliczanych stawką ryczałtową wynosi nie więcej niż 2% kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich. Nie ma możliwości finansowania innych kategorii kosztów pośrednich niż wskazane w regulaminie konkursu.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25.	Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)
	W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
26.	Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek
	System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.
27.	Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)
	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 28 sierpnia 2015 r. w sprawie pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.
28.	Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)
	90%
29.	Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
	95%
30.	Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych
	5%
31.	Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)
	Pole zostanie uzupełnione w późniejszym terminie.
32.	Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)
	W przypadku realizacji projektów z zakresu kultury wartość pojedynczego projektu nie może być większa niż 2 mln euro wydatków kwalifikowanych.

9.4 Inwestycje w infrastrukturę podmiotów prowadzących kształcenie ogólne na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym

9. Nazwa i krótki opis działania

9.4 Inwestycje w infrastrukturę podmiotów prowadzących kształcenie ogólne na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym

Celem realizacji przedsięwzięć tego typu jest poprawa dostępności do oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach powszechnej edukacji. Wspierane będą działania zmierzające do modernizacji i unowocześnienia istniejącej infrastruktury. Działanie ma sprzyjać zmniejszeniu barier w dostępie do dobrej jakości edukacji dla dzieci i młodzieży ze środowisk defaworyzowanych oraz zmniejszeniu odsetka uczniów niepełnosprawnych kształcących się w szkołach specjalnych, poza środowiskiem zamieszkania.

Działania związane z rozbudową infrastruktury muszą uwzględniać uwarunkowania demograficzne występujące na danym obszarze. Działania finansowane z EFRR w obszarze edukacji będą miały charakter pomocniczy, muszą być komplementarne z działaniami realizowanymi z Europejskiego Funduszu Społecznego. Nie ma możliwości wsparcia modernizacji obiektów jeśli nie zostaną zaplanowane działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych uczniów realizowane w ramach EFS.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Lepsze kwalifikacje i umiejętności uczniów.

11. Kategorie interwencji

051 Infrastruktura edukacyjna na potrzeby edukacji szkolnej (na poziomie podstawowym i średnim ogólnokształcącym)

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej [osoby]

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej [szt.]

14. Typy projektów

1. Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną.
W ramach typu projektu możliwa jest realizacja m. in.:
  - rozbudowa, przebudowa, dostosowanie istniejącej infrastruktury przede wszystkim dla osób niepełnosprawnych wraz z niezbędnym wyposażeniem,
  - dostosowanie oraz wyposażenie sal dydaktycznych w zakresie kompetencji kluczowych (ICT, nauk przyrodniczo-matematycznych, języków obcych) – jedynie w sytuacji braku możliwości/wykorzystania wsparcia z EFS.

IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA
DZIAŁANIE 9.4 INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE OGÓLNE NA POZIOMIE PODSTAWOWYM, GIMNAZJALNYM I PONADGIMNAZJALNYM

15. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne jst,
- podmioty prowadzące działalność oświatową.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

- uczniowie i wychowankowie szkół i placówek (w rozumieniu art. 2 pkt 3, 5 ustawy o systemie oświaty) prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych),
- szkoły oraz placówki w rozumieniu art. 2 pkt 3, 5 ustawy o systemie oświaty (instytucje i kadra pedagogiczna) realizujące kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych) i ich organy prowadzące,
- nauczyciele i pracownicy pedagogiczni szkół.

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Alokacja

0 000 000 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO.

Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Katalog wydatków kwalifikowalnych będzie określany w Rocznym Planie Realizacji Działania lub regulaminach poszczególnych konkursów na podstawie Wytocznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z uwzględnieniem przepisów o pomocy publicznej (jeśli dotyczy) oraz szczegółowych

IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA
DZIAŁANIE 9.4 INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE OGÓLNE NA POZIOMIE PODSTAWOWYM, GIMNAZJALNYM I PONADGIMNAZJALNYM

uwarunkowań dotyczących poszczególnych konkursów. Należy mieć także na uwadze, iż każdy wydatek w ramach projektu będzie oceniany pod kątem adekwatności, zgodności z celem projektu, niezbędności.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%,

IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA
DZIAŁANIE 9.4 INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE OGÓLNE NA POZIOMIE PODSTAWOWYM, GIMNAZJALNYM I PONADGIMNAZJALNYM

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy
----

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

9.5 Inwestycje w infrastrukturę podmiotów prowadzących kształcenie ogólne na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym w ramach Kontraktów Samorządowych

9. Nazwa i krótki opis działania/ poddziałania

9.5 Inwestycje w infrastrukturę podmiotów prowadzących kształcenie ogólne na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym w ramach Kontraktów Samorządowych

Założeniem Kontraktu Samorządowego (KS) jest urzeczywistnienie idei planowania i realizowania procesów rozwojowych w oparciu o wymiar terytorialny. KS realizowany będzie przede wszystkim w celu wzmocnienia rozwoju gospodarczego obszaru nim objętego, będącego podstawą do zapewnienia spójności społecznej i infrastrukturalnej. Jednym z działań realizowanych w ramach KS będzie Infrastruktura edukacji ogólnej. Wspierane będą działania zmierzające do modernizacji i unowocześnienia istniejącej infrastruktury.

Działanie ma sprzyjać zmniejszeniu barier w dostępie do dobrej jakości edukacji dla dzieci i młodzieży ze środowisk defaworyzowanych oraz zmniejszeniu odsetka uczniów niepełnosprawnych kształcących się w szkołach specjalnych, poza środowiskiem zamieszkania.

Działania związane z rozbudową infrastruktury muszą uwzględniać uwarunkowania demograficzne występujące na danym obszarze. Działania finansowane z EFRR w obszarze edukacji będą miały charakter pomocniczy, muszą być komplementarne z działaniami realizowanymi z Europejskiego Funduszu Społecznego. Nie ma możliwości wsparcia modernizacji obiektów jeśli nie zostaną zaplanowane działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych uczniów realizowane w ramach EFS.

10. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania

1. Lepsze kwalifikacje i umiejętności uczniów.

11. Kategorie interwencji

051 Infrastruktura edukacyjna na potrzeby edukacji szkolnej (na poziomie podstawowym i średnim ogólnokształcącym)

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej [osoby]

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej [szt.].

14. Typy projektów

1. Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną.
W ramach typu projektu możliwa jest realizacja m. in.:
– rozbudowa, przebudowa, dostosowanie istniejącej infrastruktury przede wszystkim dla osób niepełnosprawnych wraz z niezbędnym wyposażeniem,

IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA
DZIAŁANIE 9.5 INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE OGÓLNE NA POZIOMIE PODSTAWOWYM, GIMNAZJALNYM I PONADGIMNAZJALNYM
W RAMACH KONTRAKTÓW SAMORZĄDOWYCH

	<ul style="list-style-type: none"> – dostosowanie oraz wyposażenie sal dydaktycznych w zakresie kompetencji kluczowych (ICT, nauk przyrodniczo-matematycznych, języków obcych) – jedynie w sytuacji braku możliwości/wykorzystania wsparcia z EFS.
15.	Typ beneficjenta
	<ul style="list-style-type: none"> – jednostki samorządu terytorialnego
16.	Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia
	<ul style="list-style-type: none"> – uczniowie i wychowankowie szkół i placówek (w rozumieniu art. 2 pkt 3, 5 ustawy o systemie oświaty) prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych), – szkoły oraz placówki w rozumieniu art. 2 pkt 3, 5 ustawy o systemie oświaty (instytucje i kadra pedagogiczna) realizujące kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych) i ich organy prowadzące, – nauczyciele i pracownicy pedagogiczni szkół.
17.	Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
18.	Alokacja
	612 422 EUR
19.	Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)
	Projekty realizowane w ramach działania będą musiały być kompleksowe i komplementarne z innymi projektami wskazanymi we wspieranym Kontrakcie Samorządowym.
20.	Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)
	Przedmiotowe działanie będzie jednym z kilku działań w ramach RPO WZ 2014-2020 wdrażanych za pomocą narzędzia jakim jest Kontrakt Samorządowy. KS ma na celu jednolity gospodarczy rozwój danego obszaru, oparty na wspólnie zdefiniowanych przez kilka samorządów terytorialnych celach rozwojowych.
21.	Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów
	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego oraz Wydział Wdrażania RPO</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.</p>

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Katalog wydatków kwalifikowalnych będzie określany w Rocznym Planie Realizacji Działania lub regulaminach poszczególnych konkursów na podstawie Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z uwzględnieniem przepisów o pomocy publicznej (jeśli dotyczy) oraz szczegółowych uwarunkowań dotyczących poszczególnych konkursów. Należy mieć także na uwadze, iż każdy wydatek w ramach projektu będzie oceniany pod kątem adekwatności, zgodności z celem projektu, niezbędności.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%,
------

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy
----

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

9.6 Ośrodki popularyzujące naukę

9. Nazwa i krótki opis działania

9.6 Ośrodki popularyzujące naukę

Zakładane wsparcie będzie skierowane na utworzenie jednego regionalnego centrum popularyzacji nauki i innowacji oraz kilku mniejszych ośrodków na obszarze województwa. Regionalne Centrum nauki powinno przede wszystkim opierać się na doświadczeniach i eksperymentach z zakresu gospodarki morskiej rozumianej jako system gospodarczej działalności i skutków, związany ze środowiskiem morza i jego zlewisk, polegający na produkcji i przetwórstwie, podziale oraz konsumpcji dóbr i usług. Gospodarkę morską tworzą następujące obszary: badania, bezpieczeństwo, biotechnologia, dziedzictwo narodowe.

edukacja, ekologia, energia, oceanologia, oceanografia, porty morskie i śródlądowe, rybactwo, sport, stocznie, turystyka, zasoby surowcowe, przestrzenne morze-ląd, zlewiska, żegluga morska i śródlądowa.

Mniejsze ośrodki mają być nakierowane na potencjały endogeniczne, w odniesieniu do regionalnych specjalizacji. Centrum nauki musi ściśle współpracować z mniejszymi ośrodkami popularyzującymi naukę tworzonymi w ramach Działania 9.6 i Działania 9.7. Cała sieć będzie tworzyć naukowe zaplecze dla wsparcia interwencji skierowanej z EFS.

Współpraca będzie polegać między innymi na tworzeniu wspólnych programów dydaktycznych w oparciu o różne zakresy tematyczne.

Regionalne Centrum oraz mniejsze ośrodki muszą współpracować z uczelniami w regionie. Celem realizacji działania jest poprawa dostępności do nowoczesnego nauczania na wszystkich poziomach edukacji, a przez to dostosowanie treści edukacyjnych do aktualnego stanu wiedzy, stanu techniki.

Wsparcie ma prowadzić do wprowadzania na każdym etapie nauczania możliwości uzupełniania wiedzy teoretycznej zajęciami praktycznymi wykorzystującymi najnowsze możliwości nauki i techniki. Zajęcia przewidziane w ramach działalności Regionalnego Centrum Nauki oraz mniejszych ośrodków muszą uzupełniać zajęcia obowiązkowe w szkole. Ośrodki popularyzujące naukę muszą wprowadzać nowe usługi edukacyjne, niedostępne dotychczas dla mieszkańców województwa. Mają one w głównej mierze zapewnić dostęp do nowoczesnych metod nauczania, a zwłaszcza urządzeń i środków wykorzystujących techniki multimedialne.

Wszystkie inwestycje muszą mieć na celu dostarczenie usług dydaktycznych. Działania muszą mieć istotny czynnik wzbudzający zainteresowanie uczniów przedmiotami matematyczno-przyrodniczymi i wspierający wybór ścieżki edukacyjnej związanej z naukami ścisłymi, zaś w dłuższej perspektywie zwiększający liczbę studentów na tych kierunkach. Wnioskodawcy będą zobowiązani przedstawić jak zaangażują szkoły we wspólne działania edukacyjne (w tym aktywny udział uczniów stymulujących kreatywność, praca zespołowa itp.) oraz przedstawić program edukacyjny i sposób współpracy z uczelniami.

Ponadto utworzenie poszczególnych Ośrodków będzie musiało być poprzedzone analizą popytu dla tego typu usług dydaktycznych, w tym oszacowaniem liczby zwiedzających, w szczególności grup szkolnych. Wsparcie projektów instytucji promujących innowacje będzie limitowane do podmiotów oferujących różnorodne formy zajęć i doświadczeń, jak również obejmujących swoim zasięgiem jak największą liczbę odbiorców. Inwestycje będą także oceniane z punktu widzenia długoterminowej stabilności finansowej.

Wszystkie projekty powinny wykazać zapewnione finansowanie po zakończeniu realizacji projektu, jak również wykazać zdolność do ew. odtworzenia zużytych elementów wyposażenia.

Wsparcie w ramach typu projektu będzie musiało być silnie związane z działaniami EFS i koncentrować się na wsparciu potrzeb zdiagnozowanych w ramach projektów finansowanych z EFS.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Lepsze kwalifikacje i umiejętności uczniów.

11. Kategorie interwencji

051 Infrastruktura edukacyjna na potrzeby edukacji szkolnej (na poziomie podstawowym i średnim ogólnokształcącym),
101 Finansowanie krzyżowe w ramach EFRR (wsparcie dla przedsięwzięć typowych dla EFS, koniecznych dla zadowalającego wdrożenia części przedsięwzięć związanej bezpośrednio z EFRR)

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba odwiedzających instytucje popularyzujące naukę i innowacje w zorganizowanych grupach szkolnych [osoby/rok],
2. Liczba osób objętych działaniami instytucji popularyzujących naukę i innowacje [osoby/rok].

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba wspartych instytucji popularyzujących naukę i innowacje [szt.].

14. Typy projektów

1. Budowa, rozbudowa, adaptacja infrastruktury instytucji popularyzujących naukę i innowacje.
W ramach typu projektów możliwa jest interwencja skierowana w głównej mierze na tworzenie specjalistycznych laboratoriów, pokoiów doświadczalnych wraz z dostosowaniem infrastruktury, a w uzasadnionych przypadkach również na budowę niezbędnej infrastruktury.

15. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne jst

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Alokacja

23 500 000 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA
DZIAŁANIE 9.6 OŚRODKI POPULARYZUJĄCE NAUKĘ

Działanie powiązane zakresem wsparcia z Działaniem 9.7 w ramach tych dwóch działań zostanie utworzona sieć ośrodków popularyzujących naukę, ściśle ze sobą współpracujących.

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO.

Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

Tryb pozakonkursowy, który będzie stosowany dla projektów samorządu województwa, oraz jednostek podległych. Wspierane projekty powinny wynikać ze Strategii Rozwoju Województwa oraz strategii sektorowych, jak również z Kontraktu Terytorialnego negocjowanego pomiędzy stroną rządową oraz Samorządem Województwa Zachodniopomorskiego.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO.

W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Katalog wydatków kwalifikowalnych będzie określany w Rocznym Planie Realizacji Działania lub regulaminach poszczególnych konkursów na podstawie Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z uwzględnieniem przepisów o pomocy publicznej (jeśli dotyczy) oraz szczegółowych uwarunkowań dotyczących poszczególnych konkursów. Należy mieć także na uwadze, iż każdy wydatek w ramach projektu będzie oceniany pod kątem adekwatności, zgodności z celem projektu, niezbędności.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Planowany jest mechanizm finansowania krzyżowego, w ramach którego finansowane będą działania edukacyjne związane z prowadzeniem zajęć dodatkowych, pozalekcyjnych w centrach popularyzujących naukę i innowacje. Beneficjenci będą zobowiązani do wykazania, że koszty poniesione w ramach cross-financingu będą niezbędne dla wdrożenia operacji.

Instytucja Zarządzająca będzie monitorować wykorzystanie poziomu mechanizmu cross-financing.

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA
DZIAŁANIE 9.6 OŚRODKI POPULARYZUJĄCE NAUKĘ

26.	Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek
	System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.
27.	Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)
	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 28 sierpnia 2015 r. w sprawie pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 zmienione Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 4 stycznia 2018 r. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.
28.	Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)
	100%
29.	Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
	100%
30.	Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych
	Nie dotyczy
31.	Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy
32.	Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)
	Nie dotyczy

9.7 Ośrodki popularyzujące naukę w ramach Kontraktów Samorządowych

9. Nazwa i krótki opis działania

9.7 Ośrodki popularyzujące naukę w ramach Kontraktów Samorządowych

Założeniem Kontraktu Samorządowego (KS) jest urzeczywistnienie idei planowania i realizowania procesów rozwojowych w oparciu o wymiar terytorialny. KS realizowany będzie przede wszystkim w celu wzmocnienia rozwoju gospodarczego obszaru nim objętego, będącego podstawą do zapewnienia spójności społecznej i infrastrukturalnej. Jednym z działań realizowanych w ramach KS będzie wsparcie tworzenia ośrodków popularyzujących naukę i innowacje. W ramach tego działania zostanie utworzona sieć ośrodków popularyzujących naukę tzw. centra nauki. Zakładane wsparcie będzie skierowane na utworzenie w poszczególnych powiatach ośrodków popularyzacji nauki i innowacji. Poszczególne ośrodki będą musiały współpracować z Centrum nauki utworzonym w ramach działania 9.6. Sieć podmiotów ma być nakierowana na potencjały endogeniczne, w odniesieniu do regionalnych specjalizacji. Współpraca będzie polegać między innymi na tworzeniu wspólnych programów dydaktycznych w oparciu o różne zakresy tematyczne.

Cała sieć będzie tworzyć naukowe zaplecze dla wsparcia interwencji skierowanej z EFS.

Ponadto poszczególne ośrodki powinny ściśle współpracować z uczelniami. Celem realizacji projektów jest poprawa dostępności do nowoczesnego nauczania na wszystkich poziomach edukacji, a przez to dostosowanie treści edukacyjnych do aktualnego stanu wiedzy, stanu techniki.

Wsparcie ma prowadzić do wprowadzania na każdym etapie nauczania możliwości uzupełniania wiedzy teoretycznej zajęciami praktycznymi wykorzystującymi najnowszymi możliwościami nauki i techniki. Zajęcia przewidziane w ramach działalności ośrodków muszą uzupełniać zajęcia obowiązkowe w szkole. Wszystkie wsparte podmioty muszą wprowadzać nowe usługi edukacyjne, niedostępne dotychczas dla mieszkańców województwa. Mają one w głównej mierze zapewnić dostęp do nowoczesnych metod nauczania, a zwłaszcza urządzeń i środków wykorzystujących techniki multimedialne.

Wszystkie inwestycje muszą mieć na celu dostarczenie usług dydaktycznych. Działania muszą mieć istotny czynnik wzbudzający zainteresowanie uczniów przedmiotami matematyczno-przyrodniczymi i wspierający wybór ścieżki edukacyjnej związanej z naukami ścisłymi, zaś w dłuższej perspektywie zwiększającą liczbę studentów na tych kierunkach. Wnioskodawcy będą zobowiązani przedstawić jak zaangażują szkoły we wspólne działania edukacyjne (w tym aktywny udział uczniów stymulujących kreatywność, praca zespołowa itp.) oraz przedstawić program edukacyjny i sposób współpracy z uczelniami.

Ponadto Wnioskodawcy powinni wziąć pod uwagę regionalne i inteligentne specjalizacje, przy tworzeniu sal doświadczalnych jak również przedstawić analizę popytu dla tego typu usług dydaktycznych, w tym szacowaną liczbę zwiedzających, w szczególności grup szkolnych. Wsparcie projektów instytucji promujących innowacje będzie limitowane do podmiotów oferujących różnorodne formy zajęć i doświadczeń, jak również obejmujących swoim zasięgiem jak największą liczbę odbiorców. Inwestycje będą także oceniane z punktu widzenia długoterminowej stabilności finansowej.

Wszystkie projekty powinny wykazać zapewnione finansowanie po zakończeniu realizacji projektu, jak również wykazać zdolność do ew. odtworzenia zużytych elementów wyposażenia. Wsparcie w ramach typu projektu będzie musiało być silnie związane z działaniami EFS i koncentrować się na wsparciu potrzeb zdiagnozowanych w ramach projektów finansowanych z EFS.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Lepsze kwalifikacje i umiejętności uczniów.

11. Kategorie interwencji

051 Infrastruktura edukacyjna na potrzeby edukacji szkolnej (na poziomie podstawowym i średnim ogólnokształcącym),

IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA
DZIAŁANIE 9.7 OŚRODKI POPULARYZUJĄCE NAUKĘ W RAMACH KONTRAKTÓW SAMORZĄDOWYCH

101 Finansowanie krzyżowe w ramach EFRR (wsparcie dla przedsięwzięć typowych dla EFS, koniecznych dla zadowalającego wdrożenia części przedsięwzięć związanej bezpośrednio z EFRR)

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba odwiedzających instytucje popularyzujące naukę i innowacje w zorganizowanych grupach szkolnych [osoby/rok],
2. Liczba osób objętych działaniami instytucji popularyzujących naukę i innowacje [osoby/rok].

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba wspartych instytucji popularyzujących naukę i innowacje [szt.].

14. Typy projektów

1. Rozbudowa, adaptacja infrastruktury instytucji popularyzujących naukę i innowacje.
W ramach typu projektów możliwa jest interwencja skierowana w głównej mierze na tworzenie specjalistycznych laboratoriów, pokoi doświadczalnych wraz z dostosowaniem infrastruktury.

15. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne jst

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Alokacja

2 238 463 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Działanie powiązane zakresem wsparcia z Działaniem 9.6 w ramach tych dwóch działań zostanie utworzona sieć ośrodków popularyzujących naukę, ściśle ze sobą współpracujących.
Projekty realizowane w ramach działania będą musiały być kompleksowe i komplementarne z innymi projektami wskazanymi we wspieranym Kontrakcie Samorządowym.

IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA
DZIAŁANIE 9.7 OŚRODKI POPULARYZUJĄCE NAUKĘ W RAMACH KONTRAKTÓW SAMORZĄDOWYCH

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Przedmiotowe działanie będzie jednym z kilku działań w ramach RPO WZ 2014-2020 wdrażanych za pomocą narzędzia jakim jest Kontrakt Samorządowy. KS ma na celu jednolity gospodarczy rozwój danego obszaru, oparty na wspólnie zdefiniowanych przez kilka samorządów terytorialnych celach rozwojowych.

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego oraz Wydział Wdrażania RPO.
Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Katalog wydatków kwalifikowalnych będzie określany w Rocznym Planie Realizacji Działania lub regulaminach poszczególnych konkursów na podstawie Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z uwzględnieniem przepisów o pomocy publicznej (jeśli dotyczy) oraz szczegółowych uwarunkowań dotyczących poszczególnych konkursów. Należy mieć także na uwadze, iż każdy wydatek w ramach projektu będzie oceniany pod kątem adekwatności, zgodności z celem projektu, niezbędności.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Planowany jest mechanizm finansowania krzyżowego w ramach którego finansowane będą działania edukacyjne związane z prowadzeniem zajęć dodatkowych, pozalekcyjnych w centrach popularyzujących naukę i innowacje. Beneficjenci będą zobowiązani do wykazania, że koszty poniesione w ramach cross-financingu będą niezbędne dla wdrożenia operacji.
Instytucja Zarządzająca będzie monitorować wykorzystanie poziomu mechanizmu cross-financingu.

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA
DZIAŁANIE 9.7 OŚRODKI POPULARYZUJĄCE NAUKĘ W RAMACH KONTRAKTÓW SAMORZĄDOWYCH

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%,

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

9.8 Infrastruktura szkolnictwa zawodowego

9. Nazwa i krótki opis działania

9.8 Infrastruktura szkolnictwa zawodowego

W ramach działania wspierane będą projekty, których celem jest dostosowanie istniejącej infrastruktury szkolnictwa zawodowego do aktualnych potrzeb rynku pracy oraz specjalizacji regionu.

Interwencja będzie nakierowana głównie na wsparcie istniejącej infrastruktury szkół zawodowych. Jednakże w przypadku zdiagnozowania potrzeby utworzenia regionalnego ośrodka kształcenia zawodowego, dostarczającego infrastrukturę (warsztaty, wyposażenie), której brak jest na rynku kształcenia zawodowego, możliwe będzie również wsparcie w tym zakresie.

Ponadto, planowane są inwestycje w infrastrukturę Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych, z z uwzględnieniem preferencji dla branż mających strategiczne znaczenie dla rozwoju gospodarki na poziomie krajowym i regionalnym, identyfikowanych w dokumentach strategicznych lub definiujących inteligentne specjalizacje.

Wsparcie w zakresie infrastruktury wyższych szkół zawodowych możliwe będzie wyłącznie na rzecz wybranych inwestycji przewidzianych do realizacji w odniesieniu do kierunków/działań wynikających z inteligentnych specjalizacji i/lub strategii rozwoju regionalnego dla danego regionu oraz w odpowiedzi na zidentyfikowane deficyty w ww. zakresie poparte stosownymi analizami.

Nie będzie możliwości wsparcia modernizacji obiektów jeśli nie zostaną zaplanowane działania przyczyniające się do wzrostu efektywności kształcenia zawodowego i jego dostosowaniu do wymogów regionalnego rynku pracy realizowane w ramach EFS.

Kluczową zmianą wprowadzonych działań musi być wzmocnienie szkolnictwa zawodowego tj. wdrożenie i rozwój kierunków zgłaszanych przez pracodawców, w powiązaniu z regionalnymi specjalizacjami.

Wsparcie w ramach typu projektu będzie musiało być silnie związane z działaniami EFS i koncentrować się na wsparciu potrzeb zdiagnozowanych w ramach projektów finansowanych z EFS.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Lepsze warunki kształcenia zawodowego.

11. Kategorie interwencji

049 Struktura edukacyjna na potrzeby szkolnictwa wyższego,
050 Infrastruktura edukacyjna na potrzeby kształcenia i szkolenia zawodowego oraz kształcenia osób dorosłych.

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej [osoby]

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego [szt.].

IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA
DZIAŁANIE 9.8 INFRASTRUKTURA SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO

14. Typy projektów

1. Inwestycje w infrastrukturę szkolnictwa zawodowego (w tym wyższego) służące dostosowaniu jej do potrzeb rynku pracy i regionalnych specjalizacji. W ramach typu projektu możliwa jest realizacja m. in.:

- rozbudowa, przebudowa i funkcjonalne dostosowanie placówek kształcenia zawodowego,
- inwestycje w infrastrukturę Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych, z uwzględnieniem preferencji dla branż mających strategiczne znaczenie dla rozwoju gospodarki na poziomie krajowym i regionalnym, identyfikowanych w dokumentach strategicznych lub definiujących inteligentne specjalizacje,
- tworzenie infrastruktury o zasięgu co najmniej regionalnym, na potrzeby kształcenia zawodowego,
- dostosowanie oraz wyposażenie sal dydaktycznych– jedynie w sytuacji braku możliwości/wykorzystania wsparcia z EFS.

Budowa nowych obiektów możliwa będzie jedynie w sytuacji, gdy nie ma możliwości adaptacji istniejącej infrastruktury.

15. Typ beneficjenta

- szkoły zawodowe,
- państwowe wyższe szkoły zawodowe,
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne jst,
- podmioty prowadzące działalność oświatową.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

- uczniowie i słuchacze szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe(z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych),
- młodociani pracownicy,
- szkoły i placówki (instytucje i kadra pedagogiczna) prowadzące kształcenie zawodowe(z wyłączeniem szkół dla dorosłych),
- instruktorzy praktycznej nauki zawodu, zgodnie z § 10 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu(Dz. U. z 2010 r., Nr 244, poz. 1626 ze zm.),
- przedsiębiorcy.

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Alokacja

9 676 114 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA
DZIAŁANIE 9.8 INFRASTRUKTURA SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO.

Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Katalog wydatków kwalifikowalnych będzie określany w Rocznym Planie Realizacji Działania lub regulaminach poszczególnych konkursów na podstawie Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z uwzględnieniem przepisów o pomocy publicznej (jeśli dotyczy) oraz szczegółowych uwarunkowań dotyczących poszczególnych konkursów. Należy mieć także na uwadze, iż każdy wydatek w ramach projektu będzie oceniany pod kątem adekwatności, zgodności z celem projektu, niezbędności.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA
DZIAŁANIE 9.8 INFRASTRUKTURA SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

95%

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

5%

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

9.9 Infrastruktura szkolnictwa zawodowego w ramach Kontraktów Samorządowych

9. Nazwa i krótki opis działania

9.9 Infrastruktura szkolnictwa zawodowego w ramach Kontraktów Samorządowych

Założeniem Kontraktu Samorządowego (KS) jest urzeczywistnienie idei planowania i realizowania procesów rozwojowych w oparciu o wymiar terytorialny. KS realizowany będzie przede wszystkim w celu wzmocnienia rozwoju gospodarczego obszaru nim objętego, będącego podstawą do zapewnienia spójności społecznej i infrastrukturalnej. Jednym z działań realizowanych w ramach KS będzie infrastruktura szkolnictwa zawodowego. W ramach działania wspierane będą projekty, których celem jest dostosowanie istniejącej infrastruktury szkolnictwa zawodowego do aktualnych potrzeb rynku pracy danego obszaru wskazanego w Kontrakcie Samorządowym.

Interwencja będzie nakierowana na wsparcie istniejącej infrastruktury szkół zawodowych.

Planowane są również inwestycje w infrastrukturę Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych, z uwzględnieniem konieczności wsparcia działań, które będą przyczyniać się do realizacji strategii regionalnychspecjalizacji Pomorza Zachodniego tak, aby wyższe szkolnictwo zawodowe w regionie w jak największym stopniu odpowiadało potrzebom w zakresie kwalifikacji zawodowych pracowników.

Nie będzie możliwości wsparcia modernizacji obiektów jeśli nie zostaną zaplanowane działania przyczyniające się do wzrostu efektywności kształcenia zawodowego i jego dostosowaniu do wymogów regionalnego rynku pracy realizowane w ramach EFS.

Kluczową zmianą wprowadzonych działań musi być wzmocnienie szkolnictwa zawodowego tj. wdrożenie i rozwój kierunków zgłaszanych przez pracodawców na danym obszarze.

Wsparcie w ramach typu projektu będzie musiało być silnie związane z działaniami EFS i koncentrować się na wsparciu potrzeb zdiagnozowanych w ramach projektów finansowanych z EFS.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Lepsze warunki kształcenia zawodowego.

11. Kategorie interwencji

049 Struktura edukacyjna na potrzeby szkolnictwa wyższego,
050 Infrastruktura edukacyjna na potrzeby kształcenia i szkolenia zawodowego oraz kształcenia osób dorosłych.

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej [osoby]

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego[szt.].

14. Typy projektów

1. Inwestycje w infrastrukturę szkolnictwa zawodowego (w tym wyższego) służące dostosowaniu jej do potrzeb rynku pracy i regionalnych specjalizacji. W ramach typu projektu możliwa jest realizacja m. in.:
- rozbudowa, przebudowa i funkcjonalne dostosowanie placówek kształcenia zawodowego wraz z niezbędnym wyposażeniem,
  - inwestycje w infrastrukturę Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych, z uwzględnieniem konieczności wsparcia działań wynikających z regionalnych specjalizacji,
  - dostosowanie oraz wyposażenie sal dydaktycznych – jedynie w sytuacji braku możliwości/wykorzystania wsparcia z EFS

15. Typ beneficjenta

- państwowe wyższe szkoły zawodowe,
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne jst,
- podmioty prowadzące działalność oświatową.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

- uczniowie i słuchacze szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych),
- młodociani pracownicy,
- szkoły i placówki (instytucje i kadra pedagogiczna) prowadzące kształcenie zawodowe (z wyłączeniem szkół dla dorosłych),
- instruktorzy praktycznej nauki zawodu, zgodnie z § 10 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. z 2010 r., Nr 244, poz. 1626 ze zm.),
- przedsiębiorcy.

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Alokacja

3 973 001 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Projekty realizowane w ramach działania będą musiały być kompleksowe i komplementarne z innymi projektami wskazanymi we wspieranym Kontrakcie Samorządowym.

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA
DZIAŁANIE 9.9 INFRASTRUKTURA SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO W RAMACH KONTRAKTÓW SAMORZĄDOWYCH

Przedmiotowe działanie będzie jednym z kilku działań w ramach RPO WZ 2014-2020 wdrażanych za pomocą narzędzia jakim jest Kontrakt Samorządowy. KS ma na celu jednolity gospodarczy rozwój danego obszaru, oparty na wspólnie zdefiniowanych przez kilka samorządów terytorialnych celach rozwojowych.

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego oraz Wydział Wdrażania RPO.

Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Katalog wydatków kwalifikowalnych będzie określany w Rocznym Planie Realizacji Działania lub regulaminach poszczególnych konkursów na podstawie Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z uwzględnieniem przepisów o pomocy publicznej (jeśli dotyczy) oraz szczegółowych uwarunkowań dotyczących poszczególnych konkursów. Należy mieć także na uwadze, iż każdy wydatek w ramach projektu będzie oceniany pod kątem adekwatności, zgodności z celem projektu, niezbędności.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA
DZIAŁANIE 9.9 INFRASTRUKTURA SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO W RAMACH KONTRAKTÓW SAMORZĄDOWYCH

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%,

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%,

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)(jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

9.10 Wsparcie rozwoju e-usług publicznych

9. Nazwa i krótki opis działania

9.10 Wsparcie rozwoju e-usług publicznych

W ramach działania przewiduje się wsparcie instytucji publicznych szczebla regionalnego/lokalnego w tworzeniu i rozwoju elektronicznych usług publicznych. Projekty realizowane przez instytucje ponadregionalne będą mogły uzyskać wsparcie w ramach RPO wyłącznie w sytuacji, w której projekt nie będzie miał zasięgu krajowego.

Planowana interwencja powinna koncentrować się na udostępnianiu nowych e-usług oraz poprawie funkcjonalności i stopnia dojrzałości już istniejących. Priorytetowo traktowane będzie udostępnianie usług o wysokim stopniu e-dojrzałości w obszarach uznanych za priorytetowe dla rozwoju e-usług zgodnie z polityką państwa w przedmiotowym zakresie:

- sprawy administracyjne, w szczególności sprawy obywatelskie,
- rynek pracy,
- ochrona zdrowia,
- wymiar sprawiedliwości i sądownictwo,
- bezpieczeństwo i powiadamianie ratunkowe,
- prowadzenie działalności gospodarczej,
- prowadzenie działalności rolniczej,
- rozliczanie należności podatkowych względem państwa,
- obsługa celna,
- dostęp do danych przestrzennych,
- dostęp do danych statystycznych dla obywateli,
- kultura i dziedzictwo narodowe.

Projekty powinny być zintegrowane z funkcjonującymi już w danym obszarze tematycznym systemami oraz umożliwiać wymianę danych między nimi. Możliwe jest wsparcie rozwoju usług wewnątrzadministracyjnych jedynie przy założeniu, że przyczynią się do rozwoju elektronicznych usług publicznych udostępnionych dla obywateli.

Digitalizacja zasobów innych niż kulturowe czy naukowe może stanowić element projektu służącego zwiększeniu dostępu do e-usług publicznych.

Inwestycje w twardą infrastrukturę oraz zakup sprzętu informatycznego możliwe będzie jedynie jako element projektu, o ile wymaga tego realizacja celów projektu.

W związku z panującą epidemią COVID -19 dopuszczalne będą projekty administracji publicznej pozwalające na realizowanie usług publicznych zdalnie.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększona dostępność do e-usług publicznych.

11. Kategorie interwencji

078 Usługi i aplikacje w zakresie e-administracji (w tym elektronicznych zamówień publicznych, informatycznych środków wsparcia reformy administracji publicznej, bezpieczeństwa cybernetycznego, środków na rzecz zaufania i ochrony prywatności, e-sprawiedliwości i demokracji elektronicznej),
079 Dostęp do informacji sektora publicznego (w tym otwartych danych w zakresie e-kultury, bibliotek cyfrowych, zasobów cyfrowych i turystyki elektronicznej),
081 Rozwiązania informatyczne na rzecz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz usługi i aplikacje w zakresie e-zdrowia (w tym e-opieka i nowoczesne technologie w służbie osobom starszym).
101 Finansowanie krzyżowe w ramach EFRR (wsparcie dla przedsięwzięć typowych dla EFS, koniecznych dla zadowalającego wdrożenia części przedsięwzięć związanej bezpośrednio z EFRR)

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba pobrań/odtworzeń dokumentów zawierających informacje sektora publicznego [szt./rok],
2. Liczba załatwionych spraw poprzez udostępnioną on-line usługę publiczną [szt./rok]

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba udostępnionych usług wewnątrzadministracyjnych (A2A) [szt.],
2. Liczba podmiotów udostępniających usługi wewnątrzadministracyjne (A2A) [szt.],
3. Przestrzeń dyskowa serwerowni [TB],
4. Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości 3 -dwustronna interakcja [szt.],
5. Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 4 - transakcja [szt.],
6. Liczba zdigitalizowanych dokumentów zawierających informacje sektora publicznego [szt.],
7. Liczba udostępnionych on-line dokumentów zawierających informacje sektorapublicznego [szt.],
8. Liczba uruchomionych systemów teleinformatycznych w podmiotachwykonujących zadania publiczne [szt.],
9. Liczba urzędów, które wdrożyły katalog rekomendacji dotyczących awansu cyfrowego [szt.],
10. Liczba rejestrów publicznych objętych wsparciem [szt.],
11. Liczba pracowników IT podmiotów wykonujących zadania publiczne objętych wsparciem szkoleniowym [osoby]
12. Liczba pracowników IT podmiotów wykonujących zadania publiczne objętych wsparciem szkoleniowym -kobiety [osoby]
13. Liczba pracowników IT podmiotów wykonujących zadania publiczne objętych wsparciem szkoleniowym -mężczyźni [osoby]
14. Liczba pracowników podmiotów wykonujących zadania publiczne nie będących pracownikami IT, objętych wsparciem szkoleniowym[osoby]
15. Liczba pracowników podmiotów wykonujących zadania publiczne niebędących pracownikami IT, objętych wsparciem szkoleniowym -kobiety [osoby]
16. Liczba pracowników podmiotów wykonujących zadania publiczne niebędących pracownikami IT, objętych wsparciem szkoleniowym -mężczyźni [osoby]

14. Typy projektów

1. Rozwój e-usług publicznych (A2C),
2. Rozwój usług wewnątrzadministracyjnych (A2A) niezbędnych dla funkcjonowaniae-usług publicznych,
3. Rozwój infrastruktury informatycznej niezbędnej dla funkcjonowaniae-usług publicznych (informatyzacja procesów front i back-office w tym rozwój aplikacji i systemów bazodanowych, służących poprawie efektywności zarządzania oraz upowszechnianiu komunikacji elektronicznej w instytucjach publicznych (np. podpis elektroniczny, elektroniczny obieg dokumentów itp.) oraz instytucji publicznych z klientami, zapewnienie bezpieczeństwa teleinformatycznego.

Inwestowanie w tzw. twardą infrastrukturę jest możliwe jedynie, o ile warunkuje to realizację celów projektu, zaś przeprowadzona analiza wykazuje niedostępność zasobów w ramach administracji publicznej. W związku z epidemią COVID-19 możliwe są inwestycje w sprzęt i oprogramowanie pozwalające na świadczenie usług publicznych w sposób zdalny oraz niezbędnych do funkcjonowania administracji publicznej w realiach epidemii.

4. Digitalizacja zasobów kulturowych, naukowych oraz zapewnienie powszechnego dostępu w postaci cyfrowej do tych zasobów – digitalizowane zasoby powinny być udostępnienie w sposób otwarty i dający możliwość ponownego wykorzystania. Utrwalenie zasobów kultury w postaci cyfrowej ma służyć zwiększeniu ich dostępności. By zapobiec powielaniu się zbiorów należy skupić się na digitalizacji nośników źródłowych, ograniczyć to ryzyko wielokrotnej digitalizacji. Projekty realizowane w przedmiotowym zakresie powinny dotyczyć zasobów kultury z uregulowanymi prawami autorskimi.

15. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jst,
- jednostki sektora finansów publicznych,
- organizacje pozarządowe,
- instytucje kultury.

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Alokacja

21 500 000 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Koordinacja w ramach działania 9.10 zostanie zapewniona poprzez:

1. Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia działający na podstawie decyzji Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie powołania podkomitetu ds. zdrowia na lata 2014-2020. Celem Komitetu jest zapewnienie właściwego ukierunkowania interwencji, zapobieganie ich nakładaniu się, zapewnienie efektywności kosztowej oraz precyzyjne dostosowanie interwencji do zidentyfikowanych, na poziomie kraju i poszczególnych regionów, potrzeb.

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO.
Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.
Tryb pozakonkursowy
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO.
W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.
Tryb nadzwyczajny
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Wdrażania RPO.
W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania, wnioskodawcy są wzywani do złożenia wniosku.

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Katalog wydatków kwalifikowalnych będzie określany w Rocznym Planie Realizacji Działania lub regulaminach poszczególnych konkursów na podstawie Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z uwzględnieniem przepisów o pomocy publicznej (jeśli dotyczy) oraz szczegółowych uwarunkowań dotyczących poszczególnych konkursów. Należy mieć także na uwadze, iż każdy wydatek w ramach projektu będzie oceniany pod kątem adekwatności, zgodności z celem projektu, niezbędności.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

10 % całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

26. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA
DZIAŁANIE 9.10 WSPARCIE ROZWOJU E-USŁUG PUBLICZNYCH

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.

Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie art. 53 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

100%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

100% (90% UE + 10% budżet państwa)

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

0%

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)(jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

WSPARCIE SEKTORA ZDROWIA I ŚRODOWISKA W KONTEKŚCIE PANDEMII COVID 19

11. Numer i nazwa osi priorytetowej

XI WSPARCIE SEKTORA ZDROWIA I ŚRODOWISKA W KONTEKŚCIE PANDEMII COVID 19

12. Cel tematyczny

13 Wspieranie działań naprawczych w sytuacjach kryzysowych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność

13. Cele szczegółowe osi priorytetowej

- 1: Zwiększona dostępność do wysokiej jakości usług zdrowotnych w kontekście pandemii COVID-19
- 2: Zmniejszona energochłonność budynków mieszkalnych (wielorodzinnych i jednorodzinnych)

14. Syntetyczny opis osi priorytetowej

Oś priorytetowa została dodana na skutek decyzji o rozdysponowaniu do regionów części środków instrumentu ReactEU. Instrument ten został wprowadzony przez Unię Europejską jako szybka reakcja na pandemiczną sytuację w Europie. Zgodnie z postanowieniami ustaleń pomiędzy Rządem RP, a Komisją Europejską, interwencja ma przyczyniać się do wychodzenia z kryzysu oraz transformacji w stronę zielonej i cyfrowej gospodarki. Dlatego też w ramach RPO WZ skupiono się przede wszystkim na inwestycjach ochronie zdrowia – co poprawi odporność na przyszłe zdarzenia epidemiczne oraz na dofinansowaniu Zachodniopomorskiego Programu Antysmogowego, który nie tylko niesie korzyść środowiskową ale też zdrowotną (ze względu na złą jakość powietrza w Polsce umiera ok 40 tys. osób rocznie) i ekonomiczną pozwalając na zmniejszenie strat energii w gospodarstwach domowych.

15. Kategoria regionu objętego wsparciem w ramach osi priorytetowej

Słabiej rozwinięty

16. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)

XI WSPARCIE SEKTORA ZDROWIA I ŚRODOWISKA W KONTEKŚCIE PANDEMII COVID 19

Nazwa Funduszu	Ogółem	ZIT SOM	ZIT KKBOF
EFRR	21 348 254,00	-	-

17. Instytucja zarządzająca

Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego

18. Instytucja pośrednicząca

Nie dotyczy

11.1 Wsparcie sektora zdrowia w kontekście pandemii COVID 19

19. Nazwa i krótki opis działania

11.1 WSPARCIE SEKTORA ZDROWIA W KONTEKŚCIE PANDEMII COVID 19

Działanie ma na celu zmniejszanie niekorzystnych skutków wysokiej zachorowalności z uwagi na pandemię COVID-19. Działanie nakierowane jest na dostosowanie infrastruktury i zakresu świadczeń ochrony zdrowia do potrzeb w województwie zachodniopomorskim. W trakcie oraz w okresie po pandemii COVID-19, diagnostyka zapewni sprawne i skuteczne leczenie schorzeń pocovidowych, których przybywa z każdym dniem, a w okresie ewentualnego ponownego zagrożenia epidemiologicznego nie zakłóci bieżących badań i diagnostyki pacjentów. Zabezpieczenie ośrodków diagnostyki obrazowej i poradnictwa ambulatoryjnego, w sposób umożliwiający ich natychmiastowe wyłączenie z bieżącego funkcjonowania i przeznaczenie wyłącznie dla pacjentów oddziału zakaźnego jest niezwykle istotne z punktu widzenia zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców regionu. Rozbudowa oraz doposażenie jednostek diagnostyki obrazowej w znaczny sposób wpłynie na zachowanie bieżącego trybu badań pacjentów chorujących na inne schorzenia, a tym samym przyczyni się do zmniejszenia umieralności osób niezakażonych Covid-19 w czasie trwania pandemii. Planując, zgodnie z zaleceniami KE, zwiększenie roli zakładów opieki zdrowotnej, które świadczą usługi w ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej i podstawowej opieki zdrowotnej, wsparcia przeznaczone zostaną na koszty modernizacji aparatury diagnostycznej w zakładach podstawowej opieki zdrowotnej i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej. W ramach działania planuje się wsparcie na infrastrukturę służącą do leczenia psychiatrycznego, w kierunku jego deinstytucjonalizacji. Doświadczenia pandemiczne wskazały na pilną konieczność rozdzielania pacjentów zdrowych i zakażonych napływających do Psychiatrycznej Izby Przyjęć. Panująca ponad rok epidemia pomnożyła występowanie różnego rodzaju zaburzeń o podłożu psychicznym i psychosomatycznym bez względu na wiek pacjentów. Ponadto planuje się wsparcie w zakresie utworzenia bazy umożliwiającej zachowanie ciągłości leczenia i szybkich reakcji lekarskich dla pacjentów onkologicznych w czasie m.in. kryzysu pandemicznego, w sposób najbardziej bezpieczny i jednocześnie bez przerywania terapii lub przedłużania jej rozpoczęcia. Wsparcie będzie przeznaczone na poprawę komunikacji z lekarzami POZ, przeniesienie komunikacji z pacjentem na poziom on-line zabezpieczający przed ewentualnym zakażeniem oraz rozwinięcie e-usług w opiece onkologicznej. Powikłania pocovidowe związane z układem krążenia w znacznym stopniu zwiększają zapotrzebowanie na dobrą i nowoczesną diagnostykę i leczenie. Stąd też, część wsparcia zostanie ukierunkowana na odtworzenie i wymianę sprzętu kardiologicznego. Wszystkie inwestycje w infrastrukturę szpitali będą zgodne z przygotowanym Regionalnym Planem Transformacji i reformą szpitali. Wsparcie uzyskają projekty, które zostaną pozytywnie ocenione pod kątem ich trwałości finansowej. Projekty muszą być zgodne z rekomendacjami Komitetu Sterującego do spraw koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia. Warunkiem koniecznym dla podejmowania interwencji w trybie pozakonkursowym jest ich zgodność z uzgodnionym przez Komitet Sterujący Planem działań w sektorze zdrowia.

20. Cel/e szczegółowy/e działania

1: Zwiększona dostępność do wysokiej jakości usług zdrowotnych w kontekście pandemii COVID-19

33. Kategorie interwencji

XI WSPARCIE SEKTORA ZDROWIA I ŚRODOWISKA W KONTEKŚCIE PANDEMII COVID 19
DZIAŁANIE 11.1 WSPARCIE SEKTORA ZDROWIA W KONTEKŚCIE PANDEMII COVID 19

053 Infrastruktura ochrony zdrowia

34. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

Liczba leczonych w podmiotach leczniczych objętych wsparciem [osoby/rok]

35. Lista wskaźników produktu

1. Liczba podmiotów objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19
2. Liczba wyposażonych laboratoriów w związku z pandemią COVID-19 [szt.] (CV 13)

36. Typy projektów

Budowa (w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach), przebudowa, modernizacja obiektów ochrony zdrowia oraz zakup wyposażenia, w tym zakup wyrobów medycznych zdefiniowanych w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2010 r. o wyrobach medycznych.

37. Typ beneficjenta

- w przypadku projektów dotyczących wsparcia podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych w zakresie geriatric, opieki długoterminowej oraz opieki paliatywnej i hospicyjnej – podmioty wykonujące działalność leczniczą, udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- w przypadku pozostałych projektów – podmioty lecznicze udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych: samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, przedsiębiorcy, jednostki budżetowe oraz lekarze i pielęgniarki, którzy wykonują swój zawód w ramach działalności leczniczej i udzielają świadczeń opieki zdrowotnej.

38. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

39. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

40. Alokacja

16 414 434 EUR

41. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

XI WSPARCIE SEKTORA ZDROWIA I ŚRODOWISKA W KONTEKŚCIE PANDEMII COVID 19
DZIAŁANIE 11.1 WSPARCIE SEKTORA ZDROWIA W KONTEKŚCIE PANDEMII COVID 19

Nie dotyczy

42. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

43. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb pozakonkursowy będzie stosowany dla projektów, które otrzymają akceptację Planu działań w sektorze zdrowia przez KS ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia.
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego Wydział Wdrażania RPO.
Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego Wydział Zarządzania Strategicznego.
W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.

44. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

45. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

46. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

47. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

48. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

49. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

XI WSPARCIE SEKTORA ZDROWIA I ŚRODOWISKA W KONTEKŚCIE PANDEMII COVID 19
DZIAŁANIE 11.1 WSPARCIE SEKTORA ZDROWIA W KONTEKŚCIE PANDEMII COVID 19

Nie dotyczy

50. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

100%

51. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

100%

52. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

0%

53. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

54. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

11.2 Wsparcie efektywności energetycznej w kontekście pandemii COVID 19

9. Nazwa i krótki opis działania

11. 2 Wsparcie efektywności energetycznej w kontekście pandemii COVID 19.

Rezultatem zaplanowanej interwencji będzie zmniejszona energochłonność jednorodzinnych budynków mieszkaniowych. Efektem dodatkowym będzie także poprawa jakości powietrza. W wyniku wsparcia likwidacji najbardziej szkodliwych źródeł zanieczyszczeń nastąpi obniżenie m.in. stężeń pyłu zawieszonego PM10, PM2,5, benzeno(a)pirenu, tlenków siarki. Rezultatem podjętych działań będzie poprawa jakości życia ludzi w sferze zdrowotnej, jak również poprawa kondycji ekosystemów.

Interwencja w tym obszarze będzie ukierunkowana na realizację projektów termomodernizacyjnych wraz ze zmianą indywidualnych systemów ogrzewania na bardziej ekologiczne. Efektem interwencji będzie ograniczenie wykorzystywania paliw niskiej jakości oraz stosowanie urządzeń o wysokiej sprawności, a tym samym obniżenie emisji zanieczyszczeń. Inwestycje powinny przyczyniać się do osiągnięcia jak największej efektywności energetycznej oraz jak najmniejszych emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń powietrza (m.in. PM10, NOx). Wspomniane inwestycje mogą zostać wsparte jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie. Mając na uwadze, że głównymi źródłami zanieczyszczeń są indywidualne systemy ogrzewania mieszkań, odbiorcami końcowymi projektu będą mieszkańcy, osoby fizyczne.

Interwencja dotyczy wyłącznie jednorodzinnych budynków mieszkalnych.

Projekt Gminy może zakładać jednocześnie częściową modernizację energetyczną budynków wraz z wymianą źródła ciepła oraz pełną modernizację energetyczną budynków wraz z wymianą źródła ciepła.

Częściowa termomodernizacja obejmuje izolację cieplną ścian (w tym stolarki okiennej i drzwiowej) ogrzewania wraz z wymianą źródła ciepła.

Pełna termomodernizacja obejmuje izolację cieplną ścian (w tym stolarki okiennej i drzwiowej), stropu i podłogi (w tym dachu) wraz z wymianą źródła ciepła.

Podstawą wsparcia na poziomie osoby fizycznej zgłaszającej wniosek do gminy będzie audyt energetyczny (przygotowywany przez audytora zatrudnionego przez gminę).

Zgłoszenia osób fizycznych zwiększające efektywność energetyczną poniżej 25% nie będą kwalifikowały się do wsparcia.

Efektem projektu musi być wykazanie zamknięcia dotychczas używanej jednostki wytwarzania energii cieplnej w postaci pieca węglowego lub kotła na węgiel.

Może to zostać osiągnięte poprzez całkowitą likwidację istniejącego źródła ciepła (zdemontowanie istniejącego pieca/kotła) i podłączenie do istniejącej sieci ciepłowniczej lub (jeśli podłączenie do sieci na danym obszarze jest nieuzasadnione ekonomicznie) zastąpienie go nową jednostką wytwarzania energii cieplnej.

Nowa jednostka wytwarzania energii cieplnej (piec/kocioł) może wytwarzać energię wyłącznie w oparciu o spalanie gazu dotyczy to obszarów zgazyfikowanych (tam gdzie korzystanie z energii gazowej jest uzasadnione ekonomicznie lub w przypadku obszarów niezgazyfikowanych (lub tam gdzie korzystanie z energii gazowej jest nieuzasadnione ekonomicznie) – w oparciu o inne źródło energii (w tym odnawialne źródło energii).

Nowa jednostka wytwarzania energii cieplnej musi spełniać normy spalin przewidziane do osiągnięcia po 2020 roku.

Projekty muszą być składane przez gminy.

Wydatki kwalifikowalne w projekcie gminy powinny być oszacowane na podstawie liczby przygotowanych audytów energetycznych i liczby przeprowadzonych częściowych i pełnych modernizacji energetycznych wraz z likwidacją źródeł ciepła oraz poprzez przyjęcie stawek jednostkowych określonych w kryteriach wyboru projektów dla działania 2.15.

Gmina może w projekcie dodatkowo otrzymać dofinansowanie w wysokości 15% kosztów kwalifikowalnych w formie kosztów pośrednich liczonych ryczałtowo.

Gmina jest zobowiązana do oszacowania efektywności energetycznej we wniosku o dofinansowanie.

Gmina musi zapewnić niedyskryminujące zasady udzielania wsparcia dla mieszkańców w formie regulaminu. Regulamin przygotowany przez gminę musi uwzględniać zasady wsparcia określone w SOOP i Regulaminie konkursu dla działania 2.15.

XI WSPARCIE SEKTORA ZDROWIA I ŚRODOWISKA W KONTEKŚCIE PANDEMII COVID 19
DZIAŁANIE 11.2 WSPARCIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W KONTEKŚCIE PANDEMII COVID 19

Wniosek do gminy może złożyć każdy mieszkaniec gminy posiadający prawo do dysponowania nieruchomością. Może to być zarówno osoba fizyczna posiadająca własnościowe prawo do lokalu, własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu, jak i wynajmujący lokal na podstawie umowy najmu lokalu (spółdzielcze prawo do lokalu, umowa najmu lokalu socjalnego lub komunalnego itp). Wynajmujący musi udokumentować zgodę właściciela lokalu na wymianę pieca/kotła. Wsparcie udzielane przez gminę powinno być rozdysponowywane w oparciu o kolejność zgłoszeń mieszkańców. Wsparcie wymiany pieców będzie udzielane na poziomie stawki ryczałtowej. Akceptowane będzie uruchomienie wyłącznie nowego źródła ciepła. Używane urządzenia nie będą refundowane. Wsparcie w tym działaniu nie jest dedykowane wymianie źródeł energii wyłącznie na odnawialne źródła energii, ani kogeneracji. Możliwa jest wymiana na instalacje wytwarzające ciepło w oparciu o tradycyjne paliwa(węgiel, drewno, gaz, paliwo ciekłe) tylko w zakresie spełniających określone w przepisach normy oraz instalacje do wytwarzania energii z OZE. Działanie jest kontynuacją działania 2.15 realizowanego w ramach osi II RPO WZ.

10. Cel/e szczegółowy/e działania

2: Zmniejszona energochłonność budynków mieszkalnych (jednorodzinnych)

11. Kategorie interwencji

014 Renowacja istniejących budynków mieszkalnych dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia

12. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Spadek emisji pyłów [Mg/rok]
2. Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO₂]
3. Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok].
4. Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE [MWht/rok].

13. Lista wskaźników produktu

1. Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła [szt.],
2. Liczba przygotowanych audytów energetycznych [szt.],
3. Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE [szt.],
4. Dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych [MW],

14. Typy projektów

1. Modernizacja energetyczna budynków jednorodzinnych wraz z wymianą źródeł ciepła na mniej emisyjną

XI WSPARCIE SEKTORA ZDROWIA I ŚRODOWISKA W KONTEKŚCIE PANDEMII COVID 19
DZIAŁANIE 11.2 WSPARCIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W KONTEKŚCIE PANDEMII COVID 19

15. Typ beneficjenta

– gminy

16. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

17. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Alokacja

1 500 000 EUR

19. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

20. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

21. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy
 Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

22. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Efektom projektu musi być wykazanie zamknięcia dotychczas używanych jednostek wytwarzania energii cieplnej w postaci pieca węglowego lub kotła na węgiel. Należy zachować hierarchię rozpatrywania opcji
 Ostateczny odbiorca w pierwszej kolejności rozpatruje najkorzystniejsze z punktu widzenia Programu Antysmogowego opcje. To jest w kolejności:

- podłączenie do sieci ciepłowniczej,
- ogrzewanie gazowe,

XI WSPARCIE SEKTORA ZDROWIA I ŚRODOWISKA W KONTEKŚCIE PANDEMII COVID 19
DZIAŁANIE 11.2 WSPARCIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W KONTEKŚCIE PANDEMII COVID 19

- inne rodzaje źródeł energii, w tym:
- ogrzewanie oparte o odnawialne źródła energii,
- ogrzewanie oparte o spalanie gazu ciekłego (z butli),
- ogrzewanie elektryczne,
- ogrzewanie olejowe,
- ogrzewanie oparte na paliwie stałym o niskiej emisyjności.

W przypadku gdy rozpatrywana opcja jest niemożliwa (np. brak istniejącej sieci ciepłowniczej, gazowej lub podłączenie do tej sieci nie jest technicznie lub ekonomicznie uzasadnione), można rozpatrywać kolejną opcję z listy.

Nowa jednostka wytwarzania energii cieplnej (piec/kocioł) może wytwarzać energię wyłącznie w oparciu o spalanie gazu lub w przypadku obszarów niezgazyfikowanych (lub tam gdzie korzystanie z energii gazowej jest niuzasadnione ekonomicznie) – w oparciu o inne źródło energii (w tym odnawialne źródło energii)

Akceptowane będzie uruchomienie wyłącznie nowego źródła ciepła. Używane urządzenia nie będą refundowane.

Jeśli jedynym nowym źródłem ciepła w lokalu mieszkalnym jest kocioł, to musi on być wyposażony w automatyczny podajnik paliwa (nie dotyczy kotłów zgazowujących) i nie posiadać rusztu awaryjnego ani elementów umożliwiających jego zamontowanie;

Wymiana pieca lub kotła będzie możliwa wyłącznie w sytuacji, gdy budynek będzie spełniał minimalne wymogi w zakresie efektywności energetycznej tj. 150 kWh/(m²·rok);

Projekty z zakresu modernizacji energetycznej zwiększające efektywność energetyczną poniżej 25% nie będą kwalifikowały się do dofinansowania. Każdy budynek mieszkalny musi spełniać warunek minimalnej efektywności energetycznej (25%).

Przy termomodernizacji wymiana źródła ciepła kwalifikuje się do wsparcia pod warunkiem zapewnienia znacznej redukcji CO₂ (co najmniej 30%) w odniesieniu do istniejącej instalacji.

23. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

25. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. Nie przewiduje się wsparcia projektów generujących dochód.

Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

XI WSPARCIE SEKTORA ZDROWIA I ŚRODOWISKA W KONTEKŚCIE PANDEMII COVID 19
DZIAŁANIE 11.2 WSPARCIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W KONTEKŚCIE PANDEMII COVID 19

26. System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

27. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie przewiduje się udzielania pomocy publicznej ani pomocy de minimis

28. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

100%

29. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

100%

30. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

0%

31. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

32. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

11.3 Wsparcie infrastruktury społecznej powiązanej z procesem integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej osób uciekających przed wojną w Ukrainie

11. Nazwa i krótki opis działania

11.3 Wsparcie infrastruktury społecznej powiązanej z procesem integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej osób uciekających przed wojną w Ukrainie

Interwencja będzie ukierunkowana na realizację projektów jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych związanych z dostosowaniem istniejącej infrastruktury na poczet zapewnienia odpowiednich warunków, w tym społecznych i bytowych osobom uciekającym przed wojną w Ukrainie. Proces integracji społecznej i aktywizacji społeczno-zawodowej osób z Ukrainy będzie wspomagany poprzez adaptację istniejącej infrastruktury w ramach zasobu komunalnego i będącego w dyspozycji organizacji pozarządowych, na cele społeczne i bytowe. Wspierane projekty przyczynią się do zabezpieczenia zarówno podstawowych, doraźnych potrzeb osób chroniących się w województwie przed wojną w Ukrainie, jak i zapewnią odpowiednie warunki pobytu tych osób w województwie oraz ich integracji społeczno-zawodowej w dłuższym okresie czasu.

12. Cel/e szczegółowy/e działania

1: Integracja społeczna i aktywizacja społeczno-zawodowa migrantów z Ukrainy

33. Kategorie interwencji

055 Pozostała infrastruktura społeczna przyczyniająca się do rozwoju regionalnego i lokalnego

34. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba osób objętych wsparciem– usługami instytucji aktywizacji społeczno-zawodowej [osoby].

35. Lista wskaźników produktu

1. Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej [szt.],
 2. Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania mające na celu łagodzenie kryzysu wywołanego wojną w Ukrainie.

36. Typy projektów

Dostosowanie istniejącej infrastruktury na poczet zapewnienia odpowiednich warunków, w tym społecznych i bytowych osobom uciekającym przed wojną w Ukrainie

37. Typ beneficjenta

– jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, spółki ze 100% udziałem jst, organizacje pozarządowe

38. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

39. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

40. Alokacja

3 433 820 EUR

41. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

42. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

43. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

44. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

XI WSPARCIE SEKTORA ZDROWIA I ŚRODOWISKA W KONTEKŚCIE PANDEMII COVID 19
DZIAŁANIE 11.3 WSPARCIE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ POWIĄZANEJ Z PROCESEM INTEGRACJI I AKTYWIZACJI SPOŁECZNO-ZAWODOWEJ OSÓB UCIEKAJĄCYCH PRZED WOJNĄ W UKRAINIE

45. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

46. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

47. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. Nie przewiduje się wsparcia projektów generujących dochód.

48. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

49. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

50. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

100%

51. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

100%

52. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

0%

53. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

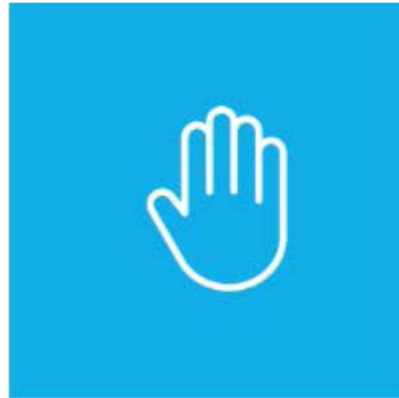
---

54. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

POMOC TECHNICZNA – REACT-EU

-
1. Numer i nazwa osi priorytetowej
-

XII POMOC TECHNICZNA – REACT-EU

2. Cel tematyczny

Nie dotyczy

3. Cele szczegółowe osi priorytetowej

1. Wsparcie zatrudnienia wysoko wykwalifikowanej kadry w Instytucji Zarządzającej RPO WZ gwarantującej skuteczne wykonywanie obowiązków związanych z realizacją RPO WZ 2014-2020.

2. Syntetyczny opis osi priorytetowej

Oś priorytetowa XII Pomoc Techniczna – React-EU jest osią jednofunduszową (finansowaną z jednego funduszu – EFRR). Realizowane w jej ramach działania będą miały komplementarny charakter wobec osi priorytetowej X – Pomoc Techniczna. Alokacja wkładu unijnego dla osi priorytetowej XII – Pomoc Techniczna React-EU wspomaga utrzymanie niskiej wartości założonego wskaźnika rezultatu przypisanego do osi (poziom fluktuacji pracowników), gwarantując przy tym realizowanie rezultatów zakładanych we wszystkich osiach priorytetowych RPO WZ 2014-2020.

Wsparcie finansowe Instytucji Zarządzającej RPO WZ jest konieczne dla sprawnego i efektywnego zarządzania RPO WZ 2014-2020. Zakres wsparcia w ramach Pomocy Technicznej (osie priorytetowe X i XII) obejmuje programowanie, zarządzanie, wdrażanie, monitorowanie, ewaluację, certyfikację, tworzenie sieci, rozpatrywanie skarg, informację, promocję i komunikację oraz kontrolę i audyt.

3. Kategoria regionu objętego wsparciem w ramach osi priorytetowej
-

XII POMOC TECHNICZNA – REACT-EU

Słabiej rozwinięty

4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)

Nazwa Funduszu	Ogółem	ZIT SOM	ZIT KKBOF
EFRR	889 511	-	-

5. Instytucja zarządzająca

Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego

6. Instytucja pośrednicząca

Nie dotyczy

12.1 Wsparcie procesów zarządzania i wdrażania RPO WZ 2014-2020

1. Nazwa i krótki opis działania

12.1 Wsparcie procesów zarządzania i wdrażania RPO WZ 2014-2020

Zapewnienie odpowiedniego potencjału i zdolności administracyjnych instytucji odpowiedzialnych za efektywne i sprawne zarządzanie Programem odbywać się będzie poprzez finansowanie wynagrodzeń pracowników IZ RPO WZ. Zasady finansowania wynagrodzeń są określone i oparte na Planie działań w obszarze zasobów ludzkich zaangażowanych w realizację Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020. Szczególnie istotne jest utrzymanie wykwalifikowanej kadry i zapewnienie płynnego przejścia pomiędzy okresami programowania 2014-2020 oraz 2021-2027 z uwzględnieniem konieczności wykorzystania dotychczasowych doświadczeń. Wsparcie kadr finansowanych w ramach osi priorytetowej XII – Pomoc Techniczna React-EU będzie możliwe poprzez utrzymanie niezbędnego zaplecza technicznego i organizacyjnego umożliwiającego sprawną realizację procesów dotyczących realizacji Programu, które zostanie sfinansowane w ramach osi priorytetowej X – Pomoc Techniczna.

W celu zapewnienia skutecznego wdrażania środków React-EU w ramach Programu prowadzone będą działania informacyjne i promocyjne finansowane w ramach osi priorytetowej X – Pomoc Techniczna. Działania te będą ukierunkowane na dostarczenie beneficjentom i ostatecznym odbiorcom instrumentów finansowych oraz potencjalnym beneficjentom/ostatecznym odbiorcom rzetelnej, kompleksowej i spójnej wiedzy o celach interwencji RPO WZ ze środków React-EU w tym o zakresie wsparcia, wymaganiach dotyczących realizacji i wymogów komunikowania projektów.

Do opinii publicznej kierowane będą działania komunikacyjne o celach i efektach inicjatywy React-EU. Celem działań będzie również pokazanie pozytywnego wpływu wsparcia z Funduszy Europejskich, zapewnienie szerokiego społecznego poparcia dla działań finansowanych w ramach React-EU ze szczególnym uwzględnieniem europejskich wartości polityki spójności oraz współpracy europejskiej w obszarze zwalczania efektów COVID-19.

Działania komunikacyjne będą się odbywać we współpracy z beneficjentami, instytucjami europejskimi, krajowymi, regionalnymi, a także partnerami społeczno-gospodarczymi. W celu uniknięcia podwójnych standardów komunikacji oprócz instytucji zaangażowanych w realizację programu w działania komunikacyjne, zaangażowane będą również inne władze publiczne, jeżeli są one właściwe terytorialnie lub rzeczowo dla danej inwestycji RPO z React-EU. IZ dołoży wszelkich starań by komunikaty, tworzone przez władze publiczne nie włączone bezpośrednio w realizację programu, jednakowoż właściwe terytorialnie lub rzeczowo dla danej inwestycji RPO z React-EU, spełniały kryteria rzetelnej informacji wykorzystania Funduszy Europejskich do realizacji działań rozwojowych regionu.

2. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Wsparcie zatrudnienia wysoko wykwalifikowanej kadry w Instytucji Zarządzającej RPO WZ gwarantującej skuteczne wykonywanie obowiązków związanych z realizacją RPO WZ 2014-2020.

3. Kategorie interwencji

121 Przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie oraz kontrola

4. Lista wskaźników rezultatu

1. Poziom fluktuacji pracowników w instytucjach zaangażowanych w politykę spójności [%].
2. Odsetek mieszkańców dostrzegających wpływ FE na rozwój województwa zachodniopomorskiego [%].

5. Lista wskaźników produktu

1. Liczba etatomiesięcy finansowanych ze środków pomocy technicznej [szt.].

6. Typy projektów

1. Przygotowanie, zarządzanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola

Typy operacji i przykładowe przedsięwzięcia:

- zatrudnienie oraz rozwój i doskonalenie kadr zaangażowanych w przygotowanie, zarządzanie, wdrażanie, certyfikację, monitorowanie, promocję i informację, ewaluację, audyt, ocenę i kontrolę RPO WZ.

7. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego (Województwo Zachodniopomorskie).

8. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Instytucje biorące udział w systemie wdrażania i realizacji RPO WZ 2014-2020

9. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

10. Alokacja

889 511,00 EUR

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Komplementarność realizowanych działań względem osi priorytetowej X – Pomoc Techniczna RPO WZ 2014-2020 oraz w ramach osi z PO PT 2014-2020

12. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb pozakonkursowy.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

18. Uproszczone metody rozliczania wydatków – nie dotyczy.

Szczegółowe zasady przekazywania zaliczek określa decyzja o dofinansowanie.

19. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%

22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%

23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

VI RYNEK PRACY

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

VI RYNEK PRACY

2. Cel tematyczny

8. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników

3. Cele szczegółowe osi priorytetowej

1. Wzrost liczby przedsiębiorstw z sektora mikro, małych i średnich, które zrealizowały cel rozwojowy,
2. Wzrost zdolności przystosowania się przedsiębiorstw do zmian oraz zniwelowanie ryzyka bezrobocia pracowników przedsiębiorstw przechodzących procesy adaptacyjne,
3. Zwiększenie liczby nowoutworzonych przedsiębiorstw oraz utworzonych miejsc pracy w tych przedsiębiorstwach,
4. Zwiększenie zatrudnienia wśród osób bezrobotnych, poszukujących pracy i nieaktywnych zawodowo znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy,
5. Wzrost zatrudnienia oraz powrót na rynek pracy osób, którym utrudnia to sytuacja rodzinna wynikająca z opieki nad dziećmi do lat 3,
6. Wdrożenie programów zdrowotnych dla chorób negatywnie wpływających na rynek pracy, dedykowanych osobom w wieku aktywności zawodowej.

4. Syntetyczny opis osi priorytetowej

Przedsięwzięcia przewidziane w ramach osi VI Rynek Pracy mają na celu efektywniejsze wykorzystanie kapitału ludzkiego na rynku pracy poprzez m.in. zwiększenie zatrudnienia osób bezrobotnych oraz biernych zawodowo w wieku 30 lat i więcej, które znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj.: osoby w wieku powyżej 50 roku życia, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby niskowyzyskalizowane. Ponadto, prowadzone będą działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych i poprawy sytuacji osób pracujących, zarabiających płacę minimalną, takich jak: osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych, cywilno-prawnych lub też odchodzących z rolnictwa w celu poprawy ich sytuacji na rynku pracy. Wsparcie przeprowadzone zostanie z zastosowaniem odpowiednich instrumentów i form, które będą odpowiadały na indywidualne potrzeby, w tym: praktyki, staże, zatrudnienie subsydiowane, szkolenia. Wsparcie kierowane jest również do przedsiębiorców i przedsiębiorstw z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw oraz ich pracowników w zakresie rozwijania ich kompetencji i kwalifikacji. Wspierane będą również duże przedsiębiorstwa działające w obszarze wspierania innowacji lub reindustrializacji, dla których podnoszenie kwalifikacji i kompetencji ich pracowników potrzebne jest do rozwoju i pozytywnej zmiany. Ponadto przedsięwzięcia będą również miały na celu poprawę jakości zarządzania przedsiębiorstwami z ww. sektorów.

VI RYNEK PRACY

Działania będą również dotyczyły zwiększenia dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3 oraz inne działania umożliwiające pogodzenie życia zawodowego i prywatnego poprawiające szanse na zatrudnienie osób, które pełnią funkcje opiekuńcze.

Ponadto przewidziano działania, które będą przeciwdziałać bierności zawodowej wynikającej z wieku i stanu zdrowia.

W katalogu działań, które będą przyczyniać się do osiągnięcia tego celu znajdują się: instrumenty rynku pracy (np. dotacje, staże, szkolenia), szkolenia dla pracowników oparte o system popytowy, dopasowania przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce oraz wsparcie dla osób zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, realizowane w formie tworzenia i wdrażania programów typu outplacement, zwiększenie dostępu do usług opieki nad dziećmi do lat 3 oraz kompleksowe programy kierowane do osób w wieku aktywności zawodowej, ukierunkowane zarówno na profilaktykę, jak i wspieranie powrotu do pracy. Możliwe będzie również uzyskanie wsparcia na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej poprzez dotacje i pożyczki.

W przypadku większości działań obowiązkowym kryterium będzie efektywność zatrudnieniowa i efektywność zawodowa określająca minimalny odsetek uczestników, którzy powinni podjąć zatrudnienie w wyniku objęcia wsparciem lub poprawić swoją sytuację na rynku pracy.

Zakres wsparcia powinien być zgodny z obowiązującymi Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020, Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020 oraz Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian na lata 2014-2020.

5. Kategoria regionu objętego wsparciem w ramach osi priorytetowej

Słabiej rozwinięty

6. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)

Nazwa Funduszu	Ogółem	ZIT SOM	ZIT KKBOF
EFS	139 374 977	-	-

7. Instytucja zarządzająca

Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego

8. Instytucja pośrednicząca

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

6.1 Usługi rozwojowe skierowane do przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw na podstawie systemu popytowego

1. Nazwa i krótki opis działania

6.1 Usługi rozwojowe skierowane do przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw na podstawie systemu popytowego¹⁰

Celem interwencji jest wzrost poziomu konkurencyjności i kondycji zachodniopomorskich przedsiębiorstw poprzez zapewnienie przedsiębiorstwu/przedsiębiorcy możliwości dokonania samodzielnego wyboru usług rozwojowych w ramach oferty dostępnej w Bazie Usług Rozwojowych, odpowiadających w największym stopniu na aktualne potrzeby przedsiębiorstwa.

2. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Wzrost liczby przedsiębiorstw z sektora mikro, małych i średnich, które zrealizowały cel rozwojowy.

3. Kategorie interwencji

106 Przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian

4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie [szt.],
2. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [osoby].

5. Lista wskaźników produktu

1. Liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie (łącznie z pracującymi na własny rachunek) (CI) [osoby],
2. Liczba osób pracujących (łącznie z pracującymi na własny rachunek) w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie [osoby],
3. Liczba osób pracujących o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie [osoby],
4. Liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi w programie [szt.].

Typy projektów

¹⁰ Wsparcie realizowane jest zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020

- 6.
1. Wsparcie skierowane do przedsiębiorców oraz ich pracowników w ramach Podmiotowego Systemu Finansowania usług rozwojowych:
    - a) usługi szkoleniowe,
    - b) usługi rozwojowe o charakterze zawodowym, w tym m.in.: kwalifikacyjny kurs zawodowy, kurs umiejętności zawodowych oraz inne, które umożliwiają uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych,
    - c) inne usługi rozwojowe:
      - usługi doradcze, w tym doradztwo, superwizja, facylitacja,
      - coaching,
      - mentoring,
      - studia podyplomowe,
      - projekt zmiany,
      - egzamin,
    - d) usługi e-learningowe.

Wsparcie realizowane zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorstw i pracowników do zmian na lata 2014-2020.

7. Typ beneficjenta

- wszystkie formy prawne zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej, określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń

8. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Przedsiębiorcy z sektora mikro, małych i średnich oraz dużych przedsiębiorstw działających w obszarze wspierania innowacji lub reindustrializacji oraz ich pracownicy, w szczególności pracownicy: w wieku 50 lat i więcej, pracownicy o niskich kwalifikacjach oraz przedsiębiorstwa wysokiego wzrostu.

9. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

Alokacja

10. 34 405 449 EUR

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

12. Instrumenty terytorialne(jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy.

Tryb pozakonkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.

14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Podstawowa wartość dofinansowania usług rozwojowych nie przekracza 50% z wyjątkiem poziomu dofinansowania kosztów pojedynczej usługi rozwojowej w odniesieniu do:

- usług rozwojowych prowadzących do zdobycia kwalifikacji o których mowa w art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji lub walidacji, o której mowa w art.2 pkt 22 tej ustawy, dla których nie przekracza 80% kosztów usługi rozwojowej,
- przedsiębiorstw prowadzących działalność w obszarze inteligentnych specjalizacji województwa zachodniopomorskiego, dla których nie przekracza 80% kosztów usługi rozwojowej,
- przedsiębiorstw działających w obszarze Specjalnej Strefy Włączenia zlokalizowanej na terenie województwa zachodniopomorskiego, dla których nie przekracza 80% kosztów usługi rozwojowej,
- pracowników w wieku powyżej 50 roku życia, pracowników o niskich kwalifikacjach oraz przedsiębiorstw wysokiego wzrostu, dla których nie przekracza 80% kosztów usługi rozwojowej,

VI RYNEK PRACY
DZIAŁANIE 6.1 USŁUGI ROZWOJOWE SKIEROWANE DO PRZEDSIĘBIORCÓW I PRACOWNIKÓW PRZEDSIĘBIORSTW NA PODSTAWIE SYSTEMU POPYTOWEGO

- przedsiębiorców, którzy uzyskali wsparcie w postaci analizy potrzeb rozwojowych w ramach działania 2.2 PO WER, dla których nie przekracza 80% kosztów usługi rozwojowej
- przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie miast średnich oraz miast średnich tracących funkcje społeczno - gospodarcze, dla których nie przekracza 80% kosztów usługi rozwojowej.

Poziom dofinansowania pojedynczej usługi rozwojowej dla jednego uczestnika wydelegowanego przez przedsiębiorcę nie może przekroczyć kwoty 6 000,00 PLN, z zastrzeżeniem stosowania limitów określonych powyżej.

Okres realizacji umowy wsparcia usługi rozwojowej nie przekracza 12 miesięcy z wyłączeniem wsparcia w postaci studiów podyplomowych, dla których okres realizacji umowy wsparcia usługi rozwojowej nie przekracza 24 miesięcy.

Wsparcie dla dużych przedsiębiorstw w obszarze wspierania innowacji lub reindustrializacji kierowane będzie tylko i wyłącznie do osób o niskich kwalifikacjach przy czym wsparcie dla dużych przedsiębiorstw i ich pracowników nie może przekroczyć 15% alokacji w PI 8v.

15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie więcej niż 10%

17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

Uproszczone formy rozliczania wydatków mają zastosowanie zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*.

Finansowanie zaliczkowe planowane, odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

19. Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)
- 85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)(jeśli dotyczy)
- 85%
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych
- 15%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)
- Nie dotyczy
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)
- Nie dotyczy

6.2 Wsparcie adresowane do przedsiębiorstw odczuwających negatywne skutki zmian gospodarczych oraz ich pracowników, mające na celu wspomaganie procesów adaptacyjnych

1. Nazwa i krótki opis działania

6.2 Wsparcie adresowane do przedsiębiorstw odczuwających negatywne skutki zmian gospodarczych oraz ich pracowników, mające na celu wspomaganie procesów adaptacyjnych¹¹

Celem interwencji jest zapobieganie lub rozwiązywanie sytuacji kryzysowych poprzez zapewnienie szybkiej reakcji na potrzeby mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. W ramach Działania będzie możliwe uzyskanie wsparcia przez ww. przedsiębiorstwa, które odczuwają negatywne skutki zmian gospodarczych, wspomagającego proces zmiany, w tym m.in. przekształcenie profilu działalności przedsiębiorstwa, optymalizację procesów zarządzania oraz budowanie strategii rozwoju przedsiębiorstwa.

2. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Wzrost zdolności przystosowania się przedsiębiorstw do zmian oraz zniwelowanie ryzyka bezrobocia pracowników przedsiębiorstw przechodzących procesy adaptacyjne.

3. Kategorie interwencji

106 Przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian

4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [osoby].

5. Lista wskaźników produktu

1. Liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie (łącznie z pracującymi na własny rachunek) (CI) [osoby],
2. Liczba osób pracujących (łącznie z pracującymi na własny rachunek) w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie [osoby],
3. Liczba osób pracujących o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie [osoby].

¹¹ Wsparcie realizowane jest zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020

VI RYNEK PRACY
DZIAŁANIE 6.2 WSPARCIE ADRESOWANE DO PRZEDSIĘBIORSTW ODCZUWAJĄCYCH NEGATYWNE SKUTKI ZMIAN GOSPODARCZYCH ORAZ ICH PRACOWNIKÓW,
MAJĄCE NA CELU WSPOMAGANIE PROCESÓW ADAPTACYJNYCH

6. Typy projektów

1. Programy o charakterze doradczo-szkoleniowym dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw wspomagające proces zmiany, w tym m.in. przekształcenie profilu działalności przedsiębiorstwa, optymalizację procesów zarządzania oraz budowanie strategii rozwoju przedsiębiorstwa.

7. Typ beneficjenta

- wszystkie formy prawne zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej, określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń

8. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia

Właściciele, kadra zarządzająca oraz pracownicy przedsiębiorstw z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, przechodzące procesy restrukturyzacyjne i modernizacyjne i inne, ukierunkowane na dostosowanie się do zmian gospodarczych.

9. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

10. Alokacja

0 EUR

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

12. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

VI RYNEK PRACY
DZIAŁANIE 6.2 WSPARCIE ADRESOWANE DO PRZEDSIĘBIORSTW ODCZUWAJĄCYCH NEGATYWNE SKUTKI ZMIAN GOSPODARCZYCH ORAZ ICH PRACOWNIKÓW,
MAJĄCE NA CELU WSPOMAGANIE PROCESÓW ADAPTACYJNYCH

15.	Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
16.	Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Nie więcej niż 10%
17.	Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
18.	Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Uproszczone formy rozliczania wydatków mają zastosowanie zgodnie z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020</i> . Finansowanie zaliczkowe planowane, odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
19.	Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).
20.	Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)	85%
21.	Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)	85%
22.	Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15%
23.	Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
- Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

VI RYNEK PRACY
DZIAŁANIE 6.2 WSPARCIE ADRESOWANE DO PRZEDSIĘBIORSTW ODCZUWAJĄCYCH NEGATYWNE SKUTKI ZMIAN GOSPODARCZYCH ORAZ ICH PRACOWNIKÓW,
MAJĄCE NA CELU WSPOMAGANIE PROCESÓW ADAPTACYJNYCH

24. Nie dotyczy

6.3 Wsparcie dla osób zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, realizowane w formie tworzenia i wdrażania programów typu outplacement

1. Nazwa i krótki opis działania

6.3 Wsparcie dla osób zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, realizowane w formie tworzenia i wdrażania programów typu outplacement¹²

Celem interwencji jest podejmowanie działań wspomagających przedsiębiorstwa i pracowników w procesie zmiany, które są skierowane do pracowników przedsiębiorstw zagrożonych zwolnieniem, pracowników przewidzianych do zwolnienia lub osób zwolnionych. W Działaniu tym możliwe będzie zapewnienie wsparcia dla osób tracących zatrudnienie z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w przypadku których pracodawca nie ma ustawowego obowiązku przygotowania planu zwolnień monitorowanych i nie prowadził, bądź nie będzie prowadził, żadnych działań wspierających w związku z dokonanym lub planowanym zwolnieniem z pracy, jak również w przypadku, w którym pracodawcy ten obowiązek mają.

2. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Wzrost zdolności przystosowania się przedsiębiorstw do zmian oraz zniwelowanie ryzyka bezrobocia pracowników przedsiębiorstw przechodzących procesy adaptacyjne.

3. Kategorie interwencji

106 Przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian

4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie [osoby].

5. Lista wskaźników produktu

1. Liczba pracowników zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy objętych wsparciem w programie [osoby].

¹² Wsparcie realizowane jest zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020

6. Typy projektów

1. Wsparcie typu outplacement dla pracowników zagrożonych zwolnieniem, pracowników przewidzianych do zwolnienia lub osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, które obejmuje kompleksowy zestaw działań dostosowanych do indywidualnych potrzeb uczestników projektu, w tym m.in.:
  - a) poradnictwo psychologiczne,
  - b) pośrednictwo pracy,
  - c) szkolenia, kursy, studia podyplomowe,
  - d) staże, praktyki zawodowe,
  - e) subsydiowanie zatrudnienia,
  - f) dodatek relokacyjny
  - g) doradztwo zawodowe połączone z przygotowaniem Indywidualnego Planu Działania.

Wsparcie realizowane zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorstw i pracowników do zmian na lata 2014-2020.

7. Typ beneficjenta

- wszystkie formy prawne zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej, określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń

8. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia

- pracownicy przedsiębiorstw z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw zagrożeni zwolnieniem, przewidziani do zwolnienia lub osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy ,w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu,
- pracownicy dużych przedsiębiorstw zagrożeni zwolnieniem, przewidziani do zwolnienia lub osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu.

9. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

10. Alokacja

0 EUR

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

12. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie więcej niż 10%

17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

Uproszczone formy rozliczania wydatków mają zastosowanie zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*.

Finansowanie zaliczkowe planowane, odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

19. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%

22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%,

23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

6.4 Wsparcie przedsiębiorczości, samozatrudnienia oraz tworzenia nowych miejsc pracy, poprzez środki finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz wsparcie szkoleniowe

1. Nazwa i krótki opis działania

6.4 Wsparcie przedsiębiorczości, samozatrudnienia oraz tworzenia nowych miejsc pracy, poprzez środki finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz wsparcie szkoleniowe¹³

Celem interwencji jest wsparcie dla osób planujących rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej poprzez dotacje i pożyczki, wsparcie szkoleniowe oraz wsparcie w postaci usług biznesowych dla utworzonych podmiotów w ramach projektu, co przyczyni się do wzrostu zatrudnienia w regionie.

2. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększenie liczby nowoutworzonych przedsiębiorstw oraz utworzonych miejsc pracy w tych przedsiębiorstwach.

3. Kategorie interwencji

104 Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.

4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej [szt.].

5. Lista wskaźników produktu

1. Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie [osoby],
2. Liczba osób pozostających bez pracy, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie [osoby],
3. Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie (C) [osoby],
4. Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie (C) [osoby],
5. Liczba osób pracujących, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie [osoby]
6. Liczba osób pracujących, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie [osoby]

¹³ Wsparcie realizowane jest zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020

7. Liczba osób ubogich pracujących objętych wsparciem w programie [osoby],
8. Liczba osób odchodzących z rolnictwa objętych wsparciem w programie [osoby],
9. Liczba osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych objętych wsparciem w programie [osoby],
10. Liczba osób zatrudnionych na umowach cywilno-prawnych objętych wsparciem w programie [osoby],
11. Liczba osób w wieku do 30 lat objętych wsparciem w programie [osoby],
12. Liczba imigrantów objętych wsparciem w programie [osoby],
13. Liczba reemigrantów objętych wsparciem w programie [osoby],
14. Liczba osób, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie [osoby].

6. Typy projektów

1. Wsparcie osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej w jej zakładaniu i prowadzeniu poprzez:
  - a) przyznanie pożyczki na utworzenie działalności gospodarczej,
  - b) przyznanie pożyczki na utworzenie dodatkowego miejsca pracy w ramach założonej działalności gospodarczej (wyłącznie dla osób, które rozpoczęły działalność w ramach danego projektu).
2. Wsparcie osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej w jej zakładaniu i prowadzeniu poprzez:
  - a) usługi szkoleniowe o charakterze specjalistycznym (indywidualne i grupowe) udzielane na etapie poprzedzającym rozpoczęcie działalności gospodarczej, przygotowujące do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej,
  - b) wsparcie bezzwrotne (dotacja) na utworzenie działalności gospodarczej udzielane jako stawka jednostkowa na samozatrudnienie,
  - c) wsparcie pomostowe w postaci pomocy finansowej dla osób, które otrzymały bezzwrotne środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej w ramach projektu, wypłacanej miesięcznie w kwocie nie większej niż równowartość minimalnego wynagrodzenia za pracę przez okres od 6 do 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej,
  - d) wsparcie uczestników projektu prowadzących działalność gospodarczą w postaci możliwości skorzystania z usług biznesowych przez okres 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej.

7. Typ beneficjenta

Typ projektu 1: Bank Gospodarstwa Krajowego

Typ projektu 2:

- wszystkie formy prawne zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej, określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń.

8. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia

Typ projektu 1:

1. Osoby w wieku 30 lat i więcej zamierzające rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej:
  - osoby bierne zawodowo znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, oraz osoby o niskich kwalifikacjach);
- osoby bezrobotne znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, długotrwale bezrobotni, osoby z niepełnosprawnościami, oraz osoby o niskich kwalifikacjach);
- bezrobotni mężczyźni w wieku 30-49 lat, którzy nie należą do kategorii uczestników bezrobotnych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. długotrwale bezrobotni, osoby z niepełnosprawnościami, oraz osoby o niskich kwalifikacjach).
2. Osoby w wieku 30 lat i więcej zamierzające rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej:
  - Osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny,
  - Osoby o statusie ubogich pracujących,
  - Osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych,
  - Osoby pracujące w ramach umów cywilno – prawnych,
  - Reemigranci i imigranci,

Możliwe jest wsparcie osób młodych do 29 roku życia zgodnie z zapisami w części Limity i ograniczenia.

Ze wsparcia wyłączone są osoby zarejestrowane jako przedsiębiorcy w Krajowym Rejestrze Sądowym, Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub prowadzących działalność na podstawie odrębnych przepisów (w tym m.in. działalność adwokacką, komorniczą lub oświatową) w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu oraz osoby, które otrzymały środki finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej z EFS w ciągu ostatnich 3 lat przed przystąpieniem do projektu.

Typ projektu 2:

1. Osoby zamierzające rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej:
  - osoby bierne zawodowo w wieku 30 lat i więcej znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, oraz osoby o niskich kwalifikacjach);
- osoby bezrobotne w wieku 30 lat i więcej znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, długotrwale bezrobotni, osoby z niepełnosprawnościami, oraz osoby o niskich kwalifikacjach);

- bezrobotni mężczyźni w wieku 30-49 lat, którzy nie należą do kategorii uczestników bezrobotnych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. długotrwale bezrobotni, osoby z niepełnosprawnościami, oraz osoby o niskich kwalifikacjach).

2. Osoby w wieku 30 lat i więcej zamierzające rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej:

- a) osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny,
- b) osoby o statusie ubogich pracujących,
- c) osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych,
- d) osoby pracujące w ramach umów cywilno – prawnych,
- e) reemigranci i imigranci,

Ze wsparcia wyłączone są osoby, które :

- otrzymały środki finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej z EFS w ciągu ostatnich 3 lat przed przystąpieniem do projektu;

- zawiesiły lub miały zawieszoną działalność gospodarczą na podstawie przepisów o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) lub o Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu;

- posiadały wpis do CEIDG, były zarejestrowane jako przedsiębiorcy w KRS lub prowadziły działalność gospodarczą na podstawie odrębnych przepisów w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu;

- zamierzają założyć rolniczą działalność gospodarczą i równocześnie podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników zgodnie z ustawą z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników;

- zamierzają założyć działalność komorniczą zgodnie z ustawą z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 771, ze zm.)

9. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

10. Alokacja

3 543 825 EUR

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Realizacja działania stanowi część projektu zintegrowanego pn. Wsparcie przedsiębiorczości poprzez Fundusz Funduszy Pomorza Zachodniego JEREMIE 2 w celu realizacji Instrumentów Finansowych dla działań: 1.9 - Inwestycje w przedsiębiorstwach poprzez instrumenty finansowe, 1.17 - Wzmocnienie procesu wsparcia firm w początkowej fazie rozwoju oraz 6.4 - Wsparcie przedsiębiorczości, samozatrudnienia oraz tworzenia nowych miejsc pracy, poprzez środki finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz wsparcie doradczo-szkoleniowe

12. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy dla typu projektu 2. Dla typu projektu 1 – tryb pozakonkursowy.

Dla typu projektu 2 - podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

Dla typu projektu 1 – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego/Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

1. Możliwość kierowania wsparcia w ramach instrumentów zwrotnych dla osób młodych do 29 roku życia, osób odchodzących z rolnictwa i ich rodzin, osób o statusie ubogich pracujących, osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych, osób pracujących w ramach umów cywilno – prawnych oraz reemigrantów i imigrantów uwarunkowana jest wykazaniem takiej potrzeby w analizie społeczno – gospodarczej.
2. Wsparcie osób młodych do 29 roku życia w ramach instrumentów zwrotnych jest możliwe przy zapewnieniu demarkacji ze wsparciem udzielanym osobom młodym w PO WER w formie dotacji bezzwrotnych oraz z wyłączeniem osób młodych do 29 roku życia zarejestrowanych jako bezrobotne, które uzyskują wsparcie za pośrednictwem PUP.
3. Udział bezrobotnych mężczyzn w wieku 30-49 lat, którzy nie należą do kategorii uczestników wymienionych w pierwszej grupie docelowej oraz nie są imigrantami, reemigrantami ani osobami odchodzącymi z rolnictwa i ich rodziną nie może przekroczyć 20% bezrobotnych objętych wsparciem.
4. Wsparcie dla osób zatrudnionych na umowach cywilno-prawnych oraz krótkoterminowych ograniczone jest do ww. osób, których zarobki nie przekraczają 120% minimalnego wynagrodzenia.
5. Udział osób bezrobotnych i/lub biernych zawodowo, które znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy musi stanowić minimum 60% uczestników objętych wsparciem w ramach projektu.
6. Działalność gospodarcza rozpoczęta w ramach projektu musi być prowadzona przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia działalności gospodarczej (zgodnie z aktualnym wpisem do CEiDG lub KRS), przy czym do okresu prowadzenia działalności gospodarczej zalicza się przerwy w jej prowadzeniu z powodu choroby lub korzystania ze świadczenia rehabilitacyjnego; ponadto, działalność gospodarcza rozpoczęta w ramach projektu nie może zostać zawieszona w okresie pierwszych 12 miesięcy od dnia wskazanego jako data rozpoczęcia działalności w CEiDG albo KRS.
7. Działalność gospodarcza rozpoczęta w ramach projektu musi być zarejestrowana i prowadzona na terenie województwa zachodniopomorskiego, a jej prowadzenie, w tym zachowanie okresu trwałości, podlega kontroli.
8. Podmioty wdrażające instrumenty finansowe zarówno w formie zwrotnej jak i bezzwrotnej, w okresie realizacji projektu prowadzą biuro projektu (lub posiadają siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa zachodniopomorskiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniając uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu.
9. W przypadku naborów ogłaszanych od 2019 r. bezzwrotne wsparcie finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej będzie rozliczane wyłącznie uproszczoną metodą rozliczania wydatków – stawką jednostkową na samozatrudnienie, stosowaną w wysokości i na warunkach określonych w raporcie z analizy kosztów dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz kosztów dotacji na utworzenie miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym w projektach PO WER 2014-2020 oraz RPO 2014-2020 w celu opracowania stawki jednostkowej na samozatrudnienie oraz stawki jednostkowej utworzenia miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym.

10. W przypadku, gdy Beneficjenci w typie 2 są jednocześnie Pośrednikami Finansowymi w ramach typu 1, istnieje możliwość połączenia wsparcia bezzwrotnego (dostępne w ramach typu 2) ze wsparciem zwrotnym (pożyczki dostępne w ramach typu 1) w odniesieniu do pojedynczego uczestnika projektu zgodnie z właściwym Regulaminem konkursu, w tym w szczególności pod warunkiem, że nie wystąpi podwójne finansowanie wydatków. Wówczas przez uczestnika projektu rozumie się również ostatecznego odbiorcę w zakresie instrumentów finansowych.
11. W przypadku projektów realizowanych w ramach typu 2 przez usługi biznesowe należy rozumieć usługi służące wsparciu prowadzenia działalności gospodarczej uczestnika projektu. Do usług biznesowych należą m.in: doradztwo w zakresie prowadzenia utworzonej działalności gospodarczej, w tym doradztwo prawne; prowadzenie obsługi księgowej utworzonej działalności gospodarczej; usługi informatyczne, w tym założenie, obsługa i utrzymanie poczty elektronicznej oraz podstawowej strony internetowej dotyczącej prowadzonej działalności gospodarczej; usługi związane z organizacją, administrowaniem i utrzymaniem biura (wirtualnego); usługi marketingowe, w tym promocja utworzonych przez uczestników działalności gospodarczych.

15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy typu projektu 1. Dla typu projektu 2 nie więcej niż 10%

17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

W ramach typu projektu 1 transzowanie środków i rozliczanie wydatków na podstawie Umowy o Finansowaniu zawartej z Menadżerem Funduszu Funduszy.

W ramach typu projektu 2:

Uproszczone formy rozliczania wydatków mają zastosowanie zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*.

Finansowanie zaliczkowe planowane, odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

VI RYNEK PRACY

DZIAŁANIE 6.4 WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, SAMOZATRUDNIENIA ORAZ TWORZENIA NOWYCH MIEJSC PRACY, POPRZEC ŚRODKI FINANSOWE NA ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ ORAZ WSPARCIE SZKOLENIOWE

19. Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)
85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
Dla typu 1 - 90% (85% EFS+5% budżet państwa)
Dla typu 2 – 95% (85% EFS+10% budżet państwa)
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych
Dla typu 1 - 10% ¹⁴
Dla typu 2 - 5%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)
Nie dotyczy
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)
Nie dotyczy
Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR) (jeśli dotyczy)
25. 3 543 825 EUR

¹⁴ W typie projektu 1 wkład krajowy może być wnoszony na poziomie Funduszu Funduszy, Pośrednika Finansowego, i/lub Ostatecznego Odbiorcy przekazanego dla/na rzecz Ostatecznego Odbiorcy.

26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych

Wsparcie w ramach typu projektu 1 zostanie przekazane do Funduszu Funduszy, którym zarządzać będzie wybrany Menadżer Funduszu Funduszy. Następnie Menadżer Funduszu Funduszy wybierze podmioty wdrażające instrumenty finansowe, które udzielą wsparcia ostatecznym odbiorcom.

27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania

Pożyczka

28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych

1. Osoby w wieku 30 lat i więcej zamierzające rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej:
  - osoby bierne zawodowo znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, oraz osoby o niskich kwalifikacjach);
- osoby bezrobotne znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, długotrwale bezrobotni, osoby z niepełnosprawnościami, oraz osoby o niskich kwalifikacjach);
- bezrobotni mężczyźni w wieku 30-49 lat, którzy nie należą do kategorii uczestników bezrobotnych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. długotrwale bezrobotni, osoby z niepełnosprawnościami, oraz osoby o niskich kwalifikacjach).
2. Osoby w wieku 30 lat i więcej zamierzające rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej:

- Osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny,
- Osoby o statusie ubogich pracujących,
- Osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych,
- Osoby pracujące w ramach umów cywilno – prawnych,
- Reemigranci i imigranci,

Możliwe jest wsparcie osób młodych do 29 roku życia zgodnie z zapisami w części Limity i ograniczenia.

Ze wsparcia wyłączone są osoby zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym, Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub prowadzących działalność na podstawie odrębnych przepisów (w tym m.in. działalność adwokacką, komorniczą lub oświatową) w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu oraz osoby, które otrzymały środki finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej z EFS w ciągu ostatnich 3 lat przed przystąpieniem do projektu.

6.5 Kompleksowe wsparcie głównie dla osób bezrobotnych, biernych zawodowo zwłaszcza znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy obejmujące pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy oraz działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych

1. Nazwa i krótki opis działania

6.5 Kompleksowe wsparcie głównie dla osób bezrobotnych, biernych zawodowo zwłaszcza znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy obejmujące pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy oraz działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych¹⁵

Celem interwencji jest pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy oraz działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez szeroki wachlarz wsparcia, które ma na celu zmniejszenie bezrobocia w województwie zachodniopomorskim. Wsparcie przeprowadzone zostanie z zastosowaniem odpowiednich instrumentów i form, które będą odpowiadały na indywidualne potrzeby, w tym: praktyki, staże, zatrudnienie subsydiowane, szkolenia, refundację wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz wsparcie na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Podejmowane będą również działania zmierzające do poprawy integracji z rynkiem pracy i mobilności zawodowej imigrantów i reemigrantów (i ich rodzin) przebywających na terenie województwa zachodniopomorskiego. Wsparcie kierowane będzie również do pracowników i pracodawców z podmiotów dotkniętych skutkami COVID-19 z terenu województwa zachodniopomorskiego.

2. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększenie zatrudnienia w szczególności wśród osób bezrobotnych i biernych zawodowo, zwłaszcza tych, którzy znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy.

3. Kategorie interwencji

102 Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych i oddalonych od rynku pracy, m.in. poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników,

4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu (C) [osoby]
2. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [osoby],

¹⁵ Wsparcie realizowane jest zgodnie z zapisami Wytocznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020 oraz/lub zapisami Wytocznych w zakresie realizacji projektów finansowanych ze środków Funduszu Pracy w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z EFS w perspektywie finansowej 2014-2020.

3. Liczba osób, które nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [osoby],
4. Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej [szt.],

5. Lista wskaźników produktu

1. Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie(C)[osoby].
2. Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie (C) [osoby].
3. Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie (C) [osoby].
4. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (C) [osoby].
5. Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie [osoby].
6. Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie [osoby].
7. Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie [osoby].
8. Liczba osób ubogich pracujących objętych wsparciem w programie [osoby].
9. Liczba osób odchodzących z rolnictwa objętych wsparciem w programie [osoby].
10. Liczba osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych objętych wsparciem w programie [osoby].
11. Liczba osób zatrudnionych na umowach cywilno-prawnych objętych wsparciem w programie [osoby].
12. Liczba miejsc pracy objętych wsparciem z uwagi na skutki COVID-19 [szt.].
14. Liczba osób objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 [osoby] --CV31.
15. Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19 [PLN] --CV30.
16. Liczba podmiotów objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 [podmioty] --CV33.

6. Typy projektów

1. Instrumenty i usługi rynku pracy realizowane przez publiczne służby zatrudnienia, wynikające z Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z wyłączeniem robót publicznych, odnoszące się do następujących form wsparcia:
  - a) instrumenty i usługi rynku pracy służące indywidualizacji wsparcia oraz pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej:
    - identyfikacja potrzeb osób pozostających bez zatrudnienia oraz diagnozowanie możliwości w zakresie doskonalenia zawodowego, w tym identyfikacja stopnia oddalenia od rynku pracy (obligatoryjne),
    - kompleksowe i indywidualne pośrednictwo pracy w zakresie wyboru zawodu zgodnego z kwalifikacjami i kompetencjami wspieranej osoby lub poradnictwo zawodowe w zakresie planowania rozwoju kariery zawodowej, w tym podnoszenia lub uzupełniania kompetencji i kwalifikacji zawodowych,

VI RYNEK PRACY

DZIAŁANIE 6.5 KOMPLEKSOWE WSPARCIE GŁÓWNIIE DLA OSÓB BEZROBOTNYCH, BIERNYCH ZAWODOWO ZWŁASZCZA ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W SZCZEGÓLNE TRUDNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY OBEJMUJĄCE POMOC W AKTYWNYM POSZUKIWANIU PRACY ORAZ DZIAŁANIA NA RZECZ PODNOSZENIA KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

- b) instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób, u których zidentyfikowano potrzebę uzupełnienia lub zdobycia nowych umiejętności i kompetencji:
    - nabywanie, podwyższanie lub dostosowywanie kompetencji i/lub kwalifikacji, niezbędnych na rynku pracy w kontekście zidentyfikowanych potrzeb osoby, której udzielane jest wsparcie, m.in. poprzez wysokiej jakości szkolenia,
  - c) instrumenty i usługi rynku pracy służące zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców:
    - nabywanie lub uzupełnianie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności w zakresie wykonywania danego zawodu, m.in. poprzez staże,
    - wsparcie zatrudnienia osoby bezrobotnej u przedsiębiorcy lub innego pracodawcy, stanowiące zachętę do zatrudnienia, m.in. poprzez pokrycie kosztów subsydiowania zatrudnienia dla osób, u których zidentyfikowano adekwatność tej formy wsparcia, refundację wyposażenia lub doposażenia stanowiska,
  - d) instrumenty i usługi rynku pracy służące wsparciu mobilności na rynku pracy:
    - wsparcie mobilności geograficznej dla osób, u których zidentyfikowano problem z zatrudnieniem w miejscu zamieszkania, m.in. poprzez pokrycie kosztów dojazdu do pracy lub wstępnego zagospodarowania w nowym miejscu zamieszkania, m.in. poprzez finansowanie kosztów dojazdu,
    - wsparcie mobilności zawodowej na europejskim rynku pracy za pośrednictwem sieci EURES.
  - e) instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób z niepełnosprawnościami:
    - niwelowanie barier jakie napotykają osoby z niepełnosprawnościami w zakresie zdobycia i utrzymania zatrudnienia, m.in. poprzez finansowanie pracy asystenta osoby z niepełnosprawnościami, którego praca spełnia standardy wyznaczone dla takiej usługi i doposażenie stanowiska pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
  - f) instrumenty i usługi rynku pracy służące rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia:
    - wsparcie osób bezrobotnych w zakładaniu i prowadzeniu własnej działalności gospodarczej poprzez udzielenie: pomocy bezzwrotnej (dotacji) na utworzenie przedsiębiorstwa oraz doradztwo i szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej.
2. Wsparcie indywidualnej i kompleksowej aktywizacji zawodowej osób biernych zawodowo i/lub bezrobotnych niezarejestrowanych w PUP znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy:
- a) wsparcie oraz pomoc w zakresie określenia ścieżki zawodowej:
    - identyfikacja potrzeb oraz diagnozowanie możliwości w zakresie doskonalenia zawodowego (obligatoryjne);
    - kompleksowe i indywidualne pośrednictwo pracy w zakresie wyboru zawodu zgodnego z kwalifikacjami i kompetencjami wspieranej osoby lub poradnictwo zawodowe w zakresie planowania rozwoju kariery zawodowej, w tym podnoszenia lub uzupełniania kompetencji i kwalifikacji zawodowych,
  - b) wsparcie w uzupełnieniu lub zdobyciu nowych umiejętności i kompetencji:
    - nabywanie, podwyższanie lub dostosowywanie kompetencji i/lub kwalifikacji, niezbędnych na rynku pracy w kontekście zidentyfikowanych potrzeb osoby, której udzielane jest wsparcie, m.in. poprzez wysokiej jakości szkolenia,

- c) wsparcie zdobycia doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców poprzez nabywanie lub uzupełnianie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności w zakresie wykonywania danego zawodu, m.in. poprzez staże które są zgodne z zaleceniem Rady z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie ram jakości staży oraz Polskimi Ramami Jakości Praktyk i Staży,
- d) wsparcie zatrudnienia osoby u przedsiębiorcy lub innego pracodawcy, stanowiące zachętę do zatrudnienia poprzez refundację wyposażenia lub doposażenia stanowiska,
- e) wsparcie mobilności geograficznej dla osób, u których zidentyfikowano problem z zatrudnieniem w miejscu zamieszkania, m.in. poprzez pokrycie kosztów dojazdu do pracy lub wstępnego zagospodarowania w nowym miejscu zamieszkania, m.in. poprzez finansowanie kosztów dojazdu, zapewnienie środków na zasiedlenie,
- f) działania skierowane do osób z niepełnosprawnościami:
  - g) niwelowanie barier jakie napotykają osoby z niepełnosprawnościami w zakresie zdobycia i utrzymania zatrudnienia, m.in. poprzez zatrudnienie wspomagane, w tym finansowanie pracy asystenta osobistego i/lub trenera pracy, który może zostać wsparty przez psychologa, doradcę zawodowego lub terapeutów.
- 3. Kompleksowe wsparcie i indywidualna pomoc realizowana zgodnie z zaplanowaną ścieżką wsparcia, osób o statusie ubogich pracujących, odchodzących z rolnictwa i ich rodzin, zatrudnionych na umowach krótkoterminowych i cywilno-prawnych poprzez:
  - a) wsparcie oraz pomoc w zakresie określenia ścieżki zawodowej:
    - h) identyfikacja potrzeb oraz diagnozowanie możliwości w zakresie doskonalenia zawodowego (obligatoryjne);
      - kompleksowe i indywidualne pośrednictwo pracy w zakresie wyboru zawodu zgodnego z kwalifikacjami i kompetencjami wspieranej osoby lub poradnictwo zawodowe w zakresie planowania rozwoju kariery zawodowej, w tym podnoszenia lub uzupełniania kompetencji i kwalifikacji zawodowych,
  - b) wsparcie w uzupełnieniu lub zdobyciu nowych umiejętności i kompetencji:
    - nabywanie, podwyższanie lub dostosowywanie kompetencji i/lub kwalifikacji, niezbędnych na rynku pracy w kontekście zidentyfikowanych potrzeb osoby, której udzielane jest wsparcie, poprzez między innymi wysokiej jakości szkolenia
  - c) wsparcie zdobycia doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców:
    - nabywanie lub uzupełnianie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności w zakresie wykonywania danego zawodu, m.in. poprzez staże które są zgodne z zaleceniem Rady z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie ram jakości staży oraz Polskimi Ramami Jakości Praktyk i Staży
- 4. Realizacja ukierunkowanych schematów mobilności EURES zdiagnozowanych na podstawie analiz społeczno-gospodarczych regionu (typ projektu o charakterze warunkowym).
- 5. Poprawa integracji z rynkiem pracy i mobilności zawodowej migrantów (i ich rodzin) przebywających na terenie województwa zachodniopomorskiego poprzez budowę i doskonalenie systemu instytucjonalnego zarządzania procesami migracyjnymi:
  - a) opracowanie modelu współpracy w zakresie obsługi migrantów a także jednolitych standardów obsługi migrantów poprzez między innymi:
    - organizację wizyt studyjnych i wymianę dobrych praktyk,
    - szkolenia i warsztaty przygotowujące polskich pracowników administracji i Punktów Pierwszego Kontakt do pracy z migrantami,
    - opracowanie i przygotowanie przewodnika typu Wellcome Guide dla migrantów,

VI RYNEK PRACY

DZIAŁANIE 6.5 KOMPLEKSOWE WSPARCIE GŁÓWNI DLA OSÓB BEZROBOTNYCH, BIERNYCH ZAWODOWO ZWŁASZCZA ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W SZCZEGÓLNE TRUDNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY OBEJMUJĄCE POMOC W AKTYWNYM POSZUKIWANIU PRACY ORAZ DZIAŁANIA NA RZECZ PODNOSZENIA KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

- stworzenie aplikacji multimedialnej w ramach Open Access (GPS) dostępnej w kilku wariantach językowych.
- b) wdrożenie jednolitych standardów obsługi migrantów, w tym utworzenie i utrzymanie Zachodniopomorskiego Centrum Wsparcia oraz Punktów Pierwszego Kontakt (PPK) poprzez między innymi:
  - organizację bezpiecznego miejsca/miejsc dedykowanych obsłudze migrantów,
  - szkolenia pracowników i osób zaangażowanych we współpracę na rzecz migrantów,
  - porady prawne, doradztwo zawodowe (wsparcie w integracji, wsparcie psychologiczne, kursy adaptacyjne, tłumaczenie dokumentów) itp.,
- c) realizacja kampanii informacyjno-promocyjnych mających na celu kształtowanie postaw otwartości i tolerancji między innymi poprzez następujące działania:
  - przystosowanie serwisów informatycznych do obsługi migrantów, w tym utworzenie różnych wersji językowych,
  - udział i inicjowanie spotkań integracyjnych i interkulturowych/warsztaty edukacyjne oraz adaptacyjne w języku polskim w zakresie języka polskiego i kultury polskiej,
  - organizację spotkań informacyjnych dla pracodawców i instytucji dotyczących legalizacji pobytu, uczciwości w zatrudnieniu, międzykulturowości, itd.,
  - prowadzenie kampanii informacyjno-promocyjnych z wykorzystaniem ogólnodostępnych kanałów przekazu np. internet, citylight, prasa, social media itp.

6. Wsparcie pracowników i podmiotów, dotkniętych skutkami COVID-19, na podstawie ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (na podstawie art. 15zzb, 15zzc oraz 15zze).¹⁶

7. Typ beneficjenta

Typ projektów 1, 6:

Powiatowe Urzędy Pracy.

Typ projektów 2, 3, 4:

Tryb konkursowy:

- wszystkie formy prawne zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej, określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń

Typ projektów 5:

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

¹⁶ Z ewentualnymi późniejszymi zmianami.

8. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia

Typ projektów 1:

- Osoby w wieku 30 lat i więcej zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotne, w tym:

a) osoby znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby o niskich kwalifikacjach);

b) bezrobotni mężczyźni w wieku 30-49 lat, którzy nie należą do kategorii uczestników wymienionych w grupie docelowej określonej w punkcie a.

Typ projektów 2:

- osoby bierne zawodowo w wieku 30 lat i więcej znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, oraz osoby o niskich kwalifikacjach);

- osoby bezrobotne niezarejestrowane w PUP w wieku 30 lat i więcej znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, długotrwale bezrobotni, osoby z niepełnosprawnościami, oraz osoby o niskich kwalifikacjach);

- bezrobotni mężczyźni niezarejestrowani w PUP w wieku 30-49 lat, którzy nie należą do kategorii uczestników bezrobotnych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. długotrwale bezrobotni, osoby z niepełnosprawnościami, oraz osoby o niskich kwalifikacjach).

Typ projektów 3:

- osoby w wieku 30 lat i więcej:

- a) osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny,
- b) osoby o statusie ubogich pracujących,
- c) osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych,
- d) osoby pracujące w ramach umów cywilno – prawnych

Typ projektów 4:

– osoby w wieku 30 lat i więcej, znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby o niskich kwalifikacjach), w tym:

- a) osoby bezrobotne,
- b) osoby bierne zawodowo,
- c) osoby poszukujące pracy.

– pracodawcy.

Typ projektów 5:

1. Wsparcie skierowane zostanie do następujących osób w wieku aktywności zawodowej:

- a) imigranci i ich rodziny (w tym osoby polskiego pochodzenia),

VI RYNEK PRACY

DZIAŁANIE 6.5 KOMPLEKSOWE WSPARCIE GŁÓWNIIE DLA OSÓB BEZROBOTNYCH, BIERNYCH ZAWODOWO ZWŁASZCZA ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W SZCZEGÓLNE TRUDNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY OBEJMUJĄCE POMOC W AKTYWNYM POSZUKIWANIU PRACY ORAZ DZIAŁANIA NA RZECZ PODNOSZENIA KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

- b) reemigranci i ich rodziny (w tym osoby powracające do kraju z emigracji zarobkowej),
- c) repatrianci,
- d) osoby mieszkające za granicą zamierzające rozpocząć pracę/działalność gospodarczą na terenie Polski,

2. Wsparcie skierowane zostanie również do następujących grup:

- a) pracodawcy/przedsiębiorcy zatrudniający oraz planujący zatrudnienie cudzoziemców i ich pracownicy,
- b) pracownicy administracji,
- c) nauczyciele, w tym nauczyciele akademicy,
- d) zagraniczni studenci, doktoranci, naukowcy,
- e) organizacje pozarządowe.

Typ projektów 6:

1. Pracownicy (powyżej 30 roku życia) oraz pracodawcy z podmiotów:

- a) Mikro, Mali i Średni przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców
- b) Organizacje pozarządowe;
- c) Osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego;
- d) Stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego;
- e) Spółdzielnie socjalne;
- f) Spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2018 r. poz. 1263 i 1669), które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników.

2. Osoby fizyczne (powyżej 30 roku życia) prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą.

9. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

10. Alokacja

73 416 983 EUR

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

12. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Typ projektów 1, 6 – tryb pozakonkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.

Typ projektów 2, 3, 4 – tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

Typ projektów 5 – tryb pozakonkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

Beneficjentem projektu realizowanego w trybie pozakonkursowym będzie Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Kryterium efektywność zatrudnieniowej weryfikowane będzie na podstawie stosunku pracy (bez uwzględnienia umów cywilno – prawnych).

W przypadku objęcia wsparciem osób pracujących obligatoryjnie będzie mieć zastosowanie kryterium efektywności zawodowej.

Możliwość kierowania wsparcia dla osób odchodzących z rolnictwa i ich rodzin, osób o statusie ubogich pracujących, osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych, osób pracujących w ramach umów cywilno – prawnych uwarunkowana jest wykazaniem takiej potrzeby w analizie społeczno – gospodarczej.

Udział osób bezrobotnych i/lub biernych zawodowo, które znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy musi stanowić minimum 60% uczestników objętych wsparciem w ramach projektu.

Udział bezrobotnych mężczyzn w wieku 30-49 lat, którzy nie należą do kategorii uczestników bezrobotnych wymienionych w grupie docelowej znajdującej się w szczególnie trudnej sytuacji nie może przekroczyć 20% bezrobotnych objętych wsparciem.

VI RYNEK PRACY

DZIAŁANIE 6.5 KOMPLEKSOWE WSPARCIE GŁÓWNI DLA OSÓB BEZROBOTNYCH, BIERNYCH ZAWODOWO ZWŁASZCZA ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W SZCZEGÓLNE TRUDNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY OBEJMUJĄCE POMOC W AKTYWNYM POSZUKIWANIU PRACY ORAZ DZIAŁANIA NA RZECZ PODNOSZENIA KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

Wsparcie dla osób zatrudnionych na umowach cywilno-prawnych oraz krótkoterminowych ograniczone jest do ww. osób, których zarobki nie przekraczają 120% minimalnego wynagrodzenia.

Realizacja projektu pozakonkursowego w ramach typu 5 dotyczy działań nie mających charakteru aktywizacyjnego, nie przewiduje się określania w nim poziomu efektywności zatrudnieniowej.

W projektach realizowanych w typie 6 nie ma zastosowania kryterium efektywności zatrudnieniowej ani efektywności zawodowej.

W projektach realizowanych w typie 6 wszystkie podmioty muszą posiadać jednostkę organizacyjną na obszarze województwa zachodniopomorskiego. Wsparcie skierowane jest wyłącznie do podmiotów dotkniętych skutkami COVID-19.

15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Typ projektów 1:

Nie dotyczy

Typ projektów 2, 3, 4, 5, 6:

Do 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Typ projektów 1:

Nie dotyczy

Typ projektów 2, 3, 4, 5, 6:

Nie więcej niż 10%

17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

Typ projektów 1, 6:

VI RYNEK PRACY

DZIAŁANIE 6.5 KOMPLEKSOWE WSPARCIE GŁÓWNIEM DLA OSÓB BEZROBOTNYCH, BIERNYCH ZAWODOWO ZWŁASZCZA ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W SZCZEGÓLNE TRUDNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY OBEJMUJĄCE POMOC W AKTYWNYM POSZUKIWANIU PRACY ORAZ DZIAŁANIA NA RZECZ PODNOSZENIA KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

Uproszczone formy rozliczania wydatków nie mają zastosowania.

Finansowanie zaliczkowe nieplanowane – finansowanie projektów odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Typ projektów 2, 3, 4:

Uproszczone formy rozliczania wydatków mają zastosowanie zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*.

Finansowanie zaliczkowe planowane, odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Typ projektów 5:

Uproszczone formy rozliczania wydatków nie mają zastosowania.

Finansowanie zaliczkowe planowane, odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

19. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Typ projektów 1, 6:

100% (środki pochodzące z Funduszu Pracy)

Typ projektów 2, 3, 4:

85% UE + 5% budżet państwa.

Typ projektów 5:

85% UE + 7% budżet państwa

VI RYNEK PRACY

DZIAŁANIE 6.5 KOMPLEKSOWE WSPARCIE GŁÓWNI DLA OSÓB BEZROBOTNYCH, BIERNYCH ZAWODOWO ZWŁASZCZA ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W SZCZEGÓLNE TRUDNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY OBEJMUJĄCE POMOC W AKTYWNYM POSZUKIWANIU PRACY ORAZ DZIAŁANIA NA RZECZ PODNOSZENIA KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

Typ projektów 1, 6:

Brak możliwości wnoszenia wkładu własnego

Typ projektów 2, 3, 4: 10%

Typ projektów 5: 8%

23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość projektów realizowanych w ramach typu 1 nie może być niższa niż 100 000 EUR przeliczone na PLN zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju i Finansów w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość projektów realizowanych w ramach typu 1 nie może być niższa niż 100 000 EUR przeliczone na PLN zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju i Finansów w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

6.6 Programy zapewnienia i zwiększenia dostępu do opieki nad dziećmi w wieku do lat 3

1. Nazwa i krótki opis działania

6.6 Programy zapewnienia i zwiększenia dostępu do opieki nad dziećmi w wieku do lat 3¹⁷

Niewystarczająca dostępność do systemu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, stanowi aktualnie problem rynku pracy, dlatego niezbędne jest podjęcie działań, które umożliwią zwiększenie dostępu do usług opieki nad dziećmi oraz umożliwią rodzicom powrót do zatrudnienia oraz jego utrzymanie.

Działania w ramach przedmiotowego PI będą polegały na tworzeniu dogodnych warunków godzenia ról rodzinnych i zawodowych, m.in. poprzez rozwój opieki instytucjonalnej i nieinstytucjonalnej nad dziećmi do 3 roku życia. Tego typu działania przewidują m.in. tworzenie nowych miejsc w aktualnie funkcjonujących instytucjonalnych podmiotach opieki nad dziećmi, a także ich tworzenie w nowych placówkach wraz z finansowaniem działalności przez pierwszy okres funkcjonowania.

Jednocześnie powyższe działanie przewiduje także inicjatywy mające na celu tworzenie przyzakładowych żłobków/klubów dziecięcych na obszarach charakteryzujących się dużą koncentracją zakładów pracy np. strefy ekonomiczne czy parki naukowo-technologiczne.

Tworzenie warunków do rozwoju nieinstytucjonalnych form opieki nad dziećmi będzie odbywało się m.in. poprzez tworzenie programów nabywania kwalifikacji wymaganych przy tego typu pracy (skierowane m. in. do osób pozostających bez zatrudnienia) oraz wspomaganie przy aranżowaniu odpowiednich warunków do opieki nieinstytucjonalnej nad dziećmi do lat 3.

2. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Wzrost zatrudnienia oraz powrót na rynek pracy osób, którym utrudnia to sytuacja rodzinna wynikająca z opieki nad dziećmi do lat 3.

3. Kategorie interwencji

105 Równość kobiet i mężczyzn we wszystkich dziedzinach, w tym pod względem dostępu do zatrudnienia, rozwoju kariery zawodowej, godzenia życia zawodowego i prywatnego, a także promowanie równego wynagrodzenia za taką samą pracę.

4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/ wychowaniem dziecka lub utrzymały zatrudnienie, po opuszczeniu programu [osoby],

¹⁷ Wsparcie realizowane jest zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020

2. Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu [osoby].

5. Lista wskaźników produktu

1. Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie [osoby],
  2. Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 [szt.].
  3. Liczba podmiotów objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 [podmioty] –CV33.
  4. Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19 [PLN] –CV30

6. Typy projektów

Upowszechnienie dostępu do usług opieki nad dziećmi wieku do lat 3, poprzez.:

1. Tworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami w istniejących lub nowo tworzonych formach opieki (żłobki i kluby dziecięce oraz w ramach instytucji opiekuna dziennego), w tym m.in.:
  - a. dostosowanie pomieszczeń do potrzeb dzieci, w tym do wymogów budowlanych, sanitarno-higienicznych, bezpieczeństwa przeciwpożarowego, organizacja kuchni, stołówek, szatni zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania itp.
  - b. zakup i montaż wyposażenia (w tym m. in. meble, wyposażenie wypoczynkowe, wyposażenie sanitarne, zabawki);
  - c. zakup pomocy do prowadzenia zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, specjalistycznego sprzętu oraz narzędzi do rozpoznawania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci, wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ze szczególnym uwzględnieniem tych pomocy, sprzętu i narzędzi, które są zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania;
  - d. wyposażenie i montaż placu zabaw wraz z bezpieczną nawierzchnią i ogrodzeniem;
  - e. modyfikacja przestrzeni wspierająca rozwój psychoruchowy i poznawczy dzieci;
  - f. zapewnienie bieżącego funkcjonowania utworzonego miejsca opieki nad dziećmi do lat 3, w tym: koszty wynagrodzenia personelu zatrudnionego w miejscu opieki nad dziećmi do lat 3, koszty opłat za wyżywienie i pobyt dziecka;
  - g. Finansowanie kosztów przeszkolenia i zdobycia kwalifikacji dla osób planujących zajęcie się opieką nad dziećmi do lat 3 w formie pracownika żłobka/klubu dziecięcego, opiekuna dziennego.
  - h. Finansowanie kosztów podniesienia kwalifikacji sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3 w formie pracownika żłobka/klubu dziecięcego, opiekuna dziennego.
  - i. inne wydatki o ile są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania miejsca opieki nad dziećmi do lat 3.
2. Dostosowanie istniejących miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, w tym finansowanie mechanizmu racjonalnych usprawnień, np. zatrudnienie asystenta dziecka, dostosowanie posiłków z uwzględnieniem specyficznych potrzeb żywieniowych wynikających z niepełnosprawności dziecka, zakup pomocy dydaktycznych adekwatnych do specjalnych potrzeb edukacyjnych wynikających z niepełnosprawności, w oparciu o indywidualnie przeprowadzoną diagnozę.

VI RYNEK PRACY
DZIAŁANIE 6.6 PROGRAMY ZAPEWNIENIA I ZWIĘKSZENIA DOSTĘPU DO OPIEKI NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3

3. Finansowanie kosztów usług bieżącej opieki nad dziećmi poprzez pokrycie kosztów opłat za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u opiekuna dziennego, ponoszonych przez opiekunów dzieci lub pokrycie kosztów wynagrodzenia niani ponoszonych przez opiekunów dzieci do lat 3.

7. Typ beneficjenta

- wszystkie formy prawne zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej, określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń

8. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia

1. Osoby bezrobotne pozostające poza rynkiem pracy ze względu na obowiązek opieki nad dziećmi do lat 3, w tym osoby, które przerwały karierę zawodową ze względu na urodzenie dziecka
2. Osoby bierne zawodowo pozostające poza rynkiem pracy ze względu na obowiązek opieki nad dziećmi do lat 3, w tym osoby, które przerwały karierę zawodową ze względu na urodzenie dziecka lub przebywające na urlopie wychowawczym w rozumieniu ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy
3. Osoby pracujące opiekujące się dziećmi do lat 3, będące w trakcie przerwy związanej z urodzeniem lub wychowaniem dziecka i przebywające na urlopie macierzyńskim lub rodzicielskim w rozumieniu ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.
4. Osoby zajmujące się lub planujące zająć się zawodowo opieką nad dziećmi do lat 3.
5. Osoby pracujące sprawujące opiekę nad dziećmi do lat 3.

9. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

10. Alokacja

16 322 841 EUR

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

VI RYNEK PRACY
DZIAŁANIE 6.6 PROGRAMY ZAPEWNIENIA I ZWIĘKSZENIA DOSTĘPU DO OPIEKI NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3

12. Nie dotyczy

13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Typ projektów 1,2 – tryb konkursowy

Typ projektów 3 – tryb pozakonkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

Beneficjentem projektu realizowanego w trybie pozakonkursowym będzie Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Wsparcie w postaci przeszkolenia, zdobycia i uzupełnienia kwalifikacji dla osób planujących zajęcie się opieką nad dziećmi do lat 3 w formie pracownika żłobka/klubu dziecięcego, opiekuna dziennego, ma charakter uzupełniający do wsparcia polegającego na tworzeniu miejsc opieki , na rzecz rodziców i opiekunów dzieci w wieku do lat 3, które zostaną objęte wsparciem w ramach projektu.

15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Do 40 % całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie więcej niż 40%

17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

VI RYNEK PRACY
DZIAŁANIE 6.6 PROGRAMY ZAPEWNIENIA I ZWIĘKSZENIA DOSTĘPU DO OPIEKI NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3

18. Uproszczone formy rozliczania wydatków mają zastosowanie zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*.
Finansowanie zaliczkowe planowane, odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
19. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)
Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)
85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
95% (85% EFS+10% budżet państwa)
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych
5%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)
Nie dotyczy
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)
Nie dotyczy

6.7 Programy zapewnienia i zwiększenia dostępu do opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w ramach Kontraktów Samorządowych

1. Nazwa i krótki opis działania/poddziałania

6.7 Programy zapewnienia i zwiększenia dostępu do opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w ramach Kontraktów Samorządowych

Niewystarczająca dostępność do systemu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, stanowi aktualnie problem rynku pracy, dlatego niezbędne jest podjęcie działań, które umożliwią zwiększenie dostępu do usług opieki nad dziećmi oraz umożliwią rodzicom powrót do zatrudnienia.

Działania w ramach przedmiotowego PI będą polegały na tworzeniu dogodnych warunków godzenia ról rodzinnych i zawodowych, m.in. poprzez rozwój opieki instytucjonalnej i nieinstytucjonalnej nad dziećmi do 3 roku życia. Tego typu działania przewidują m.in. tworzenie nowych miejsc w aktualnie funkcjonujących instytucjonalnych podmiotach opieki nad dziećmi, a także ich tworzenie w nowych placówkach wraz z finansowaniem działalności przez pierwszy okres funkcjonowania.

Jednocześnie powyższe działanie przewiduje także inicjatywy mające na celu tworzenie przyzakładowych żłobków/klubów dziecięcych na obszarach charakteryzujących się dużą koncentracją zakładów pracy np. strefy ekonomiczne czy parki naukowo-technologiczne.

Tworzenie warunków do rozwoju nieinstytucjonalnych form opieki nad dziećmi będzie odbywało się m.in. poprzez tworzenie programów nabywania kwalifikacji wymaganych przy tego typu pracy (skierowane m. in. do osób pozostających bez zatrudnienia) oraz wspomaganie przy aranżowaniu odpowiednich warunków do opieki nieinstytucjonalnej nad dziećmi do lat 3.

2. Cel/e szczegółowy/e działania/poddziałania

1. Wzrost zatrudnienia oraz powrót na rynek pracy osób, którym utrudnia to sytuacja rodzinna wynikająca z opieki nad dziećmi do lat 3.

3. Kategorie interwencji

105 Równość kobiet i mężczyzn we wszystkich dziedzinach, w tym pod względem dostępu do zatrudnienia, rozwoju kariery zawodowej, godzenia życia zawodowego i prywatnego, a także promowanie równego wynagrodzenia za taką samą pracę.

4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/ wychowaniem dziecka, po opuszczeniu programu [osoby],
2. Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu [osoby].

Lista wskaźników produktu

VI RYNEK PRACY
DZIAŁANIE 6.7 PROGRAMY ZAPEWNIENIA I ZWIĘKSZENIA DOSTĘPU DO OPIEKI NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3 W RAMACH KONTRAKTÓW SAMORZĄDOWYCH

- 5.
1. Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie [osoby],   2. Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 [szt.].

6. Typy projektów

Upowszechnienie dostępu do usług opieki nad dziećmi wieku do lat 3, poprzez.:

1. Tworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami w istniejących lub nowo tworzonych formach opieki (żłobki i kluby dziecięce), w tym m.in.:   a. dostosowanie pomieszczeń do potrzeb dzieci, w tym do wymogów budowlanych, sanitarno-higienicznych, bezpieczeństwa przeciwpożarowego, organizacja kuchni, stołówek, szatni zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania itp.   b. zakup i montaż wyposażenia (w tym m. in. meble, wyposażenie wypoczynkowe, wyposażenie sanitarne, zabawki);   c. zakup pomocy do prowadzenia zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, specjalistycznego sprzętu oraz narzędzi do rozpoznawania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci, wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ze szczególnym uwzględnieniem tych pomocy, sprzętu i narzędzi, które są zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania;   d. wyposażenie i montaż placu zabaw wraz z bezpieczną nawierzchnią i ogrodzeniem;   e. modyfikacja przestrzeni wspierająca rozwój psychoruchowy i poznawczy dzieci;   f. zapewnienie bieżącego funkcjonowania utworzonego miejsca opieki nad dziećmi do lat 3, w tym: koszty wynagrodzenia personelu zatrudnionego w miejscu opieki nad dziećmi do lat 3, koszty żywienia dzieci.   2. Wsparcie istniejących instytucji opieki nad dziećmi do lat 3 w zakresie wygenerowania dodatkowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w instytucji (żłobki i kluby dziecięce).   3. Dostosowanie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, w tym finansowanie mechanizmu racjonalnych usprawnień, np. zatrudnienie asystenta dziecka, dostosowanie posiłków z uwzględnieniem specyficznych potrzeb żywieniowych wynikających z niepełnosprawności dziecka, zakup pomocy dydaktycznych adekwatnych do specjalnych potrzeb edukacyjnych wynikających z niepełnosprawności, w oparciu o indywidualnie przeprowadzoną diagnozę.   4. Finansowanie kosztów usług bieżącej opieki nad dziećmi lub wynagrodzenia dziennego opiekuna (w tym finansowanie przeszkolenia zawodowego dziennego opiekuna) lub niani dla opiekunów dzieci do lat 3.

7. Typ beneficjenta

Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne jst
---

Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia

VI RYNEK PRACY
DZIAŁANIE 6.7 PROGRAMY ZAPEWNIENIA I ZWIĘKSZENIA DOSTĘPU DO OPIEKI NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3 W RAMACH KONTRAKTÓW SAMORZĄDOWYCH

8. 1. Osoby bezrobotne lub osoby bierne zawodowo pozostające poza rynkiem pracy ze względu na obowiązek opieki nad dziećmi do lat 3, w tym osoby, które przerwały karierę zawodową ze względu na urodzenie dziecka lub przebywające na urlopach macierzyńskich, rodzicielskich lub wychowawczych w rozumieniu ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks Pracy.
2. Osoby opiekujące się dziećmi do lat 3, którym w okresie opieki nad dzieckiem kończy się umowa o pracę, osoby zatrudnione na czas określony, pracujące będące w trakcie przerwy związanej z urlopem macierzyńskim, rodzicielskim lub wychowawczym w rozumieniu ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks Pracy.

9. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

10. Alokacja

680 192EUR

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Projekty realizowane w ramach działania będą musiały być kompleksowe i komplementarne z innymi projektami wskazanymi we wspieranym Kontrakcie Samorządowym.

12. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Przedmiotowe działanie będzie jednym z kilku działań w ramach RPO WZ 2014-2020 wdrażanych za pomocą narzędzia jakim jest Kontrakt Samorządowy. KS ma na celu jednolity gospodarczy rozwój danego obszaru, oparty na wspólnie zdefiniowanych przez kilka samorządów terytorialnych celach rozwojowych.

13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego oraz Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

1. Wydatki na dostosowanie istniejących miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami mogą być ponoszone wyłącznie w zakresie bezpośrednio wynikającym z diagnozy potrzeb konkretnych dzieci i stopnia niedostosowania placówki.
2. Wsparcie w zakresie tworzenia nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w formie żłobków, klubów dziecięcych lub dziennego opiekuna gwarantuje zwiększenie liczby miejsc opieki prowadzonych przez daną instytucję publiczną lub niepubliczną.
3. Okres finansowania działalności bieżącej, nowo utworzonych miejsc opieki nad dziećmi do 3 lat w formie żłobków lub klubów dziecięcych oraz dziennego opiekuna, nie jest dłuższy niż 24 miesiące.
4. Okres finansowania kosztów związanych z bieżącym świadczeniem usług opieki nad dziećmi do lat 3 (opieka nad dzieckiem w żłobku lub klubie dziecięcym, wynagrodzenie opiekuna dziennego w części odpowiadającej kosztom opieki nad dzieckiem skierowanym w ramach projektu, wynagrodzenie oraz koszty składek na ubezpieczenie społeczne niani) jest dostępne, względem konkretnego dziecka i opiekuna, przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy.
5. Trwałość, utworzonych w ramach projektu miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, jest zachowana przez okres co najmniej 2 lat od daty zakończenia realizacji projektu, określonej w umowie o dofinansowanie projektu.

15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Do 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie więcej niż 10%.

17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

VI RYNEK PRACY
DZIAŁANIE 6.7 PROGRAMY ZAPEWNIENIA I ZWIĘKSZENIA DOSTĘPU DO OPIEKI NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3 W RAMACH KONTRAKTÓW SAMORZĄDOWYCH

19. Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

90% (85% EFS + 5% budżet państwa)

22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

10%

23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

6.8 Wdrożenie kompleksowych programów zdrowotnych oraz przedsięwzięć zapobiegających istotnym problemom zdrowotnym regionu oraz dotyczącym chorób negatywnie wpływającym na rynek pracy, ułatwiających powroty do pracy, umożliwiające wydłużenie aktywności zawodowej oraz zwiększenie zgłaszalności na badania profilaktyczne

1. Nazwa i krótki opis działania

6.8 Wdrożenie kompleksowych programów zdrowotnych oraz przedsięwzięć zapobiegających istotnym problemom zdrowotnym regionu oraz dotyczącym chorób negatywnie wpływającym na rynek pracy, ułatwiających powroty do pracy, umożliwiające wydłużenie aktywności zawodowej oraz zwiększenie zgłaszalności na badania profilaktyczne¹⁸

Efektywne gospodarowanie zasobami systemu opieki zdrowotnej wymaga koncentracji na realizacji działań zapobiegawczych, skierowanych przeciwko chorobom. W ramach działania planuje się:

- wdrożenie programów profilaktycznych ukierunkowanych na choroby zdiagnozowane jako istotne problemy zdrowotne regionu, mających na celu przeciwdziałanie negatywnym trendom epidemiologicznym,
- realizację programów rehabilitacji medycznej skoncentrowanych na schorzeniach, wpływając dezaktywująco na rynek pracy, tj.: chorobach układu krążenia, chorobach nowotworowych, zaburzeniach psychicznych, chorobach układu kostno-stawowego i mięśniowego. W ramach wdrożenia rehabilitacyjnych programów profilaktycznych możliwe będzie m.in.: opracowanie indywidualnego planu rehabilitacji, profilaktyka zespołów bólowych i zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa, których głównym celem będzie wydłużenie aktywności zawodowej ze szczególnym uwzględnieniem osób w wieku produkcyjnym,
- realizację programów profilaktycznych zintegrowanych z populacyjnymi programami wczesnego wykrywania raka szyjki macicy, raka piersi i raka jelita grubego, mających na celu m.in. zwiększenie poziomu zgłaszalności do badań profilaktycznych realizowanych w ramach ww. programów populacyjnych,

Wszystkie przewidziane działania mają na celu wydłużenie aktywności zawodowej oraz niwelowanie ryzyka jej przerwania z powodów zdrowotnych.

Działania podejmowane w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego będą miały charakter uzupełniający i rozszerzający w stosunku do realizowanych programów populacyjnych dotyczących nowotworów szyjki macicy, piersi i jelita grubego oraz do programów pilotażowych realizowanych w ramach PO WER.

Dodatkowo przewiduje się realizację projektów w zakresie poprawy ergonomii miejsca pracy i wydłużenia aktywności zawodowej dzięki wsparciu aspektów zdrowotnych wobec pracodawców i pracowników (przedsięwzięcia realizowane poza formułą RPZ). Realizowane będą również przedsięwzięcia w zakresie wsparcia zdrowotnego w związku z zagrożeniem i skutkami COVID-19 na terenie województwa zachodniopomorskiego.

2. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Wdrożenie programów zdrowotnych dla osób w wieku aktywności zawodowej

¹⁸ Wsparcie realizowane jest zgodnie z zapisami Wytocznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020 oraz Wytocznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014 - 2020

3. Kategorie interwencji

107 Aktywne i zdrowe starzenie się.

4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie[osoby],
2. Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne[osoby].

5. Lista wskaźników produktu

1. Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS [osoby].
2. Liczba osób objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 [osoby] –CV31.
3. Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19 [PLN] – } –CV30.
4. Liczba podmiotów objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 [podmioty] –CV33.
5. Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie [osoby] .

6. Typy projektów

1. Wdrożenie kompleksowych programów profilaktycznych dotyczących chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu:
  - a) realizacja usług zdrowotnych niezbędnych do realizacji celów Regionalnego programu zdrowotnego,
  - b) zapewnienie dojazdu z miejsca zamieszkania do miejsca wykonania badania i z powrotem,
  - c) zapewnienie opieki nad osobą potrzebującą wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
  - d) działania informacyjno-edukacyjne, dotyczące tematyki Regionalnego programu zdrowotnego, w tym edukacja prozdrowotna, skierowana do osób objętych wsparciem,
  - e) działania informacyjno-szkoleniowe, związane z wdrażaniem Regionalnego programu zdrowotnego, skierowane do lekarzy i pielęgniarek POZ,
  - f) monitoring jakości i celowości podejmowanych działań, ewaluacja programu zdrowotnego¹⁹
  - g) zakup aparatury i sprzętu medycznego oraz wykonanie innych inwestycji koniecznych do realizacji zadań wynikających z realizowanego Regionalnego Programu Zdrowotnego)

¹⁹ Ewaluacja wykonywana przez beneficjenta zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 grudnia 2017 roku w sprawie wzoru programu polityki zdrowotnej, wzoru raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej oraz sposobu sporządzenia projektu programu polityki zdrowotnej i raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej.

VI RYNEK PRACY
DZIAŁANIE 6.8 WDROŻENIE KOMPLEKSOWYCH PROGRAMÓW ZDROWOTNYCH ZAPOBIEGAJĄCYCH ISTOTNYM PROBLEMOM ZDROWOTNYM REGIONU ORAZ DOTYCZĄCYCH CHOROÓB NEGATYWNIE WPLYWAJĄCYCH NA RYNEK PRACY, UŁATWIAJĄCYCH POWROTY DO PRACY, UMOŻLIWIAJĄCE WYDŁUŻENIE AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ ORAZ ZWIĘKSZENIE ZGŁASZALNOŚCI NA BADANIA PROFILAKTYCZNE

- h) prowadzenie działań informacyjno - promocyjnych mających na celu wdrożenie Regionalnego Programu Zdrowotnego²⁰
- 2. Wdrożenie programów rehabilitacji medycznej ułatwiających powroty do pracy na podstawie właściwego Regionalnego Programu Zdrowotnego, w tym,
  - a) realizacja usług zdrowotnych niezbędnych do realizacji celów Regionalnego Programu Zdrowotnego,
  - b) realizacja turnusów rehabilitacyjnych,
  - c) prowadzenie działań informacyjno - promocyjnych mających na celu wdrożenie Regionalnego Programu Zdrowotnego²¹
  - d) działania informacyjno-edukacyjne, dotyczące tematyki Regionalnego programu zdrowotnego, w tym edukacja prozdrowotna, skierowana do osób objętych wsparciem oraz osób z ich otoczenia,
  - e) działania informacyjno-szkoleniowe związane z wdrażaniem Regionalnego programu zdrowotnego, skierowane w szczególności do podmiotów świadczących usługi rehabilitacyjne, kadr POZ oraz lekarzy orzeczników ZUS
  - f) monitoring jakości i celowości podejmowanych działań, ewaluacja programu zdrowotnego²²
  - g) zakup aparatury i sprzętu medycznego oraz wykonanie innych inwestycji koniecznych do realizacji zadań wynikających z realizowanego Regionalnego Programu Zdrowotnegooraz dodatkowo:
  - h) zapewnienie dojazdu z miejsca zamieszkania do miejsca wykonania badania i z powrotem,
  - i) zapewnienie opieki nad osobą potrzebującą wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, którą opiekuje się osoba objęta wsparciem w ramach projektu, w czasie korzystania ze wsparcia,
- 3. Rozwój profilaktyki nowotworowej w kierunku wykrywania raka piersi, szyjki macicy i raka jelita grubego.
  - a) realizacja usług zdrowotnych,
  - b) działania informacyjno-edukacyjne oraz dotyczące edukacji prozdrowotnej o charakterze lokalnym polegające na zachęcaniu do badań profilaktycznych
  - c) działania edukacyjne z zakresu profilaktyki nowotworowej w kierunku wykrywania raka piersi, szyjki macicy i raka jelita grubego kierowane do kadr POZ (tj. lekarzy POZ oraz osób współpracujących z placówką POZ lub osób pracujących na rzecz placówki POZ) lub kadr placówki medycyny pracy
  - d) zapewnienie dojazdu z miejsca zamieszkania do miejsca wykonania badania i z powrotem,
  - e) zapewnienie opieki nad osobą potrzebującą wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, którą opiekuje się osoba objęta wsparciem w ramach projektu, w czasie korzystania ze wsparcia.

²⁰ Działania informacyjno-promocyjne mające na celu pozyskanie odbiorców ostatecznych planowanego wsparcia mające wymiar zadań merytorycznych mogą stanowić koszty bezpośrednie projektu. Koszty związane z kampaniami informacyjno-promocyjnymi lub innymi działaniami upowszechniającymi projekt realizowanymi jako działania świadomościowe, które są skierowane do całej społeczności powinny być finansowane w ramach kosztów pośrednich.

²¹ Działania informacyjno-promocyjne mające na celu pozyskanie odbiorców ostatecznych planowanego wsparcia mające wymiar zadań merytorycznych mogą stanowić koszty bezpośrednie projektu. Koszty związane z kampaniami informacyjno-promocyjnymi lub innymi działaniami upowszechniającymi projekt realizowanymi jako działania świadomościowe, które są skierowane do całej społeczności powinny być finansowane w ramach kosztów pośrednich.

²² Ewaluacja wykonywana przez beneficjenta zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 grudnia 2017 roku w sprawie wzoru programu polityki zdrowotnej, wzoru raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej oraz sposobu sporządzenia projektu programu polityki zdrowotnej i raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej.

VI RYNEK PRACY
DZIAŁANIE 6.8 WDROŻENIE KOMPLEKSOWYCH PROGRAMÓW ZDROWOTNYCH ZAPOBIEGAJĄCYCH ISTOTNYM PROBLEMOM ZDROWOTNYM REGIONU ORAZ DOTYCZĄCYCH CHOROÓB NEGATYWNIE WPLYWAJĄCYCH NA RYNEK PRACY, UŁATWIAJĄCYCH POWROTY DO PRACY, UMOŻLIWIAJĄCE WYDŁUŻENIE AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ ORAZ ZWIĘKSZENIE ZGŁASZALNOŚCI NA BADANIA PROFILAKTYCZNE

- f) zakup aparatury i sprzętu medycznego oraz wykonanie innych inwestycji koniecznych do realizacji zadań wynikających z realizowanego programu (m.in. mammobus, cytobus, kolonoskop),
4. Wdrożenie programów zdrowotnych ukierunkowanych na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, w tym z zakresu ergonomii pracy.
5. Wdrożenie programów przekwalifikowania pracowników długotrwale pracujących w warunkach negatywnie wpływających na zdrowie, przygotowujące do kontynuowania pracy na innych stanowiskach o mniejszym obciążeniu dla zdrowia.
6. Realizacja przedsięwzięć związanych z walką i skutkami COVID-19 na terenie województwa zachodniopomorskiego w oparciu o Zachodniopomorski Program Monitorowania i Prewencji Epidemii Coronawirusa SARS-CoV-2 i Choroby COVID-19.

7. Typ beneficjenta

Typ projektów 1,2,3:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą,
- organizacje pozarządowe, których działalność statutowa dotyczy promocji i ochrony zdrowia,
- podmioty ekonomii społecznej, których założenia statutowe przewidują działania w zakresie leczenia lub promocji zdrowia.

Typ projektów 4, 5:

- Pracodawcy z wyłączeniem dużych przedsiębiorstw.

Typ projektów 6:

Samodzielny Publiczny Wojewódzki Szpital Zespolony w Szczecinie

8. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia

Typ projektów 1:

osoby w wieku aktywności zawodowej najbardziej narażone na opuszczenie rynku pracy z powodu czynników zdrowotnych lub rokujące na powrót na rynek pracy w wyniku udzielanych świadczeń zdrowotnych, zgodnie z właściwym RPZ, - kadra POZ oraz inne osoby i podmioty, które zostały wskazane we właściwym RPZ.

Typ projektów 2:

- osoby w wieku aktywności zawodowej najbardziej narażone na opuszczenie rynku pracy z powodu czynników zdrowotnych lub najbardziej bliskie powrotowi na rynek pracy w wyniku świadczeń rehabilitacyjnych oraz osoby z ich otoczenia, zgodnie z właściwym RPZ,
- kadra POZ oraz inne osoby i podmioty, które zostały wskazane we właściwym RPZ.

Typ projektów 3:

- Program profilaktyki raka piersi jest skierowany do kobiet w wieku od 50 do 69 lat.

VI RYNEK PRACY
DZIAŁANIE 6.8 WDROŻENIE KOMPLEKSOWYCH PROGRAMÓW ZDROWOTNYCH ZAPOBIEGAJĄCYCH ISTOTNYM PROBLEMOM ZDROWOTNYM REGIONU ORAZ DOTYCZĄCYCH CHOROÓB NEGATYWNIE WPLYWAJĄCYCH NA RYNEK PRACY, UŁATWIAJĄCYCH POWROTY DO PRACY, UMOŻLIWIAJĄCE WYDŁUŻENIE AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ ORAZ ZWIĘKSZENIE ZGŁASZALNOŚCI NA BADANIA PROFILAKTYCZNE

- Program profilaktyki raka szyjki macicy jest skierowany do kobiet w wieku 25 do 59 lat.
- Program profilaktyki raka jelita grubego jest skierowany do osób:
  - w wieku 50 - 65 lat bez objawów raka jelita grubego
  - w wieku 40 - 65 lat, bez objawów raka jelita grubego, które miały w rodzinie przynajmniej jednego krewnego pierwszego stopnia (rodzice, rodzeństwo, dzieci) z rakiem jelita grubego
  - w wieku od 25 - 65 lat pochodzących z rodziny HNPCC lub FAP (z potwierdzonym obciążeniem genetycznym).

- Personel lekarski i pielęgniarski POZ

Typ projektów 4, 5:

-
- pracodawcy i ich pracownicy narażeni na wystąpienie czynników negatywnie wpływających na stan zdrowia w miejscu pracy, w szczególności powyżej 50 roku życia.

Typ projektu 6:

- osoby w wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18-64 oraz kobiety w wieku 18-59) z grupy ryzyka zakażenia lub podejrzanych o zakażenie koronawirusem SAR-CoV-2 oraz podmioty wskazane w Zachodniopomorskim Programem Monitorowania i Prewencji Epidemii Coronawirusa SARS-CoV-2 i Choroby COVID-19

9. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

10. Alokacja

11 005 687 EUR

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

12. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy - typ projektu 1 - 5.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

Tryb nadzwyczajny - typ projektu 6 - zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 w 2020 r. (Dz.U. 2020 poz. 694).

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

1. Wsparcie realizowane w ramach typu 1 i 2 jest zgodnie z Regionalnymi Programami Zdrowotnymi i nie mogą powielać działań realizowanych w PO WER w ramach programów zdrowotnych lub programów polityki zdrowotnej.
2. Wsparcie realizowane w ramach typu 1 i/lub 2 skierowane jest wyłącznie do grup docelowych określonych we właściwym RPZ.
3. Regionalne programy zdrowotne muszą posiadać pozytywną opinię Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji lub spełniać wszystkie warunki wskazane w warunkowej opinii AOTMiT.
4. Realizacja projektów w ramach typu 3 musi być zgodna z krajowymi programami polityki zdrowotnej.
5. Typy projektów 4,5 i 6 nie są realizowane w formie Regionalnego Programu Zdrowotnego (RPZ) i nie podlegają wymogom określonym dla RPZ w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020.
6. Typ projektu 6 realizowany jest w oparciu o Zachodniopomorski Program Monitorowania i Prewencji Epidemii Coronawirusa SARS-CoV-2 i Choroby COVID-19.
7. W ramach typu 6 koszty wykonania testów serologicznych oraz testów molekularnych rozliczane mogą być na podstawie stawki jednostkowej określonej w Zachodniopomorskim Programie Monitorowania i Prewencji Epidemii Coronawirusa SARS-CoV-2 i Choroby COVID-19
8. Działania w typie 6 są realizowane w koordynacji z Wojewodą Zachodniopomorskim.

15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Do 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie więcej niż 40%- w przypadku typu projektu 1-3, 6

VI RYNEK PRACY
DZIAŁANIE 6.8 WDROŻENIE KOMPLEKSOWYCH PROGRAMÓW ZDROWOTNYCH ZAPOBIEGAJĄCYCH ISTOTNYM PROBLEMOM ZDROWOTNYM REGIONU ORAZ DOTYCZĄCYCH CHOROÓB NEGATYWNIE WPŁYWAJĄCYCH NA RYNEK PRACY, UŁATWIAJĄCYCH POWROTY DO PRACY, UMOŻLIWIAJĄCE WYDŁUŻENIE AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ ORAZ ZWIĘKSZENIE ZGŁASZALNOŚCI NA BADANIA PROFILAKTYCZNE

Nie więcej niż 50% - w przypadku typu projektu 4-5

17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

Uproszczone formy rozliczania wydatków mają zastosowanie zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*.
 Finansowanie zaliczkowe planowane, odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

19. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

Typ projektów 1 – 5: 85%
 Typ projektów 6: 85%

21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Typ projektów 1,2,3: 90% (85% EFS + 5% budżet państwa)
 Typ projektów 4,5: 85% EFS
 Typ projektów 6: 100% (85% EFS + 15% budżet państwa)

Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

VI RYNEK PRACY
DZIAŁANIE 6.8 WDROŻENIE KOMPLEKSOWYCH PROGRAMÓW ZDROWOTNYCH ZAPOBIEGAJĄCYCH ISTOTNYM PROBLEMOM ZDROWOTNYM REGIONU ORAZ DOTYCZĄCYCH CHOROÓB NEGATYWNIE WPŁYWAJĄCYCH NA RYNEK PRACY, UŁATWIAJĄCYCH POWROTY DO PRACY, UMOŻLIWIAJĄCE WYDŁUŻENIE AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ ORAZ ZWIĘKSZENIE ZGŁASZALNOŚCI NA BADANIA PROFILAKTYCZNE

22. Typ projektów 1,2,3 10%,
Typ projektów 4,5: 15%
Typ projektów 6: 0%

23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

2. Cel tematyczny

9.Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją

3. Cele szczegółowe osi priorytetowej

1. Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym zwiększająca ich zatrudnienie,
2. Wzrost poziomu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej,
3. Zwiększenie dostępności usług społecznych w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym,
4. Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych dla osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym.

4. Syntetyczny opis osi priorytetowej

Celem osi priorytetowej jest wzrost szans na zatrudnienie dla osób dotkniętych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe m.in. poprzez realizację komplementarnych programów na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym wykorzystujących instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej. Istotne w realizacji celu są również usługi reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej. W związku z tym możliwe będzie wsparcie podmiotów integracji społecznej, a także podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej, których podstawowym zadaniem nie jest działalność gospodarcza (KIS, CIS, ZAZ, WTZ).

Należy mieć na względzie, że brak lub ograniczenie dostępu do usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym powoduje trwałe, często nieodwracalne pogorszenie zdolności do uczestnictwa w życiu społecznym, w tym do podjęcia i utrzymania zatrudnienia, co bezpośrednio przyczynia się do zwiększenia ryzyka wystąpienia ubóstwa. W związku z tym interwencja skupiona będzie również na działaniach zwiększających jakość oraz dostęp do usług publicznych m.in. takich jak pomoc społeczna, wsparcie rodziny i pieczy zastępczej, usługi opiekuńcze i zdrowotne. Dodatkowo wsparcie ukierunkowane jest na deinstytucjonalizację usług i rozwój rodzinnych i środowiskowych form wsparcia dla rodzin i osób wykluczonych społecznie bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Zwiększaniu szans na zatrudnienie grup defaworyzowanych służyć będzie wsparcie sektora ekonomii społecznej oraz zapewnienie jego skutecznego i efektywnego funkcjonowania. Podmioty ekonomii społecznej wymagają wsparcia zarówno w zakresie efektywności świadczonych usług, jak i profesjonalizacji i

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

ekonomizacji działalności. Efektem realizowanych działań będzie stworzenie warunków dla funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej, co wzmocni ich pozycję konkurencyjną. Efekty tych działań będą sprzyjać tworzeniu nowych miejsc pracy, a tym samym ograniczy to ryzyko bezrobocia wśród osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym.

W ramach osi wsparcie kierowane będzie do osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym m.in. do osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, osób z zaburzeniami psychicznymi, osób żyjących w gospodarstwach domowych o niskiej intensywności pracy, rodzin mających pod opieką osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, żyjące w niekorzystnych warunkach materialnych i mieszkaniowych, społeczności wykluczone terytorialnie poprzez zamieszkiwanie na obszarach zdegradowanych, dzieci i młodzież, zwłaszcza ze środowisk zaniedbanych lub wychowujące się poza rodziną (w tym opuszczające różne formy pieczy zastępczej).

Wsparcie udzielane będzie zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020*.

5. Kategoria regionu objętego wsparciem w ramach osi priorytetowej

Słabiej rozwinięty

6. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)

Nazwa Funduszu	Ogółem	ZIT SOM	ZIT KKBOF
EFS	126 788 618	-	-

7. Instytucja zarządzająca

Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego

8. Instytucja pośrednicząca

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej

1. Nazwa i krótki opis działania

7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej²³

Z uwagi na wielopłaszczyznowy charakter wykluczenia społecznego oraz na potrzebę wsparcia otoczenia osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym należy prowadzić kompleksowe działania, których celem jest przywrócenie na rynek pracy oraz do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. W ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego planowana interwencja ukierunkowana będzie przede wszystkim na aktywizację społeczno-zawodową z wykorzystaniem m.in. instrumentów aktywizacji: edukacyjnej, społecznej czy zawodowej. Działania aktywizacji zawodowej uwzględniać powinny m.in. wsparcie osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym w ramach usług centrum integracji społecznej oraz klubu integracji społecznej. Ponadto celem komplementarności działań, istotnym będzie wsparcie działań z zakresu aktywizacji edukacyjnej. Skuteczność wsparcia uzależniona jest od włączenia obok aktywizacji zawodowej i edukacyjnej działań z zakresu aktywizacji społecznej uwzględniającej m.in. rozwój usług społecznych przewyżających indywidualne bariery w integracji społecznej w tym w powrocie na rynek pracy.

Ponadto w ramach przedmiotowego działania realizowane będą działania dotyczące rewitalizacji. Zaplanowana rewitalizacja w ramach PI 9i będzie polegała na animacji lokalnych środowisk – skierowanie do wybranych gmin - animatora, którego zadaniem będzie pomoc w partycypacyjnym przygotowaniu Programu Rewitalizacji (PR), a następnie wsparcie lokalnych społeczności przy jego wdrażaniu. Działania te będą ściśle powiązane z działaniami w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 9b.

2. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym zwiększająca ich zatrudnienie.

3. Kategorie interwencji

109 Aktywne włączenie, w tym w celu promowania równości szans i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie szans na zatrudnienie

Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

²³ Wsparcie realizowane jest zgodnie z Wytocznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

DZIAŁANIE 7.1 PROGRAMY NA RZECZ INTEGRACJI OSÓB I RODZIN ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM I/LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM UKIERUNKOWANE NA AKTYWIZACJĘ SPOŁECZNO-ZAWODOWĄ WYKORZYSTUJĄCĄ INSTRUMENTY AKTYWIZACJI EDUKACYJNEJ, SPOŁECZNEJ, ZAWODOWEJ

4.

1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [osoby],
2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu [osoby],
3. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) [osoby],
4. Liczba gmin posiadających program rewitalizacji przedłożony IZ RPO WZ 2014-2020 [szt.]
5. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [osoby].

5.

Lista wskaźników produktu

1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby].
2. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (CI) [osoby].
3. Liczba osób objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 [osoby] –CV31.
4. Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19 [PLN] –CV30.

6.

Typy projektów

1. Kompleksowe programy aktywizacji społeczno-zawodowej na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym obejmujące następujące typy operacji:
  - a) Instrumenty aktywizacji zawodowej uwzględniające wsparcie osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym w ramach usług Centrum Integracji Społecznej, Klubu Integracji Społecznej,
  - b) Instrumenty aktywizacji zawodowej uwzględniające wsparcie osób i rodzin osób niepełnosprawnych w ramach usług Zakładu Aktywności Zawodowej oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej
  - c) Kompleksowe programy, realizowane na podstawie indywidualnych planów działań, obejmujące co najmniej dwie formy wsparcia spośród następujących:
    - Usługi wspierające aktywizację zawodową w tym m.in.: finansowanie trenera pracy, doradcy zawodowego,
    - Poradnictwo psychologiczne i psychospołeczne, prowadzące do integracji społecznej i zawodowej,
    - Kursy i szkolenia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji, zawodowych oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy,
    - Poradnictwo zawodowe,
    - Pośrednictwo pracy,
    - Zatrudnienie wspomagane obejmujące wsparcie osoby z niepełnosprawnością przez trenera pracy/asystenta zawodowego u pracodawcy,

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

DZIAŁANIE 7.1 PROGRAMY NA RZECZ INTEGRACJI OSÓB I RODZIN ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM I/LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM UKIERUNKOWANE NA AKTYWIZACJĘ SPOŁECZNO-ZAWODOWĄ WYKORZYSTUJĄCĄ INSTRUMENTY AKTYWIZACJI EDUKACYJNEJ, SPOŁECZNEJ, ZAWODOWEJ

- Staże i praktyki zawodowe;
  - Subsydiowane zatrudnienie,
  - Skierowanie do pracy w Zakładzie Aktywności Zawodowej i sfinansowanie kosztów zatrudnienia w ZAZ,
  - Usługi przewyższające indywidualne bariery w integracji społecznej i powrocie na rynek pracy, w tym usługi asystenta osobistego,
  - Wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy (wyłącznie w połączeniu z subsydiowaniem zatrudnienia); specjalistyczne (wynikające z danej niepełnosprawności i indywidualnych potrzeb) wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy dla zatrudnionej osoby z niepełnosprawnością,
  - Jednorazowy dodatek relokacyjny,
  - Wsparcie w zakresie przygotowania do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej.
- d) Wsparcie realizowane przez środowiskowe domy samopomocy w celu przygotowania do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia.
2. Rozwój form aktywnej integracji oraz upowszechnianie aktywnej integracji i pracy socjalnej przez ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie z wykorzystaniem usług aktywnej integracji o charakterze:
- a) społecznym, których celem jest przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej,
  - b) zawodowym, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy (poprzez m.in. udział w zajęciach w CIS, KIS lub WTZ, kursy i szkolenia zawodowe), pomoc w utrzymaniu zatrudnienia
  - c) edukacyjnym, których celem jest wzrost poziomu wykształcenia lub jego dostosowanie do potrzeb rynku pracy (m.in. edukacja formalna),
  - d) zdrowotnym, których celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy.
3. Wzmocnienie potencjału społeczności lokalnych na obszarach rewitalizowanych - Schemat A dot. wsparcia na przygotowanie lub aktualizację programów rewitalizacji, schemat B dot. wsparcia procesu realizacji PR.
4. Realizacja kompleksowej i interwencyjnej pomocy dla uchodźców (w tym dzieci) mającej na celu wspieranie procesu ich ochrony na terenie Polski i integracji w szczególności w zakresie: zapewnienia pomocy prawnej, psychologicznej i psychoterapeutycznej, zatrudnienie osoby posługującej się językiem ukraińskim/ tłumacza, pokrycia kosztów zakupu przedmiotów i środków przeciw COVID-19, zapewnienia asystenta integracyjnego opracowującego indywidualną ścieżkę integracji społecznej wspierającego w kontaktach z instytucjami i sytuacjami życia codziennego, organizowania i finansowania kursów, szkoleń lub innych form kształcenia, w tym nauka języka polskiego, . organizacja opieki nad dzieckiem i młodzieżą, osobą zależną), zajęcia i warsztaty integracyjne.

7. Typ beneficjenta

Typ projektu 1:

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

DZIAŁANIE 7.1 PROGRAMY NA RZECZ INTEGRACJI OSÓB I RODZIN ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM I/LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM UKIERUNKOWANE NA AKTYWIZACJĘ SPOŁECZNO-ZAWODOWĄ WYKORZYSTUJĄCĄ INSTRUMENTY AKTYWIZACJI EDUKACYJNEJ, SPOŁECZNEJ, ZAWODOWEJ

- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki, porozumienia i stowarzyszenia JST,
- podmioty ekonomii społecznej zajmujące się aktywizacją społeczno-zawodową osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym,
- podmioty działające na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej, których podstawowym zadaniem nie jest działalność gospodarcza.

Typ projektu 2:

- ośrodki pomocy społecznej,
- powiatowe centra pomocy rodzinie.

Typ projektu 3:

- wszystkie formy prawne zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej, określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń.

Typ projektu 4:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne zgodnie z zatwierdzonym wykazem podmiotów dla danego naboru przez Zarząd Województwa Zachoniopomorskiego

8. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia

- osoby zagrożone ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym. ,
- otoczenie osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym (w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla udzielanego wsparcia osobom zagrożonym ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym),
- obywatele Ukrainy zgodnie z *ustawą z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa*,

W ramach RPO WZ nie przewiduje się wsparcia dla osób odbywających karę pozbawienia wolności (wsparcie udziela się wyłącznie w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020). Warunek ten nie dotyczy osób objętych dozorem elektronicznym.

Preferowane jest wsparcie dla osób lub rodzin lub środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz środowisk lub lokalnych społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w związku z rewitalizacją obszarów zdegradowanych, o której mowa w *Wytocznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*.

Preferowane do wsparcia są osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przesłanek, o których mowa w *Wytocznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020*.

Preferowane do objęcia wsparciem są osoby o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz osoby z niepełnosprawnością sprzężoną oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi, w tym osoby z niepełnosprawnością intelektualną i osoby z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi.

Preferowane do objęcia wsparciem EFS są osoby korzystające z PO PŻ.

9. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE
DZIAŁANIE 7.1 PROGRAMY NA RZECZ INTEGRACJI OSÓB I RODZIN ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM I/LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM UKIERUNKOWANE NA AKTYWIZACJĘ SPOŁECZNO-ZAWODOWĄ WYKORZYSTUJĄCĄ INSTRUMENTY AKTYWIZACJI EDUKACYJNEJ, SPOŁECZNEJ, ZAWODOWEJ

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

10. Alokacja

22 846 488 EUR

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Rewitalizacja:

Wsparcie dotyczące działań rewitalizacyjnych w RPOWZ 2014-2020 koncentruje się w głównej mierze na PI 9i (*Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie*) oraz PI 9b. Wsparciem objęte zostaną przede wszystkim problemowe miejscowości popegeerowskie, położone w na obszarze Specjalnej Strefy Włączenia (SSW). Beneficjentem wsparcia będą gminy znajdujące się w SSW, o najgorszych parametrach rozwoju społeczno-gospodarczego i posiadające na swoim terytorium problemowe miejscowości popegeerowskie. Zakłada się, że działania inwestycyjne finansowane z EFRR podejmowane w ramach PI 9b (rewitalizacja) będą rozszerzeniem – uzupełnieniem działań o charakterze społecznym, prowadzonych w ramach PI 9i (aktywne włączenie). Działania w zakresie rewitalizacji będą realizowane w oparciu o krajowe ramy, przygotowane przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego.

12. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy: typy projektów 1,2,3

Tryb pozakonkursowy: typy projektów 2, 4

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

Tryb pozakonkursowy - według schematu określonego w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia Społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014 – 2020.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.

14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

DZIAŁANIE 7.1 PROGRAMY NA RZECZ INTEGRACJI OSÓB I RODZIN ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM I/LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM UKIERUNKOWANE NA AKTYWIZACJĘ SPOŁECZNO-ZAWODOWĄ WYKORZYSTUJĄCĄ INSTRUMENTY AKTYWIZACJI EDUKACYJNEJ, SPOŁECZNEJ, ZAWODOWEJ

Na etapie ogłaszania konkursów zostanie określona minimalna efektywność społeczna i zatrudnieniowa. Premiowane będą te projekty, w których poziom efektywności jest wyższy od minimalnego.

W projektach w typie 4 możliwe jest ponoszenie innych wydatków nie ujętych w katalogu o ile będą realizowały cel projektu i zostaną zatwierdzone przez IP.

15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Typ 1-3: do 20% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu,

Typ 4: 0% .

16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie więcej niż 40%

17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek (jeśli dotyczy)

Uproszczone formy rozliczania wydatków mają zastosowanie zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*.

Finansowanie zaliczkowe planowane, odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

19. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

DZIAŁANIE 7.1 PROGRAMY NA RZECZ INTEGRACJI OSÓB I RODZIN ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM I/LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM UKIERUNKOWANE NA AKTYWIZACJĘ SPOŁECZNO-ZAWODOWĄ WYKORZYSTUJĄCĄ INSTRUMENTY AKTYWIZACJI EDUKACYJNEJ, SPOŁECZNEJ, ZAWODOWEJ

21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Typ projektu 1 i 3:

95% (85% UE + 10% budżetu państwa).

Typ projektu 2:

85%

Typ projektu 4:

100% (85% UE + 15% budżetu państwa).

22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

Typ projektu 1 i 3:

5%

Typ projektu 2:

15%

23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

7.2 Wsparcie dla tworzenia podmiotów integracji społecznej oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej

1. Nazwa i krótki opis działania

7.2 Wsparcie dla tworzenia podmiotów integracji społecznej oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej²⁴

Ważnym aspektem w celu zmniejszenia lub wyeliminowania ryzyka wykluczenia społecznego jest udzielenie pomocy osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych, jako wartości na rynku pracy. Tego typu wsparcie oferują podmioty integracji społecznej oraz podmioty działające na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej. W związku z czym w ramach danego priorytetu inwestycyjnego przewidziane jest wsparcie dla tworzenia ww. podmiotów integracji społecznej, a także podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej, których podstawowym zadaniem nie jest działalność gospodarcza.

2. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym zwiększająca ich zatrudnienie.

3. Kategorie interwencji

109 Aktywne włączenie, w tym w celu promowania równości szans i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie szans na zatrudnienie

4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [osoby],
2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu [osoby],
3. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) [osoby],
4. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [osoby].

5. Lista wskaźników produktu

1. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (C) [osoby].

²⁴ Wsparcie realizowane jest zgodnie z Wytocznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020

2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby].
3. Liczba osób objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 [osoby] –CV31
4. Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19 [PLN] –CV30.

6. Typy projektów

1. Aktywna integracja (społeczna, edukacyjna, zawodowa, zdrowotna) osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez tworzenie podmiotów integracji społecznej, tj. Centrów Integracji Społecznej, Klubów Integracji Społecznej Zakładów Aktywności Zawodowej, Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej (których podstawowym zadaniem nie jest działalność gospodarcza).

7. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki, porozumienia i stowarzyszenia JST,
- Podmioty Ekonomii Społecznej zajmujące się aktywizacją społeczno-zawodową osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym,
- podmioty integracji społecznej (w tym: centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej),
- podmioty działające na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej, których podstawowym zadaniem nie jest działalność gospodarcza.

8. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

- osoby zagrożone ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym,
- otoczenie osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym (w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla udzielanego wsparcia osobom zagrożonym ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym).

W ramach RPO WZ nie przewiduje się wsparcia dla osób odbywających karę pozbawienia wolności (wsparcie udziela się wyłącznie w ramach PO WER). Warunek ten nie dotyczy osób objętych dozorem elektronicznym.

Preferowane jest wsparcie dla osób lub rodzin lub środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz środowisk lub lokalnych społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w związku z rewitalizacją obszarów zdegradowanych, o której mowa w *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*.

Preferowane do wsparcia są osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przesłanek, o których mowa w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020*.

Preferowane do objęcia wsparciem są osoby o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz osoby z niepełnosprawnością sprzężoną oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi, w tym osoby z niepełnosprawnością intelektualną i osoby z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi.

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE
DZIAŁANIE 7.2 WSPARCIE DLA TWORZENIA PODMIOTÓW INTEGRACJI SPOŁECZNEJ ORAZ PODMIOTÓW DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ AKTYWIZACJI SPOŁECZNO-ZAWODOWEJ

Preferowane do objęcia wsparciem EFS są osoby korzystające z PO PŻ.

9. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

10. Alokacja

11 489 511 EUR

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

12. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Co do zasady nie są tworzone nowe WTZ. Decyzję o dopuszczeniu możliwości tworzenia WTZ w ramach RPO WZ podejmuje IZ RPO po przeprowadzeniu analizy potrzeb regionu oraz zagwarantowaniu trwałości funkcjonowania nowo tworzonych podmiotów

15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Do 20% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE
DZIAŁANIE 7.2 WSPARCIE DLA TWORZENIA PODMIOTÓW INTEGRACJI SPOŁECZNEJ ORAZ PODMIOTÓW DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ AKTYWIZACJI SPOŁECZNO-ZAWODOWEJ

16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowanych

Nie więcej niż 40%

17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek (jeśli dotyczy)

Uproszczone formy rozliczania wydatków mają zastosowanie zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*.

Finansowanie zaliczkowe planowane, odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

19. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

95% (85% EFS + 10% budżet państwa)

22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

5%

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE
DZIAŁANIE 7.2 WSPARCIE DLA TWORZENIA PODMIOTÓW INTEGRACJI SPOŁECZNEJ ORAZ PODMIOTÓW DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ AKTYWIZACJI SPOŁECZNO-ZAWODOWEJ

23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy
----

24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

7.3 Wsparcie dla utworzenia i/lub funkcjonowania (w tym wzmocnienia potencjału) instytucji wspierających ekonomię społeczną zgodnie z Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej

1. Nazwa i krótki opis działania

7.3 Wsparcie dla utworzenia i/lub funkcjonowania (w tym wzmocnienia potencjału) instytucji wspierających ekonomię społeczną zgodnie z Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej²⁵

Jedną z ważniejszych potrzeb rozwijającej się ekonomii społecznej w Polsce jest zbudowanie systemu wsparcia dla podmiotów tego sektora. Podmioty ekonomii społecznej wymagają wsparcia zarówno w zakresie efektywności świadczonych usług, jak i profesjonalizacji i ekonomizacji działalności. Rozwój ekonomii społecznej wymaga zatem bieżącego zapewnienia wsparcia doradczego, szkoleniowego, animacyjnego na różnych poziomach zależnych od potrzeb podmiotów ekonomii społecznej. W związku z powyższym, w ramach danego działania przewidziano możliwość finansowania usług wsparcia ekonomii społecznej, które powinny składać się m.in. z usług doradczych i szkoleniowych, usług prawnych, księgowych, marketingowych. Efektem realizowanych działań powinno być stworzenie warunków do funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej, co wzmocni ich pozycję konkurencyjną. Ponadto realizowane będą działania polegające na tworzeniu nowych miejsc pracy, co ograniczy to ryzyko bezrobocia wśród osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym.

2. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Wzrost poziomu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej.

3. Kategorie interwencji

113 Promowanie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz gospodarki społecznej i gospodarki solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia

4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) [osoby],

²⁵ Wsparcie w ramach Działania 7.3 udzielane jest zgodnie z obowiązującymi Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020, Ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej.

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE
DZIAŁANIE 7.3 WSPARCIE DLA UTWORZENIA I/LUB FUNKCJONOWANIA (W TYM WZMOCNIENIA POTENCJAŁU) INSTYTUCJI WSPIERAJĄCYCH EKONOMIĘ SPOŁECZNĄ ZGODNIE
Z KRAJOWYM PROGRAMEM ROZWOJU EKONOMII SPOŁECZNEJ

2. Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych [szt.].

5. Lista wskaźników produktu

1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby].
2. Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem [szt.].
3. Liczba podmiotów objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 [podmioty] –CV33.
4. Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19 [PLN] –CV30.

6. Typy projektów

1. Komplementarne usługi wsparcia ekonomii społecznej składające się z następujących typów operacji:
  - a) Usługi animacji lokalnej w tym działania o charakterze animacyjnym edukacyjnym i integracyjnym, umożliwiające tworzenie podmiotów obywatelskich, wsparcie dla ich rozwoju, tworzenie partnerstw publiczno-społecznych na rzecz rozwoju ekonomii społecznej i partycypacji społecznej, tworzenie klastrów ekonomii społecznej. Podmioty te powinny również przygotowywać i wspierać lokalnych animatorów, którzy będą rozwijać ww. działania,
  - b) Usługi rozwoju ekonomii społecznej, w tym działania zmierzające do inicjowania tworzenia nowych podmiotów ekonomii społecznej, w tym szkoleń, doradztwa indywidualnego i grupowego, prowadzenie działań edukacyjnych na temat możliwości tworzenia podmiotów ekonomii społecznej oraz przygotowywanie grup założycielskich,
  - c) Usługi wsparcia istniejących podmiotów ekonomii społecznej, w tym wsparcie na etapach tworzenia i działania podmiotu ekonomii społecznej, w formie doradztwa prawnego, księgowego, wsparcie z zakresu podatków, biznesowe (budowanie szerokich powiązań kooperacyjnych w ramach partnerstw lokalnych, marketing, planowanie strategiczne) oraz wsparcie z zakresu zasobów ludzkich. W ramach usług możliwe jest przyznawanie dodatkowego wsparcia związanego z wdrażaniem innowacji lub planów rozwoju.
2. Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej m.in. poprzez wsparcie na tworzenie przedsiębiorstw społecznych
  - a) szkolenia, warsztaty, doradztwo, mentoring, coaching, tutoring, współpraca, wizyty studyjne umożliwiające podnoszenie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i/lub prowadzenia i/lub rozwijania przedsiębiorstwa społecznego (w tym nabycie i rozwijanie kompetencji i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do pracy w przedsiębiorstwie społecznym, adekwatnie do potrzeb i roli danej osoby w przedsiębiorstwie społecznym),
  - b) Przyznanie środków finansowych przedsiębiorstwa społecznego na stworzenie miejsca pracy,
  - c) Wsparcie pomostowe.

7. Typ beneficjenta

Akredytowane podmioty świadczące usługi na rzecz podmiotów ekonomii społecznej.

Do dofinansowania wybierane są OWES posiadające akredytację ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego dla wszystkich typów usług wsparcia ekonomii społecznej w rozumieniu KPRES. Na etapie aplikowania o wsparcie dopuszczone są podmioty nie posiadające akredytacji ministra właściwego do spraw

zabezpieczenia społecznego, z zastrzeżeniem, że podmioty te w trakcie aplikowania zobowiążą się do uzyskania przedmiotowej akredytacji i przedłożą ją Instytucji Organizującej Konkurs przed podpisaniem umowy o dofinansowanie

8. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia

- osoby fizyczne ukierunkowane na założenie przedsiębiorstwa społecznego
- podmioty uprawnione do założenia podmiotu ekonomii społecznej, w szczególności przedsiębiorstwa społecznego,
- podmioty ekonomii społecznej,
- osoby fizyczne, w zakresie doradztwa i szkoleń umożliwiających uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i/lub prowadzenia działalności w sektorze ekonomii społecznej
- jednostki samorządu terytorialnego
- partnerzy publiczno - społeczni
- osoby zatrudnione na nowotworzonych w przedsiębiorstwach społecznych miejscach pracy, w zakresie wsparcia reintegracyjnego, nabycia i rozwijania kompetencji i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do pracy w przedsiębiorstwie społecznym

W ramach RPO WZ nie przewiduje się wsparcia dla osób odbywających karę pozbawienia wolności (wsparcie udziela się wyłącznie w ramach PO WER). Warunek ten nie dotyczy osób objętych dozorem elektronicznym.

Preferowane jest wsparcie dla osób lub rodzin lub środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz środowisk lub lokalnych społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w związku z rewitalizacją obszarów zdegradowanych, o której mowa w *Wytocznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*.

Preferowane jest wsparcie środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Preferowane do wsparcia są osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przesłanek, o których mowa w *Wytocznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020*.

Preferowane do objęcia wsparciem są osoby o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z niepełnosprawnością intelektualną, osoby z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi (w rozumieniu zgodnym z Międzynarodową Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych) oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi.

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE
DZIAŁANIE 7.3 WSPARCIE DLA UTWORZENIA I/LUB FUNKCJONOWANIA (W TYM WZMOCNIENIA POTENCJAŁU) INSTYTUCJI WSPIERAJĄCYCH EKONOMIĘ SPOŁECZNĄ ZGODNIE
Z KRAJOWYM PROGRAMEM ROZWOJU EKONOMII SPOŁECZNEJ

W dostępie do wsparcia w zakresie tworzenia miejsc pracy w sektorze przedsiębiorstw społecznych preferowane są osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które skorzystały z projektów w ramach PI 9i, a których ścieżka reintegracji wymaga dalszego wsparcia w ramach PI 9v.

9. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

10. Alokacja

13 864 641 EUR

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

IZ RPO WZ zapewni zastosowanie mechanizmów zapewniających komplementarność wsparcia EFS i Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (PO PŻ), w szczególności zapewni możliwość współpracy beneficjentów EFS z organizacjami partnerskimi i ich regionalnymi i lokalnymi jednostkami zajmującymi się dystrybucją żywności.

12. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

W przypadku naborów ogłaszanych od 2019 r. bezzwrotne wsparcie finansowe na utworzenie miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym będzie rozliczane wyłącznie uproszczoną metodą rozliczania wydatków – stawką jednostkową, stosowaną w wysokości i na warunkach określonych w raporcie z analizy kosztów dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz kosztów dotacji na utworzenie miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym w projektach PO WER 2014-2020 oraz RPO 2014-2020 w celu opracowania stawki jednostkowej na samozatrudnienie oraz stawki jednostkowej utworzenia miejsca pracy w przedsiębiorstwie

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE
DZIAŁANIE 7.3 WSPARCIE DLA UTWORZENIA I/LUB FUNKCJONOWANIA (W TYM WZMOCNIENIA POTENCJAŁU) INSTYTUCJI WSPIERAJĄCYCH EKONOMIĘ SPOŁECZNĄ ZGODNIE
Z KRAJOWYM PROGRAMEM ROZWOJU EKONOMII SPOŁECZNEJ

społecznym oraz w Wytocznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.

15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Do 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowanych

Nie więcej niż 10%

17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek (jeśli dotyczy)

Uproszczone formy rozliczania wydatków mają zastosowanie zgodnie z *Wytocznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*.

Finansowanie zaliczkowe planowane, odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 t.j. z późn. zm).

19. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE
DZIAŁANIE 7.3 WSPARCIE DLA UTWORZENIA I/LUB FUNKCJONOWANIA (W TYM WZMOCNIENIA POTENCJAŁU) INSTYTUCJI WSPIERAJĄCYCH EKONOMIĘ SPOŁECZNĄ ZGODNIE
Z KRAJOWYM PROGRAMEM ROZWOJU EKONOMII SPOŁECZNEJ

21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

95% (85% EFS+10% budżet państwa)

22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

5%.

23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

7.4 Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej m.in. poprzez wsparcie na tworzenie przedsiębiorstw społecznych (w szczególności spółdzielni socjalnych)

1. Nazwa i krótki opis działania

7.4 Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej m.in. poprzez wsparcie na tworzenie przedsiębiorstw społecznych (w szczególności spółdzielni socjalnych)

Aby móc zrealizować cel szczegółowy, jakim jest wzrost poziomu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej, niezbędne jest tworzenie sprzyjających warunków do rozwoju tego sektora w regionie. Cel ten ma być osiągnięty m.in. poprzez wsparcie dla zakładania przedsiębiorstw społecznych (w szczególności spółdzielni socjalnych), obejmujące wsparcie szkoleniowo-doradcze, dotacyjne i pomostowe (w trakcie rozpoczynania prowadzenia działalności oraz w początkowym okresie rozwoju). Istotne będzie również wsparcie inicjatyw związanych z tworzeniem nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych (w szczególności spółdzielniach socjalnych).

2. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Wzrost poziomu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej.

3. Kategorie interwencji

113 Promowanie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz gospodarki społecznej i gospodarki solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia

4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)[osoby],
2. Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych [szt.].

5. Lista wskaźników produktu

1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie[osoby],
2. Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem [szt.].

Typy projektów

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

DZIAŁANIE 7.4 TWORZENIE MIEJSC PRACY W SEKTORZE EKONOMII SPOŁECZNEJ M.IN. POPRZEC WSPARCIE NA TWORZENIE PRZEDSIĘBIORSTW SPOŁECZNYCH (W SZCZEGÓLNOŚCI SPÓŁDZIELNI SOCJALNYCH)

- 6.
1. Szkolenia, warsztaty, doradztwo, mentoring, coaching, tutoring, współpraca, wizyty studyjne umożliwiające podnoszenie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i/lub prowadzenia i/lub rozwijania spółdzielni socjalnej lub przedsiębiorstwa społecznego (w tym nabycie i rozwijanie kompetencji i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do pracy w przedsiębiorstwie społecznym i/lub spółdzielni socjalnej, adekwatnie do potrzeb i roli danej osoby w przedsiębiorstwie społecznym),
  2. Przyznanie środków finansowych dla spółdzielni socjalnej lub przedsiębiorstwa społecznego na stworzenie miejsca pracy – zgodnie *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020*,
  3. Wsparcie pomostowe – wsparcie pomostowe w formie finansowej jest świadczone przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy i nie dłuższy niż 12 miesięcy. Wsparcie pomostowe w formie finansowej jest przyznawane w wysokości niezbędnej do sfinansowania podstawowych kosztów funkcjonowania przedsiębiorstwa społecznego/spółdzielni socjalnej w początkowym okresie działania, jednak nie większej niż zwielokrotniona o liczbę utworzonych miejsc pracy, kwota minimalnego wynagrodzenia w rozumieniu przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. Wsparcie pomostowe w formie zindywidualizowanych usług jest ukierunkowane w szczególności na wzmocnienie kompetencji biznesowych.

Przyznanie dotacji jest powiązane z innymi usługami służącymi nabyciu wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia, prowadzenia i rozwijania przedsiębiorstwa społecznego.

7. Typ beneficjenta

- wszystkie formy prawne zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej, określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń

8. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia

- osoby fizyczne ukierunkowane na założenie przedsiębiorstwa społecznego (w tym uprawnione do założenia spółdzielni socjalnej),
- podmioty ukierunkowane na założenie przedsiębiorstwa społecznego (w tym uprawnione do założenia spółdzielni socjalnej),
- przedsiębiorstwa społeczne (w tym spółdzielnie socjalne).

W ramach RPO WZ nie przewiduje się wsparcia dla osób odbywających karę pozbawienia wolności (wsparcie udziela się wyłącznie w ramach PO WER).

Preferowane jest wsparcie dla osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz środowisk lub lokalnych społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w związku z rewitalizacją obszarów zdegradowanych, o której mowa w *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*.

Preferowane do wsparcia są osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przesłanek, o których mowa w rozdziale 3 pkt 11 *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020*.

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

DZIAŁANIE 7.4 TWORZENIE MIEJSC PRACY W SEKTORZE EKONOMII SPOŁECZNEJ M.IN. POPRZEC WSPARCIE NA TWORZENIE PRZEDSIĘBIORSTW SPOŁECZNYCH (W SZCZEGÓLNOŚCI SPÓŁDZIELNI SOCJALNYCH)

Preferowane do objęcia wsparciem są osoby o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z niepełnosprawnością intelektualną oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi.

Preferowane do objęcia wsparciem EFS są osoby korzystające z PO PŻ.

W dostępie do wsparcia w zakresie tworzenia miejsc pracy w sektorze przedsiębiorstw społecznych preferowane są osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które skorzystały z projektów w ramach PI 9i, a których ścieżka reintegracji wymaga dalszego wsparcia w ramach PI 9v.

9. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

10. Alokacja

784 168 EUR

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

IZ RPO WZ zapewni zastosowanie mechanizmów zapewniających komplementarność wsparcia EFS i Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (PO PŻ), w szczególności zapewni możliwość korzystania przez grupy docelowe PO PŻ z usług aktywnej integracji oraz innych usług społecznych, a także współpracę beneficjentów EFS, w tym ośrodków pomocy społecznej z organizacjami partnerskimi i ich regionalnymi i lokalnymi jednostkami zajmującymi się dystrybucją żywności.

12. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

DZIAŁANIE 7.4 TWORZENIE MIEJSC PRACY W SEKTORZE EKONOMII SPOŁECZNEJ M.IN. POPRZEC WSPARCIE NA TWORZENIE PRZEDSIĘBIORSTW SPOŁECZNYCH (W SZCZEGÓLNOŚCI SPÓŁDZIELNI SOCJALNYCH)

Preferowane jest tworzenie miejsc pracy i przedsiębiorstw społecznych w kluczowych sferach rozwojowych wskazanych w Działaniu I.4 KPRES, tj. zrównoważony rozwój, solidarność pokoleń, polityka rodzinna, turystyka społeczna, budownictwo społeczne, lokalne produkty kulturowe oraz w kierunkach rozwoju określonych w strategii rozwoju województwa i w regionalnym planie działania na rzecz rozwoju ekonomii społecznej.

15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Do 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowanych

Nie więcej niż 10%

17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek (jeśli dotyczy)

Uprozczone formy rozliczania wydatków mają zastosowanie zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*.

Finansowanie zaliczkowe planowane, odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm)..

19. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

DZIAŁANIE 7.4 TWORZENIE MIEJSC PRACY W SEKTORZE EKONOMII SPOŁECZNEJ M.IN. POPRZEC WSPARCIE NA TWORZENIE PRZEDSIĘBIORSTW SPOŁECZNYCH (W SZCZEGÓLNOŚCI SPÓŁDZIELNI SOCJALNYCH)

21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

95% (85% EFS+10% budżet państwa)

22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

5%

23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

7.5 Koordynacja rozwoju sektora ekonomii społecznej oraz wsparcie rozwoju sieci kooperacji i partnerstw ekonomii społecznej w województwie

1. Nazwa i krótki opis działania

7.5 Koordynacja rozwoju sektora ekonomii społecznej oraz wsparcie rozwoju sieci kooperacji i partnerstw ekonomii społecznej w województwie²⁶

Efektywna realizacja działań związanych z rozwojem potencjału ekonomii społecznej wymaga zapewnienia mechanizmów koordynacji i spójności podejmowanych działań. W związku z powyższym w ramach przedmiotowego typu projektu zaplanowano rozwój systemu koordynacji, w tym m.in. działania animacyjne w zakresie ekonomii społecznej, mające na celu deinstytucjonalizację usług społecznych, sieciowanie PES, OWES, oraz działania edukacyjne. W ramach danego typu projektu przewiduje się wsparcie na tworzenie i wspieranie regionalnych i lokalnych partnerstw na rzecz rozwoju ekonomii społecznej.

2. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Wzrost poziomu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej.

3. Kategorie interwencji

113 Promowanie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz gospodarki społecznej i gospodarki solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia.

4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba regionalnych sieci kooperacji podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym oraz regionalnych sieci podmiotów ekonomii społecznej, mających umożliwić wzajemne uczenie się i wymianę informacji oraz wsparcie tych podmiotów w osiągnięciu standardów usług [szt.],
2. Liczba lokalnych planów rozwoju ekonomii społecznej, utworzonych we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego i podmiotami ekonomii społecznej, mających na celu zachęcenie JST do stosowania klauzul społecznych/społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych, zlecenia zadań podmiotom ekonomii społecznej [szt.].

Lista wskaźników produktu

²⁶ Wsparcie w ramach Działania 7.5 udzielane jest zgodnie z obowiązującymi Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020

- 5.
1. Liczba regionalnych spotkań sieciujących dla OWES, umożliwiających m.in. wymianę informacji pomiędzy ośrodkami na temat podejmowanych działań, postępów i problemów w realizacji wsparcia, stosowanych rozwiązaniach i metodach pracy [szt.],
  2. Liczba partnerstw m.in. jednostek systemu pomocy społecznej, instytucji rynku pracy, JST, podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym, OWES, w celu zwiększenia synergii działań podejmowanych przez te podmioty w procesie aktywizacji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym prowadzące do wzrostu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej [szt.],
  3. Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem [szt.],
  4. Liczba inicjatyw dotyczących rozwoju ekonomii społecznej sfinansowanych ze środków EFS [szt]
6. Typy projektów
1. Koordynacja rozwoju sektora ekonomii społecznej oraz wsparcie rozwoju sieci kooperacji i partnerstw ekonomii społecznej w województwie możliwa jedynie poprzez realizację działań wymienionych poniżej:
    - a) tworzenie regionalnych sieci współpracy OWES działających w regionie, w tym w szczególności poprzez organizowanie regionalnych spotkań sieciujących dla OWES, umożliwiających wymianę informacji pomiędzy ośrodkami na temat podejmowanych działań, postępów i problemów w realizacji wsparcia, stosowanych rozwiązaniach i metodach pracy itp., a także agregowanie informacji na temat działalności OWES i wyników ich pracy na poziomie całego regionu oraz uspołnianie i synchronizowanie tych działań w regionie,
    - b) tworzenie, wspieranie lub dofinansowanie wspólnych przedsięwzięć regionalnych sieci podmiotów ekonomii społecznej (klastry, franczyzy) oraz włączanie podmiotów ekonomii społecznej do istniejących na poziomie regionalnym organizacji branżowych (sieci, klastry),
    - c) tworzenie regionalnych sieci kooperacji oraz współpracy podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym (CIS, KIS, ZAZ, WTZ), mających umożliwić wzajemne uczenie się i wymianę informacji oraz wsparcie tych podmiotów w osiąganiu standardów usług,
    - d) inicjowanie współpracy jednostek systemu pomocy społecznej, podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym, OWES dla zwiększenia synergii działań podejmowanych przez te podmioty w procesie aktywizacji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym prowadzące do:
      - wzrostu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej m.in. w celu zapewnienia ciągłości procesu reintegracyjnego, np. poprzez inicjowanie staży i praktyk kandydatów do założenia i pracy w PES/ u przedsiębiorców/ przedsiębiorców społecznych, a także współpracy ww. podmiotów z innymi podmiotami takimi jak szkoły, uczelnie wyższe, instytucje rynku pracy, przedsiębiorstwa m.in. w celu zwiększenia liczby staży i praktyk w podmiotach ekonomii społecznej czy też w przedsiębiorstwach,
    - e) budowanie powiązań pomiędzy nauką, biznesem i ekonomią społeczną na poziomie regionalnym (branżowe spotkania, warsztaty szkolenia, doradztwo, wymiana informacji) w celu nawiązania stałej współpracy,
    - f) organizacja przedsięwzięć służących zwiększaniu rozpoznawalności podmiotów ekonomii społecznej jako dostawców produktów i usług oraz wspieranie sprzedaży produktów i usług świadczonych przez podmioty ekonomii społecznej na poziomie regionalnym (np. targi ekonomii społecznej, sprzedaż produktów i usług podmiotów ekonomii społecznej za pomocą jednego regionalnego portalu),
    - g) współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami lokalnymi, w szczególności podmiotami ekonomii społecznej, w zakresie tworzenia lokalnych planów rozwoju ekonomii społecznej (spotkania, wymiana informacji, dobre praktyki, doradztwo), stosowania klauzul społecznych lub społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych, zlecania zadań podmiotom ekonomii społecznej lub lokalnych planów udziału podmiotów ekonomii społecznej w rozwoju usług społecznych,
    - h) wspieranie realizacji usług użyteczności publicznej przez podmioty ekonomii społecznej i współpraca z OWES w tym zakresie,

- i) zapewnienie funkcjonowania Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, o którym mowa w KPRES i organizowanie jego prac oraz tworzenie możliwości współpracy kluczowych interesariuszy w zakresie kreowania rozwoju ekonomii społecznej w regionie,
- j) wyznaczanie kierunków rozwoju ekonomii społecznej, aktualizacja lub opracowanie nowego regionalnego programu rozwoju ekonomii społecznej,
- k) reprezentowanie interesów sektora ekonomii społecznej na poziomie regionalnym oraz włączenie ekonomii społecznej do strategii rozwoju województwa w obszarach związanych z rynkiem pracy, integracją społeczną, rozwojem przedsiębiorczości oraz innowacji, rozwojem usług użyteczności publicznej oraz innymi priorytetami, w ramach, których jest możliwy regionalny rozwój ekonomii społecznej,
- l) ewaluacja działań OWES,
- m) weryfikację statusu przedsiębiorstw społecznych i prowadzenie ich spisu;
- n) dofinansowanie udziału w regionalnych i krajowych targach branżowych, a także innych wydarzeniach promocyjnych służących zwiększaniu potencjału biznesowego podmiotów ekonomii społecznej,
- o) diagnoza usług społecznych w regionie oraz monitoring danych dotyczących podmiotów realizujących usługi społeczne.

7. Typ beneficjenta

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

8. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

- podmioty ekonomii społecznej,
- jednostki sektora finansów publicznych,
- partnerzy społeczni i gospodarczy,
- instytucje rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej w zakresie rozwoju ekonomii społecznej (zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej oraz rozwoju partnerstwa),
- jednostki samorządu terytorialnego, przedstawiciele lokalnych przedsiębiorstw i mediów w zakresie rozwoju ekonomii społecznej (zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej oraz rozwoju partnerstwa).

9. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

10. Alokacja

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE
DZIAŁANIE 7.5 KOORDYNACJA ROZWOJU SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ ORAZ WSPARCIE ROZWOJU SIECI KOOPERACJI I PARTNERSTW EKONOMII SPOŁECZNEJ W WOJEWÓDZTWIE

917 414 EUR

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

12. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb pozakonkursowy.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.

W trybie pozakonkursowym zaplanowano, iż realizatorem projektu będzie Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, wskazany prawnie podmiot publiczny odpowiedzialny za koordynację rozwoju sektora ekonomii społecznej.

14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Łączny budżet na działania koordynacyjne w obszarze ekonomii społecznej (wkład UE i wkład krajowy) nie może przekroczyć kwoty 5 040 000 zł w całym okresie realizacji RPO WZ, co oznacza, że w całym okresie programowania roczna kwota na działania koordynacyjne wynosi średniorocznie nie więcej niż 720 000 zł.

15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowanych

Nie więcej niż 10%

17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek (jeśli dotyczy)

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

19. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%

22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

15%

23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

7.6 Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym

1. Nazwa i krótki opis działania

7.6 Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym²⁷

W ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego duży nacisk położony zostanie na indywidualizację wsparcia oraz dostosowanie go w jak największym stopniu do zdiagnozowanych potrzeb konkretnych osób lub grup. Oczekiwanym efektem planowanych interwencji będzie ograniczenie istniejących nierówności w zakresie dostępu do usług społecznych w tym usług opiekuńczych, środowiskowych, usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, jak również podwyższenie standardu świadczonych usług. Dla zwiększenia efektywności i kompleksowości oferowanego wsparcia istotna będzie realizacja przedsięwzięć integrujących usługi różnych służb publicznych, a także innych podmiotów działających na rzecz włączenia społecznego i walki z ubóstwem. Działania w ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego będą ukierunkowane na rozwój usług wspierających funkcjonowanie rodziny zagrożonej ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (m.in. pomoc rodzinom dotkniętym problemem przemocy, rodzinom przeżywającym kryzys). Wśród interwencji skierowanej do rodzin z dziećmi planowane jest wsparcie rodzin w rozwoju i samodzielnym wypełnianiu funkcji społecznych oraz wsparcie rozwoju pieczy zastępczej (jako element procesu deinstytucjonalizacji usług lub element kompleksowego procesu aktywnej integracji rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym). W celu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej udzielane będzie wsparcie dla rodzin, które ma na celu uniknięcie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej lub umożliwienie powrotu dziecka do rodziny. Jednocześnie w odniesieniu do wsparcia w formie dziennej opieki środowiskowej preferowane będzie łączenie tej pomocy z aktywizacją społeczno-zawodową rodziców. Prowadzone będą również działania zmierzające do wsparcia rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej oraz kształcenie i doskonalenie osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka wraz z działaniami mającymi na celu profilaktykę oraz przeciwdziałanie niepożądanym zjawiskom społeczno-wychowawczym wśród młodzieży.

Ponadto, działania w ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego powinny skoncentrować się na rozwoju usług asystenckich (skierowanych do osób z niepełnosprawnościami i opiekuńczych (skierowanych do osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu) . Wsparcie opieki nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu będzie połączone z działaniami aktywizującymi ich opiekunów w celu promowania ich zatrudnienia); usług w mieszkaniach wspomaganych; usług poradnictwa prawnego i obywatelskiego, specjalistycznego poradnictwa rodzinnego oraz usług interwencji kryzysowej (świadczone jako jeden z elementów szerszego, kompleksowego wsparcia zdefiniowanego na podstawie indywidualnej diagnozy uczestników projektów w ramach aktywnej integracji). Działania na rzecz usług mieszkalnictwa wspomagane odbywały się będą zgodnie z założeniami europejskich zasad przejścia z opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej oraz zgodnie z wytycznymi ministra właściwego ds. rozwoju.

W ramach działania realizowane będzie również wsparcie o charakterze społecznym w odpowiedzi na skutki COVID-19 oraz wykluczenie transportowe.

2. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększenie dostępności usług społecznych w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym.

²⁷ Wsparcie w ramach Działania 7.6 udzielane jest zgodnie z obowiązującymi Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020

3. Kategorie interwencji

112 Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym

4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu [szt.].
2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które opuściły opiekę instytucjonalną na rzecz usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej w programie [osoby]
3. Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług asystenckich i opiekuńczych istniejących po zakończeniu projektu [szt.]
4. Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług w mieszkaniach wspomaganych i chronionych istniejących po zakończeniu projektu [szt.]
5. Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej istniejących po zakończeniu projektu [szt.]
6. Liczba gmin objętych wsparciem w zakresie testowania poprawiania dostępności transportowej dla osób zagrożonych wykluczeniem transportowym.

5. Lista wskaźników produktu

1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie [osoby].
2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby].
3. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami asystenckimi i opiekuńczymi świadczonymi w społeczności lokalnej w programie [osoby].
4. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami w postaci mieszkań chronionych i wspomaganych w programie [osoby].
5. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami wspierania rodziny i pieczy zastępczej w programie [osoby].
6. Liczba osób objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 [osoby] –CV31.
7. Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19 [PLN] –CV30.
8. Liczba podmiotów objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 [podmioty] –CV33.
9. Liczba osób pochodzących z obszarów wiejskich (C) [osoby].

10. Liczba migrantów, osób obcego pochodzenia, mniejszości (w tym społeczności zmarginalizowane takie jak Romowie), objętych wsparciem w programie [osoby].
11. Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania mające na celu łagodzenie kryzysu wywołanego wojną w Ukrainie [PLN].
12. Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną na Ukrainie, objętych wsparciem w programie- CPR01.

6. Typy projektów

Świadczenie usług społecznych (m.in. pomocy społecznej, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, opiekuńczych) w celu zwiększenia ich dostępności, a także związanych z przeciwdziałaniem i zwalczaniem skutków COVID-19 oraz wykluczenia transportowego, w tym:

1. Rozwój usług asystenckich, również związanych z przeciwdziałaniem i zwalczaniem skutków COVID-19, (skierowanych do osób z niepełnosprawnościami) i opiekuńczych (skierowanych do osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu), w tym:

- wsparcie działalności lub tworzenie nowych miejsc opieki w formach zdeinstytucjonalizowanych poprzez wsparcie dla usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz usług asystenckich (wraz z działaniami mającymi na celu pozyskanie i szkolenie nowych opiekunów i asystentów);
- inne usługi zwiększające mobilność, autonomię i bezpieczeństwo osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (np. likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, dowożenie posiłków, przewóz osoby potrzebującej wsparcia w codziennym funkcjonowaniu lub personelu sprawującego opiekę związane bezpośrednio z usługami świadczonymi osobie potrzebującej wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w ramach projektu, w tym finansowanie środków transportu), wsparcie aktywizujące środowiska lokalne pod kątem rozwoju sąsiedzkich usług opiekuńczych
- wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych np. teleopieki, systemów przywoławczych, systemów informacyjnych i kampanii na temat dostępności usług społecznych; sfinansowanie tworzenia i prowadzenia wypożyczalni sprzętu wspomagającego (zwiększającego samodzielność osób) i sprzętu pielęgnacyjnego (niezbędnego do opieki nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu) oraz sprzętu rehabilitacyjnego, sfinansowanie wypożyczenia lub zakupu tego sprzętu, usługi dowożenia posiłków, przewóz do miejsca pracy lub ośrodka wsparcia;
- poradnictwo (również zdalne), w tym psychologiczne i pedagogiczne oraz umożliwienie edukacji (również zdalnej), w tym szkoleń, praktyk i wymiany doświadczeń dla opiekunów faktycznych (w tym pomoc w uzyskaniu informacji umożliwiających poruszanie się po różnych systemach wsparcia, z których korzystanie jest niezbędne dla sprawowania wysokiej jakości opieki i odciążenia opiekunów faktycznych);
- Wsparcie (również zdalne) faktycznych opiekunów osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (w tym pomocników domowych, szkolenia, doradztwo, doradztwo grupowe, pomoc psychologiczna, opieka wytchnieniowa, grupy samopomocowe, wsparcie za pośrednictwem instytucji w zakresie zdiagnozowanych potrzeb opiekunów) działania profilaktyczne mające na celu utrzymanie dobrostanu psychicznego i fizycznego
- Wsparcie doradczo-informacyjno- edukacyjne w ramach współpracy międzysektorowej dotyczące opieki nad osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz ich otoczenia (szczególnie jednostki pomocy i integracji społecznej, jednostki ochrony zdrowia);
- Wsparcie pracodawców zatrudniających osoby z zaburzeniami psychicznymi i/lub z niepełnosprawnościami (np. w formule asystenta pracodawcy/trenera pracy) – uzupełniające do działań nakierowanych na wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi i/lub z niepełnosprawnościami;

- Pomoc specjalistyczna dla rodzin, w których funkcjonują osoby z zaburzeniami psychicznymi i z niepełnosprawnościami (w tym pomoc psychologiczna i oferta diagnostyczno – terapeutyczna dla ww. członków rodzin) - uzupełniające do działań nakierowanych na wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi i/lub z niepełnosprawnościami
- Organizacja usług opiekuńczych przez jednostki samorządu terytorialnego
- Zzakup, zabezpieczenie oraz dystrybucja środków ochrony osobistej w związku z COVID-19 oraz inne niezbędne działania związane z zapobieganiem i przeciwdziałaniem COVID-19.

–

Wsparcie w ramach projektu nie spowoduje:

- a) zmniejszenia dotychczasowego finansowania usług asystenckich lub opiekuńczych przez beneficjenta oraz
- b) zastąpienia środkami projektu dotychczasowego finansowania usług ze środków innych niż europejskie.

2. Rozwój usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej w tym:

- działania profilaktyczne mające na celu ograniczyć umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej,
- działania prowadzące do odejścia od opieki instytucjonalnej, tj. od opieki świadczonej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych powyżej 14 osób do usług świadczonych w społeczności lokalnej poprzez tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego do 8 dzieci i placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, typu specjalistyczno-terapeutycznego lub interwencyjnego do 14 osób;
- rozwój placówek wsparcia dziennego poprzez tworzenie nowych miejsc opieki i wychowania w ramach nowych placówek wsparcia dziennego, jak również w ramach istniejących placówek rozwój istniejących placówek wsparcia dziennego,
- kompleksowe wsparcie w procesie usamodzielniania się wychowanków rodzin zastępczych lub placówek opiekuńczo – wychowawczych lub wychowanków rodzinnych domów dziecka, w tym m.in.:
  - mieszkanie wspomagane – koszty utworzenia, wyposażenia/doposażania, opłaty i usługi dostarczane do mieszkań, opłaty stałe utrzymania mieszkania (m.in. media), usługi (np. opiekuńcze, wspierające, doradcze, treningowe);
  - pomoc pieniężna przeznaczona na usługi aktywnej integracji o charakterze społecznym, którym celem jest nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej. Pomoc ta może zostać przeznaczona w części na koszty utrzymania mieszkania wspomagane oraz koszty działalności socjalno - bytowej (koszty utrzymania się ponoszone przez podopiecznych w ramach treningu samodzielności) – pomoc ta może być finansowana wyłącznie w formie wkładu własnego do projektu;
  - usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym w systemie edukacji pozaformalnej i nieformalnej;

- budowanie kompetencji społeczno - kulturowych w naturalnym otwartym środowisku (udział w wydarzeniach kulturalnych, sportowych, edukacyjnych w formie stacjonarnej lub wyjazdowej);
- kursy, szkolenia, superwizje, konsultacje, treningi, mediacje, coaching dla trenerów i opiekunów dla osób usamodzielnianych.
- kształcenie kandydatów na rodziny zastępcze, na prowadzących rodzinne domy dziecka i na dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego (wraz z działaniami mającymi na celu pozyskanie nowych kandydatów) oraz doskonalenie osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą,
- wsparcie rodzin w zakresie pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych w celu poprawy umiejętności rodzicielskich, zapobiegania umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej oraz w celu umożliwienia dzieciom będącym w pieczy zastępczej powrotu do rodzin biologicznych,
- rozwój poradnictwa rodzinnego i specjalistycznego poradnictwa rodzinnego (w tym m.in. superwizja i doradztwo dla pracowników instytucji wspierających rodziny) obejmującego minimum jedną z poniższych form:
  - poradnictwo pedagogiczne i psychologiczne mające na celu wzmocnienie kompetencji rodzicielskich, poprawę relacji rodzic – dziecko, wspomaganie rozwoju dziecka,
  - poradnictwo prawne, w szczególności z obszaru prawa rodzinnego i opiekuńczego,
  - działania, które zmierzają do zażegnania problemów, których źródło tkwi w sposobie funkcjonowania rodziny oraz rodzaju więzi rodzinnych.
- działania profilaktyczne związane z przeciwdziałaniem skutkom COVID-19 dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej poprzez tworzenie miejsc kwarantanny. działania związane z przeciwdziałaniem skutków COVID-19 skierowane do osób przebywających w pieczy zastępczej.

3. Wsparcie dla świadczenia i rozwoju usług w mieszkaniach chronionych i wspomaganych polegające na tworzeniu miejsc pobytu w nowo tworzonych lub istniejących w mieszkaniach chronionych lub wspomaganych dla osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (również związanych z przewidzianiem i zwalczaniem skutków COVID-19). W przypadku mieszkań wspomaganych w formie mieszkań wspieranych możliwe jest tworzenie miejsc krótkookresowego pobytu. W mieszkaniach chronionych i mieszkaniach wspomaganych w ramach wsparcia zapewnia się m.in.:

- usługi wspierające pobyt osoby w mieszkaniu, w tym usługi opiekuńcze, usługi asystenckie;
- usługi wspierające aktywność osoby w mieszkaniu, w tym trening samodzielności, praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne, integracja osoby ze społecznością lokalną;
- wykorzystanie mieszkań chronionych i wspomaganych w celu zapobiegania i minimalizowania skutków COVID-19.

4. Wsparcie w zakresie wczesnej interwencji kryzysowej, również związanych z przeciwdziałaniem i zwalczaniem skutków COVID-19, w tym:

- utworzenie rozległej sieci szybkich kontaktów i działań międzyinstytucjonalnych na rzecz osób, które znalazły się w nagłych sytuacjach kryzysowych (w tym z uwagi na COVID-19) m.in. poprzez:

- sieciowanie służb z różnych dziedzin (m.in. społecznej, medycznej, psychologicznej, prawnej),

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE
DZIAŁANIE 7.6 WSPARCIE ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH ŚWIADCZONYCH W INTERESIE OGÓLNYM

- wypracowanie zintegrowanego systemu powiadamiania i reagowania w sytuacjach kryzysowych,
  - organizację miejsc wsparcia środowiskowego dla osób/rodzin w i po przebytych kryzysach psychicznych,
  - organizację działań edukacyjnych i profilaktycznych skierowanych zarówno do przedstawicieli służb zaufania publicznego, jak i do środowiska lokalnego.
5. Walka z wykluczeniem transportowym poprzez realizację projektu pilotażowego „Transport na życzenie” zakładającego finansowanie wydatków związanych ze świadczeniem usług transportowych w zakresie
- a) wydatków związanych z wyłonieniem operatora oraz dostarczaniem usługi transportu na życzenie (w szczególności koszty przejazdów, koszty związane z postępowaniem przetargowym dotyczące wyłonienia operatora, w tym koszty doradztwa prawnego);
  - b) wydatki związane z uruchomieniem dyspozytorni (w szczególności zakup lub leasing sprzętu komputerowego, oprogramowania, gps, remont/adaptacja pomieszczenia przeznaczonego na dyspozytornię, koszty zatrudnienia dyspozytora oraz wyposażenia jego stanowiska pracy).
6. Realizacja kompleksowej i interwencyjnej pomocy dla osób uciekających przed wojną w Ukrainie, które przybyły do Polski od 24 lutego br. (w tym dzieci) mającej na celu wspieranie procesu ich ochrony na terenie Polski i integracji w szczególności w zakresie: zapewnienia pomocy prawnej, psychologicznej i psychoterapeutycznej, zatrudnienia osoby posługującej się językiem ukraińskim/ tłumacza, pokrycia kosztów zakupu przedmiotów i środków przeciw COVID-19, zapewnienia asystenta integracyjnego opracowującego indywidualną ścieżkę integracji społecznej wspierającego w kontaktach z instytucjami i sytuacjami życia codziennego, organizowania i finansowania kursów, szkoleń lub innych form kształcenia, w tym nauki języka polskiego, organizacja opieki nad dzieckiem i młodzieżą, osobą wymagającą wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, zajęcia i warsztaty integracyjne.

7. Typ beneficjenta

Typ projektu 1,2,3 – tryb konkursowy:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej prowadzące działalność statutową lub gospodarczą w obszarze usług społecznych użyteczności publicznej,
- podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, statutowo świadczące usługi na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym.

Typ projektów 1, 3 i 4 - tryb pozakonkursowy:

- Województwo Zachodniopomorskie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

Typ projektów 5 - tryb pozakonkursowy:

- Powiat Kamieński
- Powiat Łobeski
- Powiat Drawski
- Powiat Świdwiński

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE
DZIAŁANIE 7.6 WSPARCIE ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH ŚWIADCZONYCH W INTERESIE OGÓLNYM

- Gmina Golczewo
- Gmina Węgorzyno
- Gmina Międzyzdroje
- Gmina Wolin
- Gmina Wierzchowo
- Gmina Sławoborze

Typ projektów 6 - tryb pozakonkursowy:

jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne zgodnie z zatwierdzonym wykazem podmiotów dla danego naboru przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego

8. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia

- osoby zagrożone ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym,
- rodziny i osoby w zakresie systemu wspierania rodziny, osoby sprawujące pieczę zastępczą, kandydaci na rodziny wspierające, zastępcze,
- osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny;
- opiekunowie faktyczni osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- podmioty realizujące usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej i społeczne w tym osoby prowadzące rodzinne domy dziecka (bezpośrednie wsparcie uzupełniające do działań nakierowanych na rodziny i osoby pozostające w pieczy zastępczej; działania te nie będą mieć charakteru systemowego wsparcia dostępnego w ramach PO WER)
- osoby opuszczające pieczę zastępczą,
- pracodawcy zatrudniający osoby z zaburzeniami psychicznymi i z niepełnosprawnościami (uzupełniające w projektach kierowanych do osób z zaburzeniami psychicznymi i/lub niepełno sprawnościami)
- osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu
- osoby i/lub rodziny przeżywające kryzys psychiczny lub po przebytym kryzysie
- osoby zagrożone lub dotknięte skutkami COVID-19;
- jednostki samorządu terytorialnego (szczegółności w zakresie przeciwdziałania i zwalczania COVID-19);
- wolontariusze, opiekunowie sąsiedzcy, NGO, podmioty społeczne, jednostki opieki społecznej oraz inne osoby lub podmioty związane z działaniami w zakresie przeciwdziałania i zwalczania COVID-19);
- jednostki samorządu terytorialnego objęte wsparciem w zakresie testowania poprawiania dostępności transportowej,

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE
DZIAŁANIE 7.6 WSPARCIE ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH ŚWIADCZONYCH W INTERESIE OGÓLNYM

– Osoby uciekające przed wojną w Ukrainie, które przybyły do Polski od 24 lutego br.

Preferowane jest wsparcie dla osób lub rodzin lub środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz środowisk lub lokalnych społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w związku z rewitalizacją obszarów zdegradowanych, o której mowa w *Wytocznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*.

Preferowane do wsparcia są osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przesłanek, o których mowa w rozdziale 3 pkt 13 *Wytocznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020*.

Preferowane do objęcia wsparciem są osoby o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz osoby z niepełnosprawnością sprzężoną oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi, w tym osoby z niepełnosprawnością intelektualną i osoby z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi.

Preferowane do objęcia wsparciem EFS są osoby korzystające z PO PŻ.

9. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

10. Alokacja

56 685 709 EUR

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa:

IZ RPO WZ zapewni zastosowanie mechanizmów zapewniających komplementarność wsparcia EFS i Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (PO PŻ), w szczególności zapewni możliwość współpracy beneficjentów EFS z organizacjami partnerskimi i ich regionalnymi i lokalnymi jednostkami zajmującymi się dystrybucją żywności.

12. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE
DZIAŁANIE 7.6 WSPARCIE ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH ŚWIADCZONYCH W INTERESIE OGÓLNYM

Typ projektów 1,2,3: Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

Typ projektów: 1, 3, 4,5 i 6: tryb pozakonkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

W przypadku trybu pozakonkursowego procedura odwoławcza nie ma zastosowania.

14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Usługi świadczone w społeczności lokalnej będą realizowane zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*) - z wyłączeniem usług związanych z przeciwdziałaniem i zwalczaniem skutków COVID-19 .

Wynagrodzenie za pracę/stawka za godzinę pracy osób bezpośrednio świadczących usługi społeczne w projekcie nie mogą być niższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę/minimalnej stawki godzinowej ustalonych na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

W projektach dotyczących usług społecznych, w szczególności usług opiekuńczych możliwe jest finansowanie usług zdrowotnych (w rozumieniu *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020*) jako uzupełnienie usług społecznych, o ile usługi te usługi wykraczają poza zakres świadczeń gwarantowanych i stanowią tzw. „wartość dodaną”. Sfinansowanie usług zdrowotnych ze środków EFS może nastąpić również, gdy dana usługa zdrowotna nie może zostać sfinansowana ze środków publicznych danej osobie w czasie trwania projektu. Za usługi ponadstandardowe, stanowiące wartość dodaną do funkcjonującego systemu opieki zdrowotnej, uznane są usługi, które pomimo tego, że mogą zostać sfinansowane ze środków publicznych, wraz z innymi usługami (np. społecznymi) w ramach projektu stanowią logiczną całość i wykraczają poza standardowe działania. Pakiet tych usług tworzy logiczną całość, niezbędną do zapewnienia kompleksowego wsparcia osobom wymagającym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Wartość dodana może zostać również osiągnięta poprzez wprowadzanie nowych systemowych rozwiązań zwiększających skuteczność usług lub świadczeń.

Na potrzeby realizacji wsparcia w typie 5 bierze się pod uwagę rekomendacje z *Raportu Catching Up regions 3 Transport na obszarach wiejskich w Województwie Zachodniopomorskim*.

Projekty w ramach typu 6 stanowią działania w ramach usług wczesnej interwencji kryzysowej.

W projektach w typie 6 możliwe jest ponoszenie innych wydatków nie ujętych w katalogu o ile będą realizowały cel projektu i zostaną zatwierdzone przez IP.

W ramach typu 6 nie realizuje się projektów partnerskich.

15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Typ 1-5: Do 20% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu,

Typ 6: 0%.

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE
DZIAŁANIE 7.6 WSPARCIE ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH ŚWIADCZONYCH W INTERESIE OGÓLNYM

16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie więcej niż 40%

17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek (jeśli dotyczy)

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

19. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

90% (85% UE + 5% BP) w przypadku trybu konkursowego,
92% (85% UE + 7% BP) w przypadku trybu pozakonkursowego - typ 1, 3 i 4 (projekty ROPS).
95% (85% UE + 10% BP) w przypadku trybu pozakonkursowego - typ 5.
100% (85% UE + 15% BP) w przypadku trybu pozakonkursowego – typ 6

22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE
DZIAŁANIE 7.6 WSPARCIE ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH ŚWIADCZONYCH W INTERESIE OGÓLNYM

10% w przypadku trybu konkursowego,
8% w przypadku trybu pozakonkursowego - typ 1, 3 i 4 (projekty ROPS)
5% w przypadku trybu pozakonkursowego - typ 5

23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

7.7 Wdrożenie programów wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnościami oraz zagrożonych niepełnosprawnością

1. Nazwa i krótki opis działania

7.7 Wdrożenie programów wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnościami oraz zagrożonych niepełnosprawnością oraz przedsięwzięć związanych z walką i zapobieganiem COVID-19

Problem niepełnosprawności nie dotyczy wyłącznie osób starszych. Może on wystąpić także wśród niemowląt i dzieci wskutek wad rozwojowych (wrodzonych i nabytych), które są obecnie uważane za najczęstszą przyczynę niepełnosprawności u dzieci. Późne wykrycie wad rozwojowych u dzieci wiąże się z zagrożeniem wystąpienia niepełnosprawności lub niepełnosprawnością. Jednocześnie niepełnosprawność u dziecka jest poważną barierą opiekunów w dostępie do rynku pracy. Obawa o stan zdrowia jest najczęstszą przyczyną oporu opiekunów przed podjęciem pracy. Istotne jest zatem podjęcie działań mających na celu wczesne wykrywanie wad rozwojowych wśród dzieci (w tym dzieci w wieku szkolnym) i niemowląt oraz wdrożenie programów rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnościami lub zagrożonych niepełnosprawnością. Programy powinny być ukierunkowane na te obszary, które mogą prowadzić do niepełnosprawności u dzieci (np. wykrywanie zaburzeń: psychicznych, układu ruchu, komunikowania się). Interwencja będzie poprzedzona właściwą diagnozą i analizą istniejących potencjałów i poziomu ich wykorzystania oraz efektywności i skuteczności organizacyjno-finansowej w regionie.

W ramach działania realizowane będą również przedsięwzięcia związane z walką i zapobieganiem COVID-19.

2. Cel/e szczegółowy/e działania

1. Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych w szczególności dla osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym.

3. Kategorie interwencji

112 Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym.

4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych, istniejących po zakończeniu projektu [szt.].

5. Lista wskaźników produktu

1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie [osoby].

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

DZIAŁANIE 7.7 WDROŻENIE PROGRAMÓW WCZESNEGO WYKRYWANIA WAD ROZWOJOWYCH I REHABILITACJI DZIECI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI ORAZ ZAGROŻONYCH NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ ZWIĄZANYCH Z WALKĄ I ZAPOBIEGANIEM COVID-19

2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby].
3. Liczba osób objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 [osoby] –CV31.
4. Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19 [PLN] –CV30.
5. Liczba podmiotów objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 [szt] –CV33.
6. Liczba podmiotów, którym przyznano grant [szt].

6. Typy projektów

W ramach przedmiotowego działania możliwe do wsparcia będą następujące typy projektów:

1. Wdrożenie programów wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnościami oraz zagrożonych niepełnosprawnością oraz programów profilaktycznych, w tym dotyczących:
  - a) zaburzeń komunikowania się tj.:
    - wdrożenie systemu badań przesiewowych²⁸ słuchu, wzroku i mowy wykonywanych w pierwszej klasie szkoły podstawowej (system zarządzania programem, koordynacja działań podmiotów zaangażowanych, podział zadań i kompetencji),
    - wdrożenie systemu szkoleń pielęgniarek lub higienistek szkolnych w środowisku nauczania i wychowania oraz lekarzy POZ,
    - zaangażowanie podmiotów POZ w opiekę nad dziećmi ze stwierdzonymi wadami lub zagrożonych ich wystąpieniem,
    - tworzenie i prowadzenie bazy danych wyników badań przesiewowych słuchu, wzroku i mowy, która posłuży m.in. do monitorowania rzeczywistej skali problemu zaburzeń słuchu, wzroku i mowy u dzieci oraz do prowadzenia analiz i przygotowywania wytycznych mających na celu podnoszenie jakości i efektywności ekonomicznej proponowanych świadczeń,
    - podnoszenie świadomości społecznej w zakresie wiedzy na temat zaburzeń słuchu, wzroku i mowy u dzieci, następstw niezdiagnozowanych i nieleczonych dysfunkcji, możliwości terapii oraz kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych w tym obszarze,
    - realizacja świadczeń zdrowotnych, w tym działań terapeutycznych, rehabilitacji, zajęć korekcyjnych itp.,
    - zapewnienie dojazdu niezbędnego do realizacji usługi zdrowotnej dla danej osoby oraz jej opiekuna z miejsca zamieszkania do miejsca wykonywania usługi zdrowotnej i z powrotem,
    - zapewnienie opieki nad osobą potrzebującą wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w czasie korzystania ze wsparcia przez uczestnika projektu,
    - monitoring jakości i celowości podejmowanych działań, ewaluacja programu zdrowotnego²⁹,
    - zakup aparatury i sprzętu medycznego oraz wykonanie innych inwestycji koniecznych do realizacji zadań wynikających z realizowanego Regionalnego Programu Zdrowotnego,

²⁸Badania uczniów powinny być wykonane przez pielęgniarkę szkolną/higienistkę szkolną w środowisku nauczania i wychowania.

²⁹ Ewaluacja wykonywania przez beneficjenta zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 grudnia 2017 roku w sprawie wzoru programu polityki zdrowotnej, wzoru raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej oraz sposobu sporządzenia projektu programu polityki zdrowotnej i raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej.

- prowadzenie działań informacyjno - promocyjnych mających na celu wdrożenie Regionalnego Programu Zdrowotnego³⁰
- b) zaburzeń psychicznych:³¹
  - zwiększenie dostępności do wczesnej diagnozy umożliwiającej wdrożenie terapii i rehabilitacji oraz zapewnienie odpowiedniej terapii aż do dorosłości,
  - zwiększona liczba bezpłatnych godzin wyspecjalizowanej terapii dla dzieci,
  - rozszerzenie oferty terapeutycznej dla dzieci z całościowymi zaburzeniami rozwoju,
  - szkolenia dla lekarzy POZ w zakresie wczesnego wykrywania wad rozwojowych dzieci,
  - zaangażowanie podmiotów POZ w opiekę nad dziećmi ze stwierdzonymi wadami lub zagrożonych ich wystąpieniem, zapewnienie rodzicom edukacji i praktycznych umiejętności potrzebnych w postępowaniu z dziećmi dotkniętymi zaburzeniami psychicznymi
- c) wad postawy poprzez realizację wsparcia m.in. w zakresie:
  - profilaktyki i korekcji wad postawy,
  - szkoleń dla personelu medycznego,
  - działań informacyjno – edukacyjnych dla uczniów i rodziców/opiekunów,
  - prowadzenie działań informacyjno - promocyjnych mających na celu wdrożenie Regionalnego Programu Zdrowotnego,³²
  - zapewnienie dojazdu niezbędnego dla realizacji usługi zdrowotnej dla danej osoby oraz jej opiekuna z miejsca zamieszkania do miejsca wykonywania usługi zdrowotnej i z powrotem,
  - zapewnienia opieki nad osobą potrzebującą wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w czasie korzystania ze wsparcia przez uczestnika projektu
  - zakup sprzętu medycznego oraz rehabilitacyjnego koniecznych do realizacji zadań wynikających z realizowanego Regionalnego Programu Zdrowotnego.
- d) wdrożenie programów rehabilitacji leczniczej dla dzieci zagrożonych niepełnosprawnością i niepełnosprawnych, a także programów przyczyniających się do wczesnego wykrywania i leczenia wad rozwojowych innych, niż wymienione powyżej, w szczególności dotyczących układu krążenia u noworodków, niemowląt i małych dzieci
- e) profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) m.in. w zakresie:

³⁰ Działania informacyjno-promocyjne mające na celu pozyskanie odbiorców ostatecznych planowanego wsparcia mające wymiar zadań merytorycznych mogą stanowić koszty bezpośrednie projektu. Koszty związane z kampaniami informacyjno-promocyjnymi lub innymi działaniami upowszechniającymi projekt realizowanymi jako działania świadomościowe, które są skierowane do całej społeczności powinny być finansowane w ramach kosztów pośrednich.

³¹ Dotyczy całościowych zaburzeń rozwoju. Choroby zaliczane do grupy całościowych zaburzeń rozwoju to: autyzm dziecięcy, zespół Aspergera, zespół Hallera, zespół Retta.

³² Działania informacyjno-promocyjne mające na celu pozyskanie odbiorców ostatecznych planowanego wsparcia mające wymiar zadań merytorycznych mogą stanowić koszty bezpośrednie projektu. Koszty związane z kampaniami informacyjno-promocyjnymi lub innymi działaniami upowszechniającymi projekt realizowanymi jako działania świadomościowe, które są skierowane do całej społeczności powinny być finansowane w ramach kosztów pośrednich.

- prowadzenia działań informacyjno - promocyjnych mających na celu wdrożenie Regionalnego Programu Zdrowotnego³³,
  - konsultacji lekarskich dla dzieci i ich rodziców/opiekunów oraz przeprowadzenia szczepień dzieci,
  - działań informacyjno – edukacyjnych dla dzieci oraz ich rodziców/opiekunów,
  - monitorowanie i ewaluacja programu,
  - zapewnienia dojazdu niezbędnego dla realizacji usługi zdrowotnej dla danej osoby oraz jej opiekuna z miejsca zamieszkania do miejsca wykonywania usługi zdrowotnej i z powrotem,
  - zapewnienia opieki nad osobą potrzebującą wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w czasie korzystania ze wsparcia przez uczestnika projektu
2. Realizacja przedsięwzięć związanych z walką i skutkami COVID-19 na terenie województwa zachodniopomorskiego w zakresie wsparcia:
- a) zakupu wyposażenia i sprzętu medycznego, środków ochrony osobistej, sprzętów i środków do dezynfekcji, wyposażenia obiektowego i budowlanego oraz laboratoryjnego, a także finansowania/refundacji poniesionych środków na dodatkowe wynagrodzenia personelu szpitali (wojewódzkich, powiatowych, resortowych, klinicznych) związanych z walką i przeciwdziałaniem COVID-19;
  - b) zakupu wyposażenia i sprzętu medycznego, środków ochrony osobistej, sprzętów i środków do dezynfekcji, wyposażenia obiektowego i budowlanego oraz laboratoryjnego, a także finansowania/ refundacji poniesionych środków na dodatkowe wynagrodzenia personelu oraz zakupu ambulansów dla Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego
  - c) zakupu i dystrybucji, w szczególności na rzecz jednostek samorządu terytorialnego prowadzących chronione kąpieliska, środków ochrony osobistej i sprzętów oraz środków do utrzymania czystości i dezynfekcji na terenie kąpielisk oraz zakupu niezbędnego sprzętu do ratownictwa wodnego związanego bezpośrednio z walką i przeciwdziałaniem COVID-19, tj: środki ochrony osobistej, środki do dezynfekcji, kombinezony jednorazowe i wielorazowe, parawany, parasole ochronne, przyczepy do transportu poszkodowanych z koszem, termometry bezdotykowe lub inne urządzenia do pomiaru temperatury ciała;
  - d) zakupu i dystrybucji środków ochrony osobistej i sprzętów oraz środków do utrzymania czystości i dezynfekcji w podmiotach świadczących usługi ratownictwa pożarowego oraz zakup niezbędnego sprzętu do ratownictwa pożarowego związanego bezpośrednio z walką i przeciwdziałaniem COVID-19 skierowanego do Ochotniczych Straży Pożarnych, tj: środki ochrony osobistej, środki do dezynfekcji, ubrania gazoszczelne, aparaty oddechowe, kombinezony ochronne jednorazowe i wielorazowe, rękawice ochronne, ozonatory, opryskiwacze spalinowe i elektryczne, fumigatory, termometry bezdotykowe lub inne urządzenia do pomiaru temperatury ciała, namiory ratownicze, nagrzewnice elektryczne i agregaty prądotwórcze, zestawy pralnicze do ubrań specjalnych wielorazowego użytku;
  - e) grantowego dla jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych na zakup środków ochrony osobistej, sprzętów oraz środków do utrzymania czystości i dezynfekcji oraz innych wydatków związanych z walką z COVID-19, wymaganych przepisami prawa na potrzeby prowadzonych przez JST: żłobków, klubów dziecięcych oraz placówek edukacyjnych.
  - f) grantowego dla jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych na finansowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów - z uwagi na zwiększone zapotrzebowanie w tym zakresie wynikające z pandemii COVID-19.

Typ beneficjenta

³³ Działania informacyjno-promocyjne mające na celu pozyskanie odbiorców ostatecznych planowanego wsparcia mające wymiar zadań merytorycznych mogą stanowić koszty bezpośrednie projektu. Koszty związane z kampaniami informacyjno-promocyjnymi lub innymi działaniami upowszechniającymi projekt realizowanymi jako działania świadomościowe, które są skierowane do całej społeczności powinny być finansowane w ramach kosztów pośrednich.

7. Typ projektów 1 – tryb konkursowy:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej prowadzące działalność statutową lub gospodarczą w obszarze usług użyteczności publicznej,
- podmioty lecznicze wymienione w ustawie o działalności leczniczej,
- podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, statutowo świadczące usługi na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym.

Typ projektów 2 - tryb nadzwyczajny:

W zakresie typu 2 a i 2b:

- a) podmioty wykonujące działalność leczniczą wymienione w *Wykazie podmiotów udzielających świadczeń opieki zdrowotnej, w związku z przeciwdziałaniem COVID-19 na terenie województwa zachodniopomorskiego*, zaangażowane w pełni w walkę z COVID-19;
- b) podmioty wykonujące działalność leczniczą wymienione w *Wykazie podmiotów udzielających świadczeń opieki zdrowotnej, w związku z przeciwdziałaniem COVID-19 na terenie województwa zachodniopomorskiego* (wojewódzkie, powiatowe, resortowe, kliniczne), włączane w walkę z COVID-19;
- c) podmioty wykonujące działalność leczniczą wymienione w *Wykazie podmiotów udzielających świadczeń opieki zdrowotnej, w związku z przeciwdziałaniem COVID-19 na terenie województwa zachodniopomorskiego* wspomagające ww. podmioty lecznicze w razie konieczności;

zgodnie z imiennym wykazem podmiotów dla naboru zatwierdzonym przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego

W zakresie typu 2 c:

Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Województwa Zachodniopomorskiego

W zakresie typu 2 d:

Zarząd Wojewódzki Ochotniczych Straży Pożarnych - oddział wojewódzki Województwa Zachodniopomorskiego

W zakresie typu 2 e:

Benficyjant projektu grantowego (grantodawca): Województwo Zachodniopomorskie, Wydział Współpracy Społecznej

W zakresie typu 2 f:

Benficyjant projektu grantowego (grantodawca): Województwo Zachodniopomorskie,

8. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia

Typ projektów 1:

- Osoby zagrożone ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym (w tym osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i ich opiekunowie, kobiety w ciąży, dzieci z niepełno sprawnościami oraz zagrożone niepełnosprawnością),
- Otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla wsparcia osób wykluczonych społecznie),
- Dzieci i młodzież w zakresie badań przesiewowych i w zakresie wczesnego wykrywania wad rozwojowych, ochrony zdrowia, w tym diagnostyki i programów profilaktycznych i rehabilitacyjnych w zakresie m.in. chorób rozwojowych i cywilizacyjnych,
- Otoczenie dzieci i młodzieży (w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla badań przesiewowych i w zakresie wczesnego wykrywania wad rozwojowych oraz ochrony zdrowia), w tym osoby pełniące obowiązki opiekuńcze, a także nauczyciele, wychowawcy,
- Personel służb świadczących usługi zdrowotne (np. psychiatrzy, psychologowie),
- Podmioty realizujące usługi zdrowotne – wyłącznie w zakresie działań podnoszących standard i jakość usług realizowanych na rzecz bezpośrednich odbiorców.

Grupa docelowa objęta wsparciem jest zgodna z zapisami Regionalnych Programów Zdrowotnych.

Typ projektów 2:

W zakresie typu 2a i 2b:

- a) podmioty wykonujące działalność leczniczą wymienione w *Wykazie podmiotów udzielających świadczeń opieki zdrowotnej, w związku z przeciwdziałaniem COVID-19 na terenie województwa zachodniopomorskiego*, zaangażowane w pełni w walkę z COVID-19;
- b) podmioty wykonujące działalność leczniczą wymienione w *Wykazie podmiotów udzielających świadczeń opieki zdrowotnej, w związku z przeciwdziałaniem COVID-19 na terenie województwa zachodniopomorskiego* (wojewódzkie, powiatowe, resortowe, kliniczne), włączane w walkę z COVID-19;
- c) podmioty wykonujące działalność leczniczą wymienione w *Wykazie podmiotów udzielających świadczeń opieki zdrowotnej, w związku z przeciwdziałaniem COVID-19 na terenie województwa zachodniopomorskiego* wspomagające ww. podmioty lecznicze w razie konieczności;

zgodnie z imiennym wykazem podmiotów dla naboru zatwierdzonym przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego oraz ich personel.

W zakresie typu 2 c:

- Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Województwa Zachodniopomorskiego oraz jednostki samorządu terytorialnego prowadzące chronione kąpieliska na terenie województwa zachodniopomorskiego

W zakresie typu 2 d:

- Zarząd Wojewódzki Ochotniczych Straży Pożarnych - oddział wojewódzki Województwa Zachodniopomorskiego oraz jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej z terenu województwa zachodniopomorskiego

VII WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

DZIAŁANIE 7.7 WDROŻENIE PROGRAMÓW Wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnościami oraz zagrożonych niepełnosprawnością oraz przedsięwzięć związanych z walką i zapobieganiem COVID-19

W zakresie typu 2 e:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne: żłobki, kluby dziecięce oraz placówki edukacyjne wskazane w art. 2 pkt 1 - 3 oraz 7 - 8 Ustawy Prawo Oświatowe (Dz.U. 2017 poz. 59 z późn. zm.)

W zakresie typu 2 f:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne: szkoły i placówki (szkoły podstawowe, branżowe szkoły I stopnia, branżowe szkoły II stopnia, licea ogólnokształcące, ogólnokształcące szkoły muzyczne I stopnia, szkoły muzyczne I stopnia, technika, zespoły szkół i placówek oświatowych, młodzieżowe ośrodki socjoterapii ze szkołami, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze, szkoły specjalne przysposabiające do pracy) , dla których organem prowadzącym jest JST; uczniowie ww. szkół i placówek.

9. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

10. Alokacja

20 200 687 EUR

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

12. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy - typ projektów 1

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

Tryb nadzwyczajny - Projekty w ramach typu 2 będą wybierane zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 w 2020 r. (Dz.U. 2020 poz. 694).

Projekt w ramach typu 2 e oraz f będą realizowane w formule projektu grantowego, o którym mowa w art. 35 Ustawy z dnia 11 lipca 2014r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej.

Podmiot odpowiedzialny za wybór Beneficjenta projektu grantowego – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie (pierwszy poziom)

Pomiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków o grant – Beneficjent projektu grantowego – Województwo Zachodniopomorskie, Wydział Współpracy Społecznej (drugi poziom)

14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

1. Wsparcie w typie projektów 1 realizowane jest zgodnie z Regionalnymi Programami Zdrowotnymi i nie może powielać działań realizowanych w PO WER w ramach programów zdrowotnych lub programów polityki zdrowotnej.
2. Regionalne programy zdrowotne w typie projektów 1a-d muszą posiadać pozytywną opinię Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji lub spełniać wszystkie warunki wskazane w warunkowej opinii AOTMiT.
3. Regionalny Program Zdrowotny Województwa Zachodniopomorskiego – Profilaktyka zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) na lata 2021-2022 musi być zgodny z Rekomendacją nr 2/2019 z 11 października 2019 r. Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w sprawie zalecanych technologii medycznych, działań przeprowadzanych w ramach programów polityki zdrowotnej oraz warunków realizacji tych programów, dotyczących zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV).
4. Działania zaplanowane w typie projektów 2 nie są realizowane na podstawie Regionalnych Programów Zdrowotnych i nie wymagają pozytywnej opinii Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji.
5. Działania w typie 2 a i 2b prowadzone przez podmioty lecznicze są realizowane w uzgodnieniu z Wojewodą Zachodniopomorskim.
6. Doposażenie jednostek w typie 2 a i 2 b prowadzone jest w oparciu o Katalog sprzętu i wyposażenia opracowany przez Ministerstwo Zdrowia, i stanowi nie mniej niż 80% wartości doposażenia jednostki. Pozostałe wsparcie dotyczące zakupu wyposażenia i sprzętu dla jednostek nie może przekraczać 20% doposażenia jednostki.
7. W przypadku projektu typu 2b możliwy jest zakup ambulansów, a wydatki te nie są wliczane w ww. limit 20%.
8. Finansowanie/refundacja poniesionych wydatków na dodatkowe wynagrodzenia personelu zatrudnionego w placówkach prowadzących działania związane z walką i przeciwdziałaniem COVID-19 prowadzone jest w oparciu o przygotowane zestawienia dyrektora podmiotu leczniczego wraz z oświadczeniem.
9. Koszty pośrednie dla projektów realizowanych w ramach typu 2 a – d są kosztami niekwalifikowalnymi. Projekty te obejmują jedynie koszty bezpośrednie.
10. Projekty realizowane w ramach typu 2a – d nie mogą być realizowane w partnerstwie.
11. Wsparcie w ramach typu projektu 2 e na drugim poziomie będzie udzielane w oparciu o algorytm podziału środków pomiędzy JST w oparciu o liczbę dzieci i nauczycieli ze szkół, dla których organem prowadzącym jest JST na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej

12. Wsparcie w ramach typu projektu 2 f na drugim poziomie udzielane będzie w oparciu o algorytm podziału środków pomiędzy JST w oparciu o liczbę uczniów ze szkół i placówek (szkoły podstawowe, branżowe szkoły I stopnia, branżowe szkoły II stopnia, licea ogólnokształcące, ogólnokształcące szkoły muzyczne I stopnia, szkoły muzyczne I stopnia, technika, zespoły szkół i placówek oświatowych, młodzieżowe ośrodki socjoterapii ze szkołami, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze, szkoły specjalne przysposabiające do pracy) , dla których organem prowadzącym jest JST na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej.

15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Do 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu – w przypadku typu projektu 1, 2 a-e
Nie przewiduje się cross-financingu – w przypadku typu projektu 2 f

16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie więcej niż 40% - w przypadku typu projektu 1
Nie więcej niż 100% - w przypadku typu projektu 2 a-e
Nie przewiduje się zakupu środków trwałych – w przypadku typu projektu 2 f

17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek (jeśli dotyczy)

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

19. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

Typ projektów 1: 85%
 Typ projektów 2 a-e: 85%
 Typ projektów 2 f: 80%

21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

90% (85% EFS + 5% BP) - typ projektów 1
 100% (85% EFS + 15% BP) dla typy projektów 2 b-e
 85 % (85% EFS) dla typu projektu 2a
 95% (80%EFS +15% BP) dla typu projektu 2f

- 22.

Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

10% - typ projektów 1
 0% - typ projektów 2 b- e
 15% - typ projektu 2a
 5% - typ projektu 2 f

23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

W zakresie typu 2 zgodnie z właściwym RPRD zatwierdzonym przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego.

24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

VIII EDUKACJA

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

VIII EDUKACJA

2. Cel tematyczny

10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie

3. Cele szczegółowe osi priorytetowej

1. Zwiększenie liczby miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz rozszerzenie oferty placówek przedszkolnych o zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci,
2. Doskonalenie kompetencji kluczowych uczniów w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych, języków obcych, nauk matematyczno-przyrodniczych, kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej oraz rozwój systemu indywidualnej pracy z uczniami, prowadzące do wzmocnienia ich zdolności do przyszłego zatrudnienia,
3. Wzrost efektywności kształcenia zawodowego i jego dostosowanie do wymogów regionalnego rynku pracy zwiększające szanse na zatrudnienie,
4. Wzrost kompetencji osób dorosłych, w szczególności osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych w zakresie znajomości technologii informacyjno-komunikacyjnych i języków obcych.

4. Syntetyczny opis osi priorytetowej

Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w ramach osi VIII mają przyczynić się do zwiększenia dostępności edukacji przedszkolnej, podniesienia jakości edukacji na każdym poziomie nauczania (przedszkole, szkoła podstawowa szkoła ponadpodstawowa) oraz większego jej powiązania z rynkiem pracy.

. W celu zapewnienia równych szans edukacyjnych należy dążyć do objęcia opieką przedszkolną jak największej liczby dzieci szczególnie z obszarów wiejskich, o utrudnionym dostępie do edukacji. Zapewnienie równego dostępu do edukacji przedszkolnej przyczyni się do możliwie wczesnej identyfikacji i eliminacji barier w dostępie do edukacji. Przy czym, w ramach tego obszaru niezwykle istotna będzie stała aktualizacja analizy uwarunkowań regionalnych, prowadzona na podstawie stopnia upowszechnienia wychowania przedszkolnego, sytuacji demograficznej, uwarunkowań ekonomiczno-społecznych, zróżnicowań przestrzennych w dostępie do placówek wychowania przedszkolnego i popytu na tego typu usługi w celu zapewnienia jak najwyższej efektywności wsparcia, na podstawie której definiowane będą tereny kwalifikujące się do jego otrzymania.

Niezwykle istotne będzie także podnoszenie jakości oferty placówek wychowania przedszkolnego w powiązaniu z działaniami ukierunkowanymi na tworzenie nowych miejsc poprzez rozszerzenie oferty edukacyjnej jednostki o dodatkowe zajęcia oraz doskonalenie umiejętności i kompetencji nauczycieli wychowania przedszkolnego.

Ze względu na niskie średnie wyniki egzaminów w województwie zachodniopomorskim (niższe od średniej krajowej), istotne jest podejmowanie działań zmierzających do wyrównywania i podnoszenia poziomu kształcenia w szkołach prowadzących kształcenie ogólne. Dążąc do tego, istotne jest wspieranie działań ukierunkowanych na podnoszenie kompetencji kluczowych uczniów, gdyż odgrywają one szczególną rolę w życiu każdego człowieka zarówno w procesie uczenia się, aktywności społecznej, jak i zawodowej. Ponadto, równie istotne jest wdrażanie przedsięwzięć prowadzących do rozwoju indywidualizacji pracy z uczniem ze szczególnymi potrzebami, a także budowanie odpowiedniej bazy dydaktycznej mającej na celu tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu oraz wzrost stopnia wykorzystania przez szkoły i placówki systemu oświaty technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesie nauczania. Poprawie jakości kształcenia i zarządzania oświatą będzie służyć realizacja programów rozwoju zawodowego i podnoszenia kwalifikacji nauczycieli kształcenia ogólnego. Natomiast, w ramach przeciwdziałania rozwarstwieniu społecznemu i segregacji planowana jest realizacja programów stypendialnych. Elementem wsparcia będzie również finansowanie programów rozwojowych dla dzieci, w tym w zakresie kompetencji kluczowych (np. nauki języków obcych, programowania, kompetencji społecznych, matematycznych itp.) i uniwersalnych umiejętności, dostosowanych do wieku i możliwości dzieci w wieku przedszkolnym. Nauka programowania będzie realizowana przy zachowaniu demarkacji ze wsparciem udzielanym w tym zakresie z Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa.

Zasadnym jest również tworzenie programów w zakresie nauki przedsiębiorczości. Stworzenie kompleksowego i długofalowego programu edukacyjnego, opartego na kształtowaniu umiejętności teoretycznych i praktycznych będzie odpowiedzią na zapotrzebowanie nowoczesnego rynku pracy. Istotne jest również identyfikowanie i wzmacnianie szkół z potencjałem edukacyjnym. Szczególnie ważne jest wsparcie uczniów zdolnych, do których indywidualnie kierowane programy edukacyjne stanowić będą element budowy kapitału społecznego i ludzkiego w regionie. W konsekwencji pozwoli to na zwiększanie ich szans na rynku pracy oraz długofalowo - wzmocnienie regionalnej gospodarki.

Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji osób dorosłych ma kluczowe znaczenie dla poprawy konkurencyjności regionu oraz zapobiegania zjawisku wykluczenia społecznego. W województwie zachodniopomorskim proces ten cechuje się niewystarczającą dynamiką. Zauważalny jest bardzo niski udział osób w wieku 25-64 lat uczących się i doszkalcących w liczbie ludności w tym przedziale wiekowym w Polsce na tle innych państw UE. W obszarze rozwoju kompetencji kluczowych osób dorosłych wsparcie zostanie skoncentrowane na podnoszeniu kompetencji językowych oraz wykorzystania technologii ICT poprzez kształcenie pozaformalne. Zaproponowane ograniczenie katalogu do dwóch powyższych kompetencji wynika z faktu, że mają one największy wpływ na sytuację osób dorosłych na rynku pracy – posiadanie ww. umiejętności przyczynia się do integracji społecznej i wzrostu zatrudnienia, a także umożliwia dalszą samorealizację i rozwój osobisty. Jednocześnie, grupą która wykazuje największą lukę kompetencyjną i posiada największe potrzeby w dostępie do edukacji we wskazanym powyżej zakresie są osoby starsze oraz osoby o niskich kwalifikacjach i dlatego to do tej grupy w szczególności będzie kierowane wsparcie.

Na obszarze województwa funkcjonuje ok. 255 szkół zawodowych. Programy nauczania zawodowego są niedostosowane w zakresie regionalnych specjalizacji oraz nie odpowiadają potrzebom regionalnego/lokalnego rynku pracy. Konsekwencją tego stanu jest brak dostosowania kwalifikacji i kompetencji absolwentów do potrzeb przedsiębiorców w regionie, a także utrzymujący się poziom bezrobocia wśród osób młodych. Brakuje kompleksowych rozwiązań i narzędzi, które powiązałyby zapotrzebowanie przedsiębiorców na konkretne kwalifikacje zawodowe absolwentów z ofertą szkół zawodowych. W ramach podejmowanych działań planowane jest zwiększenie udziału pracodawców w programowaniu treści kształcenia i szkolenia pod kątem potrzeb rynku pracy oraz w organizacji staży i praktyk

VIII EDUKACJA

zawodowych. Działania te będą uzupełnione inwestycjami w wyposażenie szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe, mającymi na celu tworzenie w tych jednostkach warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy, jak również inicjatywami podejmowanymi na rzecz kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu. W kontekście wyzwania w postaci dostosowania systemu kształcenia do potrzeb regionalnej gospodarki, istotne jest także podejmowanie działań, które mają na celu wdrożenie indywidualizacji nauczania i zapewnienie wsparcia doradcy edukacyjno-zawodowego. Tego typu przedsięwzięcia wpłyną pozytywnie na wyniki w nauce oraz wyposażą uczniów w umiejętność doboru dalszej ścieżki kształcenia i radzenia sobie na rynku pracy po zakończeniu edukacji. Wszelkie działania powinny być realizowane w zgodzie z inteligentnymi specjalizacjami regionu.

Istotnym elementem tego wsparcia będą również działania ukierunkowane na wspieranie kluczowych kompetencji uczniów niezbędnych do poruszania się po rynku pracy (m.in. ICT, matematyczno-przyrodniczych, w zakresie języków obcych itp.) oraz kształtowanie właściwych postaw (m.in. kreatywności, innowacyjności, umiejętności pracy zespołowej itp.). Pożądane są również programy mające na celu zwiększenie przedsiębiorczości i innowacyjności na poziomie edukacji szkolnej (w tym również w zakresie umiejętności uniwersalnych tzw. transversal skills) – zarówno w postaci finansowania wdrażania takich programów dla uczniów (w tym zakupu niezbędnego wyposażenia), jak i przygotowania nauczycieli do prowadzenia takich zajęć. Pozwoli to na zapewnienie efektu trwałości wsparcia i docelowe wdrożenie takich programów już poza finansowaniem w ramach EFS.

W celu zapewnienia jak najwyższej efektywności działań podejmowanych w szkołach i placówkach oświatowych w ramach kształcenia zawodowego, niezwykle istotne będą przedsięwzięcia o charakterze kompleksowym, przewidujące zarówno wskazane powyżej działania kierowane do uczniów, jak również wsparcie nauczycieli prowadzących kształcenie ogólne w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego (w odniesieniu do potrzeb szkoły i kierunków rozwoju edukacji), w obszarach związanych z priorytetami określonymi w dziedzinie edukacji.

Kategoria regionu objętego wsparciem w ramach osi priorytetowej

5.

Słabiej rozwinięty

Fundusz (nazwa i kwota w EUR)

6.

Nazwa Funduszu	Ogółem	ZIT SOM	ZIT KKBOF
EFS	92 207 700	9 886 833	5 448 302

Instytucja zarządzająca

7. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego

Instytucja pośrednicząca

8. Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

8.1 Upowszechnienie edukacji przedszkolnej

1. Nazwa i krótki opis działania/ poddziałania

8.1 Upowszechnienie edukacji przedszkolnej³⁴

Interwencja zaplanowana w ramach Działania przyczynia się do realizacji celu szczegółowego: *zwiększenie liczby miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz rozszerzenie oferty placówek przedszkolnych o zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci.*

Cel interwencji jest ukierunkowany na tworzenie miejsc przedszkolnych, głównie poprzez wsparcie istniejących ośrodków wychowania przedszkolnego w tym zakresie np. modernizacja, adaptacja, zakup sprzętu i materiałów niezbędnych do pracy ze zwiększonym gronem dzieci. Możliwe będzie także finansowanie działań zmierzających do powstawania nowych placówek wychowania przedszkolnego, jednakże przede wszystkim na bazie istniejącej infrastruktury lokalowej, w tym zwłaszcza oświatowej (np. budynki likwidowanych szkół).

Planowane w ramach tego typu projektów działania, uwzględniają także inicjatywy mające na celu tworzenie przyzakładowych placówek edukacji przedszkolnej na obszarach charakteryzujących się dużą koncentracją zakładów pracy np. strefy ekonomiczne czy parki naukowo-technologiczne.

Ponadto, wspierana będzie organizacja i prowadzenie dodatkowych zajęć (w szczególności na obszarach wiejskich), jednakże w powiązaniu z działaniami prowadzącymi do wygenerowania dodatkowych miejsc wychowania przedszkolnego..

2. Cel/e szczegółowy/e działania/poddziałania

1. Zwiększenie liczby miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz rozszerzenie oferty placówek przedszkolnych o zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci.

3. Kategorie interwencji

115 Ograniczanie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki, zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia,

4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu [osoby],
2. Wzrost liczby dzieci objętych wsparciem w ramach edukacji przedszkolnej [%].

³⁴ Wsparcie realizowane jest zgodnie z zapisami Wytucznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020 oraz ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe*

5. Lista wskaźników produktu

1. Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej[osoby].
2. Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie [szt.].
3. Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie [osoby].
4. Liczba podmiotów objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 [szt] –CV33.
5. Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19 [PLN] –CV30.

6. Typy projektów

1. Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku przedszkolnym, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, w istniejących lub nowo utworzonych ośrodkach wychowania przedszkolnego (również specjalnych i integracyjnych).
2. Dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub realizacja dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności.
3. Rozszerzenie oferty ośrodka wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów. Katalog dodatkowych zajęć obejmuje wyłącznie:
  - a) zajęcia specjalistyczne: korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, rozwijające kompetencje emocjonalno – społeczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym,
  - b) zajęcia stymulujące rozwój psychoruchowy np. gimnastykę korekcyjną,
  - c) zajęcia w ramach wczesnego wspomagania rozwoju w rozumieniu ustawy Prawo oświatowe.
4. Finansowanie programów rozwojowych dla dzieci, w tym w zakresie kompetencji kluczowych (np. nauki języków obcych, programowania, kompetencji społecznych, matematycznych itp.) i uniwersalnych umiejętności, dostosowanych do wieku i możliwości dzieci w wieku przedszkolnym poprzez m.in.:
  - a) realizację projektów edukacyjnych w OWP,
  - b) realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia dla dzieci w wieku przedszkolnym,
  - c) realizację różnych form rozwijających uzdolnienia dzieci w wieku przedszkolnym,
  - d) organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów dla dzieci w wieku przedszkolnym,
  - e) doradztwo zawodowe dla dzieci w wieku przedszkolnym,
  - f) realizację zajęć organizowanych poza OWP.
5. Wydłużenie godzin pracy ośrodka wychowania przedszkolnego.
6. Doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym w szczególności z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz w zakresie współpracy nauczycieli z rodzicami, w tym radzenia sobie w sytuacjach trudnych, obejmujące w szczególności:

VIII EDUKACJA
DZIAŁANIE 8.1 UPOWSZECHNIENIE EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ

- a) kursy i szkolenia doskonalące, w tym z wykorzystaniem pracy trenerów przeszkolonych w ramach PO WER oraz studia podyplomowe,
- b) wspieranie istniejących, budowanie nowych i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli,
- c) współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami, np. specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, OWP i szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami,
- d) realizację w OWP programów wspomagania.

7. Typ beneficjenta

- wszystkie formy prawne zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej, określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń,
- osoby fizyczne prowadzące działalność oświatową na podstawie przepisów odrębnych.

8. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia

- dzieci w wieku przedszkolnym określonym w Prawie oświatowym,
- rodzice lub opiekunowie prawni dzieci w wieku przedszkolnym,
- nauczyciele i pracownicy pedagogiczni ośrodków wychowania przedszkolnego,
- nowo utworzone i istniejące ośrodki wychowania przedszkolnego, w tym przedszkola specjalne i z oddziałami integracyjnymi,
- inne formy wychowania przedszkolnego.

9. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

10. Alokacja

16 038 701 EUR

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

VIII EDUKACJA
DZIAŁANIE 8.1 UPOWSZECHNIENIE EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ

12. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Nauka programowania będzie realizowana przy zachowaniu demarkacji ze wsparciem udzielanym w tym zakresie z Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa.

15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Do 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie więcej niż 20%

17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

18. System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

VIII EDUKACJA
DZIAŁANIE 8.1 UPOWSZECHNIENIE EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ

19. Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowanych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85%

22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowanych

15%

23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

8.2 Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne oraz uczniów uczestniczących w kształceniu podstawowym i ponadpodstawowym

1. Nazwa i krótki opis działania/poddziałania

8.2 Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne oraz uczniów uczestniczących w kształceniu podstawowym i ponadpodstawowym³⁵

Interwencja zaplanowana w ramach Działania przyczynia się do realizacji celu szczegółowego: *doskonalenie kluczowych kompetencji uczniów oraz ich umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy, a także rozwój systemu indywidualnej pracy z uczniami, prowadzące do wzmocnienia ich zdolności do przyszłego zatrudnienia.*

Celem interwencji jest wspieranie przedsięwzięć w zakresie podnoszenia kompetencji kluczowych uczniów, w tym z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, niezbędnych do poruszania się po rynku pracy. Wszelkie podejmowane w szkołach i placówkach systemu oświaty inicjatywy, uwzględniać będą zróżnicowane potrzeby edukacyjne uczniów.

Jak najwyższa efektywność wsparcia zostanie zapewniona poprzez kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli w odniesieniu do potrzeb szkoły i kierunków rozwoju edukacji, w obszarach związanych z priorytetami określonymi w dziedzinie edukacji.

Dodatkowo, planowane jest tworzenie w szkołach warunków do nauczania eksperymentalnego poprzez doposażenie bazy dydaktycznej i naukowej szkół i placówek oświatowych zarówno w nowoczesne pomoce dydaktyczne, zwłaszcza w mobilny sprzęt komputerowy (kontynuacja rządowego programu „Cyfrowa szkoła” w zakresie komponentu „e-szkoła”), jak również wyposażenie laboratoriów szkolnych w nowoczesne, współpracujące z urządzeniami TIK narzędzia do nauczania przyrody, biologii, chemii i fizyki, a to przede wszystkim w związku z wdrażaniem w placówkach innowacyjnego nauczania przedmiotów przyrodniczych w oparciu o dochodzenie i rozumowanie naukowe (metodą eksperymentu uczniowskiego) oraz jako narzędzie służące budowaniu/rozwijaniu kompetencji uczniów.

Ponadto w ramach podejmowanych działań na rzecz uczniów, przewidywany jest również rozwój i wsparcie systemu poradnictwa edukacyjno-zawodowego.

2. Cel/e szczegółowy/e działania/poddziałania

1. Doskonalenie kompetencji kluczowych uczniów w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych, języków obcych, nauk matematyczno-przyrodniczych, kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej oraz rozwój systemu indywidualnej pracy z uczniami, prowadzące do wzmocnienia ich zdolności do przyszłego zatrudnienia.

3. Kategorie interwencji

115 Ograniczanie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki, zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia,

³⁵ Wsparcie realizowane jest zgodnie z zapisami Wytocznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020 oraz ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe*

117 Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji

4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu [osoby],
2. Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu [osoby],
3. Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych [szt.],
4. Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują doposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych [szt.].

5. Lista wskaźników produktu

1. Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie [osoby],
2. Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie [osoby],
3. Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie [osoby],
4. Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych [szt.],
5. Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie [szt.],
6. Liczba uczniów objętych doradztwem edukacyjno-zawodowym [osoby].

6. Typy projektów

1. Kształcenie u uczniów i słuchaczy kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy głównie poprzez:
  - a) realizację projektów edukacyjnych w szkołach lub placówkach systemu oświaty objętych wsparciem,
  - b) realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia dla uczniów lub słuchaczy mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego,
  - c) realizację różnych form rozwijających uzdolnienia uczniów lub słuchaczy,
  - d) wdrożenie nowych form i programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty,
  - e) tworzenie i realizacja zajęć o nowatorskich rozwiązaniach programowych, organizacyjnych lub metodycznych w szkołach lub placówkach systemu oświaty,
  - f) organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów dla uczniów lub słuchaczy,
  - g) nawiązywanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły lub placówki systemu oświaty w celu realizacji programów edukacyjnych,

VIII EDUKACJA

DZIAŁANIE 8.2 WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE OGÓLNE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU PODSTAWOWYM I PONADPODSTAWOWYM

- h) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL,
  - i) pomoc stypendialną dla uczniów lub słuchaczy szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów przyrodniczych, informatycznych, języków obcych nowożytnych, matematyki lub przedsiębiorczości, których niekorzystna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym,
  - j) doradztwo edukacyjno-zawodowe dla uczniów lub słuchaczy, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi,
  - k) realizację zajęć organizowanych poza szkołą lub poza lekcjami.
2. Doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli prowadzących kształcenie w zakresie stosowania metod i form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej) poprzez:
- a) kursy i szkolenia doskonalące (teoretyczne i praktyczne), w tym z wykorzystaniem pracy trenerów przeszkolonych w ramach PO WER, studia podyplomowe,
  - b) wspieranie istniejących, budowanie nowych i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli,
  - c) realizację w szkole lub placówce systemu oświaty programów wspomagania,
  - d) staże i praktyki nauczycieli realizowane we współpracy z podmiotami z otoczenia szkoły lub placówki systemu oświaty,
  - e) współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami, np. szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami, specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami socjoterapii, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi;
  - f) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL.
3. Indywidualizację pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, w tym ucznia młodszego oraz ucznia zdolnego i wsparcie uczniów zagrożonych przedwczesnym zakończeniem nauki szkolnej poprzez:
- a) doposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych oraz wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także podręczniki szkolne i materiały dydaktyczne dostosowane do potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami, ze szczególnym uwzględnieniem tych pomocy, sprzętu i narzędzi, które są zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania,
  - b) przygotowanie nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcia ucznia młodszego, rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów i efektywnego stosowania ww. pomocy dydaktycznych w pracy,
  - c) wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych oraz uczniów zdolnych w ramach zajęć uzupełniających ofertę szkoły lub placówki systemu oświaty, w tym:
    - zajęć specjalistycznych, prowadzonych w celu stymulowania rozwoju poznawczego i zmniejszania trudności w opanowaniu wiadomości i umiejętności szkolnych przez uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych, w tym: zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych i psychoedukacyjnych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym,

- zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, organizowanych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych, mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego,
- warsztatów,
- porad i konsultacji.

4. Tworzenie i wdrażanie programów mających na celu zwiększenie przedsiębiorczości i innowacyjności na poziomie edukacji szkolnej (w tym w zakresie umiejętności uniwersalnych) – m.in. w postaci zakupu niezbędnego wyposażenia, prowadzenia zajęć, przygotowania nauczycieli do prowadzenia takich zajęć.

5. Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu głównie poprzez: wyposażenie pracowni szkolnych w narzędzia do nauczania przedmiotów przyrodniczych lub matematyki

- a) doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji zawodowych nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotów przyrodniczych lub matematyki, niezbędnych do prowadzenia procesu nauczania opartego na metodzie eksperymentu
- b) kształtowanie i rozwijanie kompetencji uczniów lub słuchaczy w zakresie przedmiotów przyrodniczych lub matematyki

6. Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w szczególności poprzez:

wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK niezbędne do realizacji programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty, w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej,

- a) podnoszenie kompetencji cyfrowych nauczycieli wszystkich przedmiotów, w tym w zakresie korzystania z narzędzi TIK zakupionych do szkół lub placówek systemu oświaty oraz włączania narzędzi TIK do nauczania przedmiotowego,
- b) kształtowanie i rozwijanie podstawowych kompetencji cyfrowych uczniów lub słuchaczy, w tym z uwzględnieniem bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i wynikających z tego tytułu zagrożeń,
- c) programy rozwijania kompetencji cyfrowych uczniów lub słuchaczy przez naukę programowania.

7. Typ beneficjenta

- organy prowadzące szkoły i placówek systemu oświaty realizujących kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych),
- organizacje pozarządowe prowadzące działalność statutową w zakresie edukacji

8. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia

- uczniowie i wychowankowie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących wyłącznie kształcenie ogólne (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych);
- rodzice lub opiekunowie prawni uczniów i wychowanków szkół i placówek systemu oświaty prowadzących wyłącznie kształcenie ogólne (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych),

- szkoły oraz placówki systemu oświaty (instytucje i kadra pedagogiczna) realizujące wyłącznie kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych) i ich organy prowadzące,
- nauczyciele i pracownicy pedagogiczni szkół i placówek systemu oświaty realizujących wyłącznie kształcenie ogólne

9. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

10. Alokacja

3 167 048 EUR³⁶

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

12. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

³⁶ Zmiana alokacji wejdzie w życie po zmianie zapisów Kontraktu Terytorialnego

15. Nie więcej niż 10%.

16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie więcej niż 30% (włączając cross-financing).

17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

18. System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

19. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

90% (85% UE + 5% budżet państwa)

22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

10%

23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy
----

24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

8.3 Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne oraz uczniów uczestniczących w kształceniu podstawowym, gimnazjalnym, ponadpodstawowym i ponadgimnazjalnym w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego

1. Nazwa i krótki opis działania/poddziałania

8.3 Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne oraz uczniów uczestniczących w kształceniu podstawowym, gimnazjalnym, ponadpodstawowym i ponadgimnazjalnym w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego³⁷

Interwencja zaplanowana w ramach Działania przyczynia się do realizacji celu szczegółowego: *doskonalenie kompetencji kluczowych uczniów w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych, języków obcych, nauk matematyczno-przyrodniczych, kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej oraz rozwój systemu indywidualnej pracy z uczniami, prowadzące do wzmocnienia ich zdolności do przyszłego zatrudnienia*. Ponadto, działanie wpisuje się w cel strategiczny 2 „Dynamizowanie rozwoju gospodarczego Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego – innowacyjna i konkurencyjna gospodarka” Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego. Celem interwencji jest wspieranie przedsięwzięć w zakresie podnoszenia kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się po rynku pracy. Wszelkie podejmowane w szkołach i placówkach systemu oświaty inicjatywy, uwzględniać będą zróżnicowane potrzeby edukacyjne uczniów.

Jak wynika z przeprowadzonej diagnozy, na terenie SOM niezbędna jest racjonalizacja sieci jednostek świadczących usługi edukacyjne (przedszkola, szkoły) stosownie do kształtowania się popytu na te usługi i do procesów osadniczych, szczególnie poprzez zmniejszenie dysproporcji w dostępie do usług edukacyjnych pomiędzy miastem i wsią.

Jak najwyższa efektywność wsparcia zostanie zapewniona poprzez kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli w odniesieniu do potrzeb szkoły i kierunków rozwoju edukacji, w obszarach związanych z priorytetami określonymi w dziedzinie edukacji.

Dodatkowo, planowane jest tworzenie w szkołach warunków do nauczania eksperymentalnego poprzez doposażenie bazy dydaktycznej i naukowej szkół i placówek oświatowych zarówno w nowoczesne pomoce dydaktyczne, zwłaszcza w mobilny sprzęt komputerowy (kontynuacja rządowego programu „Cyfrowa szkoła” w zakresie komponentu „e-szkoła”), jak również wyposażenie laboratoriów szkolnych w nowoczesne, współpracujące z urządzeniami TIK narzędzia do nauczania przyrody, biologii, chemii i fizyki, a to przede wszystkim w związku z wdrażaniem w placówkach innowacyjnego nauczania przedmiotów przyrodniczych w oparciu o dochodzenie i rozumowanie naukowe (metodą eksperymentu uczniowskiego) oraz jako narzędzie służące budowaniu/rozwijaniu kompetencji uczniów.

Ponadto w ramach podejmowanych działań na rzecz uczniów, przewidywany jest również rozwój i wsparcie systemu poradnictwa edukacyjno-zawodowego.

2. Cel/e szczegółowy/e działania/poddziałania

1. Doskonalenie kompetencji kluczowych uczniów w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych, języków obcych, nauk matematyczno-przyrodniczych, kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej oraz rozwój systemu indywidualnej pracy z uczniami, prowadzące do wzmocnienia ich zdolności do przyszłego zatrudnienia.

³⁷ Wsparcie realizowane jest zgodnie z zapisami ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe* oraz Wytucznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014 - 2020

3. Kategorie interwencji

115 Ograniczanie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki, zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia,

4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu [osoby],
2. Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu [osoby],
3. Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych [szt.],
4. Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych [szt.],
5. Liczba nauczycieli prowadzących zajęcia z wykorzystaniem TIK dzięki EFS [osoby]

5. Lista wskaźników produktu

1. Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie [osoby],
2. Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie [osoby],
3. Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie [osoby],
4. Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych [szt.],
5. Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały wyposażone w programie [szt.],
6. Liczba uczniów objętych wsparciem stypendialnym w programie [osoby]

6. Typy projektów

1. Kształcenie u uczniów i słuchaczy kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy głównie poprzez:
  - a) realizację projektów edukacyjnych w szkołach lub placówkach systemu oświaty objętych wsparciem,
  - b) realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia dla uczniów mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego,
  - c) realizację różnych form rozwijających uzdolnienia,
  - d) wdrożenie nowych form i programów nauczania,

VIII EDUKACJA

DZIAŁANIE 8.3 WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE OGÓLNE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU PODSTAWOWYM, GIMNAZJALNYM, PONADPODSTAWOWYM I PONADGIMNAZJALNYM W RAMACH STRATEGII ZIT DLA SZCZECIŃSKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO

- e) tworzenie i realizacja zajęć w klasach o nowatorskich rozwiązaniach programowych, organizacyjnych lub metodycznych,
  - f) organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów dla uczniów lub słuchaczy,
  - g) nawiązywanie współpracy z otoczeniem zewnętrznym szkoły lub placówki systemu oświaty w celu realizacji programów edukacyjnych,
  - h) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL,
  - i) pomoc stypendialną dla uczniów lub słuchaczy szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, informatycznych, języków obcych, matematyki lub przedsiębiorczości, których niekorzystna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym,
  - j) doradztwo edukacyjno-zawodowe dla uczniów lub słuchaczy, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
  - k) realizację zajęć poza szkołą lub poza lekcjami.
2. Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli prowadzących kształcenie w zakresie stosowania metod i form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności poprzez:
- a) kursy i szkolenia doskonalące (teoretyczne i praktyczne), w tym z wykorzystaniem pracy trenerów przeszkolonych w ramach PO WER, studia podyplomowe,
  - b) wspieranie istniejących, budowanie nowych i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli,
  - c) realizację w szkole lub placówce systemu oświaty programów wspomagania,
  - d) staże i praktyki nauczycieli realizowane we współpracy z podmiotami z otoczenia szkoły lub placówki systemu oświaty,
  - e) współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami, np. szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami, specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami socjoterapii, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi;
  - f) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL.
3. Indywidualizacja pracy z uczniem ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym ucznia młodszego oraz ucznia zdolnego i wsparcie uczniów zagrożonych przedwczesnym zakończeniem nauki szkolnej poprzez
- a) doposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych oraz wspomaganie rozwoju i prowadzenia terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także podręczniki szkolne i materiały dydaktyczne dostosowane do potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami, ze szczególnym uwzględnieniem tych pomocy, sprzętu i narzędzi, które są zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania,
  - b) przygotowanie nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcia ucznia młodszego, rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów i efektywnego stosowania ww. pomocy dydaktycznych w pracy,
  - c) wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych w ramach zajęć uzupełniających ofertę szkoły lub placówki systemu oświaty, w tym:

VIII EDUKACJA

DZIAŁANIE 8.3 WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE OGÓLNE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU PODSTAWOWYM, GIMNAZJALNYM, PONADPODSTAWOWYM I PONADGIMNAZJALNYM W RAMACH STRATEGII ZIT DLA SZCZECIŃSKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO

- zajęć specjalistycznych, prowadzonych w celu stymulowania rozwoju poznawczego i zmniejszania trudności w opanowaniu wiadomości i umiejętności szkolnych przez uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych, w tym: zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych i psychoedukacyjnych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym,
- zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, organizowanych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych, mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego,
- warsztatów,
- porad i konsultacji,

4. Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu głównie poprzez: ³⁸,

- a) wyposażenie pracowni szkolnych w narzędzia do nauczania przedmiotów przyrodniczych lub matematyki,
- b) doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotów przyrodniczych lub matematyki, niezbędnych do prowadzenia procesu nauczania opartego na metodzie eksperymentu ³⁹,
- c) kształtowanie i rozwijanie kompetencji uczniów w zakresie przedmiotów przyrodniczych lub matematyki ⁴⁰,

5. Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w szczególności poprzez:

- a) wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK niezbędne do realizacji programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty, w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej,
- b) podnoszenie kompetencji cyfrowych nauczycieli wszystkich przedmiotów, w tym w zakresie korzystania z narzędzi TIK zakupionych do szkół lub placówek systemu oświaty, w tym włączania narzędzi TIK do nauczania przedmiotowego ⁴¹,
- c) kształtowanie i rozwijanie podstawowych kompetencji cyfrowych uczniów lub słuchaczy, w tym z uwzględnieniem bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i wynikających z tego tytułu zagrożeń ⁴²,
- d) programy rozwijania kompetencji cyfrowych uczniów lub słuchaczy przez naukę programowania.

7. Typ beneficjenta

- organy prowadzące szkoły i placówki systemu oświaty realizujących kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych),
- organizacje pozarządowe prowadzące działalność statutową w zakresie edukacji.

Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia

³⁸ Projekt realizowany w ramach typu obejmuje co najmniej dwie z wymienionych form wsparcia.

³⁹ Zakres wsparcia jest zgodny z zakresem wsparcia wskazanym w 2 typie projektu.

⁴⁰ Zakres wsparcia jest zgodny z zakresem wsparcia wskazanym w 1 typie projektu.

⁴¹ Zakres wsparcia jest zgodny z zakresem wsparcia wskazanym w 2 typie projektu.

⁴² Zakres wsparcia jest zgodny z zakresem wsparcia wskazanym w 1 typie projektu.

VIII EDUKACJA
DZIAŁANIE 8.3 WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE OGÓLNE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU PODSTAWOWYM, GIMNAZJALNYM, PONADPODSTAWOWYM I PONADGIMNAZJALNYM W RAMACH STRATEGII ZIT DLA SZCZECIŃSKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO

- 8.
- uczniowie i wychowankowie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych);
  - rodzice lub opiekunowie prawni uczniów i wychowanków szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych),
  - szkoły oraz placówki systemu oświaty (instytucje i kadra pedagogiczna) realizujące kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych) i ich organy prowadzące,
  - nauczyciele i pracownicy pedagogiczni szkół i placówek systemu oświaty

9. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, SSOM

10. Alokacja

7 117 080 EUR

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Projekty wspierane w ramach działania będą musiały być komplementarne z projektami wspieranymi z pozostałych działań wspierających obszar SOM w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

12. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Działanie jest nakierowane na wsparcie projektów wynikających ze Strategii ZIT miasta wojewódzkiego.

13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, we współpracy z podmiotem odpowiedzialnym za realizację ZIT dla SOM.

Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Do 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie więcej niż 30% (włączając cross-financing).

17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

18. Uproszczone formy rozliczania wydatków mają zastosowanie zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.*

Finansowanie zaliczkowe planowane, odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych

19. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

90% (85% UE + 5% budżet państwa)

22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

10%

23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

8.4 Upowszechnienie edukacji przedszkolnej oraz wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne oraz uczniów uczestniczących w kształceniu podstawowym, gimnazjalnym, ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnym w ramach Strategii ZIT dla Koszalińsko-KołobrzESCO-Białogardzkiego Obszaru FunkcjONALNEGO

1. Nazwa i krótki opis działania/poddziałania

8.4 Upowszechnienie edukacji przedszkolnej oraz wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne oraz uczniów uczestniczących w kształceniu podstawowym, gimnazjalnym, ponadpodstawowym i ponadgimnazjalnym w ramach Strategii ZIT dla Koszalińsko-KołobrzESCO-Białogardzkiego Obszaru FunkcjONALNEGO⁴³

Interwencja zaplanowana w ramach Działania przyczynia się do realizacji celu szczegółowego: *doskonalenie kluczowych kompetencji uczniów oraz ich umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy a także rozwój systemu indywidualnej pracy z uczniami, prowadzące do wzmocnienia ich zdolności do przyszłego zatrudnienia*. Ponadto, działanie wpisuje się w Cel strategiczny 3 Strategii ZIT KKBOF – *Edukacja i wychowanie, dostosowane do współczesnych wymogów cywilizacyjnych*, Działanie 3.1.1 *Poprawa dostępności i jakości oferty usług wychowania przedszkolnego* oraz Działanie 3.2.1 *Poprawa dostępności i oferty placówek edukacyjnych*.

Celem interwencji jest wspieranie przedsięwzięć w zakresie podnoszenia kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się po rynku pracy. Wszelkie podejmowane w szkołach i placówkach systemu oświaty inicjatywy, uwzględniać będą zróżnicowane potrzeby edukacyjne uczniów.

Celem działania jest wszechstronne wzmocnienie potencjałów edukacyjnych na obszarze KKBOF, począwszy od wychowania przedszkolnego, aż do szkolnictwa ponadgimnazjalnego i ponadpodstawowego, a co za tym idzie wzmocnienie kapitału społecznego, w perspektywie krótko i długookresowej.

Jak najwyższa efektywność wsparcia zostanie zapewniona poprzez kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli w odniesieniu do potrzeb szkoły i kierunków rozwoju edukacji, w obszarach związanych z priorytetami określonymi w dziedzinie edukacji.

Dodatkowo, planowane jest tworzenie w szkołach warunków do nauczania eksperymentalnego poprzez doposażenie bazy dydaktycznej i naukowej szkół i placówek oświatowych zarówno w nowoczesne pomoce dydaktyczne, zwłaszcza w mobilny sprzęt komputerowy (kontynuacja rządowego programu „Cyfrowa szkoła” w zakresie komponentu „e-szkoła”), jak również wyposażenie laboratoriów szkolnych w nowoczesne, współpracujące z urządzeniami TIK narzędzia do nauczania przyrody, biologii, chemii i fizyki, a to przede wszystkim w związku z wdrażaniem w placówkach innowacyjnego nauczania przedmiotów przyrodniczych w oparciu o dochodzenie i rozumowanie naukowe (metodą eksperymentu uczniowskiego) oraz jako narzędzie służące budowaniu/rozwijaniu kompetencji uczniów.

Ponadto w ramach podejmowanych działań na rzecz uczniów, przewidywany jest również rozwój i wsparcie systemu poradnictwa edukacyjno-zawodowego.

2. Cel/e szczegółowy/e działania/poddziałania

1. Zwiększenie liczby miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz rozszerzenie oferty placówek przedszkolnych o zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci,

⁴³ Wsparcie realizowane jest zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020 oraz ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe*

VIII EDUKACJA

DZIAŁANIE 8.4 UPOWSZECHNIENIE EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ ORAZ WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE OGÓLNE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU PODSTAWOWYM, GIMNAZJALNYM, PONADPODSTAWOWYM I PONADGIMNAZJALNYM W RAMACH STRATEGII ZIT DLA KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKO-BIAŁOGARDZKIEGO OBSZARU FUNKCYJALNEGO

2. Doskonalenie kompetencji kluczowych uczniów w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych, języków obcych, nauk matematyczno-przyrodniczych, kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej oraz rozwój systemu indywidualnej pracy z uczniami, prowadzące do wzmocnienia ich zdolności do przyszłego zatrudnienia.

3. Kategorie interwencji

115 Ograniczanie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki, zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia,

4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu [osoby],
2. Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu [osoby],
3. Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu [osoby],
4. Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych [szt.],
5. Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych [szt.],
6. Wzrost liczby dzieci objętych wsparciem w ramach edukacji przedszkolnej [%].

5. Lista wskaźników produktu

1. Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej [osoby],
2. Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie [szt.],
3. Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie [osoby],
4. Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie [osoby],
5. Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie [osoby],
6. Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie [osoby],
7. Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych [szt.],
8. Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały wyposażone w programie [szt.],
9. Liczba uczniów objętych wsparciem stypendialnym w programie [osoby],
10. Liczba uczniów objętych doradztwem edukacyjno-zawodowym [osoby].

6. Typy projektów

1. Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku przedszkolnym, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, w istniejących lub nowo utworzonych ośrodkach wychowania przedszkolnego.
2. Dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub realizacja dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności.
3. Rozszerzenie oferty ośrodka wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci oraz wyrównujące zdiagnozowane deficyty. Katalog dodatkowych zajęć obejmuje wyłącznie:
  - a) zajęcia specjalistyczne: korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, rozwijające kompetencje emocjonalno – społeczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym,
  - b) zajęcia stymulujące rozwój psychoruchowy np. gimnastykę korekcyjną,
  - c) zajęcia w ramach wczesnego wspomagania rozwoju w rozumieniu ustawy Prawo oświatowe.
4. Finansowanie programów rozwojowych dla dzieci, w tym w zakresie kompetencji kluczowych (np. nauki języków obcych, programowania, kompetencji społecznych, matematycznych itp.) i uniwersalnych umiejętności, dostosowanych do wieku i możliwości dzieci w wieku przedszkolnym poprzez m.in.:
  - a) realizację projektów edukacyjnych w OWP,
  - b) realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia dla dzieci w wieku przedszkolnym,
  - c) realizację różnych form rozwijających uzdolnienia dzieci w wieku przedszkolnym,
  - d) organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów dla dzieci w wieku przedszkolnym,
  - e) realizację zajęć organizowanych poza OWP.
5. Wydłużenie godzin pracy ośrodka wychowania przedszkolnego.
6. Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli placówek wychowania przedszkolnego, niezbędnych do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi obejmujące w szczególności:
  - a) kursy i szkolenia doskonalące (teoretyczne i praktyczne), w tym z wykorzystaniem pracy trenerów przeszkolonych w ramach PO WER, studia podyplomowe,
  - b) wspieranie istniejących, budowanie nowych i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli,
  - c) współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami np. specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, ośrodkami wychowania przedszkolnego i szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami,
  - d) realizację w OWP programów wspomagania.
7. Kształcenie u uczniów i słuchaczy kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych głównie poprzez:
  - a) realizację projektów edukacyjnych w szkołach lub placówkach systemu oświaty objętych wsparciem,

VIII EDUKACJA

DZIAŁANIE 8.4 UPOWSZECZNIE NIE EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ ORAZ WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE OGÓLNE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU PODSTAWOWYM, GIMNAZJALNYM, PONADPODSTAWOWYM I PONADGIMNAZJALNYM W RAMACH STRATEGII ZIT DLA KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKO-BIAŁOGARDZKIEGO OBSZARU FUNKCYJONALNEGO

- b) realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia dla uczniów mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego,
  - c) realizację różnych form rozwijających uzdolnienia,
  - d) wdrożenie nowych form i programów nauczania,
  - e) tworzenie i realizacja zajęć w klasach o nowatorskich rozwiązaniach programowych, organizacyjnych lub metodycznych,
  - f) organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów dla uczniów lub słuchaczy,
  - g) nawiązywanie współpracy z otoczeniem społeczno – gospodarczym szkoły lub placówki systemu oświaty w celu osiągnięcia założonych celów edukacyjnych,
  - h) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL,
  - i) pomoc stypendialną dla uczniów lub słuchaczy szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, informatycznych, języków obcych, matematyki lub przedsiębiorczości, których niekorzystna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym,
  - j) doradztwo edukacyjno-zawodowe dla uczniów lub słuchaczy, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi edukacyjnymi,
  - k) realizację zajęć poza szkołą lub poza lekcjami.
8. Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli prowadzących kształcenie w zakresie stosowania metod i form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz umiejętności uniwersalnych poprzez:
- a) kursy i szkolenia doskonalące (teoretyczne i praktyczne), w tym z wykorzystaniem pracy trenerów przeszkolonych w ramach PO WER, studia podyplomowe,
  - b) wspieranie istniejących, budowanie nowych i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli,
  - c) realizację w szkole lub placówce systemu oświaty programów wspomagania,
  - d) staże i praktyki nauczycieli realizowane we współpracy z podmiotami z otoczenia szkoły lub placówki systemu oświaty albo instytucjami wspomagającymi szkołę/placówkę,
  - e) współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami, np. szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami, specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami socjoterapii, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi;
  - f) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL.
9. Indywidualizację pracy z uczniem ze szczególnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, w tym ucznia młodszego i wsparcie uczniów zagrożonych przedwczesnym zakończeniem nauki szkolnej poprzez:
- a) doposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych oraz wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a

VIII EDUKACJA

DZIAŁANIE 8.4 UPOWSZECHNIENIE EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ ORAZ WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE OGÓLNE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU PODSTAWOWYM, GIMNAZJALNYM, PONADPODSTAWOWYM I PONADGIMNAZJALNYM W RAMACH STRATEGII ZIT DLA KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKO-BIAŁOGARDZKIEGO OBSZARU FUNKCYJONALNEGO

- także podręczniki szkolne i materiały dydaktyczne dostosowane do potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami, ze szczególnym uwzględnieniem tych pomocy, sprzętu i narzędzi, które są zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania,
- b) przygotowanie nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcia ucznia młodszego, rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów i efektywnego stosowania ww. pomocy dydaktycznych w pracy,
  - c) wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych w ramach zajęć uzupełniających ofertę szkoły lub placówki systemu oświaty, w tym:
    - zajęć specjalistycznych, prowadzonych w celu stymulowania rozwoju poznawczego i zmniejszania trudności w opanowaniu wiadomości i umiejętności szkolnych przez uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych, w tym: zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych i psychoedukacyjnych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym,
    - zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, organizowanych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych, mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego,
    - warsztatów,
    - porad i konsultacji,
10. Tworzenie i wdrażanie zajęć mających na celu zwiększenie przedsiębiorczości i innowacyjności na poziomie edukacji szkolnej (w tym w zakresie umiejętności uniwersalnych) – m.in. w postaci zakupu niezbędnego wyposażenia, prowadzenia zajęć, przygotowania nauczycieli do prowadzenia takich zajęć.
11. Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu głównie poprzez:
- a) wyposażenie pracowni szkolnych w narzędzia do nauczania kompetencji matematyczno – przyrodniczych ,
  - b) doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji zawodowych nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotów przyrodniczych lub matematyki, niezbędnych do prowadzenia procesu nauczania opartego na metodzie eksperymentu,
  - c) kształtowanie i rozwijanie kompetencji uczniów w zakresie przedmiotów przyrodniczych lub matematyki,
12. Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w szczególności poprzez:
- a) wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK niezbędne do realizacji programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty, w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej,
  - b) podnoszenie kompetencji cyfrowych nauczycieli wszystkich przedmiotów, w tym w zakresie korzystania z narzędzi TIK zakupionych do szkół lub placówek systemu oświaty, w tym włączania narzędzi TIK do nauczania przedmiotowego,
  - c) kształtowanie i rozwijanie podstawowych kompetencji cyfrowych uczniów lub słuchaczy, w tym z uwzględnieniem bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i wynikających z tego tytułu zagrożeń,
  - d) programy rozwijania kompetencji cyfrowych uczniów lub słuchaczy przez naukę programowania.

7. Typ beneficjenta

Dla typów projektów 1, 2, 3, 4, 5, 6:

VIII EDUKACJA

DZIAŁANIE 8.4 UPOWSZECHNIENIE EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ ORAZ WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE OGÓLNE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU PODSTAWOWYM, GIMNAZJALNYM, PONADPODSTAWOWYM I PONADGIMNAZJALNYM W RAMACH STRATEGII ZIT DLA KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKO-BIAŁOGARDZKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO

- wszystkie formy prawne zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej, określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń,
- osoby fizyczne prowadzące działalność oświatową na podstawie przepisów odrębnych.

Dla typów projektów 7, 8, 9, 10, 11, 12:

- organy prowadzące szkół i placówek systemu oświaty realizujących kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych),
- organizacje pozarządowe prowadzące działalność statutową w zakresie edukacji.

8. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia

Dla typów projektów 1, 2, 3, 4, 5, 6:

- dzieci w wieku przedszkolnym,
- rodzice lub opiekunowie prawni dzieci w wieku przedszkolnym,
- nauczyciele i pracownicy pedagogiczni ośrodków wychowania przedszkolnego,
- istniejące ośrodki wychowania przedszkolnego, w tym przedszkola specjalne i z oddziałami integracyjnymi,
- inne formy wychowania przedszkolnego.

Dla typów projektów 7, 8, 9, 10, 11, 12:

- uczniowie i wychowankowie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących wyłącznie kształcenie ogólne (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych);
- rodzice lub opiekunowie prawni uczniów i wychowanków szkół i placówek systemu oświaty prowadzących wyłącznie kształcenie ogólne (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych),
- szkoły oraz placówki systemu oświaty (instytucje i kadra pedagogiczna) realizujące wyłącznie kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych) i ich organy prowadzące,
- nauczyciele i pracownicy pedagogiczni szkół i placówek systemu oświaty realizujących wyłącznie kształcenie ogólne.

9. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, Gmina Miasto Koszalin

Alokacja

VIII EDUKACJA

DZIAŁANIE 8.4 UPOWSZECZNIENIE EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ ORAZ WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE OGÓLNE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU PODSTAWOWYM, GIMNAZJALNYM, PONADPODSTAWOWYM I PONADGIMNAZJALNYM W RAMACH STRATEGII ZIT DLA KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKO-BIAŁOGARDZKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO

10. 3 583 700 EUR

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Projekty wspierane w ramach działania będą musiały być komplementarne z projektami wspieranymi z pozostałych działań wspierających obszar KKBOF w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

12. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Działanie jest nakierowane na wsparcie projektów wynikających ze Strategii ZIT miasta wojewódzkiego.

13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, we współpracy z podmiotem odpowiedzialnym za realizację ZIT dla KKBOF.

Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Nauka programowania będzie realizowana przy zachowaniu demarkacji ze wsparciem udzielanym w tym zakresie z Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa.

W związku z trwającą reformą edukacji, a co za tym idzie zmianami dotyczącymi szkół gimnazjalnych w przypadku nowych projektów finansowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego 10i skierowanych do szkół gimnazjalnych, które zostaną zlikwidowane w związku z reformą, wsparcie będzie skierowane jedynie do uczniów tych szkół.

15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Do 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Typy projektów 1, 2, 3, 4, 5, 6:

VIII EDUKACJA

DZIAŁANIE 8.4 UPOWSZECHNIENIE EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ ORAZ WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE OGÓLNE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU PODSTAWOWYM, GIMNAZJALNYM, PONADPODSTAWOWYM I PONADGIMNAZJALNYM W RAMACH STRATEGII ZIT DLA KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKO-BIAŁOGARDZKIEGO OBSZARU FUNKCYJONALNEGO

nie więcej niż 10%

Typy projektów 7, 8, 9, 10, 11, 12:

nie więcej niż 30% (włączając cross-financing).

17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

18. System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

19. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Typy projektów 1, 2, 3, 4, 5, 6:

85%

Typy projektów 7, 8, 9, 10, 11, 12:

90% (85% UE + 5% budżet państwa)

22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

Typy projektów 1, 2, 3, 4, 5, 6:

VIII EDUKACJA

DZIAŁANIE 8.4 UPOWSZECHNIENIE EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ ORAZ WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE OGÓLNE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU PODSTAWOWYM, GIMNAZJALNYM, PONADPODSTAWOWYM I PONADGIMNAZJALNYM W RAMACH STRATEGII ZIT DLA KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKO-BIAŁOGARDZKIEGO OBSZARU FUNKcjONALNEGO

15%

Typy projektów 7, 8, 9, 10, 11, 12:

10%

23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

8.5 Upowszechnienie edukacji przedszkolnej oraz wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne oraz uczniów uczestniczących w kształceniu podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym w ramach Kontraktów Samorządowych

1. Nazwa i krótki opis działania/poddziałania

8.5 Upowszechnienie edukacji przedszkolnej oraz wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne oraz uczniów uczestniczących w kształceniu podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym w ramach Kontraktów Samorządowych

Interwencja zaplanowana w ramach Działania przyczynia się do realizacji celów szczegółowych: *zwiększenie liczby miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 3-4 lata oraz rozszerzenie oferty placówek przedszkolnych o zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci oraz doskonalenie kompetencji kluczowych uczniów w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych, języków obcych, nauk matematyczno-przyrodniczych, kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej oraz rozwój systemu indywidualnej pracy z uczniami, prowadzące do wzmocnienia ich zdolności do przyszłego zatrudnienia.*

Cel interwencji jest ukierunkowany na tworzenie miejsc przedszkolnych, głównie poprzez wsparcie istniejących ośrodków wychowania przedszkolnego w tym zakresie np. modernizacja, adaptacja, zakup sprzętu i materiałów niezbędnych do pracy ze zwiększonym gronem dzieci. Możliwe będzie także finansowanie działań zmierzających do powstawania nowych placówek wychowania przedszkolnego, jednakże przede wszystkim na bazie istniejącej infrastruktury lokalowej, w tym zwłaszcza oświatowej (np. budynki likwidowanych szkół).

Planowane w ramach tego typu projektów działania, uwzględniają także inicjatywy mające na celu tworzenie przyzakładowych placówek edukacji przedszkolnej na obszarach charakteryzujących się dużą koncentracją zakładów pracy np. strefy ekonomiczne czy parki naukowo-technologiczne. Wspierana będzie także organizacja i prowadzenie dodatkowych zajęć (w szczególności na obszarach wiejskich), jednakże w powiązaniu z działaniami prowadzącymi do wygenerowania dodatkowych miejsc wychowania przedszkolnego.

Ponadto, celem interwencji jest także wspieranie przedsięwzięć w zakresie podnoszenia kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się po rynku pracy. Wszelkie podejmowane w szkołach i placówkach systemu oświaty inicjatywy, uwzględniać będą zróżnicowane potrzeby edukacyjne uczniów. Dedykowanie działań obszarom objętym Kontraktem Samorządowym ma na celu urzeczywistnienie idei planowania i realizowania procesów rozwojowych w oparciu o wymiar terytorialny oraz zapewnienie spójności społecznej i infrastrukturalnej danego obszaru.

Jak najwyższa efektywność wsparcia zostanie zapewniona poprzez kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli w odniesieniu do potrzeb szkoły i kierunków rozwoju edukacji, w obszarach związanych z priorytetami określonymi w dziedzinie edukacji.

Dodatkowo, planowane jest tworzenie w szkołach warunków do nauczania eksperymentalnego poprzez doposażenie bazy dydaktycznej i naukowej szkół i placówek oświatowych zarówno w nowoczesne pomoce dydaktyczne, zwłaszcza w mobilny sprzęt komputerowy (kontynuacja rządowego programu „Cyfrowa szkoła” w zakresie komponentu „e-szkoła”), jak również wyposażenie laboratoriów szkolnych w nowoczesne, współpracujące z urządzeniami TIK narzędzia do nauczania przyrody, biologii, chemii i fizyki, a to przede wszystkim w związku z wdrażaniem w placówkach innowacyjnego nauczania przedmiotów przyrodniczych w oparciu o dochodzenie i rozumowanie naukowe (metodą eksperymentu uczniowskiego) oraz jako narzędzie służące budowaniu/rozwijaniu kompetencji uczniów.

Ponadto w ramach podejmowanych działań na rzecz uczniów, przewidywany jest również rozwój i wsparcie systemu poradnictwa edukacyjno-zawodowego.

Cel/e szczegółowy/e działania/poddziałania

VIII EDUKACJA
DZIAŁANIE 8.5 UPOWSZECHNIENIE EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ ORAZ WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE OGÓLNE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH
W KSZTAŁCENIU PODSTAWOWYM, GIMNAZJALNYM I PONADGIMNAZJALNYM W RAMACH KONTRAKTÓW SAMORZĄDOWYCH

- 2.
1. Zwiększenie liczby miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 3-4 lata oraz rozszerzenie oferty placówek przedszkolnych o zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci,
  2. Doskonalenie kompetencji kluczowych uczniów w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych, języków obcych, nauk matematyczno-przyrodniczych, kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej oraz rozwój systemu indywidualnej pracy z uczniami, prowadzące do wzmocnienia ich zdolności do przyszłego zatrudnienia.

3. Kategorie interwencji

115 Ograniczanie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki, zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia

4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu [osoby],
2. Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu [osoby],
3. Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu [osoby],
4. Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych [szt.],
5. Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują doposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych [szt.],
6. Wzrost liczby dzieci objętych wsparciem w ramach edukacji przedszkolnej [%].

5. Lista wskaźników produktu

1. Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej [osoby],
2. Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie [szt.],
3. Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie [osoby],
4. Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie [osoby],
5. Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie [osoby],
6. Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie [osoby],
7. Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych [szt.],
8. Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie [szt.].

Typy projektów

6.

1. Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 3 - 4 lata, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, w istniejących lub nowo utworzonych ośrodkach wychowania przedszkolnego.
2. Dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub realizacja dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności.
3. Rozszerzenie oferty ośrodka wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci oraz wyrównujące zdiagnozowane deficyty. Katalog dodatkowych zajęć obejmuje wyłącznie:
  - a) zajęcia specjalistyczne: korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym,
  - b) zajęcia stymulujące rozwój psychoruchowy np. gimnastykę korekcyjną,
  - c) zajęcia w ramach wczesnego wspomagania rozwoju w rozumieniu ustawy o systemie oświaty,
  - d) zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne.
4. Wydłużenie godzin pracy ośrodka wychowania przedszkolnego.
5. Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli placówek wychowania przedszkolnego, niezbędnych do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi obejmujące w szczególności:
  - a) kursy i szkolenia doskonalące (teoretyczne i praktyczne), w tym z wykorzystaniem pracy trenerów przeszkolonych w ramach PO WER, studia podyplomowe
  - b) wspieranie istniejących, budowanie nowych i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli,
  - c) współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami np. specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, ośrodkami wychowania przedszkolnego i szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami.
6. Kształcenie u uczniów i słuchaczy kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy głównie poprzez:
  - a) realizację projektów edukacyjnych w szkołach lub placówkach systemu oświaty objętych wsparciem,
  - b) realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia dla uczniów mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego,
  - c) realizację różnych form rozwijających uzdolnienia,
  - d) wdrożenie nowych form i programów nauczania,
  - e) tworzenie i realizacja zajęć w klasach o nowatorskich rozwiązaniach programowych, organizacyjnych lub metodycznych,
  - f) organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów dla uczniów lub słuchaczy,
  - g) nawiązywanie współpracy z otoczeniem zewnętrznym szkoły lub placówki systemu oświaty w celu realizacji programów edukacyjnych,
  - h) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL,
  - i) pomoc stypendialną dla uczniów lub słuchaczy szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów przyrodniczych, informatycznych, języków obcych, matematyki lub przedsiębiorczości, których niekorzystna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym,

- j) doradztwo edukacyjno-zawodowe dla uczniów lub słuchaczy, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
  - k) realizację zajęć poza szkołą lub poza lekcjami.
7. Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli prowadzących kształcenie w zakresie stosowania metod i form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności poprzez:
- a) kursy i szkolenia doskonalące (teoretyczne i praktyczne), w tym z wykorzystaniem pracy trenerów przeszkolonych w ramach PO WER, studia podyplomowe;
  - b) wspieranie istniejących, budowanie nowych i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli,
  - c) realizację w szkole lub placówce systemu oświaty programów wspomagania,
  - d) staże i praktyki nauczycieli realizowane we współpracy z podmiotami z otoczenia szkoły lub placówki systemu oświaty,
  - e) współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami, np. szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami, specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami socjoterapii, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi;
  - f) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL.
8. Indywidualizację pracy z uczniem ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym ucznia młodszego i wsparcie uczniów zagrożonych przedwczesnym zakończeniem nauki szkolnej poprzez:
- a) doposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych oraz wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także podręczniki szkolne i materiały dydaktyczne dostosowane do potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami, ze szczególnym uwzględnieniem tych pomocy, sprzętu i narzędzi, które są zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania,
  - b) przygotowanie nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcia ucznia młodszego, rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów i efektywnego stosowania ww. pomocy dydaktycznych w pracy,
  - c) wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych w ramach zajęć uzupełniających ofertę szkoły lub placówki systemu oświaty, w tym:
    - zajęć specjalistycznych, prowadzonych w celu stymulowania rozwoju poznawczego i zmniejszania trudności w opanowaniu wiadomości i umiejętności szkolnych przez uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych, w tym: zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych i psychoedukacyjnych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym,
    - zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, organizowanych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych, mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego,
    - warsztatów,
    - porad i konsultacji,
    - zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, o których mowa z rozporządzeniu MEN z dnia 23 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim.

9. Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu głównie poprzez:
- a) wyposażenie pracowni szkolnych w narzędzia do nauczania przedmiotów przyrodniczych lub matematyki,
  - b) doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotów przyrodniczych lub matematyki, niezbędnych do prowadzenia procesu nauczania opartego na metodzie eksperymentu⁴⁴,
  - c) kształtowanie i rozwijanie kompetencji uczniów w zakresie przedmiotów przyrodniczych lub matematyki.
10. Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w szczególności poprzez:
- a) wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK niezbędne do realizacji programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty, w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej,
  - b) podnoszenie kompetencji cyfrowych nauczycieli wszystkich przedmiotów, w tym w zakresie korzystania z narzędzi TIK zakupionych do szkół lub placówek systemu oświaty, w tym włączania narzędzi TIK do nauczania przedmiotowego
  - c) kształtowanie i rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów lub słuchaczy, w tym z uwzględnieniem bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i wynikających z tego tytułu zagrożeń,
  - d) programy rozwijania kompetencji cyfrowych uczniów lub słuchaczy przez naukę programowania.

7. Typ beneficjenta

Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne jst

8. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia

Dla typów projektów 1, 2, 3, 4, 5:

- dzieci w wieku przedszkolnym,
- rodzice lub opiekunowie prawni dzieci w wieku przedszkolnym,
- nauczyciele i pracownicy pedagogiczni ośrodków wychowania przedszkolnego,
- istniejące ośrodki wychowania przedszkolnego, w tym przedszkola specjalne i z oddziałami integracyjnymi,
- inne formy wychowania przedszkolnego.

Dla typów projektów 6, 7, 8, 9, 10:

- uczniowie i wychowankowie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych),
- rodzice lub opiekunowie prawni uczniów i wychowanków szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych),

⁴⁴ Zakres wsparcia jest zgodny z zakresem wsparcia wskazanym w 7 typie projektu.

VIII EDUKACJA
DZIAŁANIE 8.5 UPOWSZECHNIENIE EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ ORAZ WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE OGÓLNE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH
W KSZTAŁCENIU PODSTAWOWYM, GIMNAZJALNYM I PONADGIMNAZJALNYM W RAMACH KONTRAKTÓW SAMORZĄDOWYCH

- szkoły oraz placówki systemu oświaty (instytucje i kadra pedagogiczna) realizujące kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych) i ich organy prowadzące,
- nauczyciele i pracownicy pedagogiczni szkół i placówek systemu oświaty.

9. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

10. Alokacja

4 150 148 EUR

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Projekty realizowane w ramach działania będą musiały być kompleksowe i komplementarne z innymi projektami wskazanymi we wspieranym Kontrakcie Samorządowym.

12. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Przedmiotowe działanie będzie jednym z kilku działań w ramach RPO WZ 2014-2020 wdrażanych za pomocą narzędzia jakim jest Kontrakt Samorządowy. KS ma na celu jednolity gospodarczy rozwój danego obszaru, oparty na wspólnie zdefiniowanych przez kilka samorządów terytorialnych celach rozwojowych.

13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego oraz Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

1. Maksymalny okres finansowania bieżącej działalności nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego w ramach projektu i realizowanie dodatkowych zajęć w tych ośrodkach to 12 miesięcy (typ projektu 1 i 3).

15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Do 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Typy projektów 1, 2, 3, 4, 5:

nie więcej niż 10%

Typy projektów 6, 7, 8, 9, 10:

nie więcej niż 30% (włączając cross-financing)

17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

18. System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

19. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Typy projektów 1,2,3, 4, 5:

VIII EDUKACJA
DZIAŁANIE 8.5 UPOWSZECHNIENIE EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ ORAZ WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE OGÓLNE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH
W KSZTAŁCENIU PODSTAWOWYM, GIMNAZJALNYM I PONADGIMNAZJALNYM W RAMACH KONTRAKTÓW SAMORZĄDOWYCH

- 85%.

Typy projektów 6, 7, 8, 9, 10:

- 90 % (85% UE + 5% budżet państwa) (85%UE+5% budżet państwa).

22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

Typy projektów 1,2,3, 4, 5:

- 15%.

Typy projektów 6, 7, 8, 9, 10:

- 10% .

23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

8.6 Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe oraz uczniów uczestniczących w kształceniu zawodowym i osób dorosłych uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego

1. Nazwa i krótki opis działania/poddziałania

8.6 Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe oraz uczniów uczestniczących w kształceniu zawodowym i osób dorosłych uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego⁴⁵

Interwencja zaplanowana w ramach Działania przyczynia się do realizacji celu szczegółowego: *wzrost efektywności kształcenia zawodowego i jego dostosowanie do wymogów regionalnego rynku pracy zwiększające szanse na zatrudnienie.*

Celem interwencji przewidzianej do realizacji jest podniesienie jakości kształcenia i szkolenia zawodowego poprzez lepsze dostosowanie form, metod i warunków jego prowadzenia do wymagań gospodarki i rynku pracy, a także zwiększenie zaangażowania instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących proces kształcenia i szkolenia zawodowego.

Poprzez realizację działań na rzecz szkolnictwa zawodowego, planowane jest osiągnięcie efektu synergii pomiędzy procesem kształcenia oraz wymaganiami stawianymi przez rynek pracy. Istotne jest wypracowanie sposobów i wprowadzenie rozwiązań łączących zapotrzebowanie przedsiębiorców z ofertą szkół zawodowych. Poprzez wzmacnianie współpracy szkół i placówek kształcenia zawodowego z pracodawcami oraz szkołami wyższymi oraz dzięki inwestycjom mającym na celu tworzenie w tych jednostkach warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy, planowany jest wzrost poziomu aktywności zawodowej osób posiadających wykształcenie zawodowe. Możliwe będzie również uruchamianie działań ukierunkowanych na wspieranie kluczowych kompetencji uczniów niezbędnych do poruszania się po rynku pracy (m.in. ICT, matematyczno – przyrodniczych, w zakresie języków obcych itp.) oraz kształtowanie właściwych postaw (m.in. kreatywności, innowacyjności, umiejętności pracy zespołowej itp.). Realizowane będą również programy mające na celu zwiększenie przedsiębiorczości i innowacyjności na poziomie edukacji szkolnej.

Przewidywane wsparcie ukierunkowane zostanie na przedsięwzięcia o charakterze kompleksowym, przewidującym zarówno działania skierowane do uczniów, jak również doskonalenie umiejętności nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu.

Wsparcie w tym zakresie koncentrować się będzie w głównej mierze na wszelkich formach podwyższających kwalifikacje i kompetencje uczniów na rynku pracy oraz zwiększających ich szanse na znalezienie pracy, tj. praktyki, staże.

Wspierane będą również inicjatywy mające na celu tworzenie placówek mających charakter lokalnych centrów kompetencji, w tym tworzenie i rozwój ukierunkowanych branżowo centrów kształcenia ustawicznego i zawodowego.

Dodatkowo, wspierane będą inwestycje w infrastrukturę w celu podniesienia jakości bazy technologiczno-dydaktycznej szkolnictwa zawodowego.

Wspierane będą także działania na rzecz poszerzenia oferty kursów zawodowych dla osób dorosłych realizowane we współpracy z pracodawcami poprzez organizację pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego (m.in. kwalifikacyjne kursy zawodowe, kursy umiejętności zawodowych).

Podejmowane będą również inicjatywy zakładające rozwój doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach kształcenia zawodowego i ułatwienie dostępu do odpowiedniej informacji edukacyjno-zawodowej.

⁴⁵ Wsparcie realizowane jest zgodnie z zapisami ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe* oraz *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014 - 2020*

2. Cel/e szczegółowy/e działania/poddziałania

1. Wzrost efektywności kształcenia zawodowego i jego dostosowanie do wymogów regionalnego rynku pracy zwiększające szanse na zatrudnienie.

3. Kategorie interwencji

118 Lepsze dopasowywanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami.

4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia [osoby],
2. Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu [osoby],
3. Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS [szt.],
4. Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu [osoby]

5. Lista wskaźników produktu

1. Liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie [osoby].
2. Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie [osoby].
3. Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy [osoby].
4. Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego doposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego [szt.].
5. Liczba podmiotów realizujących zadania centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego objętych wsparciem w programie [szt.].
6. Liczba uczniów objętych wsparciem stypendialnym w programie [osoby].
7. Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie [osoby].
8. Liczba uczniów objętych doradztwem zawodowym [osoby].
9. Liczba osób objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 [osoby] –CV31.
10. Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19 [PLN] –CV30.

6. Typy projektów

1. Podnoszenie umiejętności, kompetencji oraz uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów i słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe i/lub osób dorosłych zainteresowanych z własnej inicjatywy zdobyciem, uzupełnieniem lub podnoszeniem kompetencji lub kwalifikacji zawodowych poprzez :
  - a) staże uczniowskie, o których mowa w Prawie oświatowym, dla uczniów techników i branżowych szkół I stopnia niebędących młodocianymi pracownikami, uczniów branżowych szkół II stopnia oraz uczniów szkół policealnych realizowane w rzeczywistych warunkach pracy, tj. u pracodawców lub w indywidualnych gospodarstwach rolnych, których działalność jest związana z zawodem, w którym kształcą się uczniowie,
  - b) realizację kompleksowych programów kształcenia praktycznego organizowanych w miejscu pracy,
  - c) wdrożenie nowych, innowacyjnych form kształcenia zawodowego,
  - d) pomoc stypendialną dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów rozwijających kompetencje kluczowe/umiejętności uniwersalne lub zawodowe,
  - e) pomoc finansową, umożliwiającą uczniom/ słuchaczom naukę w szkole kształcenia zawodowego poza miejscem zamieszkania (zwrot kosztów dojazdu lub zwrot kosztów zakwaterowania),
  - f) zdobywanie przez uczniów i słuchaczy uprawnień do wykonywania zawodu, w ramach którego realizują kształcenie zawodowe,
  - g) organizowanie kursów przygotowawczych do egzaminu maturalnego, kursów przygotowawczych na studia we współpracy ze szkołami wyższymi oraz organizowanie kursów i szkoleń przygotowujących do kwalifikacyjnych egzaminów czeladniczych i mistrzowskich,
  - h) udział w zajęciach prowadzonych w szkole wyższej, w tym w zajęciach laboratoryjnych, kołach lub obozach naukowych,
  - i) programy walidacji i certyfikacji odpowiednich efektów uczenia się zdobytych w ramach edukacji formalnej, pozaformalnej oraz kształcenia nieformalnego, prowadzące do zdobycia kwalifikacji zawodowych, w tym również kwalifikacji mistrza i czeladnika w zawodzie,
  - j) realizację pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego, w tym wymienionych w art. 117 ust. 1a pkt 1, 2, 3 i 5 Prawa oświatowego,
  - k) doradztwo zawodowe,
  - l) wykorzystanie rezultatów projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL oraz w latach 2014-2020 w ramach PO WER,
  - m) przygotowanie zawodowe uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w charakterze młodocianego pracownika organizowane u pracodawców oraz młodocianych pracowników wypełniających obowiązek szkolny w formie przygotowania zawodowego, zorganizowane u pracodawcy na podstawie umowy o pracę, obejmujące naukę zawodu lub przyuczenie do wykonywania określonej pracy, o ile nie jest ono finansowane ze środków Funduszu Pracy.
2. Kształtowanie i rozwijanie u uczniów lub słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy poprzez:
  - a) realizację projektów edukacyjnych w szkołach lub placówkach systemu oświaty objętych wsparciem,
  - b) realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia dla uczniów mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego,
  - c) realizację różnych form rozwijających uzdolnienia,
  - d) wdrożenie nowych form i programów nauczania,

- e) tworzenie i realizacja zajęć w klasach o nowatorskich rozwiązaniach programowych, organizacyjnych lub metodycznych,
- f) organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów dla uczniów lub słuchaczy,
- g) nawiązywanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły lub placówki systemu oświaty w celu osiągnięcia założonych celów edukacyjnych,
- h) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL oraz w latach 2014-2020 w ramach PO WER,
- i) realizację zajęć poza szkołą lub poza lekcjami.

3. Przygotowanie i wdrożenie programów mających na celu zwiększenie przedsiębiorczości i innowacyjności na poziomie edukacji szkolnej – m.in. poprzez finansowanie wdrażania takich programów dla uczniów (w tym zakup niezbędnego wyposażenia), przygotowanie nauczycieli do prowadzenia takich zajęć itp.

4. Tworzenie w szkołach lub placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe warunków odzwierciedlających rzeczywiste warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów poprzez wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych placówek szkolnictwa zawodowego;

5. Rozwój współpracy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym w szczególności poprzez:

- a) włączenie pracodawców lub przedsiębiorców w system egzaminów zawodowych oraz egzaminów potwierdzających kwalifikacje mistrza i czeladnika w zawodzie, w tym m. in.: poprzez tworzenie w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe, CKZiU, CKZ u pracodawców lub przedsiębiorców branżowych ośrodków egzaminacyjnych dla poszczególnych zawodów lub kwalifikacji, upoważnionych przez właściwą okręgową komisję egzaminacyjną lub właściwą izbę rzemieślniczą do przeprowadzania egzaminów zawodowych, udział pracodawców lub przedsiębiorców w egzaminach zawodowych w charakterze egzaminatorów,
- b) tworzenie klas patronackich w szkołach,
- c) współpracę w dostosowywaniu oferty edukacyjnej w szkołach i formach pozaszkolnych do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy,
- d) opracowywanie lub modyfikację programów nauczania,
- e) wykorzystanie rezultatów projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL oraz w latach 2014-2020 w ramach PO WER;
- f) współpracę szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z uczelniami wyższymi.

6. Doskonalenie umiejętności i kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia ogólnego, zawodowego i instruktorów praktycznej nauki zawodu, związanych z nauczaniem zawodem, głównie poprzez:

- a) Kursy lub szkolenia doskonalące (teoretyczne lub praktyczne), w tym organizowane i prowadzone przez kadrę ośrodków doskonalenia nauczycieli lub trenerów przeszkolonych w ramach POWER,
- b) praktyki lub staże w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym szkolenia branżowe, o których mowa w art. 3 pkt 7 oraz art. 70c Karty nauczyciela, realizowane odpowiednio u pracodawców lub w indywidualnych gospodarstwach rolnych, których działalność jest związana z nauczaniem zawodem lub branżą; ,
- c) studia podyplomowe, w tym przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów zawodowych albo obejmujące zakresem tematykę związaną z nauczaniem zawodem (branżowe, specjalistyczne),

- d) wspieranie istniejących, budowanie nowych lub moderowanie sieci współpracy i samokształcenia,
  - e) realizację programów wspomagania,
  - f) programy walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej ze szczególnym uwzględnieniem nadawania uprawnień egzaminatora w zawodzie instruktorom praktycznej nauki zawodu na terenie przedsiębiorstw,
  - g) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL oraz w latach 2014-2020 w ramach PO WER
7. Tworzenie i rozwój ukierunkowanych branżowo centrów kształcenia zawodowego (CKZ) centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego (CKZiU) głównie poprzez:
- a) przygotowanie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe do pełnienia funkcji CKZ, CKZiU lub innego zespołu realizującego zadania CKZ, CKZiU dla określonej branży/zawodu obejmuje .in.:
    - wyposażenie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe wchodzących w skład CKZ, CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania CKZ lub CKZiU w sprzęt i pomoce dydaktyczne do prowadzenia nauczania w zawodach z określonej branży/zawodzie,
    - rozszerzenie lub dostosowanie oferty edukacyjnej świadczonej przez szkoły i placówki systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe wchodzące w skład CKZ, CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania CKZ lub CKZiU do realizacji nowych zadań,
    - doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe wchodzących w skład CKZ, CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania CKZ lub CKZiU,
  - b) wsparcie realizacji zadań dla określonych branż/zawodów przez CKZ, CKZiU lub inne zespoły realizujące zadania CKZ lub CKZiU, w tym m.in.:
    - inicjowanie współpracy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym monitorowanie potrzeb ww. podmiotów w zakresie współpracy, także w zakresie doskonalenia nauczycieli lub praktycznej nauki zawodu, uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
    - prowadzenie doskonalenia zawodowego nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego we współpracy z pracodawcami i uczelniami oraz ośrodkami doskonalenia nauczycieli,
    - tworzenie sieci współpracy szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w danej branży/zawodu w celu wymiany dobrych praktyk,
    - wdrażanie i upowszechnianie nowych technologii,
    - opracowywanie i upowszechnianie elastycznych form kształcenia zawodowego osób dorosłych, w tym osób dorosłych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
    - tworzenie wyspecjalizowanych ośrodków egzaminacyjnych,
    - organizowanie praktyk pedagogicznych dla przyszłych nauczycieli kształcenia zawodowego oraz nauczycieli stażystów,
    - organizowanie kursów pedagogicznych dla instruktorów praktycznej nauki zawodu;
    - wsparcie szkół w realizacji doradztwa zawodowego,
    - gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej o możliwościach kształcenia, szkolenia i zatrudnienia, w tym również wersji on-line, z uwzględnieniem aktualnej sytuacji na lokalnym/regionalnym rynku pracy,
    - prowadzenie współpracy z placówkami doskonalenia nauczycieli w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego.

8. Rozwój doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach kształcenia zawodowego w szczególności poprzez:
- a) uzyskiwanie kwalifikacji doradców edukacyjno - zawodowych przez osoby realizujące zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach, które nie posiadają kwalifikacji z tego zakresu oraz podnoszenie kwalifikacji doradców edukacyjno – zawodowych, realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach,
  - b) tworzenie Punktów Informacji i Kariery (PIK),
  - c) zewnętrzne wsparcie szkół w obszarze doradztwa zawodowego.

7. Typ beneficjenta

- wszystkie formy prawne zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej, określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń,
- osoby fizyczne prowadzące działalność oświatową na podstawie przepisów odrębnych.

8. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

- uczniowie i słuchacze szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe,
- młodociani pracownicy,
- osoby dorosłe
- szkoły i placówki (instytucje i kadra pedagogiczna) prowadzące kształcenie zawodowe w tym prowadzące kształcenie pomaturalne oraz kształcenie ustawiczne formale i pozaformalne
- nauczyciele prowadzący kształcenie ogólne w szkołach i placówkach kształcenia zawodowego,
- nauczyciele przedmiotów zawodowych,
- instruktorzy praktycznej nauki zawodu,
- partnerzy społeczno-gospodarczy,
- pracodawcy.

9. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

Alokacja

VIII EDUKACJA
DZIAŁANIE 8.6 WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE ZAWODOWE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU ZAWODOWYM I OSÓB DOROSŁYCH UCZESTNICZĄCYCH
W POZASZKOLNYCH FORMACH KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO

10. 40 095 726 EUR

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

12. Instrumenty terytorialne(jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

W związku z trwającą reformą edukacji, a co za tym idzie zmianami dotyczącymi Zasadniczych Szkół Zawodowych, w przypadku nowych projektów finansowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego 10iv skierowanych do Zasadniczych Szkół Zawodowych, wsparcie będzie skierowane jedynie do uczniów tych szkół.

15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Do 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

20% (włączając cross-financing)

Warunki uwzględniania dochodu w projekcie(jeśli dotyczy)

VIII EDUKACJA
DZIAŁANIE 8.6 WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE ZAWODOWE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU ZAWODOWYM I OSÓB DOROSŁYCH UCZESTNICZĄCYCH
W POZASZKOLNYCH FORMACH KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO

17. Nie dotyczy.

Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

18. Uproszczone formy rozliczania wydatków mają zastosowanie zgodnie z *Wytocznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.*

Finansowanie zaliczkowe planowane, odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

19. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

90% (EFS 85%+5% budżet państwa).

22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

10%

23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

VIII EDUKACJA
DZIAŁANIE 8.6 WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE ZAWODOWE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU ZAWODOWYM I OSÓB DOROSŁYCH UCZESTNICZĄCYCH
W POZASZKOLNYCH FORMACH KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO

24.

Nie dotyczy

8.7 Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe oraz uczniów uczestniczących w kształceniu zawodowym i osób dorosłych uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego

1. Nazwa i krótki opis działania/poddziałania

8.7 Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe oraz uczniów uczestniczących w kształceniu zawodowym i osób dorosłych uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego⁴⁶

Interwencja zaplanowana w ramach Działania przyczynia się do realizacji celu szczegółowego: *wzrost efektywności kształcenia zawodowego i jego dostosowanie do wymogów regionalnego rynku pracy zwiększające szanse na zatrudnienie*. Ponadto, działanie wpisuje się w cel strategiczny 2 „Dynamizowanie rozwoju gospodarczego Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego – innowacyjna i konkurencyjna gospodarka” Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

Celem interwencji przewidzianej do realizacji jest podniesienie jakości kształcenia i szkolenia zawodowego poprzez lepsze dostosowanie form, metod i warunków jego prowadzenia do wymagań gospodarki i rynku pracy, a także zwiększenie zaangażowania instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących proces kształcenia i szkolenia zawodowego. Ponadto, celem działania wynikającym bezpośrednio ze Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego jest dostosowanie systemu kształcenia zawodowego do wymogów metropolitalnego rynku pracy i zwiększenie szans na zatrudnienie.

Poprzez realizację działań na rzecz szkolnictwa zawodowego, planowane jest osiągnięcie efektu synergii pomiędzy procesem kształcenia a wymaganiami stawianymi przez rynek pracy. Istotne jest wypracowanie sposobów i wprowadzenie rozwiązań łączących zapotrzebowanie przedsiębiorców z ofertą szkół zawodowych. Poprzez wzmacnianie współpracy szkół i placówek kształcenia zawodowego z pracodawcami oraz szkołami wyższymi oraz dzięki inwestycjom mającym na celu tworzenie w tych jednostkach warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy, planowany jest wzrost poziomu aktywności zawodowej osób posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe, zasadnicze branżowe i średnie branżowe.

Przewidywane wsparcie ukierunkowane zostanie na przedsięwzięcia o charakterze kompleksowym, przewidującym zarówno działania skierowane do uczniów, jak również doskonalenie umiejętności nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu.

Wsparcie w tym zakresie koncentrować się będzie w głównej mierze na wszelkich formach podwyższających kwalifikacje i kompetencje uczniów na rynku pracy oraz zwiększających ich szanse na znalezienie pracy, tj. praktyki, staże.

Wspierane będą również inicjatywy mające na celu tworzenie placówek mających charakter lokalnych centrów kompetencji, w tym tworzenie i rozwój ukierunkowanych branżowo centrów kształcenia ustawicznego i zawodowego.

Dodatkowo, wspierane będą inwestycje w infrastrukturę w celu podniesienia jakości bazy technologiczno-dydaktycznej szkolnictwa zawodowego.

⁴⁶ Wsparcie realizowane jest zgodnie z zapisami ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe* oraz *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014 – 2020*.

VIII EDUKACJA
DZIAŁANIE 8.7 WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE ZAWODOWE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU ZAWODOWYM I OSÓB DOROSŁYCH UCZESTNICZĄCYCH
W POZASZKOLNYCH FORMACH KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO W RAMACH STRATEGII ZIT DLA SZCZECIŃSKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO

Wspierane będą także działania na rzecz poszerzenia oferty kursów zawodowych dla osób dorosłych realizowane we współpracy z pracodawcami poprzez organizację pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego (m.in. kwalifikacyjne kursy zawodowe, kursy umiejętności zawodowych).
Podejmowane będą również inicjatywy zakładające rozwój doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach kształcenia zawodowego i ułatwienie dostępu do odpowiedniej informacji edukacyjno-zawodowej.

2. Cel/e szczegółowy/e działania/poddziałania

1. Wzrost efektywności kształcenia zawodowego i jego dostosowanie do wymogów regionalnego rynku pracy zwiększające szanse na zatrudnienie.

3. Kategorie interwencji

118 Lepsze dopasowywanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami

4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia [osoby],
2. Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu [osoby],
3. Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących wyposażenie zakupione dzięki EFS [szt.],
4. Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu [osoby]

5. Lista wskaźników produktu

1. Liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie [osoby],
2. Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie [osoby],
3. Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy [osoby],
4. Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego [szt.],
5. Liczba podmiotów realizujących zadania centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego objętych wsparciem w programie [szt.],
6. Liczba uczniów objętych wsparciem stypendialnym w programie [osoby],

7. Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie [osoby],   8. Liczba uczniów objętych doradztwem zawodowym [osoby].

6. Typy projektów

1. Podnoszenie umiejętności, kompetencji oraz uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów i słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe i/lub osób dorosłych zainteresowanych z własnej inicjatywy zdobyciem, uzupełnieniem lub podnoszeniem kompetencji lub kwalifikacji zawodowych poprzez :   a) staże uczniowskie, o których mowa w Prawie oświatowym, dla uczniów techników i branżowych szkół I stopnia niebędących młodocianymi pracownikami, uczniów branżowych szkół II stopnia oraz uczniów szkół policealnych realizowane w rzeczywistych warunkach pracy, tj. u pracodawców lub w indywidualnych gospodarstwach rolnych, których działalność jest związana z zawodem, w którym kształcą się uczniowie,   b) realizację kompleksowych programów kształcenia praktycznego organizowanych w miejscu pracy,   c) wdrożenie nowych, innowacyjnych form kształcenia zawodowego,   d) pomoc stypendialną dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów rozwijających kompetencje kluczowe/ umiejętności uniwersalne lub zawodowe,   e) pomoc finansową, umożliwiającą uczniom/ słuchaczom naukę w szkole kształcenia zawodowego poza miejscem zamieszkania (zwrot kosztów dojazdu lub zwrot kosztów zakwaterowania),   f) zdobywanie przez uczniów i słuchaczy uprawnień do wykonywania zawodu, w ramach którego realizują kształcenie zawodowe, g) organizowanie kursów przygotowawczych do egzaminu maturalnego, kursów przygotowawczych na studia we współpracy ze szkołami wyższymi oraz organizowanie kursów i szkoleń przygotowujących do kwalifikacyjnych egzaminów czeladniczych i mistrzowskich,   h) udział w zajęciach prowadzonych w szkole wyższej, w tym w zajęciach laboratoryjnych, kołach lub obozach naukowych,   i) programy walidacji i certyfikacji odpowiednich efektów uczenia się zdobytych w ramach edukacji formalnej, pozaformalnej oraz kształcenia nieformalnego, prowadzące do zdobycia kwalifikacji zawodowych, w tym również kwalifikacji mistrza i czeladnika w zawodzie,   j) realizację pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego, w tym wymienionych w art. 117 ust. 1a pkt 1, 2, 3 i 5 Prawa oświatowego,   k) doradztwo zawodowe,   l) wykorzystanie rezultatów projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL oraz w latach 2014-2020 w ramach PO WER,   m) przygotowanie zawodowe uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w charakterze młodocianego pracownika organizowane u pracodawców oraz młodocianych pracowników wypełniających obowiązek szkolny w formie przygotowania zawodowego, zorganizowane u pracodawcy na podstawie umowy o pracę, obejmujące naukę zawodu lub przyuczenie do wykonywania określonej pracy, o ile nie jest ono finansowane ze środków Funduszu Pracy.   2. Kształtowanie i rozwijanie u uczniów lub słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy poprzez: a) realizację projektów edukacyjnych w szkołach lub placówkach systemu oświaty objętych wsparciem,

- b) realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia dla uczniów mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego,
- c) realizację różnych form rozwijających uzdolnienia,
- d) wdrożenie nowych form i programów nauczania,
- e) tworzenie i realizacja zajęć w klasach o nowatorskich rozwiązaniach programowych, organizacyjnych lub metodycznych,
- f) organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów dla uczniów lub słuchaczy,
- g) nawiązywanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły lub placówki systemu oświaty w celu osiągnięcia założonych celów edukacyjnych,
- h) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL oraz w latach 2014-2020 w ramach PO WER,
- i) realizację zajęć poza szkołą lub poza lekcjami.

3. Przygotowanie i wdrożenie programów mających na celu zwiększenie przedsiębiorczości i innowacyjności na poziomie edukacji szkolnej – m.in. poprzez finansowanie wdrażania takich programów dla uczniów (w tym zakup niezbędnego wyposażenia), przygotowanie nauczycieli do prowadzenia takich zajęć itp.

4. Tworzenie w szkołach lub placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe warunków odzwierciedlających rzeczywiste warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów poprzez wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych placówek szkolnictwa zawodowego;

5. Rozwój współpracy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym w szczególności poprzez:

- a) włączenie pracodawców lub przedsiębiorców w system egzaminów zawodowych oraz egzaminów potwierdzających kwalifikacje mistrza i czeladnika w zawodzie, w tym m. in.: poprzez tworzenie w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe, CKZiU, CKZ u pracodawców lub przedsiębiorców branżowych ośrodków egzaminacyjnych dla poszczególnych zawodów lub kwalifikacji, upoważnionych przez właściwą okręgową komisję egzaminacyjną lub właściwą izbę rzemieślniczą do przeprowadzania egzaminów zawodowych, udział pracodawców lub przedsiębiorców w egzaminach zawodowych w charakterze egzaminatorów;
- b) tworzenie klas patronackich w szkołach,
- c) współpracę w dostosowywaniu oferty edukacyjnej w szkołach i formach pozaszkolnych do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy,
- d) opracowywanie lub modyfikację programów nauczania,
- e) wykorzystanie rezultatów projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL oraz w latach 2014-2020 w ramach PO WER;
- f) współpracę szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z uczelniami wyższymi.

6. Doskonalenie umiejętności i kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia ogólnego, zawodowego i instruktorów praktycznej nauki zawodu, związanych z nauczaniem zawodem, głównie poprzez:

VIII EDUKACJA

DZIAŁANIE 8.7 WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE ZAWODOWE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU ZAWODOWYM I OSÓB DOROSŁYCH UCZESTNICZĄCYCH W POZASZKOLNYCH FORMACH KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO W RAMACH STRATEGII ZIT DLA SZCZECIŃSKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO

- a) kursy lub szkolenia doskonalące (teoretyczne lub praktyczne), w tym organizowane i prowadzone przez kadrę ośrodków doskonalenia nauczycieli lub trenerów przeszkolonych w ramach POWER,,
  - b) praktyki lub staże w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe,, w tym szkolenia branżowe, o których mowa w art. 3 pkt 7 oraz art.70c Karty nauczyciela, realizowane odpowiednio u pracodawców lub w indywidualnych gospodarstwach rolnych, których działalność jest związana z nauczaniem zawodem lub branżą;
  - c) studia podyplomowe, w tym przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów zawodowych albo obejmujące zakresem tematykę związaną z nauczaniem zawodem (branżowe, specjalistyczne),
  - d) wspieranie istniejących, budowanie nowych lub moderowanie sieci współpracy i samokształcenia,
  - e) realizację programów wspomaganie,
  - f) programy walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej ze szczególnym uwzględnieniem nadawania uprawnień egzaminatora w zawodzie instruktorem praktycznej nauki zawodu na terenie przedsiębiorstw,
  - g) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL oraz w latach 2014-2020 w ramach PO WER
7. Tworzenie i rozwój ukierunkowanych branżowo centrów kształcenia zawodowego (CKZ) centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego (CKZiU) głównie poprzez:
- a) przygotowanie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe do pełnienia funkcji CKZ, CKZiU lub innego zespołu realizującego zadania CKZ lub CKZiU dla określonej branży/zawodu obejmuje m.in.:
    - wyposażenie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe wchodzących w skład CKZ, CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania i CKZ lub CKZiU w sprzęt i pomoce dydaktyczne do prowadzenia nauczania w zawodach z określonej branży/ zawodzie,
    - rozszerzenie lub dostosowanie oferty edukacyjnej świadczonej przez szkoły i placówki systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe wchodzące w skład CKZ, CKZiU lub inne zespoły realizujące zadania CKZ lub CKZiU do realizacji nowych zadań,
    - doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe wchodzących w skład CKZ, CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania CKZ lub CKZiU,
  - b) wsparcie realizacji zadań dla określonych branż/ zawodów przez CKZ, CKZiU lub inne zespoły realizujące zadania CKZ, CKZiU, w tym m.in.:
    - inicjowanie współpracy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym monitorowanie potrzeb ww. podmiotów w zakresie współpracy, także w zakresie doskonalenia nauczycieli lub praktycznej nauki zawodu uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
    - prowadzenie doskonalenia zawodowego nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego we współpracy z pracodawcami i uczelniami oraz ośrodkami doskonalenia nauczycieli,
    - tworzenie sieci współpracy szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w danej branży/zawodu w celu wymiany dobrych praktyk,
    - wdrażanie i upowszechnianie nowych technologii,
    - opracowywanie i upowszechnianie elastycznych form kształcenia zawodowego osób dorosłych, w tym osób dorosłych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,

VIII EDUKACJA
DZIAŁANIE 8.7 WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE ZAWODOWE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU ZAWODOWYM I OSÓB DOROSŁYCH UCZESTNICZĄCYCH
W POZASZKOLNYCH FORMACH KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO W RAMACH STRATEGII ZIT DLA SZCZECIŃSKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO

- tworzenie wyspecjalizowanych ośrodków egzaminacyjnych,
- organizowanie praktyk pedagogicznych dla przyszłych nauczycieli kształcenia zawodowego oraz nauczycieli stażystów,
- organizowanie kursów pedagogicznych dla instruktorów praktycznej nauki zawodu;
- wsparcie szkół w realizacji doradztwa zawodowego
- gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej o możliwościach kształcenia, szkolenia i zatrudnienia, w tym również wersji on-line, z uwzględnieniem aktualnej sytuacji na lokalnym/regionalnym rynku pracy,
- prowadzenie współpracy z placówkami doskonalenia nauczycieli w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego.

8. Rozwój doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach kształcenia zawodowego w szczególności poprzez:

- a) uzyskiwanie kwalifikacji doradców edukacyjno-zawodowych przez osoby realizujące zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach, które nie posiadają kwalifikacji z tego zakresu oraz podnoszenie kwalifikacji doradców edukacyjno-zawodowych, realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach,
- b) tworzenie Punktów Informacji i Kariery (PIK),
- c) zewnętrzne wsparcie szkół w obszarze doradztwa zawodowego.

7. Typ beneficjenta

- wszystkie formy prawne zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej, określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń,
- osoby fizyczne prowadzące działalność oświatową na podstawie przepisów odrębnych.

8. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

- uczniowie i słuchacze szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe,
- młodociani pracownicy,
- osoby dorosłe.,
- szkoły i placówki (instytucje i kadra pedagogiczna) prowadzące kształcenie zawodowe , w tym prowadzące kształcenie pomaturalne oraz kształcenie ustawiczne formalne i pozaformalne,
- nauczyciele prowadzący kształcenie ogólne w szkołach i placówkach kształcenia zawodowego,
- nauczyciele przedmiotów zawodowych,
- instruktorzy praktycznej nauki zawodu,
- partnerzy społeczno-gospodarczy,

VIII EDUKACJA
DZIAŁANIE 8.7 WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE ZAWODOWE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU ZAWODOWYM I OSÓB DOROSŁYCH UCZESTNICZĄCYCH
W POZASZKOLNYCH FORMACH KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO W RAMACH STRATEGII ZIT DLA SZCZECIŃSKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO

– pracodawcy.

9. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, SSOM

10. Alokacja

2 769 753 EUR

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Projekty wspierane w ramach działania będą musiały być komplementarne z projektami wspieranymi z pozostałych działań wspierających obszar SOM w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

12. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Działanie jest nakierowane na wsparcie projektów wynikających ze Strategii ZIT miasta wojewódzkiego.

13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, we współpracy z podmiotem odpowiedzialnym za realizację ZIT dla SOM.

Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

- W związku z trwającą reformą edukacji, a co za tym idzie zmianami dotyczącymi Zasadniczych Szkół Zawodowych, w przypadku nowych projektów finansowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego 10iv skierowanych do Zasadniczych Szkół Zawodowych, wsparcie będzie skierowane jedynie do uczniów tych szkół.

15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Do 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

20% (włączając cross-financing)

17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

18. Finansowanie zaliczkowe planowane, odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Uproszczone formy rozliczania wydatków mają zastosowanie zgodnie z *Wytocznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.*

19. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

90% (EFS 85%+5% budżet państwa).

22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

10%

23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

8.8 Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe oraz uczniów uczestniczących w kształceniu zawodowym i osób dorosłych uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego w ramach Strategii ZIT dla Koszalińsko-KołobrzESCO-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego

1. Nazwa i krótki opis działania/poddziałania

8.8 Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe oraz uczniów uczestniczących w kształceniu zawodowym i osób dorosłych uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego w ramach Strategii ZIT dla Koszalińsko-KołobrzESCO-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego⁴⁷

Interwencja zaplanowana w ramach Działania przyczynia się do realizacji celu szczegółowego: *wzrost efektywności kształcenia zawodowego i jego dostosowanie do wymogów regionalnego rynku pracy zwiększające szanse na zatrudnienie*. Ponadto, działanie wpisuje się w Cel strategiczny 3 Strategii ZIT KKBOF - *Edukacja i wychowanie, dostosowane do wymogów cywilizacyjnych*, Działanie 3.2.2 *Rozwój kompetencji kluczowych uczniów szkół zawodowych - praktyczna nauka zawodu*.

Celem interwencji przewidzianej do realizacji jest podniesienie jakości kształcenia i szkolenia zawodowego poprzez lepsze dostosowanie form, metod i warunków jego prowadzenia do wymagań gospodarki i rynku pracy, a także zwiększenie zaangażowania instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących proces kształcenia i szkolenia zawodowego. Ponadto, celem działania wynikającym bezpośrednio ze Strategii ZIT dla KKBOF jest wzmocnienie instytucjonalnych form rozwoju szkolnictwa zawodowego na obszarze KKBOF. Realizacja działania jest istotna z punktu widzenia przeciwdziałania bezrobociu, dostosowywani a oferty szkolnictwa zawodowego do wymogów rynku pracy jak i podnoszenia umiejętności uczniów szkół zawodowych i ponadgimnazjalnych.

Poprzez realizację działań na rzecz szkolnictwa zawodowego, planowane jest osiągnięcie efektu synergii pomiędzy procesem kształcenia a wymaganiami stawianymi przez rynek pracy. Istotne jest wypracowanie sposobów i wprowadzenie rozwiązań łączących zapotrzebowanie przedsiębiorców z ofertą szkół zawodowych. Poprzez wzmacnianie współpracy szkół i placówek kształcenia zawodowego z pracodawcami oraz szkołami wyższymi oraz dzięki inwestycjom mającym na celu tworzenie w tych jednostkach warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy, planowany jest wzrost poziomu aktywności zawodowej osób posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe, zasadnicze branżowe i średnie branżowe.

Przewidywane wsparcie ukierunkowane zostanie na przedsięwzięcia o charakterze kompleksowym, przewidującym zarówno działania skierowane do uczniów, jak również doskonalenie umiejętności nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu.

Wsparcie w tym zakresie koncentrować się będzie w głównej mierze na wszelkich formach podwyższających kwalifikacje i kompetencje uczniów na rynku pracy oraz zwiększających ich szanse na znalezienie pracy, tj. praktyki, staże.

Wspierane będą również inicjatywy mające na celu tworzenie placówek mających charakter lokalnych centrów kompetencji, w tym tworzenie i rozwój ukierunkowanych branżowo centrów kształcenia ustawicznego i zawodowego.

Dodatkowo, wspierane będą inwestycje w infrastrukturę w celu podniesienia jakości bazy technologiczno-dydaktycznej szkolnictwa zawodowego.

Wspierane będą także działania na rzecz poszerzenia oferty kursów zawodowych dla osób dorosłych realizowane we współpracy z pracodawcami poprzez organizację pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego (m.in. kwalifikacyjne kursy zawodowe, kursy umiejętności zawodowych).

⁴⁷ Wsparcie realizowane jest zgodnie z zapisami ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe* oraz *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014 – 2020*.

Podejmowane będą również inicjatywy zakładające rozwój doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach kształcenia zawodowego i ułatwienie dostępu do odpowiedniej informacji edukacyjno-zawodowej.

2. Cel/e szczegółowy/e działania/poddziałania

1. Wzrost efektywności kształcenia zawodowego i jego dostosowanie do wymogów regionalnego rynku pracy zwiększające szanse na zatrudnienie.

3. Kategorie interwencji

118 Lepsze dopasowywanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami

4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia [osoby],
2. Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu [osoby],
3. Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS [szt.],
4. Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu [osoby].

5. Lista wskaźników produktu

1. Liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie [osoby],
2. Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie [osoby],
3. Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy [osoby],
4. Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego [szt.],
5. Liczba podmiotów realizujących zadania centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego objętych wsparciem w programie [szt.],
6. Liczba uczniów objętych doradztwem zawodowym [osoby],
7. Liczba uczniów objętych wsparciem stypendialnym w programie [osoby],
8. Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie [osoby].

6. Typy projektów

1. Podnoszenie umiejętności, kompetencji oraz uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów i słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe i/lub osób dorosłych zainteresowanych z własnej inicjatywy zdobyciem, uzupełnieniem lub podnoszeniem kompetencji lub kwalifikacji zawodowych poprzez :
  - a) staże uczniowskie, o których mowa w Prawie oświatowym, dla uczniów techników i branżowych szkół I stopnia niebędących młodocianymi pracownikami, uczniów branżowych szkół II stopnia oraz uczniów szkół policealnych realizowane w rzeczywistych warunkach pracy, tj. u pracodawców lub w indywidualnych gospodarstwach rolnych, których działalność jest związana z zawodem, w którym kształcą się uczniowie,
  - b) realizację kompleksowych programów kształcenia praktycznego organizowanych w miejscu pracy,
  - c) wdrożenie nowych, innowacyjnych form kształcenia zawodowego,
  - d) pomoc stypendialną dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów rozwijających kompetencje kluczowe/ umiejętności uniwersalne lub zawodowe,
  - e) pomoc finansową, umożliwiającą uczniom/ słuchaczom naukę w szkole kształcenia zawodowego poza miejscem zamieszkania (zwrot kosztów dojazdu lub zwrot kosztów zakwaterowania),
  - f) zdobywanie przez uczniów i słuchaczy uprawnień do wykonywania zawodu, w ramach którego realizują kształcenie zawodowe
  - g) , organizowanie kursów przygotowawczych do egzaminu maturalnego, kursów przygotowawczych na studia we współpracy ze szkołami wyższymi oraz organizowanie kursów i szkoleń przygotowujących do kwalifikacyjnych egzaminów czeladniczych i mistrzowskich,
  - h) udział w zajęciach prowadzonych w szkole wyższej, w tym w zajęciach laboratoryjnych, kołach lub obozach naukowych,
  - i) programy walidacji i certyfikacji odpowiednich efektów uczenia się zdobytych w ramach edukacji formalnej, pozaformalnej oraz kształcenia nieformalnego, prowadzące do zdobycia kwalifikacji zawodowych, w tym również kwalifikacji mistrza i czeladnika w zawodzie,
  - j) realizację pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego, w tym wymienionych w art. 117 ust. 1a pkt 1, 2, 3 i 5 Prawa oświatowego ,
  - k) doradztwo zawodowe,
  - l) wykorzystanie rezultatów projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL oraz w latach 2014-2020 w ramach PO WER
  - m) przygotowanie zawodowe uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w charakterze młodocianego pracownika organizowane u pracodawców oraz młodocianych pracowników wypełniających obowiązek szkolny w formie przygotowania zawodowego, zorganizowane u pracodawcy na podstawie umowy o pracę, obejmujące naukę zawodu lub przyuczenie do wykonywania określonej pracy, o ile nie jest ono finansowane ze środków Funduszu Pracy,
2. Kształtowanie i rozwijanie u uczniów lub słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy poprzez:
  - a) realizację projektów edukacyjnych w szkołach lub placówkach systemu oświaty objętych wsparciem,
  - b) realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia dla uczniów mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego,

VIII EDUKACJA

DZIAŁANIE 8.8 WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE ZAWODOWE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU ZAWODOWYM I OSÓB DOROSŁYCH UCZESTNICZĄCYCH W POZASZKOLNYCH FORMACH KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO W RAMACH STRATEGII ZIT DLA KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKO-BIAŁOGARDZKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO

- c) realizację różnych form rozwijających uzdolnienia,
  - d) wdrożenie nowych form i programów nauczania,
  - e) tworzenie i realizacja zajęć w klasach o nowatorskich rozwiązaniach programowych, organizacyjnych lub metodycznych,
  - f) organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów dla uczniów lub słuchaczy,
  - g) nawiązywanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły lub placówki systemu oświaty w celu osiągnięcia założonych celów edukacyjnych,
  - h) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL oraz w latach 2014-2020 w ramach PO WER,
  - i) realizację zajęć poza szkołą lub poza lekcjami.
3. Przygotowanie i wdrożenie programów mających na celu zwiększenie przedsiębiorczości i innowacyjności na poziomie edukacji szkolnej – m.in. poprzez finansowanie wdrażania takich programów dla uczniów (w tym zakup niezbędnego wyposażenia), przygotowanie nauczycieli do prowadzenia takich zajęć itp.
4. Tworzenie w szkołach lub placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe warunków odzwierciedlających rzeczywiste warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów poprzez wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych placówek szkolnictwa zawodowego;
5. Rozwój współpracy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym w szczególności poprzez:
- b) a) włączenie pracodawców lub przedsiębiorców w system egzaminów zawodowych oraz egzaminów potwierdzających kwalifikacje mistrza i czeladnika w zawodzie, w tym m. in. poprzez tworzenie w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe, CKZiU, CKZ u pracodawców lub przedsiębiorców branżowych ośrodków egzaminacyjnych dla poszczególnych zawodów lub kwalifikacji, upoważnionych przez właściwą okręgową komisję egzaminacyjną lub właściwą izbę rzemieślniczą do przeprowadzania egzaminów zawodowych, udział pracodawców lub przedsiębiorców w egzaminach zawodowych w charakterze egzaminatorów tworzenie klas patronackich w szkołach,
  - c) współpracę w dostosowywaniu oferty edukacyjnej w szkołach i formach pozaszkolnych do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy,
  - d) opracowywanie lub modyfikację programów nauczania,
  - e) wykorzystanie rezultatów projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL oraz w latach 2014-2020 w ramach PO WER;
  - f) współpracę szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z uczelniami wyższymi.
6. Doskonalenie umiejętności i kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia ogólnego, zawodowego i instruktorów praktycznej nauki zawodu, związanych z nauczanych zawodem, głównie poprzez:
- a) kursy lub szkolenia doskonalące (teoretyczne lub praktyczne), w tym organizowane i prowadzone przez kadrę ośrodków doskonalenia nauczycieli lub trenerów przeszkolonych w ramach POWER,,
  - c) b) praktyki lub staże w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym szkolenia branżowe, o których mowa w art. 3 pkt 7 oraz art.70c Karty nauczyciela, realizowane odpowiednio u pracodawców lub w

VIII EDUKACJA

DZIAŁANIE 8.8 WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE ZAWODOWE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU ZAWODOWYM I OSÓB DOROSŁYCH UCZESTNICZĄCYCH W POZASZKOLNYCH FORMACH KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO W RAMACH STRATEGII ZIT DLA KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKO-BIAŁOGARDZKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO

indywidualnych gospodarstwach rolnych, których działalność jest związana z nauczaniem zawodem lub branżą; studia podyplomowe, w tym przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów zawodowych albo obejmujące zakresem tematykę związaną z nauczaniem zawodem (branżowe, specjalistyczne),

- d) wspieranie istniejących, budowanie nowych lub moderowanie sieci współpracy i samokształcenia,
- e) realizację programów wspomagania,
- f) programy walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej ze szczególnym uwzględnieniem nadawania uprawnień egzaminatora w zawodzie instruktorom praktycznej nauki zawodu na terenie przedsiębiorstw,
- g) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL oraz w latach 2014-2020 w ramach PO WER;

7. Tworzenie i rozwój ukierunkowanych branżowo centrów kształcenia zawodowego (CKZ) centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego (CKZiU) głównie poprzez:

- a) przygotowanie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe do pełnienia funkcji CKZ, CKZiU lub innego zespołu realizującego zadania zbieżne z zadaniami CKZ CKZiU dla określonej branży/ zawodu obejmuje m.in.:
  - wyposażenie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe wchodzących w skład CKZ, CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania CKZ lub CKZiU w sprzęt i pomoce dydaktyczne do prowadzenia nauczania w zawodach z określonej branży/ zawodzie,
  - rozszerzenie lub dostosowanie oferty edukacyjnej świadczonej przez szkoły i placówki systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe wchodzące w skład CKZ, CKZiU lub inne zespoły realizujące zadania CKZ, lub CKZiU do realizacji nowych zadań,
  - doskonalenie umiejętności i kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe wchodzących w skład CKZ, CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania CKZ lub CKZiU,
- b) wsparcie realizacji zadań dla określonych branż/zawodów przez CKZ, CKZiU lub inne zespoły realizujące zadania CKZ CKZiU, w tym m.in.:
  - inicjowanie współpracy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym monitorowanie potrzeb ww. podmiotów w zakresie współpracy, także w zakresie doskonalenia nauczycieli lub praktycznej nauki zawodu uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
  - prowadzenie doskonalenia zawodowego nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego we współpracy z pracodawcami i uczelniami oraz ośrodkami doskonalenia nauczycieli,
  - tworzenie sieci współpracy szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w danej branży/zawodu w celu wymiany dobrych praktyk,
  - wdrażanie i upowszechnianie nowych technologii,
  - opracowywanie i upowszechnianie elastycznych form kształcenia zawodowego osób dorosłych, w tym osób dorosłych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
  - tworzenie wyspecjalizowanych ośrodków egzaminacyjnych,
  - organizowanie praktyk pedagogicznych dla przyszłych nauczycieli kształcenia zawodowego oraz nauczycieli stażystów,
  - organizowanie kursów pedagogicznych dla instruktorów praktycznej nauki zawodu;
  - wsparcie szkół w realizacji doradztwa zawodowego

VIII EDUKACJA

DZIAŁANIE 8.8 WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE ZAWODOWE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU ZAWODOWYM I OSÓB DOROSŁYCH UCZESTNICZĄCYCH W POZASZKOLNYCH FORMACH KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO W RAMACH STRATEGII ZIT DLA KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKO-BIAŁOGARDZKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO

- gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej o możliwościach kształcenia, szkolenia i zatrudnienia, w tym również wersji on-line, z uwzględnieniem aktualnej sytuacji na lokalnym/regionalnym rynku pracy,
  - prowadzenie współpracy z placówkami doskonalenia nauczycieli w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego.
8. Rozwój doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach kształcenia zawodowego w szczególności poprzez:
- a) uzyskiwanie kwalifikacji doradców edukacyjno-zawodowych przez osoby realizujące zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach, które nie posiadają kwalifikacji z tego zakresu oraz podnoszenie kwalifikacji doradców edukacyjno-zawodowych, realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach,
  - b) tworzenie Punktów Informacji i Kariery (PIK),
  - c) zewnętrzne wsparcie szkół w obszarze doradztwa zawodowego.

7. Typ beneficjenta

- wszystkie formy prawne zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej, określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń,
- osoby fizyczne prowadzące działalność oświatową na podstawie przepisów odrębnych.

8. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

- uczniowie i słuchacze szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe,
- młodociani pracownicy,
- osoby dorosłe.,
- szkoły i placówki (instytucje i kadra pedagogiczna) prowadzące kształcenie zawodowe , w tym prowadzące kształcenie pomaturalne oraz kształcenie ustawiczne formalne i pozaformalne,
- nauczyciele prowadzący kształcenie ogólne w szkołach i placówkach kształcenia zawodowego,
- nauczyciele przedmiotów zawodowych,
- instruktorzy praktycznej nauki zawodu,
- partnerzy społeczno-gospodarczy,
- pracodawcy.

Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

VIII EDUKACJA
DZIAŁANIE 8.8 WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE ZAWODOWE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU ZAWODOWYM I OSÓB DOROSŁYCH UCZESTNICZĄCYCH
W POZASZKOLNYCH FORMACH KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO W RAMACH STRATEGII ZIT DLA KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKO-BIAŁOGARDZKIEGO OBSZARU FUNKCYJALNEGO

9. Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, Gmina Miasto Koszalin

10. Alokacja

1 864 602 EUR

11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Projekty wspierane w ramach działania będą musiały być komplementarne z projektami wspieranymi z pozostałych działań wspierających obszar KKBOF w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

12. Instrumenty terytorialne(jeśli dotyczy)

Działanie jest nakierowane na wsparcie projektów wynikających ze Strategii ZIT miasta wojewódzkiego.

13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, we współpracy z podmiotem odpowiedzialnym za realizację ZIT dla KKBOF.

Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

- W związku z trwającą reformą edukacji, a co za tym idzie zmianami dotyczącymi Zasadniczych Szkół Zawodowych, w przypadku nowych projektów finansowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego 10iv skierowanych do Zasadniczych Szkół Zawodowych, wsparcie będzie skierowane jedynie do uczniów tych szkół.

15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Do 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

20% (włączając cross-financing)

17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

18. Finansowanie zaliczkowe planowane, odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Uproszczone formy rozliczania wydatków mają zastosowanie zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.*

19. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

90% (EFS 85%+5% budżet państwa).

22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

10%

VIII EDUKACJA
DZIAŁANIE 8.8 WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE ZAWODOWE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU ZAWODOWYM I OSÓB DOROSŁYCH UCZESTNICZĄCYCH
W POZASZKOLNYCH FORMACH KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO W RAMACH STRATEGII ZIT DLA KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKO-BIAŁOGARDZKIEGO OBSZARU FUNKCYJALNEGO

23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

8.9 Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe oraz uczniów uczestniczących w kształceniu zawodowym i osób dorosłych uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego w ramach Kontraktów Samorządowych

1. Nazwa i krótki opis działania/poddziałania

8.9 Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe oraz uczniów uczestniczących w kształceniu zawodowym i osób dorosłych uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego w ramach Kontraktów Samorządowych

Interwencja zaplanowana w ramach Działania przyczynia się do realizacji celu szczegółowego: *wzrost efektywności kształcenia zawodowego i jego dostosowanie do wymogów regionalnego rynku pracy zwiększające szanse na zatrudnienie.*

Celem interwencji przewidzianej do realizacji jest podniesienie jakości kształcenia i szkolenia zawodowego poprzez lepsze dostosowanie form, metod i warunków jego prowadzenia do wymagań gospodarki i rynku pracy, a także zwiększenie zaangażowania instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących proces kształcenia i szkolenia zawodowego. Dedykowanie działań obszarom objętym Kontraktem Samorządowym ma na celu urzeczywistnienie idei planowania i realizowania procesów rozwojowych w oparciu o wymiar terytorialny oraz zapewnienie spójności społecznej i infrastrukturalnej danego obszaru.

Poprzez realizację działań na rzecz szkolnictwa zawodowego, planowane jest osiągnięcie efektu synergii pomiędzy procesem kształcenia a wymaganiami stawianymi przez rynek pracy. Istotne jest wypracowanie sposobów i wprowadzenie rozwiązań łączących zapotrzebowanie przedsiębiorców z ofertą szkół zawodowych. Poprzez wzmacnianie współpracy szkół i placówek kształcenia zawodowego z pracodawcami oraz szkołami wyższymi oraz dzięki inwestycjom mającym na celu tworzenie w tych jednostkach warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy, planowany jest wzrost poziomu aktywności zawodowej osób posiadających wykształcenie zasadnicze i średnie zawodowe.

Przewidywane wsparcie ukierunkowane zostanie na przedsięwzięcia o charakterze kompleksowym, przewidującym zarówno działania skierowane do uczniów, jak również doskonalenie umiejętności nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu.

Wsparcie w tym zakresie koncentrować się będzie w głównej mierze na wszelkich formach podwyższających kwalifikacje i kompetencje uczniów na rynku pracy oraz zwiększających ich szanse na znalezienie pracy, tj. praktyki, staże.

Wspierane będą również inicjatywy mające na celu tworzenie placówek mających charakter lokalnych centrów kompetencji, w tym tworzenie i rozwój ukierunkowanych branżowo centrów kształcenia ustawicznego i zawodowego.

Dodatkowo, wspierane będą inwestycje w infrastrukturę w celu podniesienia jakości bazy technologiczno-dydaktycznej szkolnictwa zawodowego.

Wspierane będą także działania na rzecz poszerzenia oferty kursów zawodowych dla osób dorosłych realizowane we współpracy z pracodawcami poprzez organizację pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego (m.in. kwalifikacyjne kursy zawodowe, kursy umiejętności zawodowych).

Podejmowane będą również inicjatywy zakładające rozwój doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach kształcenia zawodowego i ułatwienie dostępu do odpowiedniej informacji edukacyjno-zawodowej.

2. Cel/e szczegółowy/e działania/poddziałania

1. Wzrost efektywności kształcenia zawodowego i jego dostosowanie do wymogów regionalnego rynku pracy zwiększające szanse na zatrudnienie.

3. Kategorie interwencji

118 Lepsze dopasowywanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami

4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia [osoby],
2. Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu [osoby],
3. Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS [szt.].

5. Lista wskaźników produktu

1. Liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie [osoby],
2. Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie [osoby],
3. Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy [osoby],
4. Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji [szt.],
5. Liczba podmiotów realizujących zadania centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego objętych wsparciem w programie [szt.].

6. Typy projektów

1. Podnoszenie umiejętności oraz uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów i słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe oraz osób dorosłych zainteresowanych z własnej inicjatywy zdobyciem, uzupełnieniem lub podnoszeniem kwalifikacji zawodowych poprzez :
  - a) praktyki zawodowe organizowane u pracodawców lub przedsiębiorców dla uczniów zasadniczych szkół zawodowych ,
  - b) staże zawodowe obejmujące realizację kształcenia zawodowego praktycznego we współpracy z pracodawcami lub przedsiębiorcami lub wykraczające poza zakres kształcenia zawodowego praktycznego ,
  - c) wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania zawodowego,
  - d) pomoc stypendialną dla uczniów lub słuchaczy szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów zawodowych,

VIII EDUKACJA

DZIAŁANIE 8.9 WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE ZAWODOWE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU ZAWODOWYM I OSÓB DOROSŁYCH UCZESTNICZĄCYCH W POZASZKOLNYCH FORMACH KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO W RAMACH KONTRAKTÓW SAMORZĄDOWYCH

- e) dodatkowe zajęcia specjalistyczne realizowane we współpracy z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, umożliwiające uczniom i słuchaczom uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy i umiejętności oraz kwalifikacji zawodowych,
  - f) organizowanie kursów przygotowawczych na studia we współpracy ze szkołami wyższymi oraz organizowanie kursów i szkoleń przygotowujących do kwalifikacyjnych egzaminów czeladniczych i mistrzowskich,
  - g) udział w zajęciach prowadzonych w szkole wyższej, w tym w zajęciach laboratoryjnych, kołach lub obozach naukowych,
  - h) wsparcie uczniów lub słuchaczy w zakresie zdobywania dodatkowych uprawnień zwiększających ich szanse na rynku pracy,
  - i) programy walidacji i certyfikacji odpowiednich efektów uczenia się zdobytych w ramach edukacji formalnej, pozaformalnej oraz kształcenia nieformalnego, prowadzące do zdobycia kwalifikacji zawodowych, w tym również kwalifikacji mistrza i czeladnika w zawodzie,,
  - j) realizację pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego, w tym wymienionych w rozporządzeniu MEN z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz.U. z 2014 r. poz. 622),
  - k) doradztwo edukacyjno-zawodowe,
  - l) wykorzystanie rezultatów projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL,
  - m) przygotowanie zawodowe uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w charakterze młodocianego pracownika organizowane u pracodawców, obejmujące naukę zawodu lub przyuczenie do wykonywania określonej pracy.
2. Tworzenie w szkołach lub placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów poprzez wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych placówek szkolnictwa zawodowego;
3. Rozwój współpracy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym w szczególności poprzez:
- a) włączenie pracodawców lub przedsiębiorców w system egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe, w tym m. in.: tworzenie przez pracodawców lub przedsiębiorców ośrodków egzaminacyjnych dla poszczególnych zawodów lub kwalifikacji, upoważnionych przez właściwą okręgową komisję egzaminacyjną do przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie, udział pracodawców lub przedsiębiorców w egzaminach potwierdzających kwalifikacje w zawodach w charakterze egzaminatorów,
  - b) tworzenie klas patronackich w szkołach,
  - c) współpracę w dostosowywaniu oferty edukacyjnej w szkołach i formach pozaszkolnych do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy,
  - d) opracowywanie lub modyfikację programów nauczania,
  - e) wykorzystanie rezultatów projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL,
  - f) współpracę szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z uczelniami wyższymi.
4. Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu, związanych z nauczaniem zawodem, głównie poprzez:
- a) kursy kwalifikacyjne lub szkolenia doskonalące w zakresie tematyki związanej z nauczaniem zawodem,

VIII EDUKACJA

DZIAŁANIE 8.9 WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE ZAWODOWE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU ZAWODOWYM I OSÓB DOROSŁYCH UCZESTNICZĄCYCH W POZASZKOLNYCH FORMACH KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO W RAMACH KONTRAKTÓW SAMORZĄDOWYCH

- b) praktyki lub staże w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół, w tym przede wszystkim w przedsiębiorstwach lub u pracodawców działających na obszarze, na którym znajduje się dana szkoła lub placówka systemu oświaty,
  - c) studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów zawodowych albo obejmujące zakresem tematykę związaną z nauczaniem zawodem (branżowe, specjalistyczne),
  - d) budowanie i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia,
  - e) realizację programów wspomagania,
  - f) programy walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej, ze szczególnym uwzględnieniem nadawania uprawnień egzaminatora w zawodzie instruktorom praktycznej nauki zawodu na terenie przedsiębiorstw,
  - g) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL.
5. Tworzenie i rozwój ukierunkowanych branżowo centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego (CKZiU) głównie poprzez :
- a) przygotowanie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe do pełnienia funkcji CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania zbieżne z zadaniami CKZiU obejmuje m.in.:
    - wyposażenie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe wchodzących w skład CKZiU innych zespołów realizujących zadania zbieżne z zadaniami CKZiU w sprzęt i pomoce dydaktyczne do prowadzenia nauczania w zawodach z określonej branży,
    - rozszerzenie lub dostosowanie oferty edukacyjnej świadczonej przez szkoły i placówki systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe wchodzące w skład CKZiU lub inne zespoły realizujące zadania zbieżne z zadaniami CKZiU do realizacji nowych zadań,
    - doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe wchodzących w skład CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania zbieżne z zadaniami CKZiU,
  - b) wsparcie realizowania zadań przez CKZiU dla określonych branż lub inne zespoły realizujące zadania zbieżne z zadaniami CKZiU w tym m.in.:
    - inicjowanie współpracy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym monitorowanie potrzeb ww. podmiotów w zakresie współpracy, także w zakresie staży nauczycieli lub praktycznej nauki zawodu uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
    - prowadzenie doskonalenia zawodowego nauczycieli kształcenia zawodowego we współpracy z pracodawcami i uczelniami oraz ośrodkami doskonalenia nauczycieli,
    - tworzenie sieci współpracy szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w danej branży w celu wymiany dobrych praktyk,
    - wdrażanie i upowszechnianie nowych technologii,
    - opracowywanie i upowszechnianie elastycznych form kształcenia zawodowego osób dorosłych, w tym osób dorosłych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
    - tworzenie wyspecjalizowanych ośrodków egzaminacyjnych,
    - organizowanie praktyk pedagogicznych dla przyszłych nauczycieli kształcenia zawodowego oraz nauczycieli stażystów,
    - realizacja usług doradztwa zawodowego,
    - gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej o możliwościach kształcenia, szkolenia i zatrudnienia, w tym również wersji on-line, z uwzględnieniem aktualnej sytuacji na lokalnym/regionalnym rynku pracy,

VIII EDUKACJA

DZIAŁANIE 8.9 WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE ZAWODOWE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU ZAWODOWYM I OSÓB DOROSŁYCH UCZESTNICZĄCYCH W POZASZKOLNYCH FORMACH KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO W RAMACH KONTRAKTÓW SAMORZĄDOWYCH

- prowadzenie współpracy z placówkami doskonalenia nauczycieli w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego.
6. Rozwój doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach kształcenia zawodowego w szczególności poprzez:
- b) uzyskiwanie kwalifikacji doradców edukacyjno-zawodowych przez osoby realizujące zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach i placówkach, które nie posiadają kwalifikacji z tego zakresu oraz podnoszenie kwalifikacji doradców edukacyjno-zawodowych, realizujących zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach,
  - c) tworzenie Szkolnych Punktów Informacji i Kariery (SPInKA),
  - d) zewnętrzne wsparcie szkół w obszarze doradztwa edukacyjno-zawodowego.

7. Typ beneficjenta

Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne jst

8. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

- uczniowie i słuchacze szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe,
- młodociani pracownicy,
- osoby w wieku powyżej 18 r.ż.,
- szkoły i placówki (instytucje i kadra pedagogiczna) prowadzące kształcenie zawodowe (z wyłączeniem szkół dla dorosłych),
- nauczyciele prowadzący kształcenie ogólne w szkołach i placówkach kształcenia zawodowego,
- nauczyciele przedmiotów zawodowych,
- instruktorzy praktycznej nauki zawodu,
- partnerzy społeczno-gospodarczy,
- pracodawcy.

9. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

Alokacja

VIII EDUKACJA

DZIAŁANIE 8.9 WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE ZAWODOWE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU ZAWODOWYM I OSÓB DOROSŁYCH UCZESTNICZĄCYCH W POZASZKOLNYCH FORMACH KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO W RAMACH KONTRAKTÓW SAMORZĄDOWYCH

10. 5 537 385 EUR
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)
- Projekty realizowane w ramach działania będą musiały być kompleksowe i komplementarne z innymi projektami wskazanymi we wspieranym Kontrakcie Samorządowym.
12. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)
- Przedmiotowe działanie będzie jednym z kilku działań w ramach RPO WZ 2014-2020 wdrażanych za pomocą narzędzia jakim jest Kontrakt Samorządowy. KS ma na celu jednolity gospodarczy rozwój danego obszaru, oparty na wspólnie zdefiniowanych przez kilka samorządów terytorialnych celach rozwojowych.
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów
- Tryb konkursowy
Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego oraz Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.
Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)
- Realizacja wsparcia, o których mowa w typach projektu 1-6, jest dokonywana na – podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty w tym zakresie. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę, placówkę systemu oświaty lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący. Podmiot przeprowadzający diagnozę powinien mieć możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy szkół, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej. podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu.
  - Beneficjenci, na podstawie umowy o dofinansowanie projektu, będą zobowiązani do zapewnić funkcjonowanie utworzonych w ramach projektu CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania zbieżne z zadaniami CKZiU, przez okres co najmniej 2 lat od daty zakończenia realizacji projektu, określonej w umowie o dofinansowanie projektu.

Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

VIII EDUKACJA

DZIAŁANIE 8.9 WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE ZAWODOWE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU ZAWODOWYM I OSÓB DOROSŁYCH UCZESTNICZĄCYCH W POZASZKOLNYCH FORMACH KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO W RAMACH KONTRAKTÓW SAMORZĄDOWYCH

15. Do 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

20% (włączając cross-financing)

17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów generujących dochód po ich ukończeniu, wydatki kwalifikowalne projektu zostaną określone w oparciu o metodologię opartą na art. 61 ust. 3 lit. b) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. To jest z uwzględnieniem zdyskontowanego dochodu danego projektu z uwzględnieniem:

- okresu odniesienia odpowiedniego dla danego sektora lub podsektora właściwego dla danego projektu,
- zwykle oczekiwanej rentowności dla danej kategorii inwestycji,
- zastosowania zasady „zanieczyszczający płaci”.

Szczegółowy opis metodologii obliczania poziomu dofinansowania tych projektów, zawarty zostanie w wytycznych do przygotowania studiów wykonalności.

W przypadku projektów generujących dochód w trakcie ich realizacji, dochody te pomniejszają wydatki kwalifikowalne projektu.

18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek (jeśli dotyczy)

System zaliczek zostanie uregulowany zgodnie z wytycznymi stanowiącymi odrębny dokument.

19. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

VIII EDUKACJA

DZIAŁANIE 8.9 WSPARCIE SZKÓŁ I PLACÓWEK PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE ZAWODOWE ORAZ UCZNIÓW UCZESTNICZĄCYCH W KSZTAŁCENIU ZAWODOWYM I OSÓB DOROSŁYCH UCZESTNICZĄCYCH W POZASZKOLNYCH FORMACH KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO W RAMACH KONTRAKTÓW SAMORZĄDOWYCH

21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

90%(85% UE + 5% budżet państwa)

22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

10%

23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

8.10 Wsparcie osób dorosłych, w szczególności osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych w zakresie doskonalenia umiejętności wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych i porozumiewania się w językach obcych.

1. Nazwa i krótki opis działania/poddziałania

8.10 Wsparcie osób dorosłych, w szczególności osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych w zakresie doskonalenia umiejętności wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych i porozumiewania się w językach obcych⁴⁸.

Interwencja zaplanowana w ramach Działania przyczynia się do realizacji celu szczegółowego: *wzrost kompetencji osób dorosłych, w szczególności osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych w zakresie znajomości technologii informacyjno-komunikacyjnych i języków obcych.*

Celem interwencji przewidzianej do realizacji jest zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w uczeniu się przez całe życie, w tym poprawa kompetencji kluczowych w zakresie TIK i języków obcych tych osób.

Przedsięwzięcia podejmowane w ramach tego typu projektów mają zapewnić wsparcie dla osób w wieku 18 lat i więcej, w szczególności dla osób starszych (50 lat i więcej) i osób o niskich kwalifikacjach (posiadających wykształcenie na poziomie co najwyżej średnim), chcących podnosić swoje umiejętności, wiedzę i kompetencje poprzez udział w kształceniu ustawicznym, ukierunkowane na zdobycie nowych lub podwyższenie kompetencji informatycznych oraz w zakresie języków obcych.

Zaproponowany katalog kompetencji ma horyzontalny wpływ na sytuację osób dorosłych na rynku pracy – posiadanie wskazanych powyżej umiejętności przyczynia się do pełnej integracji społecznej i zatrudnienia, jednocześnie umożliwia dalszą samorealizację i rozwój osobisty.

W przypadku kompetencji językowych, zakres wsparcia obejmuje szkolenia podnoszenia kompetencji kończące się certyfikatem potwierdzającym zdobycie przez uczestników projektów określonego poziomu biegłości językowej (zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego).

W przypadku kompetencji cyfrowych, zakres wsparcia obejmuje szkolenia lub inne formy uzyskiwania kwalifikacji lub zdobywania i poprawy kompetencji kończące się uzyskaniem dokumentu potwierdzającego nabycie kompetencji w obszarach określonych w załączniku nr 2 do *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020* lub certyfikatu zewnętrznego potwierdzającego zdobycie kwalifikacji przez uczestników projektu.

2. Cel/e szczegółowy/e działania/poddziałania

1. Wzrost kompetencji osób dorosłych, w szczególności osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych w zakresie znajomości technologii informacyjno-komunikacyjnych i języków obcych.

3. Kategorie interwencji

117 Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji,

⁴⁸ Wsparcie realizowane jest zgodnie z zapisami *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014 - 2020*

VIII EDUKACJA

8.10 WSPARCIE OSÓB DOROSŁYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI OSÓB O NISKICH KWALIFIKACJACH I OSÓB STARSZYCH W ZAKRESIE DOSKONALENIA UMIEJĘTNOŚCI WYKORZYSTYWANIA TECHNOLOGII INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNYCH I POROZUMIEWANIA SIĘ W JĘZYKACH OBCYCH.

118 Lepsze dopasowywanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami.

4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego

1. Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [osoby],
2. Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [osoby],
3. Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [osoby].

5. Lista wskaźników produktu

1. Liczba osób o niskich kwalifikacjach, objętych wsparciem w programie [osoby],
2. Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie [osoby],
3. Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie [osoby].

6. Typy projektów

1. Szkolenia lub inne formy uzyskiwania kwalifikacji lub zdobywania i poprawy kompetencji cyfrowych, skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji w powyższym zakresie.
2. Szkolenia prowadzące do uzyskiwania kwalifikacji językowych, skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem kwalifikacji w powyższym zakresie.
3. Programy walidacji i certyfikacji kompetencji uzyskanych poza projektem w zakresie TIK i języków obcych.

7. Typ beneficjenta

- wszystkie formy prawne zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej, określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń
- osoby fizyczne prowadzące działalność oświatową na podstawie przepisów odrębnych.

8. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Osoby w wieku 18 lat i więcej, zamierzające uczestniczyć z własnej inicjatywy w szkoleniach i kursach w zakresie kształtowania kompetencji informatycznych oraz porozumiewania się w językach obcych, w szczególności osoby w wieku powyżej 50. roku życia oraz osoby o niskich kwalifikacjach, z wyłączeniem osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej oraz osób fizycznych zajmujących się produkcją podstawową produktów rolnych objętych zakresem załącznika I do Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

VIII EDUKACJA

8.10 WSPARCIE OSÓB DOROSŁYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI OSÓB O NISKICH KWALIFIKACJACH I OSÓB STARSZYCH W ZAKRESIE DOSKONALENIA UMIEJĘTNOŚCI WYKORZYSTYWANIA TECHNOLOGII INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNYCH I POROZUMIEWANIA SIĘ W JĘZYKACH OBCYCH.

9.

Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

10.

Alokacja

7 883 557 EUR

11.

Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

12.

Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

13.

Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb konkursowy

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

14.

Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Nabór na szkolenie jest otwarty dla wszystkich zainteresowanych.

15.

Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Do 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu.

16.

Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

10%.

VIII EDUKACJA

8.10 WSPARCIE OSÓB DOROSŁYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI OSÓB O NISKICH KWALIFIKACJACH I OSÓB STARSZYCH W ZAKRESIE DOSKONALENIA UMIEJĘTNOŚCI WYKORZYSTYWANIA TECHNOLOGII INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNYCH I POROZUMIEWANIA SIĘ W JĘZYKACH OBCYCH.

17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek (jeśli dotyczy)

Finansowanie zaliczkowe planowane, odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Uproszczone formy rozliczania wydatków mają zastosowanie zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*.

19. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

85%

21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

90% (85% EFS + 5% budżet państwa),

22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

10%

23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

VIII EDUKACJA

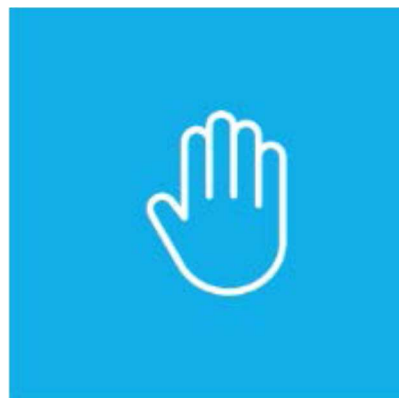
8.10 WSPARCIE OSÓB DOROSŁYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI OSÓB O NISKICH KWALIFIKACJACH I OSÓB STARSZYCH W ZAKRESIE DOSKONALENIA UMIEJĘTNOŚCI WYKORZYSTYWANIA TECHNOLOGII INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNYCH I POROZUMIEWANIA SIĘ W JĘZYKACH OBCYCH.

Nie dotyczy

25. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

X POMOC TECHNICZNA

4. Numer i nazwa osi priorytetowej

X POMOC TECHNICZNA

5. Cel tematyczny

Nie dotyczy

6. Cele szczegółowe osi priorytetowej

7. Utrzymanie niezbędnych warunków pracy, odpowiedniego poziomu zatrudnienia oraz zapewnienie wysoko wykwalifikowanej kadry w instytucjach gwarantujących skuteczne wykonywanie obowiązków związanych z realizacją RPO WZ 2014-2020,
8. Sprawna realizacja kluczowych procesów systemu wdrażania RPO WZ 2014-2020,
9. Zapewnienie dopasowanego do potrzeb odbiorców przekazu w zakresie celów i korzyści z wdrażania RPO WZ 2014-2020 oraz wzmocnienie kompetencji beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu.

10. Syntetyczny opis osi priorytetowej

Oś priorytetowa X Pomoc Techniczna jest osią jednofunduszkową (finansowaną z jednego funduszu – EFS). Realizowane w jej ramach działania wspierają wydatkowanie środków z EFRR i EFS w ramach poszczególnych Osi tematycznych Programu. Warunkiem efektywnego wykorzystania środków RPO WZ 2014-2020 będzie odpowiednie przygotowanie pod względem kadrowym, technicznym i organizacyjnym systemu zarządzania, wdrażania, certyfikacji, monitorowania, ewaluacji, kontroli oraz systemu informacji i promocji ze środków Programu.

Doświadczenia poprzednich perspektyw 2004-2006 oraz 2007-2013 w zakresie wdrażania funduszy unijnych potwierdzają, iż dla sprawnego i efektywnego wdrażania środków w ramach RPO WZ 2014-2020, konieczne jest wsparcie finansowe Instytucji Zarządzającej oraz pozostałych instytucji działających w strukturze funkcjonalnej Programu, w zakresie: programowania, zarządzania, wdrażania, monitorowania, ewaluacji, certyfikacji, tworzenia sieci, rozpatrywania skarg, informacji, promocji i komunikacji oraz kontroli i audytu. Uwzględniony zostanie udział niezbędnych kosztów bazowych, nieodzownych dla realizacji nowego programu, jednakże z uwagi na nowy charakter koniecznych interwencji zostaną dokonane korekty priorytetyzacji poszczególnych przedsięwzięć w kierunku

X POMOC TECHNICZNA

zwiększenia wsparcia potencjału beneficjentów i włączenia partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz zapewnienia m.in. komplementarności instytucjonalnej i wdrożeniowej planowanego wsparcia. Określone powyżej cele szczegółowe będą możliwe do osiągnięcia dzięki zastosowaniu adekwatnych typów i rodzajów działań, realizowanych w zgodności z politykami horyzontalnymi UE, w szczególności z zasadą promowania równych szans, zapobiegania dyskryminacji oraz zasadą zrównoważonego rozwoju.

11. Kategoria regionu objętego wsparciem w ramach osi priorytetowej

Słabiej rozwinięty

12. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)

Nazwa Funduszu	Ogółem	ZIT SOM	ZIT KKBOF
EFS	64 049 568	-	-

13. Instytucja zarządzająca

Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego

14. Instytucja pośrednicząca

Nie dotyczy

10.1 Wsparcie procesów zarządzania i wdrażania oraz działań informacyjno-promocyjnych RPO WZ

3. Nazwa i krótki opis działania

10.1 Wsparcie procesów zarządzania i wdrażania oraz działań informacyjno-promocyjnych RPO WZ

W ramach działania realizowane będą wydatki zapewniające niezbędny potencjał kadrowy wszystkich instytucji i podmiotów zaangażowanych m.in. w przygotowanie, wdrażanie, zarządzanie, certyfikację, kontrolę, monitorowanie i ewaluację RPO WZ. W tym zakresie będą finansowane wynagrodzenia oraz inne wydatki związane z podnoszeniem kwalifikacji i umiejętności zawodowych np. studia podyplomowe, kursy językowe, seminaria, szkolenia, warsztaty, konferencje, wizyty studyjne oraz inne formy przygotowania zawodowego. W celu zmniejszenia rotacji wyspecjalizowanych pracowników i zwiększenia ich motywacji stosowane będą bodźce finansowe i pozafinansowe, a także wdrożone będą nowoczesne metody zarządzania zasobami ludzkimi. Wzmocnienie kompetencji pracowników, stworzenie im możliwości rozwoju zawodowego poprzez podnoszenie kwalifikacji przełoży się na usprawnienie programowania oraz wdrażania, a także efektywniejsze zarządzanie Programem. Środkami finansowymi w ramach działania wspierane będą wydatki administracyjne, organizacyjne i techniczne zapewniające odpowiedni standard środowiska pracy, taki jak zapewnienie odpowiednich powierzchni biurowych i magazynowych oraz niezbędny sprzęt i wyposażenie. Ponadto, wsparcie zostanie skierowane na zadania związane z zamknięciem pomocy w ramach RPO WZ 2007-2013 oraz opracowaniem dokumentacji programowej na następną perspektywę finansową po 2020 roku. Wsparcie będą również działania służące sprawniej realizacji kluczowych procesów wdrażania RPO WZ, zaczynając od procesu wyboru projektów, poprzez weryfikację wniosków, kontrolę i certyfikację wydatków. Ponadto zapewnione zostaną środki na wsparcie procesu monitorowania, badanie oddziaływania zaangażowanych środków, ocenę stopnia realizacji przyjętych w RPO WZ celów, a także analizowania postępów w realizacji Programu. Zostanie wsparta budowa, rozbudowa i utrzymanie systemu informatycznego zapewniającego sprawną obsługę procesu realizacji RPO WZ, w tym elektroniczny proces wymiany dokumentów. Ze środków pomocy technicznej finansowane będą także przedsięwzięcia związane z przeprowadzeniem badań ewaluacyjnych, w tym analizy i ekspertyzy, a także działania związane ze zbieraniem danych niezbędnych do monitorowania inteligentnych specjalizacji, których celem będzie usprawnienie systemu wdrażania i zarządzania RPO WZ zarówno w obecnym, jak i przyszłym okresie programowania.

Wsparcie obejmie również obsługę i organizację prac Komitetu Monitorującego oraz innych ciał doradczych zaangażowanych w realizację Programu. Zgodnie z zapisami art. 115 Rozporządzenia ogólnego m.in. na barkach instytucji zarządzającej spoczywa odpowiedzialność za zapewnienie spójnego systemu informacji, komunikacji i promocji dla wszystkich Funduszy i programów. W związku z tym finansowanie będzie obejmować także działania ukierunkowane na wzmocnienie kompetencji beneficjentów i potencjalnych beneficjentów, poprzez organizację specjalistycznych szkoleń, spotkań, warsztatów itp. Realizowane będą działania mające na celu skuteczną i efektywną informację oraz promocję funduszy europejskich m.in. za pośrednictwem portali internetowych poświęconych wdrażaniu projektów RPO WZ. Działania informacyjne, prezentujące m.in. osiągnięcia polityki spójności i RPO WZ, możliwości pozyskania funduszy czy obszary wsparcia, podejmowane będą na podstawie strategii komunikacji RPO WZ opracowanej zgodnie z art. 116 Rozporządzenia PE i rady nr 1303/2013.

Ma to na celu zapewnienie wysokiego poziomu świadomości na temat wpływu funduszy europejskich na rozwój regionu i jakość życia jego mieszkańców, zapewnienie wysokiej jakości składanych do dofinansowania projektów oraz ich dopasowanie do celów określonych w RPO WZ.

4. Cel/e szczegółowy/e działania

2. Utrzymanie niezbędnych warunków pracy, odpowiedniego poziomu zatrudnienia oraz zapewnienie wysoko wykwalifikowanej kadry w instytucjach gwarantujących skuteczne wykonywanie obowiązków związanych z realizacją RPO WZ 2014-2020,
3. Sprawna realizacja kluczowych procesów systemu wdrażania RPO WZ 2014-2020,

4. Zapewnienie dopasowanego do potrzeb odbiorców przekazu w zakresie celów i korzyści z wdrażania RPO WZ 2014-2020 oraz wzmocnienie kompetencji beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu.

7. Kategorie interwencji

121 Przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie oraz kontrola,
122 Ewaluacja i badania,
123 Informacja i komunikacja.

8. Lista wskaźników rezultatu

3. Poziom fluktuacji pracowników w instytucjach zaangażowanych w politykę spójności [%],
4. Średni czas zatwierdzenia projektu (od złożenia wniosku o dofinansowanie do podpisania umowy) [dzień],
5. Ocena przydatności form szkoleniowych dla beneficjentów [skala 0-5].

9. Lista wskaźników produktu

2. Liczba etatomiesięcy finansowanych ze środków pomocy technicznej [szt.],
3. Liczba uczestników form szkoleniowych dla instytucji [osoby],
4. Liczba przeprowadzonych ewaluacji [szt.],
5. Liczba użytkowników systemów informatycznych [osoby],
6. Liczba posiedzeń sieci tematycznych, grup roboczych, komitetów oraz innych ciał angażujących partnerów spoza administracji publicznej [szt.],
7. Liczba uczestników form szkoleniowych dla beneficjentów [osoby],
8. Liczba działań informacyjno-promocyjnych o szerokim zasięgu [szt.],
9. Liczba projektów objętych wsparciem.

10. Typy projektów

2. Przygotowanie, zarządzanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola
Typy operacji i przykładowe przedsięwzięcia:
  - zatrudnienie oraz rozwój i doskonalenie kadr zaangażowanych w przygotowanie, zarządzanie, wdrażanie, certyfikację, monitorowanie, promocję i informację, ewaluację, audyt, ocenę i kontrolę RPO WZ,

- zapewnienie warunków technicznych potrzebnych do realizacji Programu, (m.in. adaptacja, remont, modernizacja, najem pomieszczeń biurowych, wyposażenie, sprzęt komputerowy, system informatyczny, finansowanie wydatków administracyjnych i organizacyjnych),
- budowa, wdrożenie i utrzymanie systemów informatycznych (wraz z niezbędną infrastrukturą teleinformatyczną) obsługujących i wspierających realizację Programu,
- wsparcie procesów wyboru projektów, procedur odwoławczych, odzyskiwania środków oraz certyfikacji wydatków,
- organizacja prac Komitetu Monitorującego: jego powołanie, obsługa, organizacja posiedzeń, uczestnictwo członków Komitetu w posiedzeniach,
- monitorowanie oraz przeprowadzenie kontroli i audytu realizacji projektów i programu,
- dostarczenie wsparcia eksperckiego niezbędnego dla prawidłowego funkcjonowania procesu zarządzania i wdrażania RPO WZ,
- wsparcie funkcjonowania beneficjentów projektów pozakonkursowych w zakresie realizacji projektów,
- finansowanie wydatków związanych z zamknięciem perspektywy 2007-2013; przygotowanie perspektywy po 2020 r.,
- finansowanie funkcjonowania ZIT.

3. Ewaluacja i badania

Typy operacji i przykładowe przedsięwzięcia:

- finansowanie badań ewaluacyjnych (m.in. wewnętrznych, ex-ante, bieżących, zewnętrznych, ex-post, konkluzyjnych, formatywnych) - przygotowanie, prowadzenie badań ewaluacyjnych, upowszechnianie wyników badań ewaluacyjnych,
- przygotowanie i przeprowadzenie analiz, badań, sprawozdań, opinii prawnych, doradztwa prawnego oraz finansowanie pomocy ekspertów zewnętrznych,

4. Informacja, komunikacja i promocja

Typy operacji i przykładowe przedsięwzięcia:

- opracowanie dla RPO WZ strategii komunikacji, która stanowić będzie podstawę prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych,
- prowadzenie m.in. szkoleń, konsultacji, spotkań informacyjnych, wsparcie procesu wymiany doświadczeń i informacji, które docelowo zwiększą poziom wiedzy beneficjentów i potencjalnych beneficjentów o możliwości uzyskania wsparcia, zasad realizacji i rozliczania projektów,
- bieżące informowanie opinii publicznej na temat RPO WZ oraz możliwościach jego wykorzystywania przez potencjalnych beneficjentów, poprzez artykuły w prasie, jak również poprzez spoty radiowo – telewizyjne,
- zapewnienie wymiany doświadczeń oraz ułatwienie koordynacji działań informacyjno-promocyjnych realizowanych przez instytucje wdrażające program,
- opracowywanie redakcyjne i wydawanie dokumentów programowych m.in. RPO WZ oraz materiałów informacyjno-promocyjnych,
- wsparcie beneficjentów w zakresie przygotowania i realizacji projektów,
- przygotowanie i publikacja ogłoszeń o naborach wniosków do RPO WZ.

X POMOC TECHNICZNA

25. Typ beneficjenta

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki (Województwo Zachodniopomorskie, Gmina Miasto Koszalin w ramach ZIT KKBOF),
- samorządowa osoba prawna (Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie),
- wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna (Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie),
- inne podmioty zaangażowane w realizację i wdrażanie RPO WZ 2014-2020.

26. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Instytucje biorące udział w systemie wdrażania i realizacji RPO WZ 2014-2020

27. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

28. Alokacja

64 049 568 EUR

29. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)

Komplementarność działań realizowanych w ramach osi z PO PT 2014-2020

30. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

31. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów

Tryb pozakonkursowy.

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę projektów – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Zarządzania Strategicznego.

32. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

33. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

34. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych

Nie dotyczy

35. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek

36. Uproszczone metody rozliczania wydatków – nie dotyczy.

Szczegółowe zasady przekazywania zaliczek określa umowa o dofinansowanie/decyzja o dofinansowanie.

37. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

Nie dotyczy

38. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)

100%

39. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

100%

---

40. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych

0%

41. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

42. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy